

**Programmaverantwoording en
programmarekening deel I**

2020

Inhoud

I. JAARVERSLAG

1	Inleiding	3
2	Terug- en vooruitblik	7
3	Rekeningsaldo 2020	17
4	Auditing en control	29
5	Financiële positie	37
6	Aanwending post onvoorzien	49
7	Programma's	53
7.1	Bevolking en bestuur	55
7.2	Openbare orde en veiligheid	63
7.3	Beheer openbare ruimte	69
7.4	Onderwijs	91
7.5	Cultuur en sport	97
7.6	Sociaal domein	111
7.7	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	127
7.8	Omgevingsrecht	135
7.9	Economische zaken en grondexploitaties	141
7.10	Algemene dekkingsmiddelen	155
8	Recapitulatie programma's	167
9	Paragrafen	171
9.1	Inleiding paragrafen	173
9.2	Lokale heffingen	177
9.3	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	181
9.4	Onderhoud kapitaalgoederen	195
9.5	Financiering	199
9.6	Bedrijfsvoering	207
9.7	Verbonden partijen	213
9.8	Grondbeleid	245

1. Inleiding

Programmaverantwoording 2020

1. Inleiding

Jaarverslag

Het verslag bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening. In het verslag wordt teruggekeken op de belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen in 2020. De jaarrekening gaat in op de financiële aspecten van de uitvoering van het beleid in 2020. In het verslag wordt per programma verantwoording afgelegd aan de hand van teksten uit de begroting. Daarna volgen de paragrafen met onder andere informatie over het weerstandsvermogen, de bedrijfsvoering en het grondbeleid.

Rekeningsaldo

Het jaar 2020 sluit af met een positief rekening-saldo van circa € 2.080.000. Na de 2^e bestuursrapportage 2020 was er een voorlopig positief rekeningsaldo van afgerond € 283.000 geraamd. Voor een toelichting op het saldo en de bestemming wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van deze jaarrekening.

Peildatum

De jaarrekening 2020 is samengesteld in de eerste maanden 2021, tussen januari en maart. Omdat de besluitvorming in de raad pas begin juli 2021 plaatsvindt, kan het vreemd overkomen dat bijvoorbeeld wordt gesproken over 'in het tweede kwartaal van 2021 wordt...' terwijl dit kwartaal bij de besluitvorming al is afgelopen.

1 april 2021 wordt als peildatum van de tekstbijdragen aangehouden.

Toelichting belangrijkste verschillen

Bij de programma's zijn op hoofdlijnen de voornaamste verschillen toegelicht tussen de bedragen uit de kolom 'bijgestelde begroting 2020' en de kolom 'rekening 2020'.

Voor een toelichting op de verschillen tussen 'primitieve begroting 2020' en 'bijgestelde begroting 2020' wordt verwezen naar met name de 1^e en 2^e bestuursrapportages 2020 en de overige begrotingswijzigingen die in de vergaderingen van de gemeenteraad in 2020 zijn vastgesteld.

Vergelijkende indicatoren/kengetallen rekening 2019 en begroting 2020

Per product van deze rekening 2020 wordt in tabelvorm een overzicht gepresenteerd van indicatoren en kengetallen. In deze tabel worden ook vergelijkende cijfers opgenomen uit de rekening 2019 (kolom realisatie 2019) en de begroting 2020. In een aantal gevallen wijken deze vergelijkende cijfers af van de oorspronkelijke rekening 2019 en begroting 2020. Dit komt omdat nieuwe informatie heeft geleid tot een aanpassing van het betreffende cijfer.

Echt, 18 mei 2021

College van burgemeester en wethouders
van Echt-Susteren

2. Terug- en vooruitblik

Programmaverantwoording 2020

2. Terug- en vooruitblik

Programma 1: Bevolking en bestuur eDiensten burgerzaken

In 2020 is de gemeente gestart met de voorbereiding van de invoering van de applicatie eDiensten burgerzaken. Op deze manier wordt de inwoners de mogelijkheid geboden om digitaal aanvragen en aangiftes te doen op het gebied van burgerzaken. Deze oplossing kent functioneel gezien een groot aantal voordelen ten opzichte van de huidige oplossing (e-formulieren). Een van deze voordelen is het geautomatiseerd uitvoeren van een groot aantal processtappen waardoor primaire processen sneller en efficiënter afgehandeld kunnen worden.

Met deze eDiensten kunnen inwoners online zelf hun zaken regelen. Snel, waar en wanneer het hen uitkomt. Dit betekent een vooruitgang op het gebied van online dienstverlening.

In 2021 wordt de invoering verder doorgevoerd.

Programma 3: Beheer openbare ruimte Onderwerp

Afvalverwijdering en -verwerking

In 2019 bedroeg de hoeveelheid restafval 180 kg per inwoner, een daling van 7% ten opzichte van het voorgaande jaar. De ingezamelde grondstoffen GFT, kunststof, papier, glas en textiel zijn gelijk gebleven of licht gestegen. Het nieuwe beleidsplan Van Afval Naar Grondstoffen

(VANG) 2019-2022 is vastgesteld. De duurzame en moderne afvalinzameling is in 2020 van start gegaan. De hoeveelheid restafval is gedaald tot 105 kg per inwoner. De doelstelling voor het jaar 2020 (130 kg) is daarmee ruimschoots gehaald. Het jaar 2020 is geëvalueerd en het rapport is aan uw raad gestuurd. De inwoners geven het nieuwe afvalinzamelsysteem het rapportcijfer 7,5. Een groep vrijwilligers is opgestaan en ruimt het zwerfafval in hun omgeving en het buitengebied. De basisscholen willen participeren en samen met de kinderen het afval beter scheiden. Verder is de communicatie in 2020 intensief geweest en dat is door de inwoners eveneens gewaardeerd. De doelstelling voor 2021 is 103 kg restafval per inwoner en daarbij wordt het scheidingsgedrag ook in 2021 weer gemonitord.

Beheer Openbaar Groen

Eind 2019 is, na afloop van het groencontract per 1 april 2020, een Europese openbare aanbesteding gestart voor het onderhoud van openbaar groen in onze gemeente. Na de start op 1 april 2020 is de uitvoering van het contract

het eerste half jaar niet goed verlopen. Met name door Corona ontstond een capaciteitsprobleem bij de opdrachtnemer zowel in menskracht als in materieel. Dat heeft geleid tot een veelheid aan klachten over de kwaliteit van het groenonderhoud. Betreffende aannemer heeft na ambtelijke aanzegging gezorgd voor een betere organisatiestructuur en opschaling waarna het onderhoud na september 2020 aan het vereiste niveau voldeed. Het contract heeft een looptijd van vier jaren met de mogelijkheid om twee keer twee jaar te verlengen. De doelstelling in 2021 is dat de aannemer voldoet aan de prestatieafspraken die contractueel zijn vastgelegd.

Groen

Binnen sectorale groenprojecten en/of infrastructurale projecten zijn kwaliteitsverbeteringen in het openbare groen en boomstructuren doorgevoerd. Slecht groen is waar mogelijk gerenoveerd, groen en/of bomen die van waarde zijn binnen een project bleven behouden of werden verbeterd.

Door 'inboet' bij enkele bestaande beplantingsvakken is ontbrekende beplanting aangevuld en/of (deels) slechte beplanting vervangen.

In 2020 is onder andere verder uitgevoerd, afgerond of opgestart:

- afronding opwaarderen omgeving Gelrehof/Grote Tiend in combinatie met het vergroten van de waterberging (wadi);
- planmatig onderhoud van het gemeentelijke bomenbestand omgeving Sint Joost en Maria Hoop;
- het uitrollen van een nieuwe beheerstrategie voor de bestrijding van de eikenprocessierups;
- het aanbrengen van bollenmengsels onder eikenlanen Markies de Schenkweg Nieuwstadt en Kerkveldsweg Oost in Echt voor predatie eikenprocessierups en opwaardering biodiversiteit;
- het uitrollen van een nestkastenregeling met bloemzaad voor het bevorderen van biodiversiteit bij onze inwoners en aantal openbare locaties zoals begraafplaatsen;
- uitvoeren van maatregelen uit de veiligheidsinspecties bomenbestand uit 2019;
- opstellen meerjarige onderhoudscontracten openbaar groen en onderhoud bomen;
- opstellen van een poelenbeheerplan;
- functionele en veiligheidsinspectie van speelvoorzieningen en herstel van gebouwen;
- het uitbreiden van speelaanleidingen Nassaulaan Susteren;

- aanpassing groeninrichting Banderthof in Echt;
- revitalisatie lanen Bergweg en Waldfeuchterbaan binnen het Natura 2000 effectgebied;
- renovatie groenvakken Gildenlaan Echt en Kievitstraat door het plaatselijke gebiedsteam Echt (groepsdetachering Westrom);
- groenaanpassingen achterzijde gemeenschapshuis “De Koppel Dieteren”;
- uitvoering groenrevitalisatie Maasbrachterweg te Berkelaar inclusief verkeerskundige aanpassingen;
- verbeteren toegankelijkheid, aanleg Jeu ‘d boulesbaan en planvorming gemeenschappelijke buitenruimte gemeenschapshuis Annendaal en basisschool de Bolleberg, Maria Hoop;
- het opstellen van een regeling schadeverhaling gemeentelijke bomen en bosschages;
- aanpassingen toegankelijkheid speelruimte Hingen;
- aanpassingen groeninrichting omranding woonwagenkampje Funkelweide Nieuwstadt;
- uitvoering adoptieproject groen samen met bewoners Edith Steinstraat in Echt;
- verbeteren van groeninrichting Kievitstraat, Kantstraat-Caulitenstraat in Sint Joost en instellen werkgroep groenonderhoud in samenwerking met Stichting gemeenschapsbelangen;
- afronding groen en speelruimte park, inclusief aanleg van een lepidoptarium/vlindertuin park In de Mèhre in Susteren;
- opwaardering speelruimte ‘t Veldje’ Nieuwstadt in samenwerking met betreffende speeltuinstichting.

Verder is in 2020 onder andere gestart met voorbereiding:

- opstellen van een beleidsplan “aanpak hondenoverlast”;
- inrichtingsvisie Nieuwe Markt en omgeving gemeentehuis Nieuwe Markt in Echt;
- uitvoering Pilot bermbeheer ter bevordering van de biodiversiteit;
- voorbereiding groeninpassing nieuwbouw Bovenste Eind, Echt;
- voorbereiding groeninrichting Marktsingel Slek;
- voorbereiding groeninrichting Echt-centrum en Diepstraat;

- voorbereiding groeninrichting Gebiedsvisie fase 3;
- voorbereiding groeninrichting gebiedsvisie Pey, fase 1;
- aanpak groengebied Op den Dijk in Hingen en Kantstraat / Sint Joosterbaan (ged.) Sint Joost;
- voorbereiding realisatie georganiseerde speelruimte Roosteren inclusief opwaarderen openbaar groen;
- onderzoeken mogelijkheden vervolg (plant)regeling in samenwerking met stichting IKL.

Riolering & water

In de genoemde infrastructurele projecten is gewerkt aan de doelstellingen van doelmatig waterbeheer om een meer robuust systeem te realiseren. Concreet betekent dit dat:

- bestaande vuilwaterriolen verruimd zijn (vergroten berging);
- schoonwaterriolen zijn aangelegd (scheiden van waterstromen);
- hemelwaterbuffers zijn aangelegd (buffercapaciteit vergroten);
- verhard oppervlak is afgekoppeld van de gemengde riolering.

In 2020 hebben 25 particulieren gebruik gemaakt van de stimuleringsregeling afkoppelen. Daarmee is 3.174 m² verhard particulier oppervlak afgekoppeld van de riolering. Ten opzichte van vorig jaar is dit een daling, maar in 2019 waren een aantal grote bedrijven terreinen die gebruik hebben gemaakt van de regeling.

Binnen de scope van regulier beheer en onderhoud van de riolering is gewerkt aan de doelstellingen van doelmatig waterbeheer om het bestaande systeem in een goede staat van onderhoud te houden. Concreet betekent dit:

- riolering gereinigd en geïnspecteerd;
- kolken 2 maal gereinigd;
- greppels en sloten uitgemaaid;
- kleinschalige rioolreparaties uitgevoerd;
- wortels uit de riolering gefreesd;
- curatief onderhoud uitgevoerd aan de rioolgemalen in onze gemeente;
- reliningsprogramma 2020 is uitgevoerd.

Daarnaast is in 2020 gestart met de voorbereiding van:

- het nieuwe GRP 2022 – 2027;
- het reliningswerk Limbrichterstraat Nieuwstadt 2021.

Duurzaamheid

Terugblik

Het eerste deel van de raadsperiode 2019-2022 is met name geïnvesteerd in beleidsontwikkeling (Energievisie, Beleidskader groot-schalige Duurzame Energieopwekking, Beleidskader Laadinfrastructuur, Regionale Energie Structuur, Transitievisie Warmte). Ook is gestart met de ontwikkeling van vijf zonneparken en een windpark. Bewustwording en voorlichting over de Energietransitie wordt met regelmaat herhaald en van grof naar fijn ingevuld (9 kernen bijeenkomsten in 2019 over Wat is energietransitie?, gevolgd door webinars in 2020 over de energieprojecten en ontwikkelingen Echt-Susteren. Communicatie en participatie vindt bij alle beleidstrajecten en projecten plaats.

Vooruitblik

De nadruk komt steeds meer te liggen op de uitvoering. Hoe kunnen we de inwoners en bedrijven zo ver krijgen dat ze hun vastgoed gaan verduurzamen en van het gas af kunnen gaan? Hoe betrekken we onze inwoners en andere stakeholders verder bij de energietransitie? Waar worden windmolens en zonneparken ontwikkeld? De nadruk komt nog nadrukkelijker te liggen op bewustwording. Voor de windmolens en zonneparken komt de nadruk te liggen op communicatie en (financiële) participatie.

Programma 4: Onderwijs Onderwijshuisvesting

In 2020 is samen met de schoolbesturen een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) opgesteld dat inzicht geeft in de toekomstige ontwikkelingen op het terrein van de onderwijs-huisvesting. Daarbij is onder meer gekeken naar de demografische- en onderwijskundige ontwikkelingen, de huidige bouwkundige staat van de schoolgebouwen en de ontwikkelingen op dit gebied (denk aan de verduurzaming).

Naar aanleiding van het IHP is voor de renovatie van de locatie van het Connect College aan de Populierlaan door de gemeenteraad op 16 december 2020 een subsidieregeling vastgesteld en een krediet gevoteerd van € 2.264.500. De renovatie wordt in 2021/2022 uitgevoerd.

Daarnaast is er - nu de overeenkomst met COA met 10 jaar is verlengd - samen met het schoolbestuur, basisschool De Driepas en Buurthuis St. Joost een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om de leerlingen van het

asielzoekerscentrum en de Taalschool onder te brengen in het schoolgebouw aan de Mispelstraat, daar waar mogelijk in samenwerking met het buurthuis. Dit houdt verband met de slechte bouwkundige staat van het huidige houten gebouw van de Taalschool dat gelegen is op het terrein van het AZC. In 2021 moet duidelijk worden of dit haalbaar is en zo ja welke bouwkundige maatregelen nodig zijn. Ook wordt dan duidelijk worden of de van het COA te ontvangen vergoeding voor de huisvesting van de leerlingen van het AZC (de zgn. OHBA-vergoeding) toereikend is.

Voor de andere in het IHP genoemde plannen zijn, gelet op de onzekere financiële positie van de gemeente vanwege de herijking van het gemeentefonds en de coronacrisis, nog geen financiële middelen in de meerjarenbegroting opgenomen. Momenteel is het opstellen van een IHP niet verplicht en heeft het geen juridische status. De in het IHP opgenomen (toekomst)plannen kunnen niet door het schoolbestuur worden afgedwongen. Er is echter een wijziging van de onderwijswetten in voorbereiding waarbij het IHP wel een juridische status gaat krijgen. Dit houdt in dat er voldoende financiële middelen in de meerjarenbegroting (4 jaar) worden opgenomen om te voorzien in de in het IHP voor deze periode opgenomen plannen. Daarnaast komt er ook duidelijkheid over de bekostiging van renovatie van schoolgebouwen, als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw. Ingeschat wordt dat deze wetwijziging ingaat per 1 januari 2023.

Onderwijsachterstandenbeleid/VVE-peuterprogramma

Op 14 locatie's van kinderopvang, verspreid over de gemeente, konden peuters (2/3-jarigen) 2 dagdelen per week (tenminste 6 uur) deelnemen aan het door de gemeente gesubsidiëerde VVE-peuterprogramma. VVE staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Peuters met een door de GGD/JGZ geïndiceerde taal- en ontwikkelingsachterstand kregen een aanbod van 10 uur per week. Dit aantal uren was door het rijk vastgesteld. Per 1 augustus 2020 is de wet- en regelgeving voor VVE gewijzigd, waarbij het VVE-aanbod voor VVE-geïndiceerde peuters is uitgebreid van 10 naar 16 uur. Volgens deze nieuwe regel is het VVE-peuteraanbod per genoemde datum uitgebreid naar 16 uur per week.

Compensatie kosten noodopvang/eigen bijdrage ouders kinderopvang, i.v.m. corona

Daar waar organisaties van kinderopvang extra kosten hebben gemaakt voor noodopvang zijn deze vergoed. Daarnaast is aan ouders de eigen bijdrage voor kinderopvang vergoed, daar waar het betrof kinderopvang in het kader van de door de gemeente gesubsidieerde VVE-peuteropvang of opvang wegens een sociaal-medische indicatie (SMI). Deze kosten zijn door het rijk gecompenseerd via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds.

Programma 5: Cultuur en sport

Corona compensatie vrijwilligersorganisaties

De maatregelen tegen het Coronavirus hebben iedereen geraakt, ook de verenigingen en vrijwilligersorganisaties in onze gemeente. De activiteiten van de verenigingen zijn afgelopen jaar (groten)deels stil komen te liggen.

Besloten is om geen gebruik te maken van de bevoegdheid om deze subsidies lager vast te stellen en de huur van de gemeentelijke buitensportaccommodaties over 2020 te halveren. Verder is ook de huur van het Museum van de Vrouw voor het jaar 2020 voor 50% kwijtgescholden.

Viering 75 jaar bevrijding

De gemeente Echt-Susteren heeft in samenwerking met lokale verenigingen en organisaties op indrukwekkende wijze gezorgd voor de succesvolle organisatie van de herdenking van 75 jaar bevrijding tijdens het weekend van 17 t/m 19 januari 2020.

Lokale omroep SOL2

Voor de lokale omroep in Echt-Susteren is in het souterrain van het schoolgebouw van het Connect College aan de Populierlaan in Echt een tv- en radiostudio ingericht, waarbij de apparatuur door de gemeente is aangeschaft en vervolgens in bruikleen is gegeven van SOL2.

De Bandert

Begin 2020 is de groepsaccommodatie in de noordwest hoek gereed gekomen. Door de corona-maatregelen is deze locatie helaas nog niet ingezet. Daarnaast is in 2020 de judoaccommodatie gerealiseerd en begin 2021 is gestart met de realisatie van een handboogaccommodatie. De gerealiseerde skatebaan locatie voldoet boven verwachting.

In 2020 heeft de raad besloten tot verbouw van de voormalige kinderspeeltuin de Ballon tot maatschappelijke voorziening voor met name

jongeren en wordt naast de sporthal op de Bandert een turnaccommodatie aangebouwd. Deze worden beide in 2021 voorbereid en zijn volgens planning begin 2022 gereed.

Door de brede verzameling van voorzieningen en de integrale aanpak van het totale gebied is het leispark geworden tot een echt familiepark, waar voor iedereen wat te beleven valt.

Programma 6: Sociaal domein

Onderwerp

Huiskamerprojecten

Door het Coronavirus zijn de huiskamerplus projecten en het huiskamer extra project vanaf 16 maart tot 1 juli gesloten geweest. Dit heeft veel onrust veroorzaakt bij de ouderen die gebruik maken van de huiskamers. Ook zijn er buiten de normale kosten die doorliepen zoals huren, extra kosten gemaakt ter hoogte van ruim € 12.000. Dit betrof kosten voor vervoer (80% van de niet gereden ritten volgens afgesproken regeling), aanschaf desinfectiezuilen, handschoenen, mondkapjes enz.

In oktober heeft er nog een korte sluiting plaats gevonden vanwege een stijging van het aantal besmettingen.

Inmiddels zijn de projecten vanaf november 2020, weliswaar in beperkte vorm, geopend (kleine groepen). Alles conform de regels van het RIVM.

In de periode tussen kerst en nieuwjaar zijn de huiskamers gesloten geweest.

Jeugd

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Deze transitie bracht grote veranderingen mee voor de gemeente. De gemeente is gebonden aan wetgeving (de jeugdwet) en dat brengt verplichtingen met zich mee. Landelijk is het beeld dat bijna alle gemeenten problemen ervaren rondom de financiering van de jeugdhulp. Zo heeft 75% van de gemeenten (forse) tekorten op jeugdhulp. In Echt-Susteren is in 2019 een tekort op jeugdhulp ontstaan. Ondanks verschillende pogingen grip te krijgen op de kosten. In 2020 is dit tekort nog steeds actueel.

Uit onderzoek (AEF-rapport) blijkt dat er landelijk structureel een tekort tussen de € 1,6 en € 1,8 miljard is.

In 2020 is een groot aantal acties uitgezet om de tekorten in de jeugdhulp aan te pakken en om jeugdhulp efficiënter in te zetten. Kwaliteit en goede zorg is daarbij ook uitgangspunt. In 2020 is een wereldwijde pandemie gekomen

(Corona/COVID-19). Dit heeft op sommige trajecten tot vertraging geleid.

Er is ingezet op:

- Het starten van de pilot POH-jeugd bij diverse huisartsen.
- Daarnaast is ingezet op de pilot preventieve dyslexiezorg en de pilot intensieve individuele begeleidingstrajecten.
- Met alle verwijzers (GI, GGD, huisartsen, CJG) is en wordt gesproken over de kostenstijging, de achtergrond daarvan om bewustwording te creëren en hun verwijsgedrag en de gevolgen daarvan inzichtelijk te maken.
- De 9 grootste zorgaanbieders hebben plannen aangeleverd om tot kostenbesparing te komen.
- Met het CJG wordt een verbetertraject uitgevoerd om te komen tot kostenbesparing en kwaliteitsverbetering.

Opnieuw staat geheel 2021 (en verder) in het teken van grip krijgen op de jeugdhulpkosten en waar mogelijk besparen van kosten boven aan de agenda. Daarnaast zijn er verplichtingen aan de gemeente opgelegd in het kader van (boven) regionale samenwerking.

In 2021 wordt ingezet op:

- starten van de pilot 18-/18+;
- pilot intensieve individuele begeleidingstrajecten wordt wegens succes voortgezet;
- verbetertraject CJG loopt door;
- verwijzingen jeugdhulp door het medische domein worden bekeken. Bekeken moet worden hoe hier de kosten kunnen worden teruggebracht;
- traject Doorontwikkeling Sociaal Domein;
- traject Norm voor opdrachtgeverschap;
- de aankomende wijziging van de Jeugdwet.

Alloctonenwerk

Door het Coronavirus werd het begeleiden, ondersteunen en huisvesten van statushouders ernstig bemoeilijkt. Hierdoor zijn achterstanden opgelopen bij het huisvesten zowel als bij het inburgeren en bij het bemiddelen naar werk. De kosten voor ondersteuning en de huur en schoonmaak van les- en spreekruimten liepen gewoon door, terwijl er weinig tot geen gebruik van werd gemaakt. Al naar gelang de regelgeving vanuit de RIVM is getracht de ondersteuning steeds opnieuw op te nemen. Op afstand, digitaal en in kleine groepen. De voortgang is echter aanmerkelijk minder geweest. Inburgering is uitgesteld, de taakstelling is niet gerealiseerd en de bemiddeling naar werk is sterk minder dan verwacht.

Participatie en minimabeleid

De afgelopen periode heeft corona veel invloed gehad op de dienstverlening, maar ook op de inkomenssituatie van de inwoners. Waar aanvankelijk gedacht werd dat dit tot een (flinke) stijging zou leiden in het uitkeringsbestand, is daar voorsnog weinig van te merken en blijft het uitkeringsbestand nagenoeg gelijk. Ook de toestroom richting de schuldhulpverlening blijft achter bij de verwachtingen. Wel wordt er vanuit gegaan dat er later dit jaar, als de steunpakketten worden afgebouwd, een toestroom gaat komen. Vandaar dat er nauw contact wordt gehouden met het UWV, waar aflopende WW-uitkeringen een goede indicatie geven van instroom in de Participatiewet-uitkering, en wordt heel regelmatig geschakeld met Plangroep, welke voor ons de schuldhulpverlening uitvoert. Vorig jaar is het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening vastgesteld. In 2021 wordt hier een uitvoeringsplan voor geschreven. Daarnaast komt er dit jaar een uitvoeringsplan voor het Regionaal Programma Laaggeletterdheid en Volwasseneducatie.

Binnen de Arbeidsmarktregio wordt gewerkt aan een post corona aanpak, waarin wordt beschreven hoe de (negatieve) impact van de corona crisis zo goed mogelijk bestreden kan worden en de negatieve effecten afgevlakt kunnen worden. De speerpunten in dit plan worden in 2021 uitgewerkt.

Programma 7: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt de regels over de fysieke leefomgeving en de implementatie hiervan raakt tal van onderdelen van de gemeentelijke organisatie, van ICT tot beleid en uitvoering. De invoeringsdatum van de Omgevingswet is inmiddels gewijzigd naar 1 januari 2022. Naarmate de inwerkingtreding dichterbij komt worden ook de acties steeds concreter en ook in 2020 is op basis van het in 2019 vastgestelde plan van aanpak en de minimale actielijst geïnvesteerd in de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Zo is er in 2020 een intern opleidingstraject gestart en is in MER-verband gezamenlijk dezelfde plansoftware aangeschaft en gewerkt aan een pilot voor een Omgevingsplan. Zowel in MER- als in regionaal verband is er concreet samengewerkt op onderwerpen als DSO (technische aansluiting), Instrumenten Omgevingswet (Omge-

vingvisie, Omgevingsprogramma, Omgevingsplan en Vergunningverlening) en bedrijfsvoering (zaakgericht werken, dienstverlening). In 2021 moeten een aantal concrete documenten worden vastgesteld, zoals een Omgevingsverordening, een Participatieplan en een Delegatiebesluit. Ook moet een nieuwe legessystematiek worden opgezet.

Structuurvisie en bestemmingsplannen

In 2020 is het bestemmingsplan Centrum Echt vastgesteld en ook de 1^e herziening bestemmingsplan Buitengebied. Daarnaast zijn voor diverse ruimtelijke initiatieven postzegelplannen opgesteld, die voorzien in een planologisch kader voor de ontwikkelingen. Te denken valt aan de bestemmingsplannen Centrum Echt, Julianastraat, Mussenstraat, Susterderweg-Schoolstraat en Klooster Koningsbosch. Voor een compleet overzicht wordt verwezen naar het product 'Ruimtelijke plannen' binnen het programma 'Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting'.

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden geen integrale bestemmingsplanherzieningen voorzien. Wel zijn er een aantal grote projecten in voorbereiding, waarvoor de bestemmingsplanprocedure in 2021 wordt opgestart.

Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018 tot en met 2021

In juli 2019 is de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg geactualiseerd. Op grond van deze geactualiseerde structuurvisie en de daarin gemaakt afspraken resteert er voor de gemeente een bouwvolume van 347 woningen voor de periode tot 2022. Dit is voldoende zijn om de lokale behoefte op te kunnen vangen.

Met de provincie Limburg zijn in het kader van de samenwerkingsagenda Kwaliteit Limburgse Centra afspraken gemaakt om het centrum van de kern Echt een kwaliteitsimpuls te geven. Er zijn plannen in ontwikkeling voor de transformatie en herstructurering van bestaand vastgoed zoals kantoren en winkelpanden in winkelstraten en toegangsstraten van winkelgebieden. Het aantal opgenomen woningen in de samenwerkingsagenda bedraagt circa 200 woningen. Dit betekent wel dat de plancapaciteit van de gemeente Echt-Susteren toeneemt en impliciet ook de opgave om slechte plannen te saneren. Met de provincie worden hier nadere afspraken over gemaakt.

Programma 8: Omgevingsrecht

Onderwerp

Op basis van het 'Uitvoeringsprogramma 2020' (UP'20) zijn door de afdeling Omgevingsdienst van het Servicecentrum MER de afgesproken taken van vergunningverlening, handhaving en toezicht uitgevoerd. Naast reguliere taken is daarbij ook uitvoering gegeven aan een aantal concrete projecten of bestuurlijke wensen. In de ramingen en het beschikbare budget voor het UP'20 was al rekening gehouden met een groter aantal vergunningen en aanverwante taken dan in voorgaande jaren. Ondanks de grote vraag en de uitdagingen in het kader van de coronacrisis (m.n. klantvragen en toezicht) zijn alle geraamde taken uitgevoerd binnen de beschikbare budgetten. Opvallend daarbij zijn de zeer hoge legesopbrengsten (ca. € 1,5 miljoen), door een aantal grote bouwprojecten.

Programma 9: Economische zaken en grondexploitaties

Bedrijventerreinen

- Businesspark Midden Limburg

Op Businesspark ML is nog ca. 4,8 ha bouwgrond beschikbaar. In oktober 2020 is Dokvast bv gestart met de bouw van een logistiek distributiecentrum van ca. 10 ha aan de Fahrenheitweg.

- De Berk III

Nadat vrijwel alle kavels op de Berk verkocht waren zijn de mogelijkheden van uitbreiding van dit bedrijventerrein onderzocht met als doelstelling om aanvullende en toekomstbestendige kavels te maken voor het MKB. Dit heeft geresulteerd in een raadsbesluit op 19 februari 2020 over de vestiging van de Wet voorkeursrecht gemeente en een raadsbesluit op 8 oktober 2020, waarbij de grondexploitatie voor dit gebied is vastgesteld. De grondverwerving is gestart en begin 2021 is begonnen met het voorbereiden van de planologische procedure.

- De Loop West

Onderzocht wordt wat de mogelijkheden zijn voor revitalisering en uitbreiding van het bedrijventerrein de Loop, tussen A2 en Julianakanaal.

- Vonderen

Omdat de provincie de mogelijkheid wil onderzoeken van de realisatie van een vrachtwagenparkeerterrein op de locatie Vonderen is door de gemeente de Wvg gevestigd. Dit is op 16 december 2020 door de raad bekrachtigd. Op deze locatie wordt

ook de realisatie van een tankstation met voorzieningen onderzocht.

- *Wolfskoul*

In overleg met de ondernemers wordt in 2021 de revitalisatie van bedrijventerrein de Wolfskoul nader onderzocht.

Woningbouw

Naam project	Kern	Aantal woningen	Geplande start bouw / gereed
Bocage	Echt	215	In 2020 26 gerealiseerd
't Thaal	Echt	2	Zelfrealisatie: beide in optie
Peyerstraat 55	Echt	12	12 (waarvan 6 zorgappartementen) gereed in 2020
Peyerstraat 166-170c	Echt	7	5 gereed in 2020, 2 in 2021
Mussenstraat/Julianastraat	Echt	24 + zorg	In 2020 Bp vastgesteld
Apollo / Stoba locatie	Echt	ca. 60	Planvorming gestart in 2020. 2021 planologische procedure
Centrum Echt transformatie detailhandel	Echt	ca. 50	2020: 6 gestart planologische procedure
Dakpannenfabriek Cuijpers	Echt	60	Planvoorbereiding is gestart in 2020. Planologische procedure start in 2021
Op de Baant	St. Joost	14	12 gereed in 2020
Vlaskuileweg-Kerkweg	Maria Hoop	10	2020: Planvorming ligt stil. 2021: herontwikkeling wordt onderzocht
Kloostertuin	Koningsbosch	45	2020: Bestemmingsplan en exploitatieplan vastgesteld
Karel V-straat	Koningsbosch	20-21	Planvorming gestart in 2020
Tennisbaanlocatie	Nieuwstadt	6	Start bouw in 2020, gereed 2021
Schoollocatie	Nieuwstadt	27	2020: Bestemmingsplan in procedure, start bouw: 2021
Clarastraat	Pey	11	11 gereed in 2020
Houtstraat/Martinusstraat	Pey	8	Start planvorming 2021
Chatelainplein	Pey	8	Realisatie 2021
Chatelainplein/Houtstraat	Pey	n.t.b.	Planvorming 2021
't Thaal	Pey	2	Zelfrealisatie: beide in optie
Rijksweg Zuid	Pey	4	Realisatie gestart in 2020
Sterrendael (voorheen Star Potatoe)	Slek	20	Start realisatie 2021
Tiendschuur	Susteren	12	Realisatie gestart in 2020
Vincentiusstraat	Susteren	8	Planologische procedure gestart in 2020
RvR	Susteren	4	Gereed in 2021
Willibrordusplein	Susteren	7	Gereed in 2021
Willibrordusplein	Susteren	n.t.b.	Planvorming herontwikkeling gestart in 2020. Start planologische procedure in 2021
In de Mèhre	Susteren	6	Gereed in 2021
Meester Ramakersstraat	Dieteren	3	Start realisatie 2021
Hoekstraat	Roosteren	7 (+ 26 zorg)	Start realisatie 2021
Particulieren	diverse	n.t.b.	
RvR	diverse	19	Gemeente is in overleg met RvR over locaties voor in totaal ca 19 kavels

Bocage

In 2012 hebben Hurks vastgoedontwikkeling BV en de gemeente Echt-Susteren de 'Samenwerkingsovereenkomst "Bocage" in Echt' getekend. Na de uitwerking van de statuten is in september 2012 de 'Grondexploitatiemaatschappij Bocage CV' (GEM Bocage) opgericht.

In 2012 heeft de gemeente het grootste gedeelte van de boekwaarde en de koopsommen van de binnen het plangebied gelegen gronden ontvangen. In juli 2015 is de resterende boekwaarde, bestaande uit de kosten voor het fiscaal bouwrijp maken van het bedrijfscomplex, de koopsom van de gronden van de zuidelijke parkeerplaats/Peutenweg en de planontwikkelingskosten, ontvangen. De gemeente ontvangt ook nog een vergoeding voor de ambtelijke uren en een vergoeding van € 5 per m² verkochte bouwgrond, die volgens de nota reserves en voorzieningen, wordt gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen.

In 2020 zijn 20 projectmatige woningen in fase 3 opgeleverd. De in fase 4 in verkoop zijnde projectmatige woningen aan het zuidelijk deel van de Peutenweg zijn nagenoeg allemaal verkocht en begin 2021 is gestart met de bouw. Ook is de voorbereiding en uitwerking van fase 5 gelegen aan de Peutenweg en Steenhouwerstraat opgestart. Deze projectmatige woningen komen medio 2021 in verkoop.

In 2020 zijn 6 vrije bouw kavels verkocht en is voor 2 bouw kavels een koopovereenkomst getekend.

Vanwege de grote vraag naar vrije bouw kavels worden begin 2021 één of meerdere deelgebieden met vrije bouw kavels in verkoop gebracht.

Volgens de samenwerkingsovereenkomst heeft de gemeente in 2020 een bijdrage bovenwijkse voorzieningen van € 18.050 ontvangen.

In 2020 is gestart met de aanleg van wadi's in de groene zone tussen het historisch pad en Gebroek en in het plantseizoen 2020-2021 is

de aanplant gerealiseerd. Gezien het grote aantal kinderen in de wijk wordt een voorstel voor speelvoorzieningen uitgewerkt waarbij de buurtvereniging en/of bewoners betrokken wordt. Het streven is om enkele speelvoorzieningen in het voorjaar van 2021 te realiseren.

Om de grondverwerving van derden in het plangebied Bocage te kunnen starten wordt het exploitatieplan geactualiseerd zodat wij weer een actueel kostenverhaal hebben. Het streven is het nieuwe exploitatieplan eind 2^e kwartaal van 2021 door de Raad te laten vaststellen.

Smalste stukje Nederland

Het plan recreatie en toerisme 2019-2021 in Het Smalste Stukje Nederland was ook in 2020 de basis voor de activiteiten. Het toeristisch profiel Het Smalste Stukje Nederland (HSSNL) blijft het fundament van waaruit het aanbod op het gebied van verblijfs- en bezinningstoerisme (ontspanning, onthaasting, gastronomie en spiritualiteit) wordt bevorderd. Echter in de uitvoering had Covid-19, en de daaraan verbonden beperkingen, een grote impact op de toeristische sector. En ook op de voorgenomen activiteiten. Beurzen en evenementen (zoals onze eigen beleeffietsdag) gingen niet door en ondernemers konden hun reguliere bedrijfsvoering gedurende een groot deel van het jaar niet doorzetten. Wel is er aandacht geweest voor routes en de beleving daarvan. Zoals de opening van het schelpenpad door onze gemeente, als onderdeel van de Jacobusroute. En de opening van een nieuwe wandelroute door De Doort en het Taterbosch. En realisatie van een kunstwerk (blow-up stoel) langs de fietsroute door Illikhoven. Ook is doorgedaan met de digitale ontsluiting van bijzondere bezinningsplekken in onze gemeente. En is het project bezinningstoerisme, met uitstraling naar buurgemeenten, actief doorgezet.

In 2021 wordt het bezinningstoerisme verder uitgebouwd met nieuwe (fiets)routes en audio-tours en een gerichte marketing, om beleving van en bezoek aan bezinnende plekken te bevorderen.

3. Rekeningsaldo 2020

Programmaverantwoording 2020

3. Rekeningsaldo 2020

Het totaal saldo van baten en lasten van de jaarrekening 2020 bedraagt € 3.165.974 positief. Het resultaat van alle mutaties met de reserves is € 1.085.746 (meer stortingen dan onttrekkingen). Hierdoor is het gerealiseerde resultaat € 2.080.228 positief.

Rekening van baten en lasten en overzicht van afwijkingen ten opzichte van de begroting

Het saldo van de jaarrekening wordt grofweg als volgt gespecificeerd. Het betreft de grootste verschillen. Deze posten worden onder de tabel toegelicht.

Programma	Omschrijving	Positief	Negatief
Bevolking en bestuur	Baten secretarieleges	€ 21.000	
	Lasten secretarieleges	€ 20.000	
	Overige kosten burgerzaken	€ 15.000	
	Bestuursapparaat	€ 16.000	
	Raad	€ 55.000	
Openbare orde en veiligheid	Rampenbestrijding	€ 38.000	
	Veiligheidsbeleid	€ 23.000	
	Bijdrage dierenbescherming	€ 24.000	
Beheer openbare ruimte	Openbaar groen	€ 65.000	
	Gladheidsbestrijding	€ 40.000	
Onderwijs	Kinderopvang	€ 41.000	
	Peuterspeelzalen corona	€ 25.000	
	Overige voorzieningen	€ 31.000	
Cultuur en sport	Investeringssubsidie/mobiliteitsbijdrage subsidie EVV/RIOS '31	€ 450.000	
	Uitvoering sportondersteuning	€ 11.000	
	Bevordering topsport	€ 20.000	
	SPUK uitkering BTW sport	€ 97.000	
	Energiekosten binnensportaccommodaties	€ 33.000	
	Exploitatiebijdrage binnensportaccommodaties		€ 45.000
	Onderhoudskosten binnensportaccommodaties	€ 40.000	
	Onderhoud sportterreinen	€ 26.000	
	Tegemoetkoming verhuur sportaccommodaties door corona	€ 11.000	
	Kermis		€ 37.000
	Exploitatie en evenementen Cultuurhuis Edith Stein (cultureel centrum Plats 1)		€ 39.000
Sociaal domein	Resultaat jeugdhulp		€ 488.000
	Resultaat TOZO	€ 293.000	
	Collectief vervoer (Omnibuzz) incl. eigen bijdrage	€ 312.000	
	Doorbetaling collectief vervoer (Omnibuzz) tijdens corona		€ 128.000
	Jeugdhulp vervoer en vroeghulp		€ 34.000
	Doorbetaling jeugdhulp vervoer en vroeghulp tijdens corona		€ 8.000
	Leerlingenvervoer		€ 20.000
	Wet verplichte GGZ	€ 15.000	
	Overige gezondheidszorg veiligheidsregio	€ 15.000	
	Uitvoeringskosten samenwerkingsverband WMO en Jeugd	€ 52.000	
	Exploitatiekosten gemeenschapshuizen	€ 40.000	
	Budget sociaal domein algemeen	€ 80.000	
Omgevingsrecht	Bijdrage algemene uitkering VVGB	€ 20.000	
Economische zaken en grondexploitaties	Zend- en reclamemasten	€ 11.000	
	Pachtopbrengst	€ 20.000	
	Vrijval voorziening verliezen grondexploitaties	€ 48.000	
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene uitkering		€ 158.000

Programma	Omschrijving	Positief	Negatief
	Uitkering deelfonds participatie	€ 168.000	
	Algemene uitkering COA	€ 209.000	
	Algemene uitkering baten voorgaande jaren	€ 129.000	
	Algemene uitkering corona dec circulaire	€ 123.000	
	OZB	€ 44.000	
	Lasten heffingen corona (BsGW)		€ 45.000
	Lasten heffingen	€ 83.000	
	Toeristenbelasting	€ 236.000	
	Vennootschapsbelasting	€ 100.000	
	Positief rekeningsaldo 2020 (al geraamd)	€ 283.000	
	Niet gedane storting in reserve vermindering kapitaallasten vanwege Plats 1 (raadsbesluit 2016)	€ 70.000	
	Niet gedane onttrekking uit reserve revolverende investeringen vanwege rendement Essent (2 ^e bestuursrapportage 2020)		€ 407.000
Overhead	Nieuwe Markt 55 diversen	€ 26.000	
	Voorlichting en communicatie en bestuursondersteuning	€ 23.000	
Diversen	Afschrijvingen kapitaallasten	€ 46.000	
	Dividend BNG	€ 27.000	
	Diversen		€ 85.772
		€ 3.575.000	€ 1.494.772
Saldo		€ 2.080.228	

Toelichting

Programma bevolking en bestuur

Lasten en baten secretarieleges (voordeel € 41.000)

Voor wat betreft de ontvangen leges is er een voordeel van € 21.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de leges naturalisaties en reisdocumenten niet-ingezetenen. Met name veel personen met een Syrische nationaliteit hebben de Nederlandse nationaliteit gekregen. Dit waren er meer dan verwacht was.

Voor wat betreft de lasten van de secretarieleges is er een voordeel van € 20.000. Dit wordt veroorzaakt doordat het begrote bedrag voor uitgaven reisdocumenten niet-ingezetenen te hoog opgenomen was.

Overige kosten burgerzaken (voordeel € 15.000)

In 2020 hebben minder vertalingen en externe adviezen plaatsgevonden waardoor een voordeel is ontstaan van € 15.000.

Bestuursapparaat (voordeel € 16.000)

In 2020 zijn minder hoorzittingen bij de Sociale Kamer geweest en daardoor ook minder presentievergoedingen aan commissieleden uitbetaald. Ook is de afspraak gemaakt dat bij schriftelijke behandeling van de bezwaarschriften

(door minder fysieke hoorzittingen) de vergoeding voor de helft wordt gereduceerd.

Bovendien heeft een teruggave van proceskosten en minder beroepszaken (en dus proceskostenveroordelingen) ook geleid tot een positieve bijdrage. Het totale positieve effect op het jaarrekeningsaldo bedraagt € 16.000.

Raad (voordeel € 55.000)

Vanwege corona hebben geen activiteiten plaatsgevonden zoals heisessie, teambuilding en Neustadttreffen. Ook de commissievergaderingen zijn gedurende een deel van het jaar afgelast waardoor er minder presentiegelden werden uitbetaald. Een en ander heeft geleid tot een voordeel van € 55.000.

Programma openbare orde en veiligheid

Rampenbestrijding (voordeel € 38.000)

De gemeente wordt de laatste jaren structureel geconfronteerd met dumping van drugsafval. Het is een verantwoordelijkheid van de gemeente om dit drugsafval op te laten ruimen door een gecertificeerd bedrijf. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft samen met de provincie Limburg, medio 2020, een vergoedingsregeling opgesteld, waarmee 75% van de werkelijke opruimingskosten (met een maximum van € 25.000 per geval) achteraf aan ge-

meenten vergoed wordt. De vergoedingsregeling heeft betrekking op zowel 2020 als 2019. In 2020 zijn naar aanleiding van de regeling de opruimingskosten van 2019 en 2020 vergoed, hierdoor is een overschot van € 38.000 ontstaan.

Veiligheidsbeleid (voordeel € 23.000)

Een van de prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 (IVP) is 'Veilige en leefbare wijken en kernen'. Om dit te bewerkstelligen worden twee mobiele camera's ingezet. De camera's worden vanaf de tweede helft van 2019 gehuurd. Er is gestart met een eerste pilot. Het cameratoezicht is het eerste half jaar ingezet met als doel het illegaal bijplaatsen van afval bij ondergrondse milieustations te beëindigen. In 2020 is deze pilot geëvalueerd en is naar aanleiding van de evaluatie de tweede pilot gestart. Tijdens de tweede pilot worden de camera's ingezet om overlast/criminaliteit tegen te gaan. Door de evaluatie en de uitwerking van de tweede pilot heeft er in 2020 een half jaar geen cameratoezicht plaatsgevonden. Verder hebben de coronamaatregelen gevolgen gehad voor het budget. Door de coronamaatregelen hebben er nauwelijks preventieactiviteiten voor o.a. bewoners en ondernemers plaatsgevonden. Naar aanleiding van bovenstaande is een overschot van € 23.000 ontstaan.

Bijdrage dierenbescherming (voordeel € 24.000)

De bijdrage dierenbescherming is € 24.000 lager geweest dan begroot in 2020, vanwege bijgestelde tarieven. Dit heeft een positief effect op het saldo heeft.

Programma Beheer Openbare Ruimte Openbaar Groen (voordeel € 65.000)

Door kortingen op uitbetalingen in 2017 vanwege het niet behalen van de gestelde doelen door de leverancier, is een bedrag van € 58.600 aangehouden voor de dekking van aangekondigde gerechtelijke procedures. Doordat deze gerechtelijke procedures, 2 jaar na dato, zijn uitgebleven kan het bedrag vrijvallen. Daardoor ontstaat een positief verschil van € 58.600 op baten voorgaande jaren.

Verder was er sprake van lagere storkosten (€ 6.400) welke het gevolg zijn van de droge periodes in het voorjaar en de zomer waardoor de onkruiddruk afneemt (dus ook de aan te bieden hoeveelheden aan het stort).

Gladheidsbestrijding (voordeel € 40.000)

Door de milde winter in 2020 was er minder zoutgebruik en hebben er minder uitrukken

voor de gladheidsbestrijding plaatsgevonden. Dat resulteert in een positief saldo van € 40.000.

Programma Onderwijs

Kinderopvang (voordeel € 41.000)

Als gevolg van corona en bijbehorende maatregelen heeft de GGD minder inspecties kunnen uitvoeren dan gepland in 2020. Voor zover op dit moment bekend worden de niet-uitgevoerde inspecties ook niet ingehaald, omdat daar geen capaciteit voor beschikbaar is. Begroot was € 53.000 terwijl er € 12.000 is uitgegeven. Dit resulteert in een batig saldo van € 41.000.

Peuterspeelzalen (voordeel € 25.000)

Compensatie kosten noodopvang/eigen bijdrage ouders kinderopvang, i.v.m. corona

Daar waar organisaties van kinderopvang extra kosten hebben gemaakt voor noodopvang zijn deze vergoed. Daarnaast is aan ouders de eigen bijdrage voor kinderopvang vergoed, daar waar het betrof kinderopvang in het kader van de door de gemeente gesubsidieerde VVE-peuteropvang of opvang vanwege een sociaal-medische indicatie (SMI). Deze kosten zijn door het rijk gecompenseerd door een decentralisatieuitkering in het gemeentefonds. Van de ontvangen compensatie (€ 37.000) resteert nog € 25.000

Overige voorzieningen (voordeel € 31.000)

Subsidieprogramma professionele instellingen/peuteropvang

14 Kindercentra in onze gemeenten bieden, voor de voorbereiding van het basisonderwijs, voor 2 dagdelen per week een VVE-peuterprogramma aan, voor peuters in de leeftijd van 2 en 3 jaar. Ouders die geen aanspraak kunnen maken op kinderopvang kunnen met subsidie van de gemeente hun peuter laten deelnemen aan het peuterprogramma. De subsidie wordt betaald aan het kindcentrum en wordt berekend over het aantal peuters dat daadwerkelijk aan het peuterprogramma heeft deelgenomen. De deelname was in 2020 lager dan verwacht. De kosten waren begroot op € 48.000. Er is € 35.000 uitgegeven, zodat nog € 13.000 overblijft.

Onderwijsbegeleiding

In het kader van de 'Verordening materiële en financiële gelijkstelling onderwijs' kunnen scholen een subsidie ontvangen voor activiteiten/projecten vanwege de onderwijsbegeleiding. In 2020 is door scholen minder subsidie aangevraagd dan beschikbaar was. Daarnaast

heeft een aantal projecten waarvoor subsidie was verleend onder meer vanwege de coronacrisis geen doorgang gevonden. Beschikbaar was € 27.000. Aan subsidie is verstrekt € 13.000. Resteert een bedrag van € 14.000.

Projectkosten

Voor projectkosten was een budget beschikbaar van € 19.000. We hebben € 15.000 uitgegeven. Er resteert € 4.000. Belangrijkste uitgavenpost in 2020 was het samen met de schoolbesturen opgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP), dat inzicht geeft in de toekomstige ontwikkelingen op het terrein van de onderwijshuisvesting. Het restantbudget (ca. € 11.000) voor het opstellen van dit plan wordt via de reserve restantbudgetten overgeheveld naar 2021.

Programma cultuur en sport

Investeringssubsidie en mobiliteitsbijdrage EVV/RIOS '31 (voordeel € 450.000)

Voor de vernieuwbouw en uitbreiding van de clubgebouwen van de voetbalverenigingen EVV en RIOS '31 is een investeringssubsidie van € 400.000 en een eenmalig subsidie van € 100.000 beschikbaar gesteld. Er is inmiddels € 50.000 als voorschot uitbetaald. Volgens de besluitvorming bij de 1^e bestuursrapportage 2020 wordt de bijdrage uit het saldo van de 1^e bestuursrapportage 2020 gedekt. Realisatie heeft niet plaatsgevonden in 2020 en het beschikbaar gestelde bedrag is niet in de 2^e bestuursrapportage 2020 overgeheveld naar 2021. Aangezien realisatie van de accommodatie in 2021 plaatsvindt, wordt aan de raad voorgesteld € 450.000 voor beide subsidies via de resultaatbestemming 2020 beschikbaar te stellen.

Uitvoering sportondersteuning (voordeel € 11.000)

Voor uitvoering sportondersteuning was er een budget beschikbaar gesteld van € 48.000. Hiervan is bijna € 37.000 besteed en bijna volledig opgegaan aan de kosten voor het lokaal sportakkoord, waarvoor een rijksbijdrage is ontvangen € 35.000. Hierdoor resteert ongeveer het hele regulier budget van € 11.000. Door corona hebben een aantal sport(stimulerings)activiteiten geen doorgang kunnen vinden, waardoor het beschikbare budget niet volledig is besteed.

Bevordering topsport (voordeel € 20.000)

Door de raad is in 2019 een bedrag beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van lokale topsporters. Door het faillissement van de Stichting Topsport Limburg, voorbereiding voortzet-

ting activiteiten van de voormalige stichting door de provincie Limburg en door het coronavirus is dit budget in 2020 niet volledig besteed. Dit levert een voordeel op van € 20.000.

SPUK uitkering btw sport (voordeel € 97.000)

Om sport en beweging te stimuleren konden gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die aan hen in rekening wordt gebracht in aftrek brengen. Dit recht op aftrek is met ingang van 1 januari 2019 vervallen. Gemeenten worden gecompenseerd via een subsidieregeling, de Specifieke uitkering stimulerende sport (SPUK).

Ook over 2020 heeft de gemeente een aanvraag gedaan. Bij de 1^e bestuursrapportage 2020 zijn de uitgaven en inkomsten neutraal geraamd. Hierbij is er van uitgegaan dat de ontvangen btw-compensatie toegevoegd wordt aan de diverse uitgavenposten van sport. Voor de uitgaven groot onderhoud sportaccommodaties die ten laste van de onderhoudsvoorziening worden gebracht is er ook een bedrag bijgehaald. Echter bij de actualisatie van de onderhoudsvoorziening is ook bekeken in hoeverre het btw-aspect aanleiding is om de storting in de onderhoudsvoorziening te verhogen. Dit bleek niet het geval waardoor het ontvangen bedrag voor dit onderdeel van de SPUK-uitkering vrijvalt ten gunste van het resultaat. Het gaat dan om een voordeel van € 87.000.

De afrekening 2019 van de SPUK en de verwachte afrekening van de SPUK 2020 en ook een nog te verrekenen bedrag met Menswel Sport verklaren het resterende voordeel van € 10.000.

Energiekosten binnensportaccommodaties (voordeel € 33.000)

Door een inhaalslag bij de verrekening van de energiekosten met de gebruikers over 2016 tot en met 2018 en een gunstige afrekening van de energieleverancier zijn de energiekosten in 2020 € 33.000 lager dan geraamd.

Exploitatiebijdrage Menswel (nadeel € 45.000)

Het budget voor de exploitatiebijdrage binnensport wordt overschreden met ruim € 45.000. Oorzaak is een hogere exploitatiebijdrage voor de Albertzaal door de sluiting van de basisschool in Roosteren en de verrekening van de energiekosten binnensportaccommodaties in het kader van de SPUK-regeling.

Onderhoudskosten binnensportaccommodaties (voordeel € 40.000)

Vanaf 2019 is volgens de nieuwe regels van het BBV klein onderhoud afgesplitst van de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen op basis van het meerjarenonderhoudsplan 2020-2030. Daarom is de jaarlijkse dotatie in de voorziening structureel verlaagd en zijn er op de exploitatie budgetten opgenomen voor klein onderhoud. De uitgaven voor het klein onderhoud van de diverse binnensportaccommodaties zijn € 40.000 lager geweest dan begroot doordat er minder klein onderhoud heeft plaatsgevonden dan oorspronkelijk gepland, ook vanwege de coronacrisis. Dit levert een voordeel op van € 40.000.

Onderhoud en aanschaffingen sportterreinen (voordeel € 26.000)

Vanwege de coronacrisis is er minder onderhoud en zijn er minder aanschaffingen geweest voor de sportterreinen. Dit levert een voordeel op van € 26.000.

Tegemoetkoming verhuur sportaccommodaties (voordeel € 11.000)

Via het ministerie van VWS heeft de gemeente een tegemoetkoming ontvangen voor de verhuur van sportaccommodaties. De tegemoetkoming is bestemd voor verhuurders van sportaccommodaties die de huur ten laste van amateursportorganisaties over de periode 1 maart 2020 tot 1 juni 2020 daadwerkelijk hebben

kwijtgescholden. De ontvangen bijdrage is € 11.000 hoger dan geraamd.

Kermis (nadeel € 37.000)

In 2020 hebben de kermissen geen doorgang gevonden. De subsidies zijn wel verleend en niet verlaagd. Dit heeft als resultaat dat er geen staangelden en vergoedingen servicekosten en energiekosten zijn geïnd, maar dat er ook nauwelijks kosten zijn gemaakt. De stichting Reclame Commissie Echter Kermis heeft de helft van het ontvangen budget terugbetaald. Per saldo resulteert dit in een nadeel op het budget kermis van € 37.000.

Exploitatie en evenementen Cultuurhuis Edith Stein (cultureel centrum Plats 1) (nadeel € 39.000)

Door de coronacrisis heeft de exploitatie van het cultuurhuis een groot deel van het jaar volledig stil gelegen. Kosten blijven doorlopen, terwijl er geen inkomsten gegenereerd konden worden. In totaliteit bedraagt de overschrijding op de twee budgetten € 39.000. Dit tekort moet worden opgevangen met een deel van de coronamiddelen voor cultuur.

Programma Sociaal Domein

Jeugdhulp (nadeel € 488.000)

Het totale tekort binnen de Jeugdhulp bedraagt € 488.000.

	Begroot	Werkelijk	Voordeel	Nadeel
Behandeling	€ 1.995.000	€ 2.400.000		€ 405.000
Verblijf (begeleiding en behandeling)	€ 1.265.000	€ 1.397.000		€ 132.000
PGB	€ 240.000	€ 312.000		€ 72.000
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	€ 621.000	€ 438.000	€ 183.000	
Veilig thuis	€ 133.000	€ 56.000	€ 77.000	
Kosten 2019				€ 149.000
Overig			€ 10.000	
Totaal			€ 270.000	€ 758.000
Saldo tekort			€ 488.000	

De stijging van de kosten voor jeugdhulp heeft ook in 2020 doorgezet. Verschillende acties om meer grip op de kosten te krijgen hebben nog niet het gewenste resultaat. De stijging is vooral te zien in de ambulante trajecten (begeleiding en behandeling), maar ook op de zwaardere

zorgvormen (verblijf met begeleiding of behandeling) zien we de kosten stijgen.

De aantallen cliënten zijn gestegen ten opzichte van 2019 (814 in 2020 ten opzichte van 795 in 2019), maar de gemiddelde kosten per cliënt zijn iets gedaald (zowel toegewezen als gefactureerd bedrag).

Opvallend is wel dat het aantal PGB's jeugd licht is gedaald (45 in 2020 ten opzichte van 50 in 2019), maar dat de gemiddelde toewijzingen en gedeclareerd bedrag per cliënt fors zijn gestegen.

Binnen de Jeugdbescherming en Jeugdreclassering is sprake van minder uitgaven dan begroot. In 2020 was het aantal jeugdigen binnen deze vorm van jeugdhulp 10% lager dan in 2019 (82 jeugdigen ten opzichte van 90 in 2019). Ook het gemiddelde bedrag per jeugdi-

ge was iets lager. Het overschot bedraagt € 183.000.

Voor Veilig Thuis heeft de regio eind 2020 een financiële compensatie ontvangen voor de telkens toegenomen taken waar geen middelen tegenover stonden. Het bedrag dat door de regio is ontvangen heeft de centrumgemeente verdeeld over alle deelnemende gemeenten. Onze gemeente heeft (eenmalig) een bedrag van € 72.000 dat niet was voorzien. Dit heeft ook een overschot van € 77.000 tot gevolg.

	2019	2020	Vershil
Aantal cliënten	795	814	+ 19
Aantal PGB jeugd	50	45	- 5
Aantal jeugdigen jeugdbescherming/jeugdreclassering	90	82	- 8

Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 is informatie vanuit Roermond te laat aangeleverd, waardoor zorg die betrekking had op 2019 geboekt is in 2020. Het gaat in totaal om een bedrag van € 149.000. De 2 grootste posten zitten binnen dyslexie (€ 100.000) en begeleiding (€ 24.000). De overschrijding op dyslexie is dan ook 100% verklaard door deze kosten.

TOZO (voordeel € 293.000)

Voor de uitvoering van de Tozo heeft de gemeente van het rijk een voorschot ontvangen. Afrekening met het rijk vindt plaats op basis van enerzijds de daadwerkelijke bedragen die aan bijstand aan zelfstandige ondernemers zijn uitbetaald en anderzijds op basis van het aantal besluiten op aanvragen levensonderhoud en kapitaalskrediet die onze gemeente genomen heeft. Voor dit laatste gedeelte (de uitvoeringskosten) krijgt onze gemeente een vast bedrag per besluit vergoed.

Ook mag de gemeente een bedrag declareren voor de vorderingen op levensonderhoud die voor 22 april 2020 zijn vertrekt. Doordat gemeenten snel moesten handelen zijn voorschotten verstrekt waar ondernemers achteraf geen recht op hadden waardoor de bedragen teruggevorderd moesten worden. Als tegemoetkoming in dit risico mogen de gemeenten 30% van deze vordering opnemen in de declaratie. Op grond van het bovenstaande is er een budgettair voordeel van € 293.000.

Collectief vervoer (Omnibuzz) incl. doorbetaling vervoer tijdens corona (voordeel € 184.000)

Het voordeel op collectief vervoer Omnibuzz bedraagt per saldo € 184.000. Dit heeft een aantal oorzaken.

Sinds het 1^e kwartaal van 2020 is het vervoersvolume (aantal ritten) Omnibuzz door de corona maatregelen/lockdowns gedaald naar 50/60 % van het reguliere vervoersvolume. Daarnaast wordt het voordeel deels veroorzaakt door de opschoonactie die in december 2019 heeft plaatsgevonden. Bij deze opschoonactie werden pashouders die geen gebruik maken van de Omnibuzz pas aangeschreven. In veel gevallen is de voorziening beëindigd. Het aantal pashouders telt mee in de kostenverdeelsleutel waardoor er zich in 2020 een voordeel voordoet. Bij elkaar zorgt dit voor een voordeel van € 266.000.

Tijdens de maanden maart t/m juni is er aan Omnibuzz een coronacompensatie doorbetaald. Dit levert een nadeel op van € 128.000.

Tot slot heeft er een correctie plaatsgevonden op de verrekening van de btw van het afgelopen jaar. Dit zorgt voor een eenmalig voordeel van € 46.000.

Jeugdhulp vervoer en vroeghulp incl. doorbetaling tijdens corona (nadeel € 42.000)

Vervoer van jeugdigen is qua kosten iets meer uitgegeven dan in 2019, maar doordat we in 2020 minder extra middelen voor jeugdhulp vanuit het rijk hebben ontvangen is het budget in 2020 lager waardoor er een overschrijding ontstaat van € 42.000. Dit is inclusief € 8.000

aan coronacompensatie die aan aanbieders is vergoed.

Leerlingenvervoer (nadeel € 20.000)

Er heeft een kostenstijging plaatsgevonden (deels) i.v.m. wegvallen gemeente Leudal als partner in het contract met Trafficon. Trafficon verzorgt het contractbeheer nu nog alleen voor de gemeente Roerdalen en de gemeente Echt-Susteren.

Wet verplichte GGZ (voordeel € 15.000)

Per 1 januari 2020 wordt door gemeenten de wet verplichte GGZ uitgevoerd. In 2020 was er nog sprake van een opstartfase, waardoor de gemaakte kosten lager zijn dan het budget dat vanuit het rijk beschikbaar is gesteld.

Begroot bedrag € 30.000. Totaal uitgegeven € 15.000. Resteert een bedrag van € 15.000.

Overige gezondheidszorg veiligheidsregio (voordeel € 15.000)

Met name doordat de VRLN de uitbetaling van een voordeel op de loonindexatie heeft gedaan aan de gemeenten, is er op de bijdrage aan de Veiligheidsregio een incidenteel voordeel van € 15.000 te melden.

Bijdrage samenwerkingverbanden WMO en Jeugd (voordeel € 52.000)

Zowel de bijdrage aan het samenwerkingsverband voor Jeugd als WMO is in 2020 lager uitgevallen dan geraamd. Op WMO heeft de gemeente een voordeel van € 16.000 en op jeugd een voordeel van € 36.000. De voordelen worden veroorzaakt door de onderuitputting op een aantal personele budgetten:

- Projectleider jeugd. Door een vacature waren er vanaf 1 juni geen kosten meer terwijl dit wel volledig was geraamd.
- Voor inkoop adviseur en medewerker facturatie zijn de volledige kosten geraamd terwijl er in werkelijkheid pas vanaf respectievelijk 1 maart en 1 april kosten zijn geweest.
- Voor toezichthouder kwaliteit WMO zijn volledige kosten geraamd terwijl dit in werkelijkheid voor een lager bedrag als inhuur is ingevuld.

Onderhoud gemeenschapshuizen (voordeel € 40.000)

In 2020 is volgens de nieuwe regels van het BBV klein onderhoud afgesplitst van de voorziening onderhoud gemeenschapshuizen op basis van de nieuwe meerjarenonderhoudsplannen. Daardoor heeft een vrijval van de voorziening structureel plaatsgevonden en zijn er op de exploitatie budgetten opgenomen voor klein onderhoud. De uitgaven voor het klein onderhoud van de diverse binnensportaccommo-

daties zijn € 40.000 lager geweest dan begroot doordat er minder klein onderhoud heeft plaatsgevonden dan oorspronkelijk gepland, ook door de coronacrisis. Dit levert een voordeel op van € 40.000.

Budget sociaal domein algemeen (voordeel € 80.000)

Binnen het budget voor sociaal domein is een bedrag geraamd voor onvoorziene algemene kosten binnen het sociaal domein. Vooraf is moeilijk in te schatten in hoeverre dit budget gebruikt gaat worden. Dit budget is in het kader van de 2^e bestuursrapportage 2020 voor € 282.000 ingezet voor de dekking van tekorten op jeugdhulp. Voor de rest is dit budget slechts zeer beperkt ingezet, waardoor een bedrag resteert van € 80.000.

Programma Omgevingsrecht

Verklaring van geen bedenkingen (VVGB) (voordeel € 20.000)

Via de algemene uitkering is een bedrag van € 161.000 ontvangen voor VVGB. Begroot is echter € 141.000 waardoor er een positief effect is op het saldo van € 20.000.

Programma economische zaken en grond-exploitaties

Zend- en reclamemasten (voordeel € 11.000)

De opbrengsten zijn geïndexeerd en er is een nieuwe opstalovereenkomst aangegaan die extra opbrengsten tot gevolg heeft. Hierdoor is er een voordeel ten opzichte van de begroting ontstaan van € 11.000.

Pachtzaken (voordeel € 20.000)

De raming van de pachtopbrengsten zijn te behoudend ingeschat, wat een positief effect heeft op het saldo van de jaarrekening van € 20.000.

Vrijval voorziening verliezen grondexploitaties (voordeel 48.000)

Een van de deelgebieden van de strategische visie voor het Leisurpark In de Bandert is het grondexploitatiegebied. Hiervoor is in de boekhouding een grondexploitatiecomplex opgenomen. Het geprognoseerde verlies van deze grondexploitatie (na subsidies) staat geraamd op € 193.829, waarvoor een verliesvoorziening is gevormd. Het grondexploitatiecomplex is in 2020 afgesloten. Dit resulteert in een verlies van € 146.496. Een en ander betekent een vrijval van de eerder gevormde verliesvoorziening van € 47.333.

Programma Algemene dekkingsmiddelen **Algemene uitkering inclusief deelfonds participatie (voordeel € 10.000)**

In de begroting 2020 is zowel de mei- als ook de septembercirculaire 2020 begrotingstechnisch verwerkt. Hierna hebben nog een aantal ontwikkelingen plaatsgevonden waardoor de algemene uitkering, inclusief sociaal domein, ten opzichte van het in de begroting geraamde bedrag een positief verschil laat zien van € 10.000. Dit bedrag bestaat uit € 168.000 voordeel voor algemene uitkering deelfonds participatie en € 158.000 nadeel voor algemene uitkering. De oorzaak hiervan is het bijstellen van diverse maatstaven en aantallen.

COA (voordeel € 209.000)

De bijdrage faciliteitenbesluit over 2020 is € 209.000 hoger dan geraamd. De hogere uitkering is een gevolg van de verantwoording van de COA-bijdrage over zowel 2019 als ook 2020. De hoogte van de uitkering is afhankelijk van het aantal inschrijvingen in de Basisregistratie personen (BRP) per 1 januari van het dienstjaar. Afhankelijk van de schommeling in het aantal inschrijvingen, schommelt ook het bedrag dat de gemeente aan uitkering ontvangt.

Algemene uitkering baten en lasten voorgaande jaren (voordeel € 129.000)

In 2020 is een verrekening van € 129.000 als inkomst verantwoord over het jaar 2018 en 2019 van de algemene uitkering. De baten voorgaande jaren zijn hoger dan geraamd vanwege verrekeningen die achteraf door het rijk worden toegepast.

Decembercirculaire vanwege corona-uitkering (voordeel € 123.000)

In 2020 is via de decembercirculaire een bedrag van € 123.000 ontvangen voor coronamaatregelen. Dit bedrag kon niet meer in de begroting opgenomen worden. Het heeft een positief effect op het rekeningsaldosaldo.

OZB (voordeel € 44.000)

In totaliteit is de opbrengst onroerendezaakbelastingen van woningen en niet-woningen € 44.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door areaaluitbreiding.

Lasten heffingen corona (nadeel € 45.000)

De negatieve effecten door COVID-19 voor BsGW bedragen € 1,779 miljoen. Het grootste deel (€ 1,689 miljoen) wordt veroorzaakt door het verzoek van de deelnemers om tegemoet te komen aan de door COVID-19-maatregelen getroffen ondernemers en ZZP'ers. Hierdoor kwamen er extra werkzaamheden op BsGW af

wegens het verlenen van uitstel van betaling aan deze belastingplichtigen plus maatwerk voor uitgestelde of aangepaste aanslagoplegging. Daarnaast is door de deelnemers BsGW gevraagd coulant om te gaan met aanvragen van betalingsregelingen en het opstarten van de invorderingsactie (kosteloze betalingsherinnering). Deze meerkosten zijn daarom niet te relateren aan de bedrijfsvoering van BsGW.

Verder hebben er extra uitgaven plaatsgevonden door het zoveel mogelijk thuiswerken tijdens deze pandemie. Deze kosten bestaan voornamelijk uit aanschaf van laptops en hogere telefoonkosten. Ook zijn er ook minderkosten gemaakt, zoals voor energie, koffievoorziening en organisatiebijeenkomsten. Per saldo bedragen de overige Covid-19 kosten € 90.000.

De reguliere exploitatie is overschreden met € 305.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door overschrijding van de verwachte GDI-kosten en een overschrijding van posten proceskostenvergoeding door een forse stijging in het aantal ingediende en gehonoreerde (WOZ-) bezwaren. Deze stijging kan mogelijk samenhangen met COVID-19: door de intelligente lockdown hebben meer belastingplichtigen de tijd gehad en genomen om een WOZ-bezwaar in te dienen, al dan niet via een gemachtigdenbureau.

Het aandeel van Echt-Susteren in deze extra kosten bedraagt circa € 45.000 en heeft een negatief effect op het saldo.

Lasten heffingen (voordeel € 83.000)

De uitvoeringskosten van het waarderen van objecten, het heffen en invorderen van belastingen door BsGW is circa € 68.000 lager dan begroot. Dit wordt voor een bedrag van € 38.000 veroorzaakt doordat een groter deel van de bijdrage aan BsGW wordt doorberekend naar het taakveld afval. Door de nieuwe inzamelssystematiek van afval vanaf 2020 zijn daar meer uitvoeringskosten van belastingen mee gemoeid omdat het aantal ledigingen de restvuilcontainer vanaf 2020 in rekening wordt gebracht bij de inwoners. In het tarief van de afvalstoffenheffing is hiermee rekening gehouden. Deze hogere kosten worden dus verdisconteerd in het tarief.

Verder is er een bedrag van € 30.000 ontvangen als zijnde compensabele btw van BsGW. Dit bedrag kan de gemeente declareren uit het btw-compensatiefonds. Tenslotte is in 2020 geen beroep gedaan op het diversen-budget

(€ 15.000). In totaliteit een positief effect op het saldo van € 83.000.

Toeristenbelasting (voordeel € 236.000)

Vanwege de crisis door het coronavirus werd bij de 1^e bestuursrapportage 2020 de opbrengst toeristenbelasting met € 100.000 afgeraamd. De bezetting van de vakantieparken in de zomermaanden, toen het aantal besmettingen relatief beperkt was, is echter alleszins meegevalen. De opbrengst is € 236.000 hoger dan de bijgestelde begroting over 2020.

Vennootschapsbelasting (voordeel € 100.000)

In de begroting 2020 werd uitgegaan van een verschuldigde vennootschapsbelasting van € 100.000. Er is echter slechts een voorlopige aanslag voldaan over 2020 van € 345 zodat hier een positief saldo te melden is van afgerond € 100.000. Omdat de aangiftes worden opgesteld met inzet van een externe fiscalist zijn er wel fiscale kosten ontstaan. Deze zijn verantwoord op het taakveld Overhead.

Positief rekeningsaldo 2020 (al geraamd; voordeel € 283.000)

Zowel de 1^e als ook de 2^e bestuursrapportage van dienstjaar 2020 hadden een positief saldo. Deze positieve saldi, cumulatief € 283.086 zijn via genoemde rapportages in de begroting 2020 opgenomen als raming.

Niet gedane storting in reserve vermindering kapitaallasten vanwege pand Plats 1 (voordeel € 70.000)

In 2020 zijn de huuropbrengsten voor het pand Plats 1 lager dan de lasten. Dit wordt veroorzaakt door het wegvallen van de huuropbrengst van de bibliotheek. De begrote storting van € 70.000 in de reserve vermindering kapitaallasten is dan ook niet gebeurd. Dit is volgens het raadsbesluit van mei 2016 waarin is aangegeven dat het verschil tussen de opbrengsten en uitgaven per jaar wordt teruggestort in de reserve.

Niet gedane onttrekking uit reserve revolverende investeringen (nadeel € 407.000)

In januari 2020 is de laatste tranche van de belegging van de zogenaamde Essent-gelden vervroegd afgelost. Het ontvangen bedrag ad € 1.367.428 is toegevoegd aan de reserve revolverende investeringen. Uit deze reserve moet een onttrekking plaatsvinden van € 406.800 zijnde het rendement dat in 2020 geraamd was en dat dus al vooruit ontvangen is. Aangezien er in 2020 sprake is van een positief rekeningsaldo, is in afwijking van het vastgestelde beleid in de nota reserves en voorzienin-

gen, volgens de 2^e bestuursrapportage 2020, deze onttrekking achterwege gelaten. Dit levert een nadeel op van € 407.000

Overhead

Nieuwe Markt 55 diversen (voordeel € 26.000)

Met betrekking tot energiekosten en onderhoud is een voordeel ontstaan van € 26.000. De energiekosten zijn lager uitgevallen doordat er vanwege corona thuisgewerkt werd en daardoor minder energie verbruikt is. Ook heeft er minder onderhoud plaatsgevonden dan gepland, mede ook vanwege de coronacrisis.

Voorlichting en communicatie (voordeel € 23.000)

Binnen het budget communicatie is rekening gehouden met externe inhuur. Deze inhuur is voornamelijk besteed aan opmaak/vormgeving voor gemeentelijke publicaties. In 2020 is daar door de coronapandemie minder gebruik van gemaakt. Vanwege de coronapandemie zijn de uitgaven voor adverteren in het huis-aan-huisblad minder geweest, daar het blad meerdere weken geen uitgaven heeft gedaan.

Ook is het aantal betaalde content (adverteren) via social media beperkt gebleven. Daarnaast zijn het aantal door de gemeente georganiseerde bijeenkomsten, waarvoor vaak betaalde content geleverd is, uitgebleven. De kosten voor Webcare en inhuur fotografen zijn beperkt gebleven, ook door de coronacrisis. Per saldo levert bovenstaande een voordeel op van € 23.000.

Diversen

Kapitaallasten – afschrijvingen (voordeel € 46.000)

De werkelijke afschrijvingslasten 2020 zijn € 46.000 lager dan begroot. Dit is met name te wijten aan latentie in de uitvoering van een aantal projecten.

Dividend BNG (voordeel € 27.000)

Naar aanleiding van eerdere berichten van de Bank Nederlandse Gemeenten zou in 2020 geen uitbetaling plaatsvinden van dividend over 2019. Dit is uitgesteld naar 2021. De BNG heeft echter op het laatste moment besloten dat het dividend toch verantwoord moet worden in het boekjaar 2020. In onze begroting was de raming al teruggebracht naar nihil, zodat er nu een positief saldo te melden is van € 27.000.

Diversen (nadeel € 85.772)

De kleinere onder- en overschrijdingen over de diverse programma's leiden tot een negatief resultaat van € 85.772.

4. Auditing en control

Programmaverantwoording 2020

4. Auditing en control

4.1 Termen

Doeltreffendheid	Wordt het beoogde doel/resultaat gerealiseerd?
Doelmatigheid	Wordt het beoogde doel/resultaat met zo min mogelijk geld gerealiseerd?
Rechtmatigheid	Wordt het beoogde doel/resultaat binnen de geldende wet- en regelgeving gerealiseerd?
Getrouwheid	Geeft de verantwoording een tijdig, juist en volledig beeld?

4.2 Audithuis

In de gemeente vindt auditing plaats door diverse organen, die gezamenlijk aangeduid worden als het audithuis. De organen van het audithuis voeren onderzoeken uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid, rechtmatigheid van het gevoerde bestuur, beleid en beheer. Ook naar de getrouwheid van de verantwoording die daarover wordt afgelegd.

Elk orgaan vindt zijn oorsprong in een specifiek juridisch kader, dat aangeeft namens welk orgaan er wat onderzocht moet worden. Dat betekent dat ieder orgaan een eigenstandige rol, bevoegdheid en verantwoordelijkheid heeft en aan een specifieke opdrachtgever rapporteert. In onderstaande tabel wordt de opbouw van het audithuis samengevat:

Orgaan	Juridisch kader	Onderzoeksrichting	Opdrachtgever
Rekenkamer-commissie	<ul style="list-style-type: none">Artikel 182 GemeentewetVerordening op de Rekenkamer-commissie Gemeente Echt-Susteren d.d. 22 december 2004.	Doelmatigheid Doeltreffendheid Rechtmatigheid	Raad
Externe accountant	<ul style="list-style-type: none">Artikel 213 GemeentewetControleverordening ex art 213 Gemeentewet d.d. 25 september 2003	Getrouwheid Rechtmatigheid	Raad
Cluster Control (team IOC)	<ul style="list-style-type: none">Artikel 213a GemeentewetVerordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 25 september 2003	Doelmatigheid Doeltreffendheid	College
Cluster Interne Controle (team Financien) ¹⁾	<ul style="list-style-type: none">Financiële Verordening ex art 212 Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 2 oktober 2014 en 22 februari 2017	Getrouwheid Rechtmatigheid	Management

¹⁾ vanaf 1 juli 2017 is interne controle ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling Servicecentrum MER

De organen van het audithuis rapporteren in de eerste plaats aan hun respectievelijke opdrachtgever, maar uiteindelijk staan zij allen ten dienste van de gemeente Echt-Susteren als geheel, van de continue verbetering van de gemeente in de brede zin.

In de volgende subparagrafen wordt ingegaan op de onderzoeken die door, namens of in samenwerking met organen van het audithuis zijn uitgevoerd in 2019.

4.2.1 Rekenkamercommissie

Volgens artikel 182 van de Gemeentewet onderzoekt de rekenkamer de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur.

Door dit onderzoek probeert de rekenkamercommissie zichtbaar te maken waar de gemeente haar geld aan besteedt, wat er van die bestedingen terecht komt en hoe zich dit verhoudt tot het door de gemeenteraad vastgestelde beleid.

De rekenkamercommissie onderzoekt de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het bestuur. Door dit onderzoek probeert de commissie zichtbaar te maken waar de gemeente haar geld aan besteedt, wat er van die bestedingen terecht komt en hoe zich dit verhoudt tot het door de gemeenteraad geformuleerde beleid.

Uitgangspunten

- De te onderzoeken onderwerpen moeten van voldoende omvang zijn, waardoor een meerwaarde kan worden bereikt voor toekomstige soortgelijke gevallen
- Afhankelijk van de omvang worden 1 à 3 onderzoeken per jaar verricht
- Bij onderwerpen van onderzoeken wordt zoveel mogelijk spreiding aangebracht in diverse beleidsterreinen
- Over het gevoerd onderzoek moet zowel aan de raad als aan de inwoners inzicht worden gegeven
- Na verloop van tijd wordt geëvalueerd of de onderzoeken effect hebben gehad.

De rekenkamercommissie heeft in 2020 een quickscan over het Integraal Veiligheidsplan van de gemeente Echt-Susteren opgeleverd. Het onderzoek is uitgevoerd door de externe leden van de commissie.

Eind 2020 heeft de rekenkamercommissie besloten nader onderzoek te doen naar de jeugdhulpverlening in Echt-Susteren en de daarbij behorende regierol van de gemeente. De keuze voor dit onderwerp in 2021 is op voordracht van de raadsleden in de commissie.

In 2020 is de commissie 3x bijeen geweest, te weten op 21 januari, 6 juli en 23 november. De vergadering op 23 november heeft, vanwege de Coronamaatregelen, digitaal plaats gevonden.

Samenstelling rekenkamercommissie 2020:

- Raadsleden: Ben Bisshops, fractie PNES
- Julien Penders, fractie CDA
- Thijs Wetermans, fractie Groen Links
- Externe leden: Dien Mueters, lid
- Herman van Santen, voorzitter

4.2.2 Externe accountant

Volgens artikel 213 van de Gemeentewet wijst de raad een of meer accountants aan belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een rapport van bevindingen. De accountant controleert dus, in opdracht van de raad, de jaarrekening en verstrekt een verklaring waarin hij een oordeel geeft over het getrouwe beeld en de rechtmatigheid.

Controleprotocol 2020

De raad geeft in een controleprotocol aan binnen welke kaders de controle door de accountant moet plaatsvinden. Vanwege de crisis door het coronavirus zijn er door het college in 2020

een aantal besluiten genomen die er aan bijdragen dat de continuïteit van onder meer zorgaanbieders, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke partners voortgezet kan worden. Deze besluiten zijn in afwijking van bestaande regelgeving. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd via de bestuursrapportages en raadsinformatiebrieven. Door het in de raadsvergadering van 26 februari 2020 vastgestelde controleprotocol 2020 aan te passen wordt aan de accountant de opdracht gegeven de financiële impact van de genomen besluiten niet aan te merken als financiële onrechtmatigheid bij de controle van de jaarrekening 2020. De aanpassing van het controleprotocol 2020 is op 8 april 2021 door de raad vastgesteld.

De raad heeft op 6 juli 2016 BDO Audit & Assurance B.V. aangewezen als accountant belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. De opdracht geldt voor de boekjaren 2016 tot en met 2018.

Aanwijzing accountant 2019-2022

Op 13 december 2018 heeft de gemeenteraad vanwege een 6-tal redenen besloten af te wijken van de voorgeschreven procedure en de aanbesteding enkelvoudig en onderhands te doen plaatsvinden, waarbij de opdracht voor de wettelijke controle van de jaarrekening voor de jaren 2019 tot en met 2022 is gegund aan BDO Audit & Assurance B.V. en deze aan te wijzen als accountant belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een accountantsverslag.

Interimcontrole: Managementletter 2020

In de Managementletter 2020 geeft de accountant de uitkomsten van zijn interimcontrole weer. De interimcontrole is in de eerste plaats gericht op de beheersorganisatie. Daarom is de managementletter ook gericht aan het college van burgemeester en wethouders en aan het management. Om hen in de gelegenheid te stellen waar nodig bij te sturen op de beheersorganisatie zodat de kans op fouten in de jaarrekening zo klein mogelijk is.

Naast de managementletter heeft de accountant ook een boardletter uitgebracht. Dit is een samenvatting van de managementletter, op hoofdlijnen. Deze is bedoeld voor de gemeenteraad.

Naar aanleiding van de managementletter is een plan van aanpak opgesteld.

Gesignaleerde aandachtspunten uit de managementletter voor de jaarrekeningcontrole zijn:

- aanlevering van volledig afgeronde verbijzonderde interne controle met specifieke aandacht voor juiste bepaling van aantal uit te voeren waarnemingen ter voorkoming van nog aanvullende werkzaamheden laat in het controleproces;
- aanlevering van spendanalyse over gehele vierjaarsperiode 2017-2020 met toetsing op naleving van Europese aanbestedingsregels met specifieke aandacht voor aandachtspunten uit SDO-notitie 'Uitvoering van controle op aanbestedingsrechtmatigheid bij jaarrekeningcontrole van decentrale overheden';
- tijdig beschikbaar zijn van verantwoordingsinformatie van derde partijen, met name centrumgemeente Roermond.

De accountant komt tot de conclusie dat de administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening, ten aanzien van:

- de controletechnische functiescheiding in opzet en bestaan voldoende scoort;
- de interne beheersmaatregelen in opzet, bestaan en/of werking deels niet voldoende scoort;
- de algemene IT-beheersmaatregelen in opzet en bestaan deels niet voldoende scoort;
- de verbijzonderde interne controle in opzet en bestaan voldoende scoort.

De accountant kan voor wat betreft de insteek van hun controle niet volledig op de processen steunen. Wel kunnen zij gebruik maken van de verbijzonderde interne controle in hun controle-aanpak. Deze situatie is ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande controlejaar.

Eindejaarscontrole: Rapport van bevindingen en controleverklaringen

In het Rapport van bevindingen geeft de accountant de uitkomsten van zijn eindejaarscontrole weer. Hij vermeldt dat de in de programmarekening opgenomen balans en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave laten zien van de financiële positie en het resul-

taat van de gemeente Echt-Susteren. Ook dat het jaarverslag en de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording zijn ingericht.

4.2.3 Cluster Control (team IOC)

Door artikel 213a Gemeentewet en de daaruit voortvloeiende Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 25 september 2003 moet het college periodiek onderzoek doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. Deze onderzoeken worden uitgevoerd door het cluster Control van het team Innovatie, ontwikkeling en control (IOC), door derden in samenwerking met of gecoördineerd door cluster Control of door derden.

Het team IOC, en daarmee het cluster control, is gepositioneerd als staf onder de gemeentesecretaris/algemeen directeur. Het cluster control mag zich in zijn rol echter volledig onafhankelijk opstellen, waardoor voldoende objectiviteit is gewaarborgd.

In 2020 zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd die naar hun aard en/of inhoud gelabeld kunnen worden als onderzoeken vanwege artikel 213a Gemeentewet en de Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 25 september 2003, en dus (direct of indirect) gericht waren op de doelmatigheid en/of doeltreffendheid. De belangrijkste daarvan worden hierna kort toegelicht.

Aanpak personele knelpunten

In de periode 2019-2020 is door het managementteam in beeld gebracht welke personele knelpunten er zijn in de gemeentelijke organisatie. Hierover is met een delegatie van het college (Stuurgroep SPP) gesproken. Op basis van deze gesprekken heeft het college de keuze gemaakt om een formatie-uitbreiding toe te staan bij de teams Ruimtelijk Domein en Maatschappelijk Domein. Randvoorwaarde hierbij is dat de totale personele kosten niet mogen stijgen. Om hier meer zicht op te krijgen heeft het college aan een externe bureau opgedragen om een verkennend onderzoek uit te voeren. Aan de algemeen directeur is opgedragen om een plan van aanpak op te stellen. Dit plan is in 2020 opgesteld.

Onderzoeksresultaten BTW -labelling en mengpercentage

In 2020 zijn een tweetal fiscale onderzoeken opgestart. Het gaat om onderzoek naar de BTW-labelling en het mengpercentage BTW 2018 en 2019. De onderzoeken zijn afgerond en de rapporten zijn ingediend bij de belastingdienst. De belastingdienst heeft de rapporten zonder opmerkingen vastgesteld.

Vennootschapsbelasting

In 2020 heeft de voorlopige aangifte plaatsgevonden van de vennootschapsbelasting over 2018. De aangifte over 2019 is per ultimo 2020 in een afrondende fase. De aangiftes worden verzorgd door een externe fiscalist. Definitieve vaststelling van de aangiftes kan nog een paar jaar duren.

MER-brede onderzoek naar de vermeende inefficiënties bij bedrijfsvoering

In het kader van de verdere doorontwikkeling van de samenwerking van het Servicecentrum MER en de drie deelnemende gemeenten, is in het Servicecentrum besloten nader aandacht te besteden aan de nog bestaande inefficiënties in de bedrijfsvoeringskant van de vier organisaties. Doel is deze inefficiënties zoveel mogelijk op te lossen. Hiermee wordt aangesloten op één van de vijf K-ambities van het Servicecentrum MER; te weten kostenefficiëntie.

Dit is ook in lijn met de aanbevelingen in het rapport 'Servicecentrum MER: één voor allen, allen voor één' (maart 2019) gericht op de doorontwikkeling van het Servicecentrum. In dat rapport is aangegeven dat er zeker nog efficiëntieslagen te maken zijn in de processen. Iedere gemeente hield nog vast aan eigen patronen en processen, waardoor processen nog te weinig geüniformeerd waren. Geconstateerd is dat ook gebrek aan helderheid over wat wettelijk is voor de gemeenten afzonderlijk en wat hen onderscheidend maakt ('couleur locale') een efficiënte werking van het Servicecentrum belemmert(d)en.

Het onderzoek is in 2020 opgestart en wordt in 2021 afgerond.

Scenariokeuze kantoorfunctie/op- en doorstart organisatie tijdens en na corona

Er is onderzocht hoe de organisatie een kader gegeven kan worden waarbinnen de op- en doorstart tijdens en na Corona, kan plaatsvinden. De toekomstige kantoorfunctie is hierbij het uitgangspunt. De nieuwe kantoorfunctie is

gericht op *Werken en Ontmoeten*, voorheen was dit vooral *Werken*. De kantoorfunctie *Werken en Ontmoeten* biedt diverse mogelijkheden die per onderwerp in een afgewogen advies aan het college, de directie en/of het management worden voorgelegd. De kantoorfunctie schept hiervoor het kader.

Algemeen

De term 'control' heeft betrekking op de beheersing van de bedrijfsprocessen. Een control, ook wel beheersingsmaatregel genoemd, is een instrument om ervoor te zorgen dat de activiteiten leiden tot het verwachte en/of gewenste resultaat. Met '*in control zijn*' wordt dan bedoeld dat de bedrijfsprocessen zodanig worden beheerst, dat er geen onverwachte en/of ongewenste resultaten optreden.

In de gemeentelijke visie op de control over de bedrijfsprocessen wordt onderscheid gemaakt in eerstelijns en tweedelijns control. De eerstelijns control wordt uitgevoerd door de team- en projectleiders die verantwoordelijk zijn voor het betreffende bedrijfsproces of project. Voorbeelden hiervan zijn financial control over de financiële processen, legal control over de juridische processen, HR-control over de personele processen, projectcontrol over de projecten etc. De tweedelijns control wordt uitgevoerd door het cluster control van het Team IOC en bestaat uit het geven van een onafhankelijk oordeel over de uitvoering van de eerstelijns control, het gevraagd en ongevraagd adviseren en/of rapporteren hierover en het bewaken en afstemmen van de onderlinge samenhang tussen de diverse eerstelijns controls.

ENSIA

ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Dit is een verplichte audit- en verantwoordingssystematiek die moet worden gevolgd voor het horizontaal toezicht (van de raad op het college) en het verticaal toezicht (van het Rijk en/of de provincie op de gemeente). Via deze verplichte verantwoordingssystematiek moet de gemeente jaarlijks voor een aantal onderwerpen/processen aantonen dat ze in control is en dat wordt voldaan aan voor die onderwerpen/processen opgelegde normen. Dat gebeurt door zelfevaluaties en/of (externe) audits. Over het jaar 2020 hadden de ENSIA-zelfevaluaties en –audits vooral betrekking op de mate waarin wordt voldaan aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Zie onder 4.2.3. De volgende onderwerpen zijn via ENSIA geëvalueerd/geaudit:

- Basisregistratie Personen (BRP);
- Paspoortuitvoeringsregeling Nederland(PUN);
- Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG);
- Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT);
- Basisregistratie Ondergrond (BRO)
- Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).

Op al deze onderwerpen werd voldaan aan de gestelde normen. Dit is ook gerapporteerd aan de betreffende toezichthoudende ministeries (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor BRP, PUN, DiGiD, BAG en BGT; Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor Suwinet).

4.4 In control statement

Er komt een wetswijziging aan over rechtmatigheid in jaarrekeningen van gemeenten. Door deze wijziging geeft ons college van burgemeester en wethouders vanaf het boekjaar 2021 zelf een rechtmatigheidsverantwoording af in de jaarstukken.

Op dit moment verstrekken externe accountants een controleverklaring met een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. De externe accountants geven in de toekomst dan nog een controleverklaring af met alleen een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief dan de rechtmatigheidsverantwoording door het college die in de jaarrekening wordt opgenomen.

Vanuit de commissie BBV is een subcommissie aan de slag met de nadere uitwerking. Deze houdt zich bezig met onder meer:

- de ontwikkeling van een modelmededeling
- de scope van de verantwoording
- en de criteria.

Parallel aan dit traject treft het ministerie van BZK de voorbereidingen voor een wetswijziging en de bijbehorende consultatie.

De commissie BBV heeft in januari 2020 de modeltekst voor de rechtmatigheidsverklaring gepubliceerd. In samenwerking met het Servicecentrum MER en de buurgemeenten Maasgouw en Roerdalen is in het najaar van 2019 een werkgroep gestart met de voorbereidingen

op de verklaring. Er is gestart met het in kaart brengen van de IST-situatie.

- Stap 1 Beschrijving IST: waar staat de gemeente. Is de gemeente in staat om in de huidige situatie zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te leveren?
- Stap 2 Beschrijving Soll: welke ambities zijn er en wat is de gewenste situatie?
- Stap 3 Stappenplan: Bepalen van de route om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording. Welke stappen moeten worden gezet?
- Stap 4 Uitvoeren van de stappen: Het in kaart brengen van de rechtmatigheidsrisico's en het testen van de beheersmaatregelen.
- Stap 5 Rechtmatigheidsverantwoording opleveren.

De rechtmatigheid kan met een aantal elementen onderbouwd worden. Naast 5 elementen uit de handreiking 'Invoering Rechtmatigheidsverantwoording' van VNG en IPO van oktober 2020 hebben de MER-gemeenten er voor gekozen om ook de opmerkingen uit de managementletter 2020 die de rechtmatigheid raken hierin mee te nemen.

De elementen uit de notitie 'Invoering Rechtmatigheidsverantwoording' van VNG en IPO gaan over:

- uitkomsten van verbijzonderde interne controles (VIC) inclusief controle op de drie rechtmatigheids-criteria;
- bevindingen naar aanleiding van gesprekken met het management;
- bewuste keuzes om af te wijken van wet- en regelgeving;
- fraudesignalen;
- data-analyses.

5. Financiële positie

Programmaverantwoording 2020

5. Financiële positie

Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de ontwikkeling van de reservepositie op basis van de jaarrekeningen van de laatste jaren. De reservepositie geeft inzicht in de vermogenspositie van de gemeente. Hoe meer eigen vermogen (vrije reserves) de gemeente heeft hoe beter de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen.

Daarnaast wordt de belastingdruk met andere gemeenten vergeleken en wordt een be-

rekening gemaakt van de aanwezige weerstandscapaciteit.

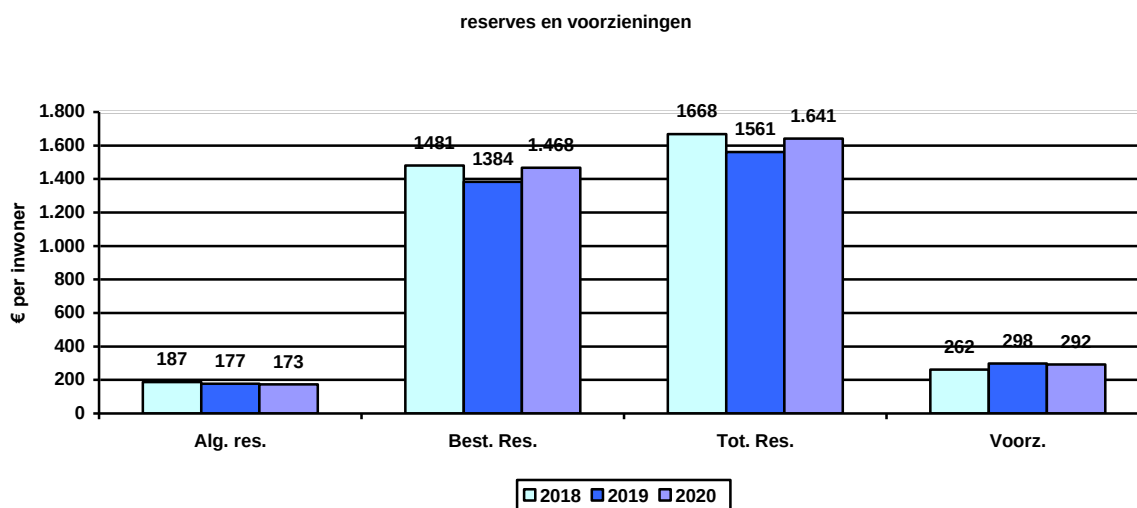
De gemeente stond in 2020 net als voorgaande jaren onder het repressieve toezicht van de provincie, onder andere omdat er in de begroting 2020 en de daarop volgende jaren geen incidentele dekkingsmiddelen zijn gebruikt om de begroting sluitend te maken. Repressief toezicht is de lichtste vorm van toezicht.

Reserves en voorzieningen

Gemeente	Algemene reserve	Bestemmings-reserve	Totale reserves	Voorzieningen
Rekening 2018	€ 187	€ 1.481	€ 1.668	€ 262
Rekening 2019	€ 177	€ 1.384	€ 1.561	€ 298
Rekening 2020	€ 173	€ 1.468	€ 1.641	€ 292

Tabel 1: bedragen gemiddeld per inwoner (per einde van het jaar)

Het aantal inwoners per 1 januari 2020 bedroeg 31.614. Per 31 december 2020 was dit 31.744.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van al het geld waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten die onverwacht en voor een belangrijk deel zijn te dekken. Binnen de gemeente worden daarvoor de volgende elementen gerekend:

1. Reserves (algemene en bestemmingsreserves)
2. Onbenutte begrotingsruimte (stelposten en nieuw beleid)
3. Onbenutte investeringsruimte

4. Onbenutte belastingcapaciteit

5. Stille reserves

Elk element wordt hieronder nader toegelicht en onderbouwd.

Reserves

Volgens het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) worden de reserves ingedeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves.

Algemene reserves

De rente van de algemene reserve wordt in zijn geheel toegevoegd aan de exploitatie. Dit betekent dat inzet van de algemene reserve altijd structurele gevolgen heeft. De rente die normaal gesproken wordt ingezet in de begroting valt immers weg.

Bestemmingsreserves

Als het nodig is kan de raad de bestemming van een bestemmingsreserve wijzigen en komt door die mogelijkheid de betreffende reserve beschikbaar voor de weerstandscapaciteit.

Echter een bestemmingsreserve is niet zonder reden afgezonderd van de algemene reserves en heeft bij aanwending als weerstandscapaciteit negatieve consequenties voor bestaande voorzieningen of dienstverlening (bijv. financieel technische bestemmingsreserves). Daarom worden de bestemmingsreserves binnen de gemeente niet gerekend tot de weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel wordt beknopt de samenstelling van de totale omvang aan reserves van de gemeente weergegeven.

Omschrijving reserve	Rekening 2019	Rekening 2020
1. Algemene reserve	€ 5.593.000	€ 5.496.000
2. Bestemmingsreserves	€ 30.714.000	€ 31.995.000
3. Geblokkeerde reserve revolverende investeringen	€ 13.053.000	€ 14.627.000
Totaal	€ 49.360.000	€ 52.118.000

Tabel 2. Samenstelling reserves gemeente Echt-Susteren per einde van het jaar

Dat de bestemmingsreserves niet worden meegerekend als onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit wil nog niet zeggen dat deze ook niet ingezet kunnen worden. Dit is bij ernstige calamiteiten wel degelijk mogelijk, want onder druk wordt alles vloeibaar.

Voorzieningen

Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit worden voorzieningen niet meegenomen. Voorzieningen zijn gevormd om onder meer de verrekening van toekomstige verplichtingen, waarvan de omvang en tijdstip redelijkerwijs is in te schatten, te waarborgen. Ze worden verplicht gevormd en hebben een verplichte bestedingsrichting. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen.

Een voorziening heeft de omvang van de verplichting. Uiteraard moet het financiële effect van het risico vervolgens worden uitgesloten van bepaling van de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. Het gaat bij de weerstandscapaciteit uiteindelijk om het afdekken van risico's waarvoor geen voorziening is getroffen. Een vraag die gesteld kan worden, is wanneer voor een risico een voorziening moet worden gevormd. Een voorziening moet worden getroffen bij een zekere gebeurtenis met een nog onduidelijk gevolg. Bijvoorbeeld: dat groot onderhoud

moet worden gepleegd is zeker, alleen wanneer en hoeveel het exact gaat kosten is nog onduidelijk. Bij risico's is de kans dat een gebeurtenis zich voordoet en de mate waarin het gevolg zich voordoet onzeker. Naarmate een risico tendeert naar een 100% zekerheid van optreden met een naar 100% zekerheid tenderende mate van gevolg moet een voorziening worden gevormd.

Validiteit reserves gemeente

De reserves zijn één van de belangrijkste elementen van de beschikbare weerstandscapaciteit. Ieder jaar wordt er aandacht gegeven aan de validiteit van de reserves. Zowel het college als de raad wil vanuit haar/zijn rol periodiek beoordelen welke reserve wordt aangehouden, of het doel en het motief voor instelling nog relevant zijn en hoe de verwachting van het verloop (voeding en onttrekking) in de komende perioden eruit ziet. Om de validiteit van de betreffende reserve te beoordelen wordt de begroting als instrument gehanteerd. In de 2-jaarlijkse nota reserves en voorzieningen wordt uitgebreid vermeld, wat het doel van de reserve is. De nota is in het najaar 2019 opnieuw aan de raad aangeboden (raad 6 november 2019). In het najaar van 2020 heeft een evaluatie plaatsgevonden (raad).

Per reserve wordt aangegeven:

- Doel/motief reserve (incl. raadsbesluit);
- Benodigde omvang/volume;
- Voeding/dotatie;
- Onderbouwing;
- Aangegane verplichtingen/claims;
- Tijdspad besteding.

Onbenutte begrotingsruimte (stelposten en nieuw beleid)

Er wordt gesproken over begrotingsruimte als de begroting een overschot vertoont (meer baten dan lasten). Begrotingsruimte kan ook aanwezig zijn bij een sluitende begroting. Er zijn altijd onderdelen aan te wijzen die beïnvloedbaar zijn. Als beïnvloeding van deze onderdelen leidt tot extra vrijval van geld, zonder dat dit een substantiële wijziging in het beleid tot gevolg heeft, kan dit deel worden beschouwd als onderdeel van de weerstandscapaciteit (de zogenaamde flexibiliteit van de begroting).

Het past in een verantwoord financieel beleid om met beschikbaar geld eerst de bestaande problemen op te lossen voordat het geld aan nieuw beleid wordt besteed. Of *“eerst verdienen en dan pas uitgeven”* en *“geen plannen zonder geld”*.

Als vervolgens de ruimte wordt ingezet voor een specifiek risico (bijvoorbeeld door het instellen van een reserve of voorziening) dan is het risico afgedekt en telt de onbenutte begrotingsruimte niet meer mee voor de beschikbare weerstandscapaciteit (ter voorkoming van een dubbeltelling). In de begroting 2020 was geen onbenutte begrotingsruimte aanwezig.

Onbenutte investeringscapaciteit

Het investeringsprogramma is heel concreet. Er zijn gemeenten die werken met een zogenaamd voorportaal investeringen. De kapitaallasten van deze investeringen zijn dan wel financieel gedekt, maar er kan eventueel geschoven worden met dit soort investeringen. Dit wordt de onbenutte investeringsruimte genoemd. In het investeringsprogramma is deze ruimte niet aanwezig.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is het extra structurele geld dat gegenereerd kan worden door de gemeentelijke belastingen (OZB, hondenbelasting, etc.) en rechten (rioolrechten, afvalstoffenheffing en de leges) te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit kan worden berekend door de tarieven van de gemeente te vergelijken met de maximaal toegestane tarieven (wettelijke beperkingen voor verhogingen). Deze potentiële extra opbrengsten kunnen worden gerekend tot de beschikbare belastingcapaciteit. Voor bepaalde tarieven gelden wettelijke kaders en daarnaast moet worden vastgesteld of het politiek wenselijk is de tarieven te verhogen.

Hoofdpijnen van de wettelijke kaders zijn:

- Belastingen: de toegestane gemeentelijke belastingen zijn opgenomen in de gemeentewet; gemeenten zijn vrij om het tarief te bepalen.
- Rechten: zijn gemaximeerd op het niveau kostendekkendheid.

Belastingen

Echt-Susteren kent op dit moment vijf belastingen, waarvan de jaarlijkse opbrengst in de begroting wordt verantwoord:

Belastingen	Rekening 2019	Rekening 2020
Onroerende zaakbelasting	€ 6.468.000	€ 6.574.000
Hondenbelasting	€ 176.000	€ 178.000
Toeristenbelasting	€ 467.000	€ 478.000
Totaal	€ 7.111.000	€ 7.230.000

Tabel 3. Belastingen gemeente Echt-Susteren

In het Hoofdpijnenakkoord 2018-2022 is opgenomen dat de gemeente er door een jarenlang conservatieve begrotingspolitiek financieel goed voor staat. Dit beleid wordt

gecontinueerd waarbij jaarlijks sluitende meerjarenramingen uitgangspunt zijn in combinatie met een aanvaardbare financiële

lastendruk voor de huishoudens die op of rond het provinciale gemiddelde ligt.

Bij een onverhoopte financiële calamiteit kan op wat in het coalitieprogramma is afgesproken worden teruggekomen en kan een zeker bedrag worden meegerekend bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit OZB is structureel. Dat wil zeggen dat, wanneer de tarieven worden verhoogd, het betreffende bedrag van de verhoging structureel beschikbaar is. Ook de overige belastingen (honden-, toeristen-, precario- en baatbelasting) kunnen bijdragen aan de onbenutte belastingcapaciteit. Dit hangt af van het beleid dat wordt gevoerd. In het kader van de beschikbare weerstandscapaciteit kan met een bepaalde jaarlijkse opbrengststijging rekening worden gehouden. Als deze stijging om bepaalde redenen (meestal politieke) niet volledig wordt benut, is het verschil te beschouwen als onbenutte belastingcapaciteit.

Er bestaat een relatie tussen de OZB en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De financiële verhoudingswet regelt onder meer de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds over gemeenten. De algemene uitkering wordt over de gemeenten verdeeld met behulp van verdeelmaatstaven die verschillen in kosten weerspiegelen en ook verschillen in belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit is een afgeleide van de waarde van onroerende zaken. Gemeenten met veel waardevol onroerend goed ontvangen een lagere uitkering dan

soortgelijke gemeenten met minder waardevol onroerend goed. Van de waarde van woningen wordt 80% meegerekend en van de waarde van niet-woningen 70%. Hierop wordt het zogenaamde rekentarief toegepast. Dit rekentarief is globaal afgeleid van het gemiddelde landelijke OZB-tarief. Het resulterende bedrag wordt gekort op de Algemene Uitkering van de betreffende gemeente. Het OZB-tarief dat de gemeente hanteert, heeft geen enkel effect op deze aftrekpost. Het rekentarief voor 2020 is aangepast vanwege het begin van een nieuw WOZ-tijdvak per 1 januari 2020 met waarde peildatum 1 januari 2019. Bij aanpassing van de rektarieven vanwege herwaarderingsoperaties wordt in principe altijd dezelfde werkwijze toegepast.

De rektarieven voor 2020 zijn door het rijk aangepast aan de landelijke waardeontwikkeling. De rektarieven voor 2020 zijn: 0,0894% voor OZB woningen eigenaren, 0,1590% voor OZB niet-woningen eigenaren en 0,1281% voor OZB niet-woningen gebruikers.

Naast de rektarieven is er nog de zogenaamde artikel 12 norm. Jaarlijks wordt in een van de gemeentefondscirculaires het redelijk peil voor het eerstvolgende jaar gepubliceerd. Voor 2020 is het percentage van de waarde van de onroerende zaken vastgesteld op 0,1853%. Hieruit kan de onbenutte belastingcapaciteit 2020 worden berekend:

Soort tarief	Percentage 2020	Normtarief artikel 12	Vershil	Waarde (in mln.)	Onbenut
Eigenaren woningen	0,13236%	0,1853%	0,05294%	€ 2.496	€ 1.321.400
Eigenaren niet-woningen	0,22266%	0,1853%	- 0,03736%	€ 389	€ -
Gebruikers niet-woningen	0,17799%	0,1853%	0,00731%	€ 419	€ 30.600
					€ 1.352.000

Rechten

Echt-Susteren kent op dit moment vier soorten rechten:

Rechten	Rekening 2020
Afvalstoffenheffing	€ 3.179.000
Rioolrecht	€ 4.185.000
Leges	€ 1.924.000
Begraafenisrechten	€ 37.000
Totaal	€ 9.325.000

Tabel 4. Rechten gemeente Echt-Susteren

In het tarief van de begraafenisrechten zit nog enige ruimte die nog niet benut is. Het bedrag van € 37.000, in 2020 verantwoord, is niet kostendekkend. Ze zijn voor 56,5% kostendekkend. De ruimte die er nog in zit, bedraagt ca. € 28.500.

Samenvattend geeft de onbenutte belastingcapaciteit een aanwijzing van de mogelijkheden, die de gemeente heeft om de tarieven te verhogen. Let wel, er kunnen politieke en wettelijk belemmeringen zijn om op korte termijn deze capaciteit te benutten.

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die tegen een lagere waarde op de balans worden gewaardeerd dan de opbrengstwaarde (economische waarde) en direct (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn zonder dat het bedrijfsproces hierdoor negatief wordt beïnvloed. Bijvoorbeeld aandelen waarvan de marktwaarde hoger is dan de verkrijgingwaarde of een pand waarvan de marktwaarde hoger is dan de boekwaarde en zonder enig invloed op het bedrijfsproces kan worden afgestoten.

Er zijn verschillende soorten activa waarbij stille reserves kunnen voorkomen:

1. Financiële vaste activa
2. Materiele vaste activa

Ad 1) Financiële vaste activa bestaan uit leningen, deelnemingen en bijdragen aan activa in eigendom van derden. Uitstaande leningen bevatten geen stille reserve omdat de boekwaarde

gelijk is aan de werkelijke waarde. Deelnemingen kunnen een stille reserve bevatten, maar deze zijn niet inzetbaar voor de weerstandscapaciteit. Deelnemingen zijn namelijk beperkt of niet verhandelbaar en de opbrengst is moeilijk te realiseren. Daarnaast leveren sommige deelnemingen rendement op (bijv. dividend). Bij verkoop van deze deelnemingen vervallen de opbrengsten en ontstaat er een gat in de begroting. Het bedrijfsproces wordt hierdoor negatief beïnvloed en heeft geen toegevoegde waarde voor de weerstandscapaciteit.

Ad 2) Materiële vaste activa bestaan uit activa met maatschappelijk nut en activa met economisch nut. Activa met maatschappelijk nut zijn niet verhandelbaar en leveren daarom geen geld op voor de weerstandscapaciteit. Activa met economisch nut maken deel uit van de aanwendbare stille reserves als ze op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn en de bedrijfsvoering door de verkoop niet wordt aangetast. Met name de waardegroei op de vastgoedmarkt van de afgelopen jaren is een belangrijke factor bij de huidige meerwaarde van vastgoed objecten op de balans. Daarnaast zijn in het verleden investeringen met economisch nut gepleegd, die direct ten laste van de exploitatie zijn geboekt (wel of niet met een eenmalige putting uit een reserve of voorziening) en niet hebben geleid tot registratie van een financiële bezitting op de balans (zijnde niet uit de balans blijvende bezittingen). Deze twee factoren kunnen een bedrag aan stille reserves opleveren bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. Bij de jaarlijkse bepaling van *niet uit de balans blijvende bezittingen* moet van dit bedrag een aanname gemaakt worden. Op dit moment is deze waardebepaling niet vastgesteld.

Bij stille reserves wordt gedacht aan grote verschillen tussen de actuele waarde en de boekwaarde van niet-bedrijfsgebonden bezittingen, zoals in pacht uitgegeven landbouwgronden. Aangezien in het verleden nogal eens bestem-

mingsreserves zijn afgeboekt op activa, zijn er veel verschillen tussen de actuele waarde en de boekwaarde van diverse activa.

Een aantal van de verspreide percelen heeft geen boekwaarde. De totale werkelijke waarde is onbekend, maar we veronderstellen dat deze (aanzienlijk) hoger is dan de boekwaarde. De overwaarde vertegenwoordigt een stille reserve, voor zover binnen een jaar verkoopbaar. Voor de overige stille reserves wordt verwezen naar de paragrafen “weerstandsvormogen” en “verbonden partijen”.

Landbouwgronden

Per het einde van 2020 heeft de gemeente circa 875 ha. landbouwgrond in bezit. Het overgrote deel van deze gronden zijn regulier verpacht en hierover kan de gemeente daarom niet vrij beschikken. De boerenbedrijven hebben gezien de voortgaande schaalvergroting belang bij uitbreiding van hun bedrijfsoppervlakte. Voor zover gronden pachtvrij komen, hopen daarom meerdere bedrijven om voor deze gronden in aanmerking te komen. Helaas kunnen gronden maar een keer toebedeeld worden en dit leidt tot teleurstellingen onder de agrariërs. Gezien de hoeveelheid landbouwgronden die de gemeente heeft en het belang bij transparantie van de uitgifte van landbouwgronden worden over dit onderwerp relatief veel beleidsregels gesteld. Naast deze landbouwgronden heeft de gemeente ca. 285 ha, natuurgebied in bezit, waarvan 268 ha, bos.

Er kan uitgegaan worden van een gemiddelde opbrengst van € 6,07 per m² landbouwgrond. De totale opbrengst kan zijn: 875 ha. x € 6,07 = € 53,1 miljoen. De waarde van het natuurgebied wordt op p.m. geraamd.

Het BBV schrijft voor dat activa gewaardeerd moet worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Waardering is moeilijk, omdat de historische verkrijgingsprijs in veel gevallen niet meer te achterhalen is. De landbouwgronden zijn alle tientallen jaren in gemeentelijk bezit.

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat de omvang van de stille reserve op dit moment niet bekend is.

Nader onderzoek moet uitwijzen hoe groot de stille reserves daadwerkelijk zijn. Er kunnen opbrengsten gegenereerd worden met verkoop van gemeentelijke eigendommen, echter over de opbrengsten zijn al besluiten genomen deze toe te voegen aan een reserve of voorziening of de opbrengst is al geraamd in de meerjarenbegroting. Het leidt dus niet tot extra exploitatieruimte.

Alternatief is om het verkoopbeleid over alle pachtgronden te herzien. Het is een feit dat grond waardevaster is dan geld. Bovendien, als de pachtgronden verkocht worden, betekent dit een lagere pacht opbrengst.

¹⁾ Op basis van Kwartaalbericht Agrarische grondmarkt van Kadaster (3^e kwartaal 2020)

Element	Onderdeel	Waarde	
		Incidenteel	Structureel
<i>Algemene reserve</i>	Algemene reserve	€ 5.496.000	
<i>Algemene (exploitatie) reserves</i>	Geen	-	
<i>Bestemmingsreserves</i>	Geen	-	
<i>Onbenutte begrotingsruimte</i>	Geen	-	
<i>Onbenutte investeringscapaciteit</i>	Geen	-	
<i>Onbenutte belastingcapaciteit</i>	Onroerende zaak belasting		€ 1.352.000
	Begrafnisrechten		€ 28.500
<i>Stille reserves</i>	Nader te bepalen	p.m.	p.m.
	Weerstandscapaciteit	€ 5.496.000	€ 1.380.500

Tabel 5. Beschikbare weerstandscapaciteit per einde 2019

Benodigde weerstandscapaciteit

Zie hiervoor de paragraaf weerstandsvormen.

Belastingdruk

Alhoewel dit jaarverslag uiteraard over het jaar 2020 gaat, worden voor de informatiewaarde ook de al bekende cijfers 2021 toegevoegd. De gepresenteerde cijfers op de komende bladzijden zijn afkomstig van de Provincie Limburg
Bron: Belastingoverzicht 2021: tarieven en lastendruk van OZB, rioolrecht, afvalstoffenheffing

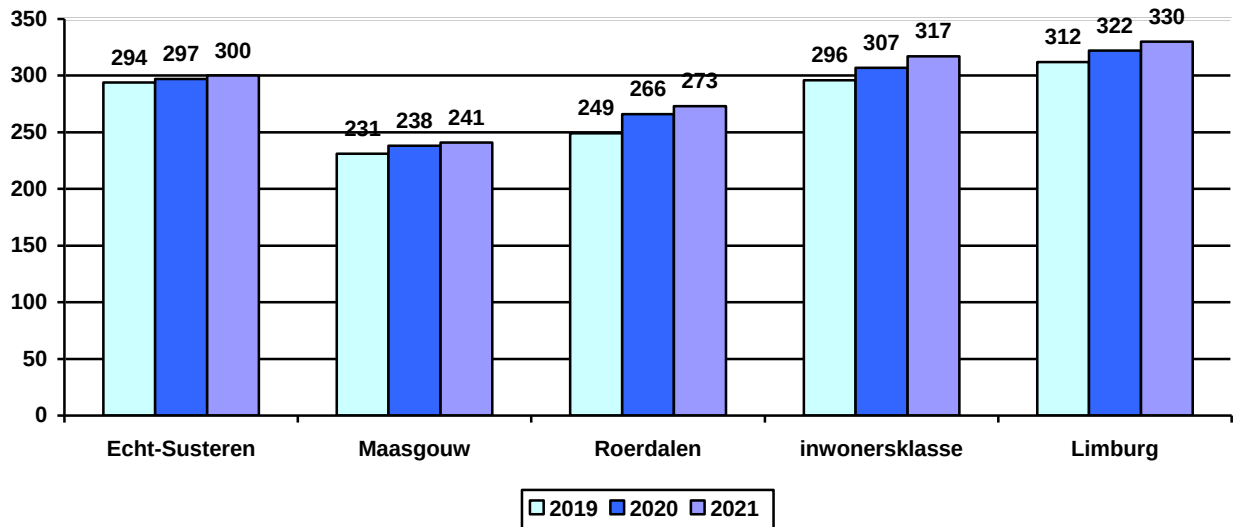
van de Limburgse Gemeenten en de waterschapsheffingen in Limburg (samensteller: Provincie Limburg Afdeling Bedrijfsvoering, cluster Financiën, april 2021).

Gemiddelde economische waarde

Het betreft de gemiddelde economische waarden van de woningen waarmee in 2019, 2020 en 2021 gerekend is. De peildatum is telkens 1 januari van het jaar daarvoor (1 januari 2019 is peildatum voor de waarde van 2020).

	Economische waarde		
	2019	2020	2021
Echt-Susteren	€ 209.072	€ 224.418	€ 241.650
Maasgouw	€ 215.238	€ 230.862	€ 245.727
Roerdalen	€ 215.594	€ 227.155	€ 240.784
Inwonersklasse 20.001-50.000	€ 209.026	€ 219.369	€ 233.633
Gemiddeld Limburg	€ 199.601	€ 214.573	€ 228.085
Peildatum	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020

ozb-lastendruk eigenaren woningen

OZB

De OZB-lastendruk voor eigenaren van woningen was in Echt-Susteren onder het provinciale gemiddelde. Gemiddeld betaalde een inwoner in 2020 € 297 ten opzichte van € 322 voor de gemiddelde Limburger. De lastendruk 2021 is € 300 in Echt-Susteren en € 330 provinciaal. De gemiddelde ozb in de gemeente is in 2021 dus nog verder verwijderd (lager) van het provinciale gemiddelde.

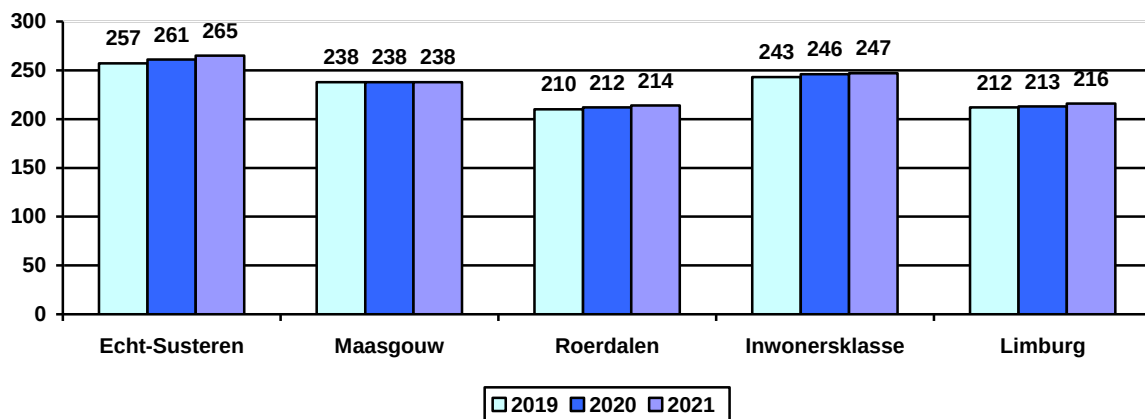
meenten, zoals Echt-Susteren) of van de gebruiker (7 gemeenten) van een woning. Er zijn gemeenten waarin de eigenaar én de gebruiker elk een deel betaalt (9 gemeenten). Het totaal aantal gemeenten 2020 was 30.

Het tarief in Echt-Susteren lag in 2020 boven het provinciale gemiddelde (€ 261 ten opzichte van € 213). In 2021 is dit ook het geval. Vanwege het gemeentelijk rioleringsplan 2016-2021 stijgt het tarief licht met 1,6%.

Rioolrecht

Er zijn gemeenten in Limburg waarin het rioolrecht wordt geheven van de eigenaar (14 ge-

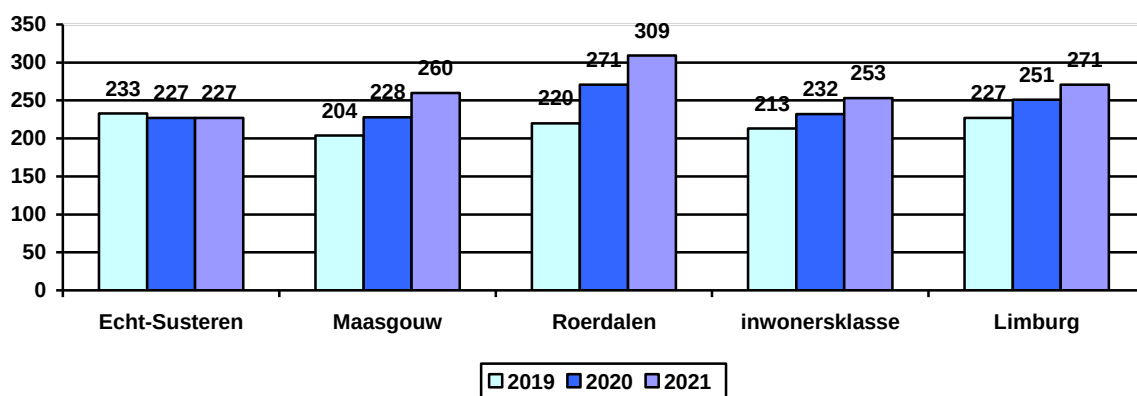
rioolrecht

Afvalstoffenheffing

De heffing per meerpersoons huishouden in 2020 is € 227 ten opzichte van het provinciale gemiddelde van € 251, de heffing voor een meerpersoons huishouden 2021 wordt geraamd op eveneens € 227 en is daarmee lager dan het provinciale gemiddelde van € 271.

afvalstoffenheffing

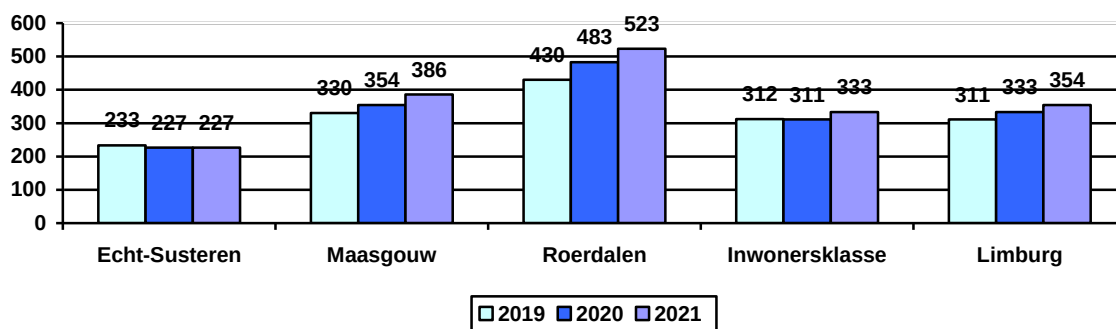

Lastendruk gebruiker

Hieronder wordt gekeken naar de lastenontwikkeling voor de gebruiker (dat wil zeggen de bewoner van een huurhuis). De huurder in Limburg betaalde in 2020 gemiddeld € 333 per huishouden. In Echt-Susteren betaalde de huurder gemiddeld € 227.

Dit is alleen de afvalstoffenheffing. Omdat er gemeenten zijn waarbij de huurder ook het rioolrecht of een gedeelte daarvan bij de huurder in rekening brengt, is het gemiddelde in Limburg fors hoger dan de huurderslast in Echt-Susteren. Ook in 2021 is de lastendruk van de gebruiker fors lager dan het provinciale gemiddelde. Dit benadrukt het sociale beleid van de gemeente.

lastendruk gebruiker

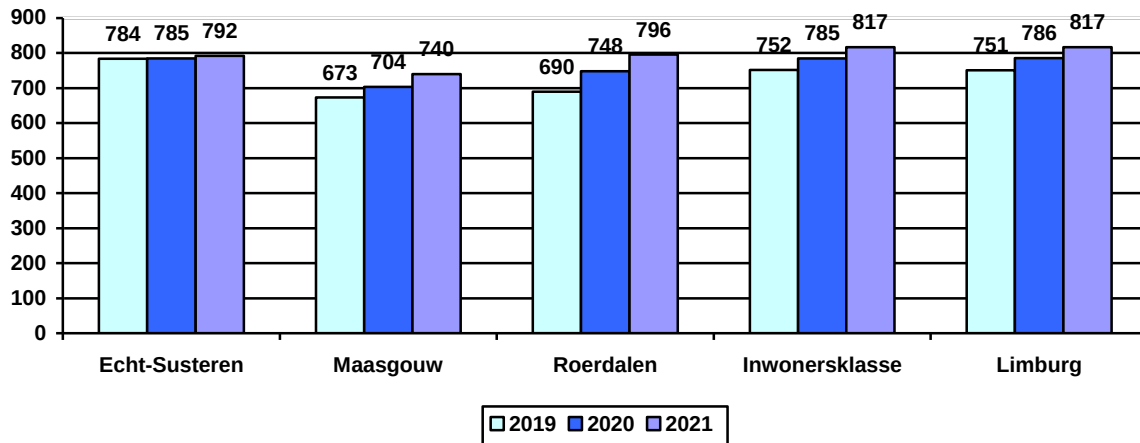
Lastendruk eigenaar/gebruiker

Als gekeken wordt naar de totale lastendruk per gemeente (eigenaar en ook bewoner van een huis betaalt) is de volgende ontwikkeling te zien:

de lastendruk van € 785. In 2020 is dit € 1 onder het provinciale gemiddelde. In 2021 is dit verder gegroeid; in Echt-Susteren € 792 ten opzichte van € 817 gemiddeld in Limburg. Daarnaast is Echt-Susteren nu niet meer de 'duurste' van de 3 MER-gemeenten.

De gemiddelde lastendruk in Limburg was in 2020 € 786. Echt-Susteren had een gemiddel-

lastendruk eigenaar - gebruiker

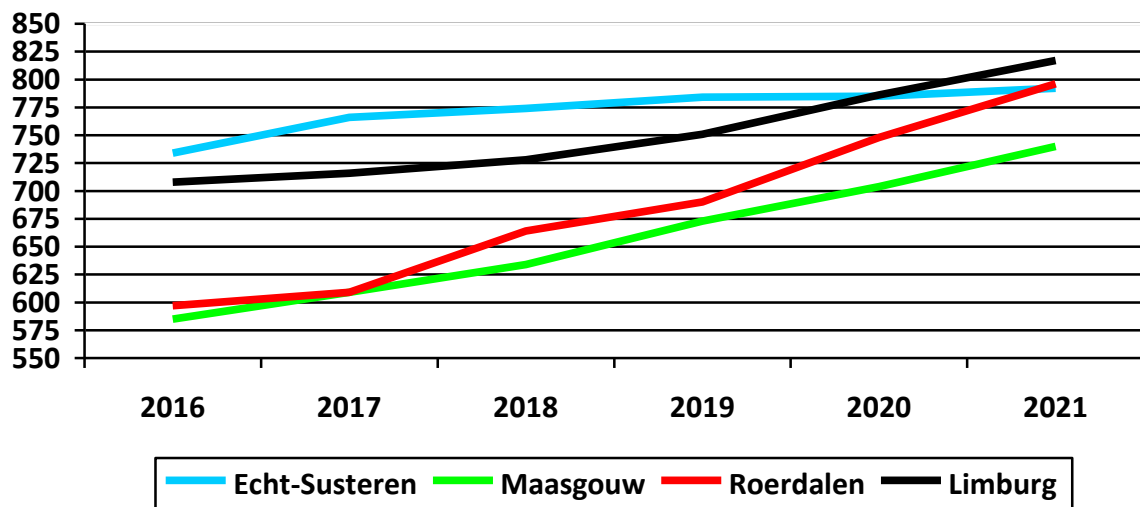
Conclusie financiële positie

Wat betreft het belastingniveau heeft de gemeente tot in 2013 onder of gelijk aan het provinciale gemiddelde gepresteerd. Vanaf 2014 was dit niet meer het geval en in 2018 is de lastendruk € 52 hoger geweest dan het gemiddelde. Vanaf 2019 is een duidelijke kentering merkbaar, het verschil was toen nog € 33 en in 2020 is dit geheel weggewerkt. In 2021 is het gemiddelde zelfs € 25 lager dan het provinciale gemiddelde. Uit de grafieken blijkt dat met name de afvalstoffenheffing in de andere Limburgse gemeenten stijgt terwijl Echt-Susteren er in slaagt dit gelijk te houden. Samenvatting van de lastendruk 2021:

Belasting	Echt-Susteren	Limburg	Vershil
Ozb	€ 300	€ 330	- € 30
Riool	€ 265	€ 216	€ 49
Afval	€ 227	€ 271	- € 44
Totaal	€ 792	€ 817	- € 25

Over reserves en voorzieningen zijn op dit moment geen benchmarkgegevens beschikbaar. In voorgaande jaren was de reservepositie onder het provinciale en landelijke gemiddelde.

Gemiddelde lastendruk

6. Aanwending post onvoorzien

Programmaverantwoording
2020

6. Aanwending post onvoorzien

Overzicht post onvoorziene uitgaven 2020	
Primitieve begroting	€ 103.500
1 ^e bestuursrapportage 2020: ondersteuning subsidieverwerving	- € 7.500
1 ^e bestuursrapportage 2020: bezuiniging	- € 50.000
Saldo 31 december 2020	€ 46.000

7. Programma's

Programmaverantwoording 2020

7.1 Bevolking en bestuur

Doelstelling	Paragrafen	Reikwijdte
<ul style="list-style-type: none">- een optimale dienstverlening aan de inwoner waarbij uitvoering wordt gegeven aan de wettelijke taken die de gemeente uitvoert- het betrekken van de inwoner bij het gemeentelijk beleid en beleidsvoornemens- het aanbieden van betrouwbare vraag-, gebieds- en zaakgerichte transparante dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten voor de klant- een eigentijdse, open en transparante vorm van besturen om de majeure taken en uitdagingen die in het verschiep liggen, uit te voeren- als bestuur een betrouwbare samenwerkingspartner vormen, die afspraken nakomt en helder communiceert, zowel richting inwoners als gemeenteraad- hoogste aandacht voor integriteit, zowel in de contacten met inwoners, verenigingen en bedrijven, als richting de eigen organisatie- samen met onze maatschappelijke partners werken aan de gemeente die Echt-Susteren wil zijn, namelijk het <i>‘Smalste stukje Nederland’</i>, waar het goed wonen, werken en recreëren is	<ul style="list-style-type: none">- Lokale heffingen- Weerstandsvermogen en risicobeheersing- Bedrijfsvoering	Het programma bevolking en bestuur omvat de volgende producten: 1. Deelbegroting bestuur (gemeenteraad) 2. Bestuur (college) 3. Verkiezingen 4. Burgerlijke stand (inclusief begraafplaatsen) 5. Basisregistratie personen (incl. reisdocumenten niet-ingezetenen) 6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening
	Verbonden partijen	
	<ul style="list-style-type: none">- Servicecentrum MER- Inkoopcentrum Zuid	
	Reserves en voorzieningen	
	<ul style="list-style-type: none">- Reserve verkiezingen- Voorziening pensioenverplichting bestuurders	
Gemeentelijke wet- en regelgeving		
<ul style="list-style-type: none">- Beheerregeling Basisregistratie Personen (BRP)- Beheerregeling Waardedocumenten- Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2014- Informatiebeveiligingsplan BRP en Waardedocumenten- Inspraakverordening 2004- Nadere regels Begraafplaats 2017- Privacyreglement BRP- Privacyreglement curatele administratie- Privacyreglement gezag-administratie	<ul style="list-style-type: none">- Reglement Burgerlijke stand- Reglement van orde raad Echt-Susteren 2016- Verordening algemene begraafplaatsen Echt-Susteren 2018- Tarieventabel leges 2020- Uitvoeringshandboek bij het informatiebeveiligingsplan BRP en Waardedocumenten- Verordening accountantscommissie gemeente Echt-Susteren 2014- Verordening BRP- Verordening commissie bezwaarschriften 2014- Verordening elektronische kennisgeving	<ul style="list-style-type: none">- Verordening raadscommissies Echt-Susteren 2018- Verordening op de rekenkamercommissie 2015- Verordening op het onderzoeksrecht van de raad- Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden- Verordening tot toekenning gemeentelijke onderscheidingen- Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Echt-Susteren 2017

7.1 Bevolking en bestuur

Gemeentelijke wet- en regelgeving		
<ul style="list-style-type: none"> - Privacyreglement registratie rijbewijzen - Privacyreglement uitsluiting kiesrecht - Privacyreglement verklaringen over gedrag - Rechtspositieregeling voor babs¹⁾ van de gemeente Echt-Susteren 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening fractieondersteuning 2013 - Verordening functioneringsgesprekken burgemeester 	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening werkgeverscommissie griffie 2013

1. Deelrekening bestuur (gemeenteraad)

Portefeuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
De uitgaven voor het functioneren van de gemeenteraad worden in een afzonderlijke rekening ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.	656.974	662.396	660.105
Totaal	656.974	662.396	660.105

2. Bestuur (college)

Portefeuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
<ul style="list-style-type: none"> • Transparante beleidsvoering • Toegankelijke informatiekanalen en -stromen voor de verschillende doelgroepen van de gemeente Echt-Susteren (inwoners, ondernemers, bezoekers en gemeenteraad) • Participatietechnieken om bottom-up processen te activeren in de belangrijkste overheidsprocessen • Interne & externe bewustwording over Cittaslow filosofie 	<ul style="list-style-type: none"> • Door inzet van het eigen YouTube kanaal zijn de raadsvergaderingen van de gemeente toegankelijker voor de inwoners. Ook is de gemeente hierdoor niet meer afhankelijk van een externe partij om de raadsvergaderingen uit te zenden. Dit maakt het volgen van de beslissingen van de raad laagdrempelig en transparanter. • De gemeente maakt nog steeds gebruik van het Waekblaad, social media en de website om nieuws en andere informatie over de gemeente te communiceren. Zo worden uiteenlopende doelgroepen bereikt. • In 2019 is voor het eerst een uitgebreide visuele bewonersbrief ingezet waar met het gebruik van infographics het beleid van de gemeente over bepaalde complexe dossiers is vereenvoudigd. In 2020 is dit ook weer toegepast om bijvoorbeeld het nieuwe afvalbeleid duidelijk te communiceren. 	<p>Maandelijks</p> <p>Wekelijks/continu</p> <p>Per kwartaal</p>

¹⁾ Buitengewoon ambtenaar burgerlijke stand (babs)

7.1 Bevolking en bestuur

2. Bestuur (college)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
<ul style="list-style-type: none"> Burgerparticipatie volgens de wettelijke eisen Betrokkenheid van inwoners bij de gemeentelijke besluitvorming 	<ul style="list-style-type: none"> De Cittaslow filosofie dient als leidraad bij het beleid van de gemeente en dus ook bij de communicatie ervan. Bepaalde <i>hoe en waarom vragen</i> kunnen verantwoord worden met de Cittaslow filosofie, vandaar dat dit ook terugkomt door het letterlijk te beschrijven in de artikelen van de gemeente of door het goede voorbeeld te laten zien (een foto van een wethouder die afval scheidt of de burgemeester die in een video met een elektrische auto de verkiezingslokalen bezoekt). Het inzetten van advertenties via Facebook heeft bewezen effectief te zijn om te communiceren met inwoners. Dit middel wordt incidenteel ingezet om zo het beoogde effect te behouden. De gemeente gaat terughoudend om met betaalde advertenties. De gemeente gaat steeds vaker live met video op social media bij bepaalde evenementen om de inwoners (ook vanuit thuis) te engageren bij de activiteiten in de gemeente. Zo wordt een bepaalde beleving op een laagdrempelige manier gecommuniceerd aan de inwoners. 	<p>continu</p> <p>Incidenteel</p> <p>incidenteel</p>

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Inzet social media (binnen beschikbare communicatiemiddelen)	60%	70%	70 %
Verbreiding naamsbekendheid Smalste Stukje	60%	65%	65%
Uitingen van het 'merk' HSSNL breder inzetten en cross mediaal insteken	60%	65%	65%
Verhogen en verbreden integratie van toeristisch profiel binnen en buiten gemeente	75%	75%	75%
Verhogen ondersteunende videocontent bij berichtgeving	10%	10%	10%

3. Verkiezingen		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Goed georganiseerde verkiezingen.	<p>In 2020 hebben geen verkiezingen plaatsgevonden. De laatste verkiezingen werden gehouden op 20 maart 2019. De Provinciale Statenverkiezingen werden toen gelijktijdig met de waterschapsverkiezingen gehouden.</p> <p>Op 17 maart 2021 hebben de verkiezingen voor de Tweede Kamer plaatsgevonden. In 2020 is al begonnen met de voorbereidingen voor deze verkiezingen in verband met de</p>	continu

7.1 Bevolking en bestuur

3. Verkiezingen		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	extra maatregelen vanwege COVID-19. Voor deze extra maatregelen heeft het rijk middelen beschikbaar gesteld.	
 Cittaslow		
Politieke participatie van onze inwoners	Zorgdragen voor voldoende en toegankelijke stemlokalen (minimaal 1 per kern).	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Provinciale Staten en Waterschappen			
• Opkomst (Provinciale Staten)	54,7%	-	-
• Opkomst (Waterschappen)	50,4%	-	-
Tweede Kamer	-	-	-
Gemeenteraad	-	-	-
Europees Parlement	37,9%	-	-

4. Burgerlijke stand (Inklusief begraafplaatsen)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een optimale dienstverlening van de burgerlijke stand.	• De verwachte dienstverlening van de burgerlijke stand is tijdig en kwalitatief goed geleverd.	continu
Optimaal beheer gemeentelijke begraafplaatsadministratie.	• Beheer begrafenisadministratie is goed verlopen en efficiënt uitgevoerd.	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal kosteloze huwelijken/partnerschappen	36	40	40
Aantal huwelijken/partnerschappen	93	90	44
Aantal geboorteakten	29	23	32
Aantal erkenningen	118	110	123
Aantal overlijdensakten	312	300	340

7.1 Bevolking en bestuur

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Geboorten, per 1.000 inwoners	7,3	6,6	7,2
Sterften, per 1.000 inwoners	11,6	11,2	12,2

5. Basisregistratie personen (inclusief reisdocumenten niet-ingezetenen)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Optimaal beheer van de gegevens in de BRP (Basisregistratie personen).	<ul style="list-style-type: none"> De inrichting, werking en beveiliging van de basisregistratie personen is volgens de daarvoor bepalende regelgeving op een juiste wijze ingericht. De beveiligingsmaatregelen en de overige aspecten van het aanvraag- en uitgifteproces reisdocumenten zijn volgens de daarvoor bepalende regelgeving op een juiste wijze ingericht. Adequate aanpak adresfraude door gedegen adresonderzoek en deelname aan het lokaal overleg, flexteam en de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). 	Continu
Een kwalitatieve- en kwantitatieve formatie.	<ul style="list-style-type: none"> De uitvoer van het plan van aanpak naar aanleiding van de transitie Burgerzaken is door de Coronacrisis uitgesteld tot 2021. 	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Rijbewijzen	3.901	3.800	3.552
Paspoorten ¹⁾	1.096	320	532
Nederlandse Identiteitskaart (NIK) ¹⁾	655	1.170	377
Nederlandse Identiteitskaart t/m 17 jaar ¹⁾	614	210	658
Paspoort niet-ingezetenen ¹⁾	1.426	500	905
NIK niet-ingezetenen ¹⁾	366	570	208
NIK niet-ingezetenen t/m 17 jaar ¹⁾	263	160	250
Uittreksel BRP	698	700	751
Afschrift Burgerlijke Stand	336	400	544
Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)	302	600	214
Vestiging inwoners, per 1.000 inwoners	52,3	49,9	53,2
Vertrek inwoners, per 1.000 inwoners	48,6	48,6	44

¹⁾ Cijfers op basis van rekenmodel ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze indicatie bij de begroting 2020 is aan de hand van dit model.

7.1 Bevolking en bestuur

6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
<p>Tevreden klanten over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de geleverde producten en diensten • de kanalen waarlangs de producten en diensten worden aangeboden (internet, balie, telefoon, etc.) • de afhandeltermijnen • het contact met de gemeente • de communicatie vanuit de gemeente, zowel proactief als reactief • het informatieaanbod • de prijs/kwaliteit verhouding 	<ul style="list-style-type: none"> • De kwaliteit van dienstverlening is inzichtelijk gemaakt in een kwaliteitshandvest. De normen zijn waar mogelijk gemonitord en op basis van de resultaten bijgestuurd. Een voorbeeld is het monitoren van de wachttijd voor het maken van een afspraak met de gemeente. Er is zo effectief mogelijk gebruik gemaakt van de beschikbare tijd, ook in tijden van COVID-19. In geval van pieken in de afsprakenkalender waarbij de norm overschreden dreigt te worden, zijn (tijdelijke) oplossingen geboden zoals het openen van extra balies of extra openstellingen. Door COVID-19 werden meer afspraken geannuleerd of verplaatst. Door het versturen van afspraakherinneringen is het percentage 'no shows' op 7,2% gebleven. Daarnaast zijn (maatwerk)oplossingen geboden als de specifieke situatie van de klant hierom vroeg. • Real-time monitoring van de servicenormen en klantvraag over alle kanalen heeft niet plaatsgevonden omdat de gemeente niet beschikt over de benodigde tool om klanttevredenheid over alle kanalen real-time te meten; • Doorontwikkeling van het zaakstelsel waaronder het klantcontactstelsel (KCS) met bijvoorbeeld een webcare module heeft niet kunnen plaatsvinden door personele knelpunten. Datzelfde geldt voor uitbreiding of vernieuwing van digitale producten. 	<p>continu</p>	
<p>Verder verbeterde digitale of online dienstverlening</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Via het meerjarenprogramma 'Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) 2020-2024' is voortgebouwd op het fundament dat in de afgelopen jaren is gelegd op het vlak van gezamenlijke dienstverlening en de daarbij behorende informatievoorziening; • Onder begeleiding van VNG Realisatie (voorheen KING) is toegewerkt naar een gemeentelijke community cloud die is aangesloten op de landelijke Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). Dit op basis van de Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI), een veilige, samenhangende digitale infrastructuur waarmee de samenwerking tussen gemeenten en andere overheden beter, veiliger en gemakkelijker is geworden; • Op basis van de 'Visie Overheidsbrede Dienstverlening 2020' en andere ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening zoals de landelijke serviceformules is in samenwerking met de drie gemeenten Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en het Servicecentrum MER een gezamenlijke visie op Dienstverlening vastgesteld waarmee richting wordt gegeven aan de doorontwikkeling van dienstverlening voor de komende jaren; • Onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van inzet van nieuwe technologieën zoals videobellen of chat, webcare oplossingen m.b.t. o.a. Facebook en moderne communicatieplatformen die in 2021 verder uitgewerkt worden; • Aanschaf van eDiensten Burgerzaken en gestart met implementatie die doorloopt in 2021. Met deze slimme eDiensten - die wijzigingen automatisch verwerken in het backof- 	<p>2020</p>	

7.1 Bevolking en bestuur

6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	<p>fice systeem – verricht zowel de inwoner als de medewerker geen onnodige handelingen meer: alles wat bekend of herleidbaar is, wordt automatisch ingevuld. Dat bespaart veel tijd en voorkomt fouten. De eDiensten zijn een kwaliteitswinst ten opzichte van de reguliere e-formulieren en zijn daarmee een mooie doorontwikkeling van het aanbod aan digitale producten en diensten;</p> <ul style="list-style-type: none">Actualisering van de digitale producten- en diensten op de website op basis van actuele behoeften van inwoners en bedrijven.		
Geborgde kwaliteit en continuïteit van dienstverlening door uitvoeringsorganisaties, zoals o.a. Servicecentrum MER.	<ul style="list-style-type: none">Regie gevoerd op de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening door uitvoeringsorganisaties aan onze klanten op basis van de door de gemeente gestelde kwaliteitsnormen. Regievoering vanuit de gemeente blijft noodzakelijk om de klant daadwerkelijk centraal te stellen;Een vastgestelde gezamenlijke visie op Dienstverlening voor de samenwerkende gemeenten en het Servicecentrum MER;Zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau geïnvesteerd in een goede samenwerking en afstemming met uitvoeringsorganisaties.	continu	
 Cittaslow			
Gebruik van ICT in de ontwikkeling van interactieve diensten voor de inwoners en de toeristen			
Digitale dienstverlening en toegankelijkheid die voldoen aan de wettelijke eisen.	<ul style="list-style-type: none">De digitale toegankelijkheid van de gemeentelijke website is verder uitgebreid en verbeterd.	continu	
Verder verbeterde digitale dienstverlening aan inwoners	<ul style="list-style-type: none">In 2020 is meer ingezet op het e-kanaal. In tijden van COVID-19 was het extra belangrijk om dit kanaal op orde te hebben. De belasting van de analoge en gedrukte kanalen is om diezelfde reden verminderd. Ook zijn in 2020 steeds vaker sociale media ingezet (Facebook en Twitter) om informatie te delen met onze inwoners;Ook zijn de raads- en collegeleden actief geweest via diverse sociale media. In alle communicatie (ook via offline kanalen) wordt steeds verwezen naar de digitale kanalen om het gebruik ervan te promoten. Denk hierbij aan de verwijzingen naar www.echtsusteren.nl, Fixi-app of het gebruik van de Afval-app. Daarnaast worden vragen die binnenkomen via digitale kanalen (e-formulieren, e-mail en sociale media) zorgvuldig beantwoord;Het aanbod aan digitale producten en diensten is in 2020 op peil gebleven.	continu	
Digitaal verzorgde informatievoorziening aan de toerist	<ul style="list-style-type: none">Via de gemeentelijke website is basisinformatie aangeboden over de mogelijkheden voor de toerist in de gemeente, onder gelijktijdige verwijzing naar de website	continu	

7.1 Bevolking en bestuur

6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	www.hetsmalstestukjenederland.nl . <ul style="list-style-type: none"> De website www.hetsmalstestukjenederland.nl is in nauwe samenwerking met de toeristische ondernemers in onze gemeente actueel gehouden. 	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019 ¹⁾	Begroting 2020	Realisatie 2020 ¹⁾
¹⁾ In 2019 en 2020 heeft geen onderzoek 'Waarstaatjegemeente' plaatsgevonden. Het onderzoek kan maar een beperkt aantal indicatoren meten en daarnaast heeft zowel de gemeente als de klant meer baat bij een manier om de klanttevredenheid real-time te meten zodat direct bijgestuurd kan worden in plaats van achteraf. Voor 2019 en 2020 zijn daarom nu geen indicatoren beschikbaar.			

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Lasten	8.027.837	8.849.520	8.531.718
Baten	538.880	539.587	698.421
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	7.488.957	8.309.933	7.833.297
Storting reserves	16.000	16.000	16.000
Onttrekking reserves	-	-	1.490
Mutaties van de reserves	16.000	16.000	14.510
Totaal lasten	8.043.837	8.865.520	8.547.718
Totaal baten	538.880	539.587	699.910
Gerealiseerde resultaat	7.504.957	8.325.933	7.847.807

7.2 Openbare orde en veiligheid

Doelstelling	Paragrafen	Reikwijdte
<p>Een veilige leefomgeving voor de inwoner.</p> <p>Speerpunten 2019 – 2022</p> <p>De gemeenteraad heeft in 2018 het Integrale Veiligheidsbeleid 2019-2022 vastgesteld. Met het vaststellen van dit nieuwe beleid zijn de speerpunten voor de nieuwe beleidsperiode vastgesteld. De speerpunten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanpak ondermijnende/georganiseerde criminaliteit - Veilige en leefbare wijken en kernen - Overlast, geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid 	<ul style="list-style-type: none"> - Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering <p>Verbonden partijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veiligheidsregio Limburg-Noord - Antidiscriminatievoorziening Limburg - Bureau Halt <p>Reserves en voorzieningen</p> <p>Geen</p>	<p>Het programma Openbare orde en veiligheid omvat de volgende producten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijzondere wetten - Integraal veiligheidsbeleid - Rampenbestrijding
Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders		
<ul style="list-style-type: none"> - Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) - Beleidsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord - Beleidsplan Politie eenheid Limburg - Beleidsregel aanpak overlast - BIBOB-beleid - Brandbeveiligingsverordening 2012 - Coffeeshopbeleid - Convenant geïntegreerde aanpak georganiseerde misdaad - Damoclesbeleid (bestuurlijke aanpak overtreding Opiumwet) 	<ul style="list-style-type: none"> - Dekkingsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord - Evenementenbeleid - Horecavenant - Integraal veiligheidsbeleid - Jaarplan Veiligheidshuis - Jaarplan buurtbemiddeling - Opleidings- en oefenactiviteitenplan - Procesbeschrijving Tijdelijk Huisverbod - Prostitutiebeleid 	<ul style="list-style-type: none"> - Rampenbestrijdingsplan hoogwater Maas - Regionaal Crisisplan - Repressief brandweerorganisatieplan - Uitvoeringsplan Burgernet

1. Bijzondere wetten		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een veilige omgeving zonder overlast en gevaar voor de omgeving. Geen illegale praktijken en het beperken van risico's.	<ul style="list-style-type: none"> • De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) is ingezet bij risicovergunningen (18 vergunningen). • Het huidige gemeentelijk Bibob-beleid is geëvalueerd en wordt in 2021, wanneer gewenst, uitgebreid. 	<ul style="list-style-type: none"> • continu • 3^e kwartaal
Bestuurlijke aanpak van overtredingen	<ul style="list-style-type: none"> • In 2016 is het Damoclesbeleid Echt-Susteren aangescherpt. Bij overtredingen 	<ul style="list-style-type: none"> • continu

7.2 Openbare orde en veiligheid

1. Bijzondere wetten			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
gen van de Opiumwet (naast de strafrechtelijke aanpak).	van de Opiumwet wordt niet meer gewaarschuwd maar wordt bij zowel woningen als lokalen direct gesloten. Deze bestuursrechtelijke maatregelen zijn bij alle (8 sluitingen) overtredingen van de Opiumwet uitgevoerd.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Percentage Bibob-toetsen naar aanleiding van beleidsuitgangspunten. O.a. afhankelijk van aangevraagde (risico)vergunningen.	100%	100%	100%
Percentage bestuursrechtelijke maatregelen uitgevoerd n.a.v. overtredingen van de Opiumwet. O.a. afhankelijk van de door de politie geconstateerde overtredingen.	100%	100%	100%

2. Integraal veiligheidsbeleid			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Aanpak ondermijnende en georganiseerde criminaliteit.	<ul style="list-style-type: none"> Door de coronamaatregelen hebben er minder integrale handhavingsacties door het Flexteam plaatsgevonden. Bibob-screening van alle exploitatie- en drank- en horecaverGUNningen. Door de coronamaatregelen zijn er minder signalen binnengekomen en zijn hierdoor minder casussen besproken in het Lokaal Overleg over de bestuurlijke aanpak ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. Vergroten awareness ambtenaren/bestuurders, ondernemers en bewoners over mogelijke bedreigingen of het signaleren daarvan. 	<ul style="list-style-type: none"> 1^e kwartaal continu continu continu 	
Aanpak vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes.	<ul style="list-style-type: none"> Persoonsgerichte aanpak van (mogelijke) daders via het Veiligheidshuis Door de coronamaatregelen hebben er geen preventieactiviteiten via bewonersavonden om woninginbraken tegen te gaan plaatsgevonden Inzet buurtpreventieteams Inzet burgernet Verbeteren toezicht openbare ruimte (structurele borging informatie-uitwisseling BOA's en politie) Inzet flexibel cameratoezicht bij verplaatsende overlast en criminaliteit 	continu	
Aanpak woonoverlast, bedreigingen	<ul style="list-style-type: none"> Persoonsgerichte aanpak van (mogelijke) daders via het Veiligheidshuis 	continu	

7.2 Openbare orde en veiligheid

2. Integraal veiligheidsbeleid		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
en geweld in de kernen.	<ul style="list-style-type: none"> Buurtbemiddeling Inzet buurtpreventieteams Uitvoeren Wet tijdelijk huisverbod Inzet flexibel cameratoezicht bij verplaatsende overlast en criminaliteit. 	
Aanvaardbare jeugdgroepen binnen Echt-Susteren en aanpak jeugdoverlast.	<ul style="list-style-type: none"> JOES (Jongerenoverleg Echt-Susteren) door dit zes-wekelijks overleg werd de aanpak van jongerenoverlast tegengegaan. 	continu
Veiligheid bij bedrijventerreinen, winkelgebieden en evenementen.	<ul style="list-style-type: none"> Voortzetting van het Keurmerk Veilig Ondernemen De Berk Toezicht op naleven van exploitatie-, Drank- en Horeca, en evenementenvergunningen. 	continu
Fysieke veiligheid.	<ul style="list-style-type: none"> Infrastructurele verkeersmaatregelen, voorlichting en educatie en handhaving om de verkeersveiligheid te verhogen. Door de coronamaatregelen hebben er minder educatie plaatsgevonden. Toezicht en handhaving brandveilig gebruik. Verbeteren kwaliteit repressie/incidentenbestrijding (o.a. het actualiseren van het rampbestrijdingsplan hoogwater Maas en uitvoeren van het repressief brandweerorganisatieplan). Uitvoeren van het extern veiligheidsbeleid. 	continu
Aanpak agressie tegen overheidsambtenaren.	<ul style="list-style-type: none"> Versterken bewustzijn van urgentie door te handelen volgens de organisatienorm Melding, registratie en opvolging naar aanleiding van incidenten volgens vastgestelde nota integere en veilige dienstverlening. 	continu
 Cittaslow		
Betrokkenheid inwoners bij een leefbare en veilige woonomgeving.	<ul style="list-style-type: none"> Ondersteunen, stimuleren en (op maat) faciliteren van bestaande buurtpreventieteams. 	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk voorgeschreven			
Aantal verwijzingen Halt per 10.000 jongeren	130	< 70	Nog geen gegevens beschikbaar
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	0,1	< 0,5	0,1
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Nog geen gegevens	< 4	Nog geen gegevens

7.2 Openbare orde en veiligheid

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
	beschikbaar		beschikbaar
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	2	< 3	1,8
Aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.	3,9	< 3,5	4,2
Overige			
Aantal controles Flexteam	17	10	4
Aantal geanalyseerde casussen Lokaal Overleg RIEC	66	70	54
Aantal hinderlijke-/overlastgevende-/criminele jeugdgroepen	0	0	0
Percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen woonbuurt ¹⁾	-	< 19%	-
Aantal gerealiseerde buurtpreventieteams	25	24	25
Percentage bewoners dat deelneemt aan burgernet ²⁾	18,1%	18%	17,9%
Aantal casussen Veiligheidshuis (Top X aanpak, vanaf 2015)	5	3	5
Percentage succesvolle buurtbemiddelingen	71%	75%	75%

¹⁾ Bron Veiligheidsmonitor 2017-2018. Deze monitor wordt één keer in de vier jaar uitgevoerd.

²⁾ Inwoners kunnen zich zonder inschrijven aanmelden voor burgernet. Hierdoor is het werkelijke percentage hoger en is er geen sprake van een afname.

3. Rampenbestrijding		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een volledig opgeleide en beoefende rampbestrijdingsorganisatie.	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren van het opleiding- en oefenplan. Alle sleutelfiguren worden jaarlijks geoefend. Door de coronamaatregelen hebben er geen oefeningen met sleutelfiguren plaatsgevonden. 	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal crisisbeheersingsoefeningen bevolkingszorg	2	1	1
Aantal crisisbeheersingsoefeningen sleutelfiguren	10	10	0
Aantal opleidingen bevolkingszorg	10	10	15

7.2 Openbare orde en veiligheid

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Lasten	2.688.565	2.664.876	2.614.206
Baten	104.147	184.270	185.754
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	2.584.418	2.480.606	2.428.452
Storting reserves	-	-	-
Onttrekking reserves	-	-	-
Mutaties van de reserves	-	-	-
Totaal lasten	2.688.565	2.664.876	2.614.206
Totaal baten	104.147	184.270	185.754
Gerealiseerde resultaat	2.584.418	2.480.606	2.428.452

7.2 Openbare orde en veiligheid

7.3 Beheer openbare ruimte

Doelstelling	Paragrafen	Reikwijdte
<ul style="list-style-type: none"> - Aanleggen en zo optimaal mogelijk beheer, onderhouden en reinigen van wegen, andere openbare verhardingen, straatmeubilair, groen- en landschapsvoorzieningen, rioleringen en waterlopen met bijbehorende kunstwerken. - Beheer van gemeentelijke accommodaties. - Optimaliseren van de inzameling en verwerking van de afvalstoffen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lokale heffingen - Weerstandsvormen en risicobeheersing - Onderhoud kapitaalgoederen - Bedrijfsvoering 	<p>Het programma beheer openbare ruimte omvat de volgende producten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wegen 2. Riolering en waterhuishouding 3. Verkeer 4. Openbaar groen 5. Natuur en landschap 6. Openbare verlichting 7. Civieltechnische kunstwerken 8. Gladheidsbestrijding 9. Rioolheffing 10. Afvalverwijdering en -verwerking 11. Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht 12. Duurzaamheid
<p>Gebiedsgericht werken in de buitendienst</p> <p>Door te werken volgens het principe 'dicht bij de inwoner', worden de dagelijkse onderhoudswerkzaamheden in het openbaar gebied snel, klantgericht en efficiënt uitgevoerd. Om deze werkwijze te kunnen volgen, is het grondgebied verdeeld in drie gebieden: Echt, Susteren en het buitengebied. Per gebied is een gebiedsopzichter aangewezen, die overzicht heeft van alle werkzaamheden in zijn gebied. De gebiedsopzichters van de buitendienst nemen direct contact met de inwoners op bij klachten en meldingen. Voor de vakdisciplines wegen en groen zijn toezichthouders aangewezen. De dagelijkse onderhoudswerkzaamheden in het openbaar gebied worden verricht door een marktpartij, een gebiedsteam en het Serviceteam Echt-Susteren. Evenals voorgaande jaren blijft de gemeente werken aan het verbeteren van de service aan zijn inwoners.</p>	<p>Verbonden partijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reinigingsdienst (RD) Maasland - Openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Schwalm-Nette - Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) - Waardevol Cultuur Landschap (WCL) <p>Reserves en voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reserve wegen - Reserve fietspad Heerdstraat - Reserve duurzaamheid - Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen - Voorziening vervangen bruggen Vloedgraaf - Voorziening wegen - Voorziening toekomstige vervangingsinvestering riolering 44 1d - Voorziening groot onderhoud riolering 44 1c - Voorziening afvalverwijdering en -verwerking 	<p>Duurzaamheid</p> <p>Duurzaamheid is geen doel op zich, maar maakt integraal onderdeel uit van beleid en uitvoering. Er is sprake van een nuchtere en realistische aanpak, waarbij de kosten in verhouding moeten staan tot de baten (economisch-, maatschappelijk- en milieurendement voor de korte of lange termijn).</p> <p>Algemeen</p> <p>Er vindt afstemming plaats van de beheerprogramma's van groen, wegen, riolering en het meerjarig investeringsprogramma met het verkeers- en vervoerbeleid.</p>
Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders		
<ul style="list-style-type: none"> - Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) - Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2014 - Nota Heffingen 2010 - Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen 	<p><u>Civieltechnische kunstwerken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Plan civieltechnische kunstwerken 2016-2020 <p><u>Openbare verlichting:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Beleidsplan Openbare Verlichting 2013 – 2017/2018 	<ul style="list-style-type: none"> - Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 - Ontwikkelen met kwaliteit

7.3 Beheer openbare ruimte

Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders		
<u>Riolering en Water:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Waterketenplan 2017-2021; - Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017-2021 - Verordening op de heffing en invordering rioolheffing - Verordening aansluitvoorwaarden riolering 2003 - Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater - Verordening op de heffing en invordering afvalstoffenheffing - Verordening op de heffing en invordering regelende tarieven wegens dienstverlening aan derden 	<u>Groen:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Bomennota Echt-Susteren 2007 - APV - Nota groenstructuren 2008 - herziening kapbeleid 2008 - waardevolle bomenlijst 2008 - nota Regie op Groen 2016 - Groenbeheerplan 2019-2023 - IBOR beleidsnotitie openbare ruimte - Speelruimtebeleidsplan 2012 – 2020 <u>Huishoudelijk afval:</u> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Van Afval Naar Grondstoffen 2020-2022</i> - Afvalstoffenverordening Echt-Susteren 2019 - Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2020 - Uitvoeringsbesluit Echt-Susteren 2020 	<u>Verkeer:</u> Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2016-2025 (GVVP) <u>Wegen:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Wegbeheerplan 2017-2021; - Meerjarig Investeringsplan 2020-2023 (onderdeel van deze begroting) <u>Duurzaamheid:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Energievisie en uitvoeringsprogramma 2018-2022 - Beleidskader zonneparken en windparks gemeente Echt-Susteren

1. Wegen		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
Een acceptabel kwaliteitsniveau van de inrichting van de openbare ruimte		
<ul style="list-style-type: none"> • Goede kwaliteit van de openbare ruimte • Maximale oprekking levensduur van verharding tegen minimale kosten • Waarborgen veilig gebruik van de weg 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van onderhoud aan de verhardingen volgens de vigerende wegbeheernota 2017-2021 en de jaarlijks gehouden visuele inspectie. • Onderhouden van de verhardingen op het vastgestelde kwaliteitsniveau 'basis'. • Verdelen van onderhoud in klein en groot onderhoud. 	Geheel 2020

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Lengte verharde wegen in km.	337	337	337
• Waarvan binnen bebouwde kom (km.)	169	169	169
• Waarvan buiten bebouwde kom (km.)	168	168	168
Lengte onverharde wegen in km.	135	135	135

2. Riolering en waterhuishouding		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
Bescherming van de waterkwaliteit		
Waterkwaliteit volgens de wettelijke eisen	<p>Doelstellingen uit het vastgestelde Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP 2017-2021) uitvoeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waarborgen van de doelmatige inzameling en transport van afvalwater binnen de gemeentegrenzen, onder andere voor de bescherming van de volksgezondheid. • Inzamelen en verwerken van afstromend hemelwater met een zo beperkt mogelijke overlast voor de inwoners. • Minimaliseren van vervuiling van grondwater en oppervlaktewater. • Structureel onderhoud uitvoeren. • Door preventieve en curatieve maatregelen het bestaande stelsel van vuil- en regenwaterriolen en randvoorzieningen onderhouden, zoals: <ul style="list-style-type: none"> - Reinigen van kolken - Repareren van aansluitleidingen - Reinigen en inspecteren van riolen - Maaien van hemelwaterbuffers - Onderhouden van rioolgemalen - Repareren van hoofdriolen - Verwijderen van wortels uit de riolering • Uitvoeren van de opgenomen investeringen in het meerjarig Investeringsplan, aanleg hemelwatervoorzieningen en rioolvervangingen. 	continu
Integrale rioleringszorg en minder overstorten volgens Kader Richtlijn Water (KRW)	Verhard oppervlak afkoppelen van de riolering en de rioolwaterberging vergroten (bijvoorbeeld bij integrale wegconstructies) voor de verkrijging van helder en schoon oppervlaktewater.	continu

7.3 Beheer openbare ruimte

2. Riolering en waterhuishouding			Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Scheiding waterstromen naar schoon en vuil om vervuiling en verdroging te voorkomen en ook voor een betere beheersing van afvalwater	<ul style="list-style-type: none"> Bij nieuwbouw en herinrichting van gebieden/wijken hemelwater waar mogelijk lokaal infiltreren. Als dit niet mogelijk is wordt het hemelwater gescheiden van het afvalwater ingezameld en op een centrale plek in de bodem geïnfiltreerd via wadi's (bufferings- en infiltratievoorzieningen) of infiltratieriolen. Alleen als lokaal of centraal infiltreren niet mogelijk is, wordt hemelwater lokaal, tijdelijk geborgen voordat het via een (verbeterd) gescheiden systeem geloosd wordt op het oppervlaktewater of de riolering. 	continu	
Geen wateroverlast in de leefomgeving en geen verdroging van de ondergrond	<ul style="list-style-type: none"> Openstellen van een gemeentelijke stimuleringsregeling voor inwoners en bedrijven voor het afkoppelen van het verhard oppervlak van privé terreinen. Bijkomende voordelen zijn een fraaiere en groenere leefomgeving en een verkoelend effect in de zomer. Inwoners en bedrijven kunnen volgens het principe op=op gebruik maken van de stimuleringsregeling. 	continu	
Goede afwatering, met name in het buitengebied, zonder wateroverlast en/of schade	<ul style="list-style-type: none"> Opschonen en maaien van zaksloten en (watervoerende) greppels. 	continu	

Indicatoren/kengetallen			
	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Riool in gemeente (totaal vuil- en schoon water) in km	269,2	269,6	269,6
Riool te vervangen (vuil water) in km	2,6	1,5	1,5
Aanleg schoon water riool in km	2,1	1,5	1,5

3. Verkeer			Portefeuillehouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
 Cittaslow			
Verkeers- en vervoersbeleid uitvoeren			
<ul style="list-style-type: none">• Toename van de verkeersveilig-	<ul style="list-style-type: none">• Herinrichting kruispunt Peijerstraat-Peutenweg-Stationsweg Echt.	<ul style="list-style-type: none">• 4^e kwartaal 2020	

7.3 Beheer openbare ruimte

3. Verkeer		Portefeuillehouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
<p>heid, bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer</p> <ul style="list-style-type: none"> Duidelijke structuur en bijbehorende inrichting van de wegen Verhoging van de leefbaarheid 	<ul style="list-style-type: none"> Eénrichtingsverkeer ingesteld in een gedeelte van Nieuwstadt-centrum. Snelheidsremmende maatregelen gerealiseerd Maasbrachterweg Berkelaar. Realisatie 'file-lus' Houtstraat Pey om kruispunt Houtstraat-Clarastraat te ontlasten. Gestart met de voorbereiding/ontwerp turbotonde Zuiderpoort-Sint Janskamp-Aasterbergerweg. Uitvoering in combinatie met fasering infrastructuur 'Programma centrum Echt'. Gestart met de voorbereiding/ontwerp wegenstructuur 'Programma centrum Echt'. Raad geïnformeerd (RIB) over de actualisatie uitvoeringsprogramma GVVP 2021-2025. Raad geïnformeerd (RIB) over de toekomstige verkeerssituatie Bovenste Straat Echt. Waar mogelijk zijn, met een integrale aanpak van het beheer van de openbare ruimte, verkeersproblemen opgelost bij wegreconstructies om zo synergie te bereiken en kosten te besparen. Naar aanleiding van eigen constatering of na meldingen van inwoners zijn verkeersknelpunten onderzocht, gemonitord en waar mogelijk opgelost. Overleg met (regio)gemeenten, Provincie en Rijkswaterstaat over de doorstroming en bereikbaarheid tijdens calamiteiten op de A2/A73. Uitvoering eerste fase bordensanering 	<ul style="list-style-type: none"> 4^e kwartaal 2020 4^e kwartaal 2020 4^e kwartaal 2020 3^e-4^e kwartaal 2020 2^e-4^e kwartaal 2020 2^e kwartaal 2020 3^e kwartaal 2020 Continu Continu Continu 4^e kwartaal 2020
Langzame verkeersroutes optimaliseren		
Optimale verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers	<ul style="list-style-type: none"> Start uitvoering uniforme schoolomgevingen. Zichtbaarheid oversteken op 50kmh wegen heeft geen verdere aanpassing nodig. Belijning en wegmarkeringen onderhouden en waar nodig vernieuwd. (Digitaal) Overleg met inwoners en politie/handhaving tijdens het verkeersspreekuur. Digitaal overleg met politie/handhaving tijdens het verkeersspreekuur. Voortzetten samenwerking met alle basisscholen en het voortgezet onderwijs vanwege gezamenlijk afgesloten verkeersveiligheidsconvenant. 	<ul style="list-style-type: none"> 4^e kwartaal 2020 1^e kwartaal 2020 2^e-3^e kwartaal 2020 1^e kwartaal 2020 2^e-4^e kwartaal 2020 Continu
Fietsenstalling bij overstappunten reguleren		
Optimalisatie in het faciliteren en reguleren van fietsparkeren	<ul style="list-style-type: none"> Verwijdering fietswrakken bij NS-station Echt en Susteren. 	<ul style="list-style-type: none"> 3^e kwartaal 2020

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen ¹⁾	Werkelijk 2019	Verwacht 2020	Werkelijk 2020
Wettelijk voorgeschreven			
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (aantal)	18 (8 ²⁾)	-	23 (10 ²⁾)
Verkeersongevallen met een gewonde fietser (aantal)	1 (1 ²⁾)	-	6 (4 ²⁾)
Overige			
Dodelijke ongevallen (aantal)	0 (0 ²⁾)	-	3 (1 ²⁾)
¹⁾ Totaal van gemeentelijke, provinciale en nationale wegen. ²⁾ Aantal op gemeentelijke wegen.			

4. Openbaar groen		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we er voor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow Herstel/verwezenlijking van een groene ruimte met kwaliteit		
Kwaliteit- en onderhoudsniveau voor het openbaar groen, volgens beleid	<ul style="list-style-type: none"> Planmatig onderhoud aan openbaar groen uitvoeren aan de hand van een nieuw aanbesteed groenonderhoudscontract op basis van beeldkwaliteit en frequentie. Het openbare groen wordt op onderdelen binnen de bebouwde kom op niveau B (basis) en buiten de bebouwde kom op niveau C (laag) onderhouden en volgens de kwaliteitsmeetlat (KOR) van het CROW beoordeeld; Afhankelijk van het type onkruid en de locatie, is gekozen voor het bestrijden van onkruid door inzet van duurzame technieken zoals hete lucht, borstelen en branden; Door een betere plantkeuze (soort dat sneller gesloten is, aanplant met een grotere plantdichtheid) is bij de (her)inrichting en inboet van plantsoenen rekening gehouden met het wettelijk verbod (sinds 2017) op chemische onkruidbestrijding; Uitvoering gegeven aan het Groenbeheerplan 2019-2023, dat de concrete uitwerking naar realisatie in het veld bevat. Een voorbeeld hiervan is de groene herinrichting van de Maasbrachterweg in Berkelaar. Ook bevat deze een grove meerjarenplanning voor renovatie. Aan de hand van een motie in de raad is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden tot vergroening Nieuwe Markt en omgeving gemeentehuis. 	continu
Een aangenaam leefklimaat voor de inwoners	<ul style="list-style-type: none"> Rekening gehouden met de functieervulling en het gewenste gebruik bij de inrichting van het openbaar gebied. Bij herinrichting van groen is met betrokken inwoners afgestemd hoe het betreffende (groen)gebied kan voorzien/bijdragen in de wensen en behoeften van de buurt of wijk. Een goed voorbeeld hierbij is de buurtschouw Sint Joost 	continu

7.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen			Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we er voor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	en verschillende adoptieprojecten zoals Aan de School Dieteren. De groenfuncties die in de nota "Regie op groen (2016)" worden onderscheiden zijn: structurerend groen, maatschappelijk groen, functioneel groen en natuurlijk groen.		
Geen of zo weinig mogelijk invasieve exoten	<ul style="list-style-type: none"> Het beheer en aanpak van invasieve exoten is gemeente breed gemonitord. Aan de hand van het reguliere beheer (bijvoorbeeld maaibeheer en onderhoud openbaar groen) en de ingekomen locaties van derden, is de gemeentelijke verspreidingskaart aangepast. Door met name coronaperikelen is het streven naar het opstarten van een samenwerking met andere terreinbeheerders zoals Waterschap, buurgemeenten, Provincie Limburg etc. nog niet opgestart. 	continu	
Speelruimten in de openbare ruimte volgens uitgangspunten speelruimte-beleidsplan	<ul style="list-style-type: none"> Binnen de beleidscontouren van het speelruimtebeleidsplan is voorzien in de realisatie van een jongerenvoorziening in Leisurepark In de Bandert in Echt en een nieuw speelruimteproject in de kern Maria Hoop. Daarnaast is de opdracht voor de realisatie van de jongerenvoorziening (skatebaan) in Roosteren verstrekt. Samenwerking met speeltuin Hingen voor het herinrichten/realiseren van een gemeenschappelijke ruimte / speelruimte die ook geschikt is voor kinderen met een handicap of beperking (inclusieve speelruimte); Planmatig beheer en onderhoud uitgevoerd speelvoorzieningen binnen groenbestemmingen. De voorbereiding/ontwikkeling opgestart om op termijn te komen tot speelruimteaanbod in woonwijk Bocage. 	continu	
Veilig bomenareaal	<ul style="list-style-type: none"> Op basis van nieuwe inzichten is beoordeeld dat het uitvoeren van een veiligheidsinspectie ofwel VTA (Visual Tree Assessment) integraal opgenomen moet worden in het reguliere boomonderhoud. Hiertoe is een nieuw onderhoudscontract voorbereid, opgesteld en aanbesteed. Het planmatig uitvoeren van het onderhoud aan het gemeentelijk bomenbestand is volgens planning uitgevoerd. 	continu	
Bestendig beheer groenvoorzieningen in relatie tot de Wet Natuurbescherming.	<ul style="list-style-type: none"> Volgens de Wet Natuurbescherming (Wnb) is aan de hand van bestaande natuurwaardekaarten en vastgestelde gedragscodes invulling gegeven aan deze wettelijke verantwoordelijkheid. 	continu	
Een groene, openbare ruimte met kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> Het planmatig renoveren/ herinrichten van bestaande groenvoorzieningen op basis van de vastgestelde kaders zoals beschreven in de kadernota groen. 	2020	
Een groene leefomgeving voor jonge-	<ul style="list-style-type: none"> Door Corona heeft de jaarlijkse boomfeestdag in 2020 geen doorgang kunnen vinden. 	2020	

7.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we er voor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
ren	Gezocht is naar een manier om kinderen toch op een educatieve en speelse wijze in aanraking te laten komen met het belang van natuur. Voorbeeld hierbij is het coronaproof faciliteren van de aanleg van een voedselbosje/Tiny Forest bij KC De Eik in Nieuwstadt.	
Minimale roekenoverlast	<ul style="list-style-type: none"> Binnen de kaders van de Wet Natuurbescherming (Wnb) worden bestaande kolonies in de regio Nieuwstadt, Susteren en Echt gemonitord. Een initiërende houding, richting bevoegd gezag, aangenomen om te onderzoeken welke mogelijkheden voor handen zijn om de overlast op locaties te minimaliseren (binnen de kaders van de Wet Natuurbescherming). Met name in gebieden waar al over een langere tijd grote maatschappelijke overlast wordt ondervonden door groeiende roekenkolonies. Vooralsnog zijn binnen de Wnb geen mogelijkheden. 	continu
Overlast eikenprocessierups	<ul style="list-style-type: none"> De bestrijding van de eikenprocessierups is in 2020 geïntensiveerd, door het uitvoeren van twee bestrijdingsrondes. De ervaringen qua overlastmeldingen door inwoners was mede hierdoor zeer beperkt. Daarnaast is curatieve nazorg beperkt gebleven. In 2020 zijn ook op een aantal locaties bloembollen geplant, met als doel een positieve bijdrage te leveren aan verhoging van biodiversiteit en het aantrekken van natuurlijke vijanden tegen de eikenprocessierups. Met hetzelfde doel is begin 2020 in samenwerking met stichting IKL een regeling uitgezet waarbij inwoners tegen een gereduceerd tarief een nestkastje en een passend bloemmengsel konden aanschaffen. 	continu 2020
Opstellen Hondenpoepbeleid	<ul style="list-style-type: none"> Aan de hand van een motie van de raad heeft een brede consultatie plaatsgevonden binnen inwoners van Echt-Susteren. Betreffende problemen en mogelijke oplossingen om de overlast door hondenpoep in de gemeente te reduceren. Aan de hand van deze uitkomsten, binnen de kaders van de APV (Algemene Plaatselijke Verordening), is nieuw uitvoeringsbeleid opgesteld. Uitvoering van dit beleid is gepland voor 2021. Een volledige oplossing van de overlast is niet mogelijk. 	2020

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Openbaar groen (exclusief wegbermen)	109 ha	108 ha	108 ha
Wegbermen	146 ha	146 ha	146 ha
Bomenareaal (aantallen)	25.425	25.700	25.600
Bos- en natuurterreinen (tot. gemeentelijk areaal)	285 ha	285 ha	285 ha
Georganiseerde speeltuinen (tot. aantal)	11	11	11

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Volkstuincomplex/voedselbos (tot. aantal)	2	2	2

5. Natuur en landschap		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
 Cittaslow		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we er voor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Duidelijk onderscheiden landschapstypen.	In de structuurvisie Ontwikkelen met kwaliteit worden 6 landschapstypen onderscheiden. Bij inrichtings- en beheermaatregelen, waaronder het beheer van onze bos- en natuurterreinen is rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de verschillende landschapstypen.	<ul style="list-style-type: none"> • 2020
Rode ontwikkelingen (woningbouw, bedrijfsontwikkelingen) en grijze ontwikkelingen (infrastructurele projecten) die landschappelijk goed zijn ingepast of waarvoor groencompensatie elders heeft plaatsgevonden.	<ul style="list-style-type: none"> • Voor ontwikkelingen in het buitengebied zijn landschappelijke inpassingsplannen getoetst aan de kenmerken van het voorkomende landschapstype zoals beschreven in de structuurvisie. • Voor de verbreding van de A2 en de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar is met de gemeenten Echt-Susteren, Sittard-Geleen, de Provincie Limburg, Rijkswaterstaat en de gebiedsbeheerders waaronder WML en Waterschap Limburg gewerkt aan een integrale aanpak van projecten in de kernen en het buitengebied. In dit kader is door Stichting Landschapspark Susteren voor de omgeving Nieuwstadt een projectenkaart opgesteld met de belangrijkste natuurcompensatieprojecten. • Binnen de samenwerkingsovereenkomst met Natuurmonumenten en WML is gewerkt aan de formulering van projectinitiatieven rond de uitbreiding en optimalisatie van het WML drinkwater-puttenveld bij Nieuwstadt. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2020 • 2020 • 2020
Soortenbescherming (o.a. dassen, amfibieën en vleermuizen).	<ul style="list-style-type: none"> • Vanwege het belang van lanen voor de ingekorven vleermuis zijn in het buitengebied van Maria Hoop onder andere de lanen van de Waldfeuchterbaan en de Bergweg gerevitaliseerd. Hierbij zijn dode en zieke bomen vervangen door nieuwe exemplaren. Om ziekten en plagen te beperken en om meer natuurwaarde te creëren planten we lanen in het buitengebied steeds meer gemengd aan. • Op kritische locaties zijn gerealiseerde faunavoorzieningen voor dassen en amfibieën beheerd. • In het Slekkehout/voedselbos Haverland is een bestaande amfibiepoel verbeterd. De poel is voorzien van een bodemafdichting van beton waardoor de poel beter water kan vasthouden. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2020 • 2020 • Q3 2020
Grensoverschrijdende projecten op	<ul style="list-style-type: none"> • Binnen de Gemeenschappelijke Regeling Grenspark Maas-Swalm-Nette is samen 	2020

7.3 Beheer openbare ruimte

5. Natuur en landschap		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
 Cittaslow		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we er voor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
het gebied van natuur en landschap en recreatief medegebruik	<p>met Routebureau Noord- en Midden-Limburg gewerkt aan de uitvoering van het People 2 People (P2P) project Grensoverschrijdend Ruiterroutenetwerk. Op dit moment wordt met de Duitse gemeentes gewerkt aan het ontwerp van het routenetwerk. Vervolgens wordt dit aaneengesmeed met het bestaande Nederlandse netwerk. Ook in Nederland worden verbeteringen aan het ruiterroutenetwerk doorgevoerd. De bedoeling is dat dit P2P voor de zomer van 2021 leidt tot een projectvoorstel voor INTERREG IV-A.</p> <ul style="list-style-type: none">In de gebiedsvisie Roosteren is een basis gelegd voor grensoverschrijdende projecten en samenwerkingsvormen.	
Gevarieerd landschap met karakteristieke kleine landschapselementen.	<ul style="list-style-type: none">De gemeente heeft gedurende 2020 weer samengewerkt met IKL. Samen met scholen, inwoners, bedrijven en instellingen hebben IKL en de gemeente gewerkt aan ontwikkeling, beheer en instandhouding van o.a. hoogstamboomgaarden, poelen, heggen en andere kleine landschapselementen in Echt-Susteren.Samen met IKL en Vogelwerkgroep Hazelaar is een aanvang gemaakt met de realisatie van een biodiversiteitsparkje langs de Echter Molenbeek richting Ophoven. Ondertussen is een huiszwaluwtil en een insectenhotel gebouwd.Subsidieaanvraag ingediend voor de realisatie van diverse projectinitiatieven in het kader van het 1 miljoen bomenplan van de Provincie Limburg.Samen met het Broederschap Ad Arbitrium Nostrum is een locatie gevonden in het gebied Marissen Kranenbroek voor de ontwikkeling van een zogenaamd Laevesbos. Geïnteresseerden kunnen een boom van de Stichting kopen en die in het Laevesbos planten. Met de opbrengsten daarvan steunt de Stichting goede doelen. Er is een gebruiksovereenkomst gesloten met de Stichting voor het gebruik van de gemeentelijke ondergrond.	<ul style="list-style-type: none">2020Q1 en Q4 2020Q4 2020Q4 2020
Bescherming van de biodiversiteit		
Soortenrijke natuur en landschappen.	<ul style="list-style-type: none">Met het oog op de bevordering van de biodiversiteit is, volgens het gestelde in de Kadernota Groen, bij renovatie of nieuwe inrichting nadrukkelijk rekening gehouden met het toe te passen beplantingsassortiment, de wijze van inrichten en beheren.Met Stichting Haverland is een gebruiksovereenkomst aangegaan voor het gebruik van de gemeentelijke eigendommen in het Slekkerhout voor de ontwikkeling van voedselbos Haverland.Voor het vertalen van de beleidsuitgangspunten uit de pilot bermen en biodiversiteit	<ul style="list-style-type: none">2020Q1 2020Q4 2020

7.3 Beheer openbare ruimte

5. Natuur en landschap		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
 Cittaslow		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we er voor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	<p>naar concrete maatregelen voor inrichting en beheer, is opdracht verstrekt aan adviesbureau ID Verde. In 2021 wordt op basis hiervan het beheer van de bermen aangepast met als doel de bevordering van biodiversiteit.</p> <ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met de Coöperatie Boeren met Natuur hebben in 2020 6 particulieren deelnemers, verdeeld over 12 locaties in totaal 3,2 hectare bloemrijke akkerranden ingezaaid en beheerd in het buitengebied van Echt-Susteren. De samenwerking wordt in 2021 voortgezet en uitgebreid. In het Beheerplan 'Bos- en natuurterreinen 2014-2019' is een indeling gemaakt naar bosfuncties. Gericht op de functieervulling heeft contractpartner BosWerkt specifieke beheermaatregelen uitgevoerd om de gewenste differentiatie in het gemeentelijke bosareaal te bereiken. De overeenkomst met BosWerkt is in 2019 verlengd tot en met 30 april 2021. Aan de Bosgroep Zuid Nederland is opdracht verleend voor het uitvoeren van een inventarisatie en evaluatie van het bos- en natuurbeheer. De resultaten worden verwacht in het tweede kwartaal van 2021. 	<ul style="list-style-type: none"> 2020 2020 Q4 2020

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Bos- en natuurbeheer in ha (totaal gemeentelijk areaal).	289	285	285

6. Openbare verlichting		Portefeuillehouder Wethouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
Verminderen uitstraling verlichting in de openbare ruimte		
(Verkeers)Veilig gevoel gecreëerd voor de inwoners in de openbare ruimte, bij het invallen van en tijdens de duisternis.	<p>Uitvoering gegeven aan de doelstellingen vastgelegd in het Beleidsplan Openbare Verlichting 2019 tot en met 2022, waardoor een adequaat verlichtingsniveau is ontstaan dat doelmatig en efficiënt beheerd wordt.</p> <ul style="list-style-type: none"> Het vervangen van armaturen ouder dan 20 jaar door nieuwe armaturen met LED 	2020

7.3 Beheer openbare ruimte

6. Openbare verlichting			Portefeuillehouder Wethouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	<p>lichtbronnen. De LED verlichting wordt waar mogelijk in de nachtelijke uren gedimd waardoor energie wordt bespaard en ook in de nachtelijke uren een gelijkmatig verlichtingsniveau in de straten is.</p> <ul style="list-style-type: none"> De opwaardering van openbare verlichting op plaatsen waar het verlichtingsniveau onvoldoende was. 		
Geen overbodige verlichting in de openbare ruimte.	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering gegeven aan het beleid over de openbare ruimte. Bij duisternis beschermen, volgens het motto: Licht waar het moet, donker waar het kan. Terughoudend geweest bij het verlichten van wegen in het buitengebied, in het belang van het dierlijke nachtleven. Daar waar vanuit verkeers- en/of sociale veiligheid om signalering gevraagd werd, is dit door oriëntatieverlichting opgelost. In het buitengebied zijn dit, vanwege de sociale veiligheid, in principe alleen de fietspaden die op een school-thuisroute liggen (alleen LED-verlichting). Binnen de bebouwde kom plaatsen van openbare verlichting met LED lichtbronnen die in principe in de nachtelijke uren gedimd worden, vanwege energiebesparing. 	2020	
Verduurzamen van de lichtarmaturen en het verbruik van energie gereduceerd, volgens het energieakkoord.	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoer gegeven aan het versneld verleden. Door een aanbesteding rechtstreeks bij de fabrikant in 2019 is de levering van duurzame LED armaturen geborgd. In 2020 is gestart met het verduurzamen van de openbare verlichting en is 40% van de traditionele verlichting omgevormd naar Led. 	2020	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Energieverbruik lichtmasten (Kwh)	1.232.860	1.128.316	1.277.480 ¹⁾
Totaal aantal lichtmasten:	8.148	8.153	8.202
• zonder LED	5.187	3.009	3.061
• met LED	3.120	5.298	5.304
¹⁾ Het areaal van de openbare verlichting is in 2020 uitgebreid. Het grootste gedeelte van het verleden van de openbare verlichting heeft in het najaar en de winter van 2020 plaatsgevonden. Naar verwachting wordt het effect hiervan in 2021 merkbaar.			

7.3 Beheer openbare ruimte

7. Civieltechnische kunstwerken ¹⁾			Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
<ul style="list-style-type: none"> • Optimale levensduur en onderhoudstoestand van civieltechnische kunstwerken tegen zo laag mogelijke kosten. • Een veilig gebruik van het kunstwerk voor de gebruiker 	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2020 is op het juiste moment doel- en planmatig onderhoud uitgevoerd aan de civieltechnische kunstwerken. • In 2020 is er onderhoud uitgevoerd aan de civieltechnische kunstwerken, te weten: <ul style="list-style-type: none"> - Bellekeweg in Echt - Volmolenweg, Keerbosweg en Susterderweg in Susteren - Hogeweg en keermuur Ruitersbaan in Roosteren 	<p>continu</p> <p>3^e en 4^e kwartaal 2020.</p>	
¹⁾ Civiele kunstwerken zijn bouwwerken die gemaakt zijn van metselwerk, beton, hout, staal of kunststof. Bijvoorbeeld bruggen.			

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal civieltechnische kunstwerken	65	65	65

8. Gladheidsbestrijding			Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Verkeersveilige wegen onder winterse omstandigheden	<ul style="list-style-type: none"> • Gladheid bestreden volgens het gladheidsbestrijdingsplan op basis van afgesproken prioriteiten. • Uitvoeringsplan gladheidsbestrijding vastgesteld en informatieverstrekking aan de inwoners door de gemeentelijke internetpagina en 't Waekblaad. • Vanuit milieuoogpunt is niet méér gestrooid dan noodzakelijk. 	In 2020 is er weinig gladheid geweest door sneeuw, vorst en/of ijzel.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Zoutverbruik in €	€ 18.292	€ 15.100	€ 2.490
Meldingen gladheidsbestrijding	20	< 19	10

7.3 Beheer openbare ruimte

9. Rioolheffing		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
<p>Volledige dekking van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater het treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de verlaging van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken 	<ul style="list-style-type: none"> Het heffen van een directe belasting van de eigenaar van het object. Verzenden van de aanslagen 2020 met als dagtekening 28 februari 2020. Opleggen van het vastrecht. In september 2016 is door de gemeenteraad het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) vastgesteld voor de jaren 2017-2021. Hierin is opgenomen hoe het tarief zich verder ontwikkelt. Uitgangspunt was een gelijkblijvend tarief tot en met 2018 en in principe een stijging van 1,6% per jaar vanaf 2019. De in het GRP genoemde stijging voor de volgende jaren wordt jaarlijks bekeken en via de begroting vastgesteld. 	28 februari 2020

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal objecten	15.912	15.750	15.947
Aantal objecten € 3.000 < € 20.000	212	150	190
Tarief rioolrecht	€ 256,60	€ 260,75	€ 260,70
Tarief rioolrecht indirecte lozing	€ 128,30	€ 130,38	€ 130,35
Kostendeckendheid	95,7%	100%	108,6% ¹⁾
¹⁾ Het surplus wordt met name veroorzaakt door het feit dat in 2020 geen deelrenovatiebestek is uitgevoerd. De voorgaande jaren waren dit steeds onderhoudsbestekken in de orde van grootte van rond de €350.000 tot €400.000.			

10. Afvalverwijdering en verwerking		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow Beleid huishoudelijk afval uitvoeren		
Voldoen aan wettelijke taken en	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren beleidsplan VANG 2019-2022 	<ul style="list-style-type: none"> continu

7.3 Beheer openbare ruimte

10. Afvalverwijdering en verwerking		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
gemeentelijk beleid.		
VANG en flankerende maatregelen uitvoeren		
Een duurzame en moderne afvalinzameling vanaf 2020	<ul style="list-style-type: none">• Communiceren over de wijze van afvalscheiding van de herbruikbare fracties.• Communiceren over gevolgen illegale dumpingen, bij-plaatsingen ondergrondse containers en vervuiling PMD.• Inwoners begeleiden door het beantwoorden van vragen.• Faciliteren en begeleiden van vrijwilligers (Zappers).• Evalueren camerabewaking ondergrondse containerparken.• Ondersteunen van de verenigingen in de Coronapandemie bij inzameling papier en textiel.• Aansluiting bij statiegeld-alliantie.• Aanbrengen en monitoren blikvangers, op snoeproutes, ter voorkoming van zwerfafval.• Aanbrengen ondergrondse containers voor het restafval bij ondergrondse containerparken in alle 9 kernen.• Uitzetten van extra ventimax en 25 li GFT emmers.• Uitzetten enquête onder inwoners over de dienstverlening en de nieuwe afvalinzameling.	<ul style="list-style-type: none">• continu• continu• continu• continu• 2^e tot en met 4^e kwartaal• 1^e kwartaal• Continu• 4^e kwartaal• 1e en 2e kwartaal• 4e kwartaal
Monitoren gedrag en ontwikkelingen		
Een duurzaam scheidingsgedrag	<ul style="list-style-type: none">• Monitoren scheidingsgedrag 1^e kwartaal, 1^e halfjaar en geheel 2020	<ul style="list-style-type: none">• Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk voorgeschreven			
Hoeveelheid restafval in kg per inwoner	180	130	105
Overige			
Hergebruik (%)	62	67	69

7.3 Beheer openbare ruimte

11. Afvalstoffenheffing		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Volledige dekking van de kosten verbonden aan het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.	<ul style="list-style-type: none"> • Heffen van een directe belasting bij degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van het perceel waarvoor volgens de Wet milieubeheer een verplichting bestaat tot het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval. • Uitvoeren van de verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing die op 6 november 2019 door de gemeenteraad is vastgesteld. • Verlenen van kwijtschelding aan belastingplichtigen met een inkomen op bijstandsniveau. In 2020 is een bedrag van € 56.663 kwijtgescholden. • BsGW heeft de prognose van 2020 bijgesteld. Er zijn meer eenpersoonshuishoudens bijgekomen. • Beheren van het containerbestand van alle aansluitingen afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten en de daaraan gekoppelde gebruikers en actuele geredigeerde belastingverordening voeren. 	<ul style="list-style-type: none"> • 29 februari 2020 • continu • Kwijtschelding wordt verleend in de periode na de aanslagoplegging • continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Variabel tarief 240 ltr restafval per aanbidding	n.v.t.	€ 9	€ 9
Vast tarief eenpersoonshuishouden	€ 155,25	€ 101	€ 101
Vast tarief meerpersoonshuishouden	€ 232,90	€ 155	€ 155
Aantal eenpersoonshuishoudens	4.381	4.000	4.523
Aantal meerpersoonshuishoudens	9.955	9.750	9.930
Aantal bedrijven ¹⁾	115	115	135
Kostendekkendheid	98%	100%	92 %
¹⁾ Aantal bedrijven waarvan via de gemeente wordt gezorgd voor de inzameling van het bedrijfsafval, afkomstig van kleine bedrijven, kantoren en winkels dat naar aard, omvang en samenstelling gelijk is te stellen aan huishoudelijk afval.			

7.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
Echt-Susteren energieneutraal in 2040	In 2019 is de Energievisie Echt-Susteren met bijbehorend uitvoeringsprogramma (2018-2022) vastgesteld. In de Energievisie is een heldere ambitie en strategie beschreven voor een energieneutraal Echt-Susteren in 2040. In het bijbehorend uitvoeringsprogramma 2018-2022 is de prioritering van projecten en processen voor deze collegeperiode vastgesteld. Invulling geven aan het uitvoeringsprogramma is een continu proces.	continu
Ontwikkeling zonneparken	Op basis van een collectieve uitvraag aan de markt zijn in 2020 vijf zonneparken geselecteerd waarmee een overeenkomst wordt afgesloten voor de realisatie van een zonnepark. Deze overeenkomst wordt begin 2021 gesloten, waarna het planologisch traject wordt opgestart. Hierbij wordt invulling gegeven aan de pijlers, draagvlak, participatie, landschappelijke kwaliteit en realisatie in 2022.	continu
Ontwikkeling windpark	In 2020 is een haalbaarheidsstudie gedaan naar de vraag of de rol van ontwikkelaar en investeerder in windparken past bij de gemeente. De raad heeft op 8 oktober 2020 unaniem ingestemd met deze opgave en rol. Het ontwikkelproces is aansluitend hieraan van start gegaan en wordt de komende jaren vervolgd.	oktober 2020 2020-2024
Ontwikkeling Regionale Energiestrategie	In de regio Noord- en Midden-Limburg is samengewerkt aan de rijksopgave om een Regionale Energiestrategie (RES) op te leveren in 2021. Om dit te bereiken is in 2020 een concept Regionale Energiestrategie vastgesteld en ingediend bij het rijk. Vervolgens is dit verder uitgewerkt en afgestemd om in juli 2021 een gedragen RES 1.0 te kunnen vaststellen.	continu
Ontwikkeling Regionale Structuur Warmte en Transitievisie Warmte	In 2020 is in de regio Noord- en Midden-Limburg gewerkt aan een Regionale Strategie Warmte (onderdeel van de Regionale Energiestrategie). De Regionale Strategie Warmte brengt vraag en aanbod van regionale warmtebronnen in kaart en vormt de input voor de Transitievisie Warmte waar de gemeente regisseur is. In de Transitievisie Warmte wordt aangegeven welke panden voor 2030 en welke erna van het aardgas af gaan. In 2020 is de technische analyse (potentie studie naar aardgasvrij) in kaart gebracht en is met een aantal belangrijke stakeholders afgestemd. Eind 2021 moet de Transitievisie Warmte zijn vastgesteld.	2020 2020-2021
Haalbaarheidsstudie collectief warmtenet Nieuwstadt	Er is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de haalbaarheid van de aanleg van een collectief warmtenet in Nieuwstadt met een aansluiting op de biomassacentrale	december 2020

7.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	van Sittard-Geleen (onderdeel Groene Net). Geconcludeerd kan worden dat de risico's (o.a. financieel, afname en warmtelevering) te groot zijn en dat er vooralsnog geen haalbare businesscase is.	
Bewustwording en informatieverstrekking over energietransitie	In november 2020 is er een webinar voor inwoners georganiseerd over de ontwikkelingen van de thema's windenergie, zon op dak en zonneparken, Regionale Energiestrategie en Transitievisie Warmte. Voor zonneparken specifiek hebben de initiatiefnemers van de vijf zonneparken meermaals met de omgeving gecommuniceerd. De gemeente heeft hierin de rol van actieve partner. De raad werd continu over alle energithema's geïnformeerd door raadsconferenties, raadsinformatiebrieven enz.	november 2020 november, december 2020 continu
Verduurzaming bedrijven	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toezicht en handhaving bij bedrijven door de MER organisatie <ol style="list-style-type: none"> a. Energiecontroles: In 2020 zijn er in de gemeente Echt-Susteren drie energiecontroles uitgevoerd bij bedrijven. Vanwege de coronamaatregelen waren fysieke controles veelal niet mogelijk. Het ministerie van EZK heeft budget ter beschikking gesteld (Versterkte Uitvoering Energiebesparing) om een extern bedrijf (REDO Groep uit Susteren) energiecontroles te laten uitvoeren. Ook hier heeft Corona parten gespeeld in de uitvoering. Van de tien controles die gepland waren voor 2020 zijn er drie uitgevoerd, het restant staat voor 1 juli 2021 gepland voor uitvoering. b. Informatieplicht: Aan de per 1 juli 2019 wettelijk verplichte informatieplicht energiebesparing (bedrijven met meer dan 50.000 Kwh of 25.000 m3 per jaar) hebben 99 van de 172 bedrijven in Echt-Susteren voldaan (58%). Het landelijk gemiddelde is 50%. c. Energiebesparingsonderzoeken Er is voor 1 locatie energiebesparingsonderzoek beoordeeld. d. Vergunningen: Er zijn voor 5 omgevingsvergunningen energieadviezen verleend. 2. Verduurzaming bedrijven en utiliteitsbouw De gemeente wil bedrijventerreinen verduurzamen en zon op dak verder stimuleren. Voor de uitvoering van de verduurzaming van bedrijventerrein De Berk zijn voorbereidingen getroffen met Innovatiehuis MKB (zon op dak stimuleren). Dit pilotproject maakt onderdeel uit van de Charter MKB waarin bedrijven gestimuleerd 	

7.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	worden om te verduurzamen. De financiële dekking van deze charter is voor de doorgang nog afhankelijk van een provinciale bijdrage. Daarnaast adviseert energietoegerichte Samenwerking Susteren bedrijven en utiliteit op verzoek over mogelijkheden van verduurzaming en voert zij energiescans uit.	
Verduurzaming woningen	Woningcorporaties Halfjaarlijks vindt er overleg plaats tussen de gemeente en de woningcorporaties om de verduurzamingsprojecten, in aansluiting op de prestatieafspraken, te bespreken en hierover concrete afspraken te maken. Particuliere koopwoningen worden gestimuleerd om te verduurzamen door voorlichting en informatieverstrekking zoals informatiebijeenkomsten, energieloket (www.nieuweenergieinlimburg.nl), inzet energietoegerichte Samenwerking (energietoerichters). Via de specifieke uitkering Regeling Reductie Energiegebruik stimuleert de energietoegerichte Samenwerking Echt Susteren Energie 1000 huiseigenaren over energiebesparende maatregelen en licht zij inwoners voor.	continu continu
Verduurzaming gemeentelijke vastgoed	In 2020 zijn de sporthallen voorzien van ledverlichting en de bestaande installaties zijn door de installateur (waar mogelijk) energiezuinig ingericht. Ook is een onderzoek gestart naar een pv installatie op de parkeerplaats achter het gemeentehuis en naar een gasloos gemeentehuis.	1 ^e kwartaal 2020 3 ^e kwartaal 2020 (onderzoek gestart) 4 ^e kwartaal 2020 (onderzoek gestart)
Verduurzaming Leisurpark In de Bandert	De raad heeft in 2020 besloten om financiële middelen ter beschikking te stellen voor het elektriciteitsneutraal maken van Leisurpark de Bandert. Uitvoering is gepland voor 2021.	2020 en verder
Verduurzaming mobiliteit en uitbreiding openbare elektrische laadpalen	Het aantal publieke laadpalen is uitgebreid naar 17 publieke laadpunten met ieder twee aansluitingen. Ook is gestart met het opstellen van het gemeentelijk beleidskader voor laadinfrastructuur.	1ste-2de kwartaal 2020 3de-4de kwartaal 2020
Verduurzaming verlichting sportvelden	Met subsidie van het rijk (35%), subsidie van de provincie (25%) en cofinanciering door de gemeente (40%) is in 2020 LED verlichting aangebracht op de velden van de volgende sportverenigingen: 1 veld EVV, 1 veld RIOS, 2 velden Slekker boys, alle tennisbanen van tennisvereniging Nieuwstadt en twee velden van SC Susteren. In 2020 zijn met de overige sportverenigingen de mogelijkheden bekeken of zij mee willen participeren in de tweede tranche. In de begroting zijn hiervoor door de raad middelen beschikbaar gesteld. De aanvullende subsidiemogelijkheden zijn onder-	2020 en verder

7.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	zocht en weer via een rijkssubsidie (30% BOSA) toegekend.	
Verduurzaming lichtarmaturen en reductie van energieverbruik.	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoer gegeven aan het versneld verleden. In 2019 is de leverantie van duurzame ledarmaturen geborgd door een aanbesteding rechtstreeks bij de fabrikant. In 2020 is de start gemaakt met het verduurzamen van de openbare verlichting en is 40% van de traditionele verlichting omgevormd naar Led. Verwezen wordt naar paragraaf 7.3.6 van deze jaarrekening 2020. 	2020
Samenwerking energiecoöperatie	Er vindt periodiek overleg plaats tussen de gemeente en de energiecoöperatie om verduurzamingsactiviteiten af te stemmen.	continu
Gebruikmaking van duurzaamheidssubsidies en duurzaamheidsleningen	<p>Particuliere huiseigenaren worden gewezen op de mogelijkheden voor subsidies of leningen. Inwoners worden ook via de gemeentelijke website geïnformeerd over geldende subsidies en duurzaamheidsleningen.</p> <p>In 2020 hebben we € 20.660 subsidie toegekend gekregen voor het inwinnen van Extern Advies Transitievisie Warmte.</p> <p>In 2020 is ook de specifieke uitkering Regeling Reductie Energiegebruik toegekend ter hoogte van € 90.100. Hiermee worden 1.000 huiseigenaren gestimuleerd om duurzame maatregelen te treffen.</p>	continu
Duurzame inkoop van energie voor gemeentelijke diensten.	In december 2018 zijn de huidige duurzame energiecontracten afgesloten. Er wordt elektriciteit afgenomen van 100% Europese wind. De CO2 uitstoot van het ingekocht gas wordt gecompenseerd met certificaten 'Ver Gold standard' ¹⁾ . In dit geval ook van Europese Wind, hiervoor wordt een toeslag in rekening gebracht.	continu
¹⁾ een gecertificeerde wijze om de uitstoot van CO2 te compenseren		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Tot. aantal zonnepanelen gem. gebouwen ¹⁾	493	493	493
Aantal zonnepanelen gemeentehuis	170	170	170
Aantal kWh opgewekt Gemeentehuis	40.000	43.000	41.500
Elektriciteitsverbruik in kWh gemeentehuis	503.700	490.000	427.425
Gasverbruik in m³ gemeentehuis	55.136	55.000	56.251
¹⁾ Totaal aantal zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen in eigendom. De energiekosten zijn des gebruikers/huurders. (met uitzondering van het gemeentehuis)			

7.3 Beheer openbare ruimte

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Lasten	12.978.663	14.683.412	14.837.476
Baten	7.885.460	8.384.393	9.556.488
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	5.093.203	6.299.019	5.280.988
Storting reserves	-	20.660	1.492
Onttrekking reserves	118.364	883.800	151.044
Mutaties van de reserves	- 118.364	- 863.140	- 149.553
Totaal lasten	12.978.663	14.704.072	14.838.968
Totaal baten	8.003.824	9.268.193	9.707.532
Gerealiseerde resultaat	4.974.839	5.435.879	5.131.436

7.3 Beheer openbare ruimte

7.4 Onderwijs

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
<ul style="list-style-type: none"> - Gelijke kansen op onderwijs voor jongeren uit de gemeente Echt-Susteren en de regio - Een breed onderwijsaanbod passend bij de vraag en gehuisvest in bijdetijdse schoolgebouwen - Een goed leef- en vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven - Een goede positie op de arbeidsmarkt voor de inwoners van de gemeente 	<ul style="list-style-type: none"> - Subsidieregeling peuterprogramma gemeente Echt-Susteren 2019 en de subsidieregeling 2020 - Verordening materiële en financiële gelijkstelling gemeente Echt-Susteren 2012 - Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid - Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Echt-Susteren 2015 	<p>Het programma Onderwijs omvat de volgende producten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Openbaar basisonderwijs 2. Onderwijshuisvesting 3. Onderwijszorg 4. Aanvullend lokaal beleid 5. Kinderopvang <p>Het programma omvat het toezicht op het openbaar onderwijs, de zorg voor de onderwijshuisvesting, het ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid, het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling van diverse doelgroepen en het verbeteren van kansen op de arbeidsmarkt van bepaalde groepen (jong)volwassenen. Voor het speciaal basisonderwijs en het voortgezet onderwijs heeft de kern Echt een bovenlokale verzorgingsfunctie, die behouden en daar waar nodig versterkt moet worden.</p>
	Paragrafen	
	<ul style="list-style-type: none"> - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering 	
	Verbonden partijen	
	Geen	
	Reserves en voorzieningen	
	<ul style="list-style-type: none"> - Reserve onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 	

1. Openbaar basisonderwijs		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een voldoende aantal scholen voor openbaar basisonderwijs, verspreid over de gemeente, welke kwalitatief voldoet aan de hedendaagse eisen.	<p>De Stichting Kindante verzorgde het openbaar onderwijs in onze gemeente. Er is toezicht gehouden op onderwijs, door het bespreken van de begroting 2020 en de jaarrekening 2019 van de Stichting Kindante met het schoolbestuur en de door de gemeente benoemde vertegenwoordiger in de Raad van Toezicht. De jaarstukken zijn via het agendapunt 'Ingekomen stukken' ter kennis gebracht van de raad.</p> <p>De stichting Kindante verzorgde naast het openbaar onderwijs in onze gemeente, ook het openbaar onderwijs in de gemeenten Beek, Sittard-Geleen en Stein.</p>	in 2020

7.4 Onderwijs

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal scholen openbaar basisonderwijs	2	2	2
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs	558	548	569

2. Onderwijshuisvesting		Portefuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Adequate huisvesting voor de in de gemeente gelegen scholen voor primair en voortgezet onderwijs, rekening houdende met onderwijskundige, maatschappelijke, demografische en bouwkundige ontwikkelingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn gymnastiekruimten in de gemeentelijke binnensportaccommodaties beschikbaar gesteld aan de scholen voor het bewegingsonderwijs. • Er is ondersteuning geboden, informatie verstrekt en overleg gevoerd met schoolbesturen over het medegebruik en verhuur van leegstaande onderwijsruimten voor sociaal culturele activiteiten, waaronder het realiseren van een culturele zaal in de aula van het Connect College en een tv- en radiostudio t.b.v. de lokale omroep in het souterrain. • Er is in gezamenlijk overleg met de schoolbesturen een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs opgesteld en daaruit voortvloeiende een subsidieregeling voor de renovatie van het schoolgebouw van het Connect College aan de Populierlaan. • Er is met het COA overleg gevoerd over de vergoedingsregeling voor de huisvesting van het basisonderwijs (de zogenaamde OHBA-regeling), voor de verlenging van de bestuursovereenkomst over het asielzoekerscentrum in Echt. • Door het hiervoor gaande en de slechte staat van het schoolgebouw dat gelegen is op het terrein van het AZC is er een start gemaakt met het onderzoek naar de toekomstige huisvesting van de leerlingen van het asielzoekerscentrum, samen met basisschool De Driepas, het schoolbestuur en Buurthuis St. Joris. 	<ul style="list-style-type: none"> • continu • continu • raadsvergadering 16 december 2020 • december 2020 • het onderzoek wordt in 2021 afgerond

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal scholen openbaar basisonderwijs	2	2	2
Aantal schoolgebouwen openbaar basisonderwijs	3	3	3
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs	558	548	569
Aantal scholen bijzonder basisonderwijs	9	9	9
Aantal schoolgebouwen bijzonder basisonderwijs	9	9	9
Aantal leerlingen bijzonder basisonderwijs	1.558	1.565	1.515
Aantal scholen speciaal basisonderwijs	1	1	1

7.4 Onderwijs

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal schoolgebouwen speciaal basisonderwijs	1	1	1
Aantal leerlingen speciaal basisonderwijs	120	118	137
Aantal scholen voortgezet onderwijs	1	1	1
Aantal schoolgebouwen voortgezet onderwijs	2	2	2
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	1.364	1.324	1.338

3. Onderwijszorg			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens / mw. A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
<i>Onderwijsachterstanden</i> Vroegtijdige signalering en bestrijding van onderwijsachterstanden bij leerlingen in het basisonderwijs en bij peuters.	In overleg met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties is: <ul style="list-style-type: none"> in basisschool De Driepas een Flexteam NT2 ingezet die extra ondersteuning biedt aan kinderen van nieuwkomers (statushouders, nieuwkomers en kinderen van arbeidsmigranten) met een achterstand in de Nederlandse taal. Aanvankelijk was op de school een deeltijdttaalklas ingericht voor de jongste leerlingen. Dit is vervangen door het Flexteam NT2 die voor alle leerlingen met een taalachterstand worden ingezet. in kindercentra voorschoolse educatie aangeboden aan peuters met een geïndiceerde achterstand in de Nederlandse taal (zie verder product 5. Kinderopvang); met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties, JGZ en CJG de voor- en voerschoolse educatie (VVE) geëvalueerd en verder doorontwikkeld. 	continu	
<i>Onderwijsbegeleiding basisscholen</i> Een kwalitatieve verbetering bij scholen op thema's van onderwijs & zorg waar de gemeente een wettelijke zorgplicht, dan wel een gedeelde verantwoordelijkheid heeft.	Er is voor alle basisscholen subsidie verleend voor een of meerdere activiteiten/projecten in het kader van: <ul style="list-style-type: none"> het voorkomen van schooluitval het voorkomen en verminderen van taalachterstand taalontwikkeling een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar voerschoolse educatie kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs en cultuureducatie wetenschap & technologie in de klas gezonde voeding, gezonde leefstijl De beleidsthema's en activiteiten worden voorafgaande aan het schooljaar in overleg met de schoolbesturen bepaald.	continu	
<i>Leerplicht- en kwalificatieplicht/RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie).</i>	De uitvoering van de Leerplichtwet en de RMC-taken zijn vanaf 2012 ondergebracht bij de afdeling Sociale Zaken van gemeente Roermond. Daarbij zijn: <ul style="list-style-type: none"> leerlingengegevens geregistreerd 	continu	

7.4 Onderwijs

3. Onderwijszorg			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens / mw. A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Alle (leerplichtige) kinderen gaan naar school en verlaten het onderwijs met een startkwalificatie (diploma HAVO, VWO, MBO niveau 2 of hoger.	<ul style="list-style-type: none"> • voorlichting gegeven aan jongeren, ouders en scholen • toe geleid naar zorg en hulp daar waar nodig • gehandhaafd in situaties waar preventie en curatieve acties niet tot het gewenste resultaat hebben geleid. <p>Er is een start gemaakt het invoeren van de Methodische Aanpak Schoolverzuim.</p>		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk verplicht			
Leerplicht: absoluut verzuim (aantal per 1.000 inwoners 5-18 jaar)	3,2	6	Nog niet gepubliceerd
<i>Benchmark Limburg (2019: 1,9)</i>			
Leerplicht: relatief verzuim (aantal per 1.000 inwoners 5-18 jaar)	33	30	Nog niet gepubliceerd
<i>Benchmark Limburg (2019: 25)</i>			
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	2%	1,5%	Nog niet gepubliceerd
<i>Benchmark Limburg (2019: 2%)</i>			
Overige			
Aantal deelnemers deeltijdaalklas	11 ¹⁾	11	n.v.t.
Aantal leerlingen met ondersteuning van het NT2 Flexteam	n.v.t.	n.v.t.	60 ²⁾
¹⁾ Tot 1 augustus 2019 ²⁾ Aantal leerlingen aanvang schooljaar 2019/2020			

4. Aanvullend lokaal beleid			Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Bevordering of verbetering op aanvullende terreinen van het onderwijs, dan wel het wegnemen van belemmeringen.	<ul style="list-style-type: none"> • Het vervoer georganiseerd van de leerlingen van de basisscholen Angela, De Violier, De Driepas, en De Horst uit Echt, Maria Goretti uit St. Joost, Op De Sleik uit Sleik en De Bolleberg uit Maria Hoop naar de diverse sportaccommodaties in onze gemeente; • Met subsidie zijn de projecten 'Hippisch College Limburg' en 'Roermond on Stage' van het Citaverde resp. de Stichting Onderwijs Midden-Limburg (SOML) ondersteund. • Voor deelname aan basisschoolprojecten/initiatieven in het kader van en het versterken van buurtalen (Duits en Frans) en het opzetten van een schoolpartnerschap over de 	continu	

7.4 Onderwijs

4. Aanvullend lokaal beleid		Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	grens (Euregio) zijn geen subsidieaanvragen ontvangen.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal scholen waarvoor vervoer wordt georganiseerd (gedurende 40 weken per jaar)	7	7	7

5. Kinderopvang		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Goede, veilige en toegankelijke kinderopvang	In opdracht van de gemeente heeft de GGD toezicht gehouden op de kwaliteit van de kinderopvang (kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang). De resultaten van de inspecties zijn gepubliceerd op www.landelijkregisterkinderopvang.nl	continu
 Cittaslow		
Dat peuters: <ul style="list-style-type: none"> In contact komen met leeftijdsgenoten; zich ontwikkelen op met name de taal- en sociale vaardigheden als voorbereiding op het basisonderwijs en dat (Dreigende) taal- en ontwikkelingsachterstanden tijdig kunnen worden gesignaleerd en doelgericht kunnen worden aangepakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is op 14 locaties van kinderopvang, verspreid over de gemeente is met subsidie van de gemeente peuteropvang georganiseerd, waar peuters vanaf 2 jaar, gedurende 2 dagdelen per week (3 tot 4 uur per dagdeel), een kwalitatief goed peuterprogramma hebben aangeboden gekregen, uitgevoerd door gekwalificeerd en geschoold personeel. Peuters met een taal- en ontwikkelingsachterstand (VVE) ontvingen extra aanbod. Deze VVE-geïndiceerde peuters namen tot 1 augustus 2020 10 uur en vanaf 1 augustus 2020 16 uur per week (gedurende 3 of 4 dagdelen) deel aan het peuterprogramma. Tijdens de periode dat de kindercentra gesloten waren hebben de ouders van peuters die door de gemeente gesubsidieerde VVE-peuteropvang ontvingen of opvang i.v.m. met een sociaal medische indicatie, de verschuldigde eigen bijdrage aan de kindercentra op verzoek van het rijk doorbetaald. Deze eigen bijdrage is vervolgens door de gemeente vergoed. Hiervoor heeft de gemeente via het gemeentefonds een vergoeding ontvangen door de verhoging van de decentralisatie uitkering 'Voorschoolse voorziening peuters'. Daarnaast zijn ook de door kindercentra gemaakte extra kosten i.v.m. noodopvang vergoed. Deze kosten zijn bekostigd met de hiervoor ontvangen rijksvergoeding (decen- 	continu

7.4 Onderwijs

5. Kinderopvang			Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	tralisatie uitkering 'Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep'.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal locaties kinderopvang met een VVE-aanbod	14 (vanaf 1 aug 2019)	14	14
Gemiddelde ¹⁾ aantal peuters (2/3-jarigen)	494	500	468
Gemiddelde ¹⁾ aantal peuters dat deelneemt aan het peuterprogramma (%)	380 (77%) ²⁾	400 (80%)	310 (66,2%)
Gemiddelde ¹⁾ aantal peuters met een VVE-indicatie i.v.m. taalachterstand	81 (16,4%)	70 (14%)	72 (15,4%)
Gemiddelde ¹⁾ aantal peuters met een VVE-indicatie i.v.m. taalachterstand, dat deelneemt aan het peuterprogramma	60	65	56

¹⁾ Jaarlijks wordt op 1 april en 1 oktober de deelname gemonitord
²⁾ Aangepast ten opzichte van jaarrekening 2019 vanwege een update van de cijfers (jaarrekening 2019: 365 (73,9%)).

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Lasten	1.916.318	1.909.991	1.892.788
Baten	370.308	519.569	547.608
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	1.546.010	1.390.422	1.345.180
Storting reserves	-	-	-
Onttrekking reserves	-	115.000	115.000
Mutaties van de reserves	-	- 115.000	- 115.000
Totaal lasten	1.916.318	1.909.991	1.892.788
Totaal baten	370.308	634.569	662.608
Gerealiseerde resultaat	1.546.010	1.275.422	1.230.180

7.5 Cultuur en sport

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
<ul style="list-style-type: none"> - Cultuur en sport dragen bij aan een attractief en leefbaar Echt-Susteren. Cultuur en sport bieden mogelijkheden voor ontplooiing en ontmoeting en dragen bij aan actieve participatie van inwoners in de maatschappij. - Cultuur geeft aan mensen de mogelijkheid om zich te uiten, creativiteit te ontwikkelen, zich te organiseren en actief te zijn. Dat kan op verschillende terreinen zoals muziek, dans en dramatische expressie. Alle inwoners moeten de mogelijkheid hebben om cultuur te beleven. Kinderen moeten ook in aanraking komen met cultuur, dit wordt gestimuleerd door cultuureducatie met kwaliteit (inclusief muziekonderwijs). - De focus van de inspanning op het gebied van sport ligt op verhoging van de sportdeelname van de inwoners waardoor de gezondheid, de sociale binding en de leefbaarheid verbetert. De nadruk wordt hierbij gelegd op een laagdrempelig, vraaggericht en lokaal beschikbaar sport- en beweegaanbod in de wijk/kern. Sport scoort, ook in Echt-Susteren! - Daarnaast nemen inwoners deel aan recreatieve en culturele activiteiten. Dit draagt bij aan talentontwikkeling. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sportvisie 2020 'Echt-Susteren leefbaar en sportief' - Leefbaarheidsvisie - Samenwerkingsconvenant Huis voor de Sport Limburg - Notitie + onderzoeksrapport doorontwikkeling visie Leisurepark In de Bandert - Convenant gebruikers leisurepark In de Bandert - Huur- en uitvoeringsovereenkomst Menswel Sportbedrijf over binnensportaccommodaties - Ingebruikgevingsovereenkomsten Albertzaal Roosteren en Gymnastiekzaal Diepstraat - Huurovereenkomst buitensportaccommodaties - Privatiseringsovereenkomsten buitensportaccommodaties - Regeling zelfwerkzaamheid buitensportaccommodaties - Standaardinrichting buitensportaccommodaties - Conditiecatalogus onderhoud sportparken gemeente Echt-Susteren - Notitie evaluatie Cultuureducatieplan gemeente Echt-Susteren 'verbinden = versterken' - Notitie 'Tien jaar Klankbordgroep Cultuur Echt-Susteren' - Algemene subsidieverordening Gemeente Echt-Susteren - Subsidieverordening investeringskosten sociale, culturele en sportaccommodaties - Lokaal Sportakkoord - Uitvoeringsprogramma Lokaal Sportakkoord - Werkplan Stichting Menswel 2020 - Landelijke steunmaatregelen corona - Corona-richtlijnen 	<p>Het programma Cultuur en Sport omvat de volgende producten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bibliotheek 2. Cultuureducatie 3. Muziekonderwijs 4. Museum 5. Verenigingen en activiteiten 6. Monumentenzorg 7. Kerkgenootschappen 8. Sportstimulering en –ondersteuning 9. Binnensportaccommodaties 10. Buitensportaccommodaties 11. Kermissen en markten <p>Verbonden partijen</p> <p>Geen</p> <p>Reserves en voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reserve welzijn en cultuur - Reserve Plats - Reserve uitbreiding gemeenschapshuis Oos Heem - Reserve voetbalvelden kunstgras <p>Doelgroepen In algemene zin richten wij ons met ons beleid op de volgende prioritaire doelgroepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeugd tot 23 jaar • Senioren 55+ • Mensen met minimum inkomen • Mensen met beperking <p>Hierbij hebben wij bijzondere aandacht voor de doelgroep 55+ gelet op de demografische ontwikkelingen en prognoses (in vijftien jaar tijd 23% meer 55+).</p>
<p>Paragrafen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering 		

7.5 Cultuur en sport

1. Bibliotheek		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
<p>Een bibliotheekvoorziening waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> Media kunnen worden ingezien en geleend Objectieve en betrouwbare informatie en kennis kan worden verkregen, voor baan, beroep, studie, gezondheid, vrijetijdsbesteding, etc. Inwoners kunnen leren om te gaan met internet & social media (b.v. cursussen Klik & Tik, Digisterker) 	<p>Ook met subsidie van de gemeente heeft Stichting De Domijnen georganiseerd en/of geëxploiteerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> een leeswinkel aan de Bovenste straat 11 in Echt; schoolbibliotheken in diverse basisscholen in onze gemeente (13 locaties). cursussen basiseducatie (Klik & Tik en Digisterker) <p>Door de coronacrisis zijn de bibliotheekvoorzieningen periodes gesloten geweest of bestond alleen de mogelijkheid van afhaken. Ook cursussen hebben vanaf medio maart geen doorgang kunnen vinden. Activiteiten zoals het handwerkcafé, de Adventure Club. De Leesclub, zijn gestopt of vonden online plaats. Voor de jeugd is tijdens de zomervakantie de activiteit 'Zomerlezen' georganiseerd. Daarnaast heeft de Kinderboekenweek, via opdrachten thuis, doorgang gevonden.</p>	in 2020

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal leeswinkels	1	1	1
Aantal schoolbibliotheken	13	13	13
Aantal bezoekers	37.467	34.000	23.824 ¹⁾
Aantal leden vanaf 18 jaar	1.240	1.200	1.022 ¹⁾ ²⁾
Aantal jeugdleden	2.788	2.900	2.651 ¹⁾
Aantal uitleningen leeswinkel Echt	83.843	103.000	75.440 ¹⁾
Aantal uitleningen schoolbibliotheken	50.873	50.000	46.720 ¹⁾
Aantal cursussen/cursisten basiseducatie	10/67	8/48	2/12 ¹⁾
¹⁾ De lagere prestaties houden verband met de coronacrisis. De bibliotheekvoorzieningen zijn periodes gesloten geweest, of er bestond alleen de mogelijkheid van afhaken. Daarnaast hebben geplande cursussen vanaf medio maart geen doorgang kunnen vinden. ²⁾ Er is een regionale trend waarneembaar dat er veel opzeggingen zijn.			

7.5 Cultuur en sport

2. Cultuureducatie		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Verhoudingsgewijze toename van het aantal kinderen dat binnen schooltijd deelneemt aan cultuureducatie-activiteiten en verbetering van de kwaliteit van de activiteiten.	<ul style="list-style-type: none"> Bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het projectplan van de regionale projectorganisatie 'DOEN' voor de periode 2021-2024. Voortzetting gegeven aan lokale cultuureducatie in overleg met het lokaal Platform Cultuureducatie, projectorganisatie DOEN, het onderwijs, professionele cultuuraanbieders en de cultuurcoach. Met medewerking van cultuurcoach en projectorganisatie DOEN een cultuureducatieprogramma ontwikkeld voor het basisonderwijs. Opdracht verleend aan Stichting Myouthic voor het verzorgen van muziekonderwijs aan de basisscholen in Echt-Susteren, dit in samenwerking met plaatselijke muziekverenigingen. Landelijke ontwikkelingen gevolgd waar het gaat om de inzet van rijksmiddelen voor cultuureducatie basisonderwijs. Koppeling tussen gemeentelijke subsidie en inzet van rijksmiddelen voor cultuureducatie mede afhankelijk gesteld van de implementatie van het projectplan van de regionale projectorganisatie DOEN. Door cultuurcoach zijn verbindingen gelegd tussen behoefte scholen en lokale/regionale cultuuraanbieders. 	gehele jaar 2020
 Cittaslow		
Bescherming ambachtelijke producten en fabricages (certificering, musea van materiele cultuur etc.)		
In stand houding van ambachtelijke werkwijzen en bescherming van toepassing.	<ul style="list-style-type: none"> Verwerving van een kleilorry inclusief een stukje smalspoor. Het object herinnert aan de voormalige kleiwarenindustrie binnen de gemeente. Na restauratie is het de bedoeling de lorry in 2021 terug te plaatsen op een plek waar vroeger het smalspoor liep naar de dakpannenfabriek De Valk. 	2020
Waardering en behoud culturele lokale evenementen		
Het behoud van lokale festiviteiten en culturele evenementen.	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering gegeven aan subsidiebeleid, gericht op instandhouding van verenigingen en ondersteuning van evenementen. Exploitatie van cultuurcentrum Edith Stein voor lokale culturele initiatieven en activiteiten. Inzet van combinatiefunctionarissen voor kennismakingsactiviteiten cultuur en sport op kern- en wijkniveau. Facilitering van gemeenschapshuizen en (sport)accommodaties. Grootse organisatie van de viering van 75 jaar bevrijding Echt-Susteren in het weekend van 17 t/m 19 januari 2020. 	gehele jaar 2020 gehele jaar 2020 gehele jaar 2020 gehele jaar 2020 17-19 januari 2020

7.5 Cultuur en sport

2. Cultuureducatie		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	<ul style="list-style-type: none"> Verlening van medewerking aan het driedaags feestprogramma rond de bijzonder geslaagde finale van het Limburgs Vastelaovesleedjes Konkoeer in het weekend van 7 t/m 9 februari 2020. Periodiek overleg met de Klankbordgroep Cultuur Echt-Susteren over het gemeentelijk cultuurbeleid. 	7-9 februari 2020 gehele jaar 2020
Gebruik en onderwijs in smaak en bevordering van streekproducten		
Meer aandacht voor het gebruik van streek- en biologische producten	<ul style="list-style-type: none"> De ambassadeurs cillaslow zijn belangrijke dragers hiervan. Vanwege corona is hier minder aandacht aan besteed dan andere jaren, bv. vanwege het niet doorgaan van beurzen en evenementen als de 50+beurs en de beleeffietsdag. Deze worden normaliter actief ingezet voor de promotie van streekproducten. 	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal deelnemende scholen aan cultuureducatie	10	11	8
Aantal deelnemende leerlingen cultuureducatie	2.241	2.550	2.610

3. Muziekonderwijs		Portefeuillehouder Wethouder mw. A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Stijging van het aantal cursisten Myouthic BASE (algemene muzikale vorming) en stabilisering van het aantal deelnemers aan de cursus Instrumentopleidingen.	<ul style="list-style-type: none"> Voor 2020 een subsidie van € 121.676 verleend aan Stichting Myouthic voor het verzorgen van muziekonderwijs in de gemeente Echt-Susteren. Deze subsidie is gebaseerd op (het verwachte aantal van) 182 cursisten instrumentopleidingen en 24 cursisten BASE (instrumentvoorbereidend muziekonderwijs). In 2020 gesprekken gevoerd met Stichting Myouthic, met bijzondere aandacht voor de voortgang van het muziekonderwijs tijdens corona. Ook is aandacht gevraagd voor de dalende trend van het aantal cursisten (met name instrumentopleidingen) gedurende de afgelopen jaren. Het periodiek overleg Klankbordgroep muziekverenigingen heeft wegens corona geen doorgang gevonden. Geen verhoging van de cursustarieven. Opdracht verleend voor het verzorgen van muziekonderwijs voor de basisscholen. Muziekonderwijs heeft vanwege de coronamaatregelen deels in digitale vorm plaats- 	Gehele jaar 2020

7.5 Cultuur en sport

3. Muziekonderwijs		Portefeuillehouder Wethouder mw. A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	gevonden.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal cursisten Instrumentopleidingen	179	182	170
Aantal cursisten AMV/IVM	31	24	48

4. Museum		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Instandhouding van het Museum.	<ul style="list-style-type: none"> Aan Stichting Museum van de Vrouw over 2020 een subsidie van € 138.500 verleend voor de instandhouding van het Museum in het Cultuurhuis Edith Stein aan de Plats in Echt. Met het Stichtingsbestuur diverse gesprekken gevoerd over de exploitatie van het Museum in relatie tot de coronamaatregelen, de samenwerking met de overige gebruikers van het Cultuurhuis en het collectiebeheer. Door het Museum is een thema-expositie georganiseerd bij gelegenheid van de viering van 75 bevrijding Echt-Susteren. Door de coronamaatregelen was het museum in 2020 gedurende langere periode gesloten voor publiek. De huur van het Cultuurhuis is daarom gehalveerd (50% van € 90.000 is € 45.000). 	Gehele jaar 2020

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal exposities	6	1	6 ¹⁾
Aantal symposia	10	1	1 ²⁾
Aantal bezoekers	5.789	6.000	1.187 ³⁾
Aantal vrijwilligers	47	50	35

¹⁾ Waaronder: Hoofdexpositie 'Stille Kracht'; 2 exposities lokale kunst; 2 mini exposities in vitrines en expositie Wonderkabinet.

²⁾ Betreft een lezing.

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
³⁾ Door de corona-maatregelen waren er vrijwel geen openstellingstijd in 2020.			

5. Verenigingen en activiteiten		Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
Een vitaal verenigingsleven en leefbaarheid in de kleine kernen.	<ul style="list-style-type: none"> In Lokaal Sportakkoord alsook Uitvoeringsprogramma aandacht gegeven aan thema's 'de vitale sportaanbieder' en 'gezonde leefstijl'. Via Stichting Menswel inzet mogelijk gemaakt van combinatiefunctionarissen cultuur en sport alsook een verenigingsondersteuner voor advies en ondersteuning aan verenigingen. Daarnaast zijn verenigingen actief betrokken bij sportstimulerings- en cultuureducatieprojecten. Aan verenigingen over 2020 een subsidie verleend op grond van de specifieke subsidie-regelingen. Ook is besloten om deze subsidie wegens niet doorgaan activiteiten door de coronamaatregelen niet lager vast te stellen. Mantelzorgcompliment verzorgd. Jaarlijkse feestavond voor mantelzorgers heeft wegens corona geen doorgang kunnen vinden. Evenementen en activiteiten gesubsidieerd en waar mogelijk gefaciliteerd. Wegens corona geen voortzetting kunnen geven aan de samenwerking met Stad Maaseik op het gebied van sport en cultuur. Wegens corona geen inzet van het budget voor financiële ondersteuning van topsporters. Vanwege de coronamaatregelen heeft de huldiging van sport- en cultuurkampioenen geen doorgang kunnen vinden. Actieve informatieverstrekking aan verenigingen tijdens corona met regelmatige update over maatregelen. Sport- en cultuuraanbieders behulpzaam geweest bij het zoeken naar alternatieve mogelijkheden voor sportbeoefening en cultuuractiviteiten. 	<p>gehele jaar 2020</p> <p>gehele jaar 2020</p> <p>gehele jaar 2020</p> <p>gehele 2020/nov 2020</p> <p>gehele jaar 2020 gehele jaar 2020</p> <p>gehele jaar 2020</p> <p>november 2020</p> <p>mei tot en met augustus 2020</p>
Een hoog aantal verenigingen per 1.000 inwoners.	<ul style="list-style-type: none"> Gemiddeld telt onze gemeente 9 verenigingen per 1.000 inwoners. De gemeente voert hiervoor een actief subsidiebeleid. 	

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal gesubsidieerde sportverenigingen	30	30	28 ¹⁾
Aantal gesubsidieerde toneelverenigingen	2	2	2
Aantal gesubsidieerde muziekverenigingen	19	19	19
Aantal gesubsidieerde schutterijen	9	9	9
Aantal gesubsidieerde cultuurhistorische verenigingen	6	6	5 ²⁾
Aantal verenigingen per 1.000 inwoners	10	10	9

¹⁾ Eén vereniging heeft geen aanvraag ingediend en één vereniging kon niet voldoen aan de gestelde eisen. Deze laatste heeft een aanvraag gedaan voor een basiswaardering.
²⁾ Eén vereniging heeft voor 2020 geen aanvraag ingediend en is inmiddels definitief gestopt met de activiteiten.

6. Monumentenzorg		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
Herkwalificatie en hergebruik achtergebleven gebieden		
Behoud van historische panden.	<ul style="list-style-type: none"> Aandacht gegeven aan leegstaande monumentale panden binnen de gemeente en de mogelijkheden deze te renoveren en te herbestemmen. De gemeente faciliteert daarbij ontwikkelaars en denkt mee over de ontwikkelmogelijkheden. De herontwikkeling van het complex de Valk is een voorbeeld van hoe we in overleg met de projectontwikkelaar het monumentaal pand maximaal proberen te behouden. Er zijn in 2020 geen subsidieaanvragen ontvangen van parochiebesturen voor de instandhouding van monumentale kerkgebouwen. Het besteden van aandacht aan het monumentale verleden en de archeologische waarden in haar bodem. 	continu
Instandhouding van het cultureel erfgoed en versterking van de cultuurhistorische waarden in de omgeving.	<p>Advies en ondersteuning geboden aan eigenaren van rijksmonumenten met betrekking tot onderhoud/restauratie monument.</p> <p>Wegens corona heeft de organisatie van de 'Dag van het Cultureel Erfgoed' geen doorgang kunnen vinden.</p> <p>Met succes een indrukwekkende viering van 75 jaar bevrijding Echt-Susteren georganiseerd.</p>	<p>gehele jaar 2020</p> <p>september 2020</p> <p>17 tot en met 19 januari 2020</p>

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Rijksmonumenten	68	68	68

7. Kerkgenootschappen			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
De instandhouding van kerkgebouwen en de ondersteuning van geloofsgemeenschappen in de verschillende parochies in de gemeente met betrekking tot hun sociaal maatschappelijke functie.	<ul style="list-style-type: none"> Op basis van de Subsidieregeling parochiebesturen Echt-Susteren 2015 over 2020 aan parochiebesturen een bijdrage toegekend, bestaande uit een vast bedrag van € 1.000 en € 0,45 per inwoner per kern, verdeeld over het aantal in die kern aanwezige kerken. Bovendien een bedrag van € 250, als de parochie beschikt over een of meerdere kerken. Vergoeding verstrekt aan parochiebesturen voor aanstralen van kerken. Toepassing van de vaste bestuurspraktijk voor de subsidiëring van instandhouding van zowel monumentale als niet-monumentale kerkgebouwen. Deze voorziet in een bijdrage van 15% van de maximum-subsidiabele kosten. Bij de beoordeling van daartoe strekkende subsidieverzoeken is aansluiting gezocht bij subsidiebesluiten van het rijk en de provinciale overheid, met name waar het gaat om de vaststelling van de subsidiabele kosten. Er zijn in 2020 geen aanvragen voor een subsidie in de instandhoudingskosten van een kerkgebouw ontvangen. 	gehele jaar 2020	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal gesubsidieerde parochies	10	10	10
Aantal aangestraalde kerken	4	4	4

8. Sportstimulering en -ondersteuning			Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Een ontwikkelingsgericht, toekomstbestendig sportbeleid in goede samenwerking met de sportverenigingen.	<ul style="list-style-type: none"> Door corona geen interactieve evaluatie kunnen houden van de effecten van de Sportvisie 2020 'Echt-Susteren leefbaar en sportief'. De uitgangspunten en aanbevelingen blijven van kracht. 	23 juni 2020	

7.5 Cultuur en sport

8. Sportstimulering en -ondersteuning

Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische		Portefeuillehouder
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
menspraak met betrokken partijen.	<p>ven van de Sportvisie alsook de Leefbaarheidsvisie vooralsnog leidend voor de uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid en de uitwerking van het lokaal Sportakkoord.</p> <ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met de Sportformateur van het Huis voor de Sport Limburg, Stichting Menswel Sport en lokale sportaanbieders een traject doorlopen om te komen tot een Lokaal Sportakkoord Echt-Susteren. Het Sportakkoord Echt-Susteren is vastgesteld en vervolgens goedgekeurd door de Vereniging Sport en Gemeenten. Op basis van dit Sportakkoord een uitvoeringsprogramma voor 2020 en volgende jaren opgesteld, de instelling van een sportplatform gerealiseerd en een uitvoeringsbudget aangevraagd en ontvangen voor de uitwerking van het uitvoeringsprogramma. Voor het periodiek monitoren van het gemeentelijk sportbeleid ontbreken vooralsnog betrouwbare en hanteerbare referentiegegevens. Inzet van combinatiefuncties voor de werkvelden sport en cultuur. Deze combinatiefunctionarissen (beweegcoaches en cultuurcoach) zijn in dienst van de stichting Menswel. Via Menswel inzet mogelijk gemaakt van een verenigingsondersteuner Afgezien van deelname aan het landelijke project JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) Geen huldiging van de nationale/internationale sportkampioenen wegens corona. Organisatie van stimulerings- en kennismakingsactiviteiten op het gebied van sport en cultuur(educatie) Informatieverstrekking aan lokale sportaanbieders over corona-maatregelen. Ondersteuning van sportaanbieders bij het vinden van buitensportmogelijkheden. 	<p>november 2020</p> <p>december 2020</p> <p>gehele jaar 2020</p> <p>gehele jaar 2020</p> <p>3^e kwartaal 2020</p> <p>gehele jaar 2020</p> <p>november 2020</p> <p>gehele jaar 2020</p> <p>Maart t/m december 2020</p>

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk verplicht			
Beweegt voldoende ¹⁾	60%	60%	Nog niet bekend ²⁾
Overige			
Aantal fte combinatiefuncties sportstimulering	3,4	3,4	3,4
Aantal fte combinatiefuncties cultuur(educatie)	1,6	1,6	1,6
Aantal fte buurtportcoaches	1,6	1,6	1,6
¹⁾ Percentage personen ouder dan 19 jaar dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (bron: Waarstaatjegemeente.nl). ²⁾ Volgt uit Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM 2020 via www.waarstaatjegemeente.nl . De resultaten worden 29 juni 2021 zowel landelijk als regionaal gepubliceerd.			

7.5 Cultuur en sport

9. Binnen- en buitensportaccommodaties		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Goede sportvoorzieningen met accent op kwaliteit, multifunctionaliteit en duurzaamheid.	<p>Binnensportaccommodaties</p> <ul style="list-style-type: none"> Overleg met de Stichting Menswel over de uitvoering een huur- en exploitatieovereenkomst gemeentelijke binnensportaccommodaties voor de periode 2017 t/m 2024. Halvering van de huur van de gemeentelijke binnensportaccommodaties wegens tijdelijke sluiting van deze accommodaties door de coronamaatregelen. Nieuwe groepsaccommodatie in Leisurpark in gebruik genomen. Investeringssubsidie verleend aan Handboogvereniging 'de Ster' voor het realiseren van een indoor handboogaccommodatie in Leisurpark In de Bandert. <p>Buitensportaccommodaties</p> <ul style="list-style-type: none"> Halvering van de huur van de gemeentelijke buitensportaccommodaties vanwege de coronamaatregelen. Vervanging van de standaardverlichting door led-verlichting van de velden en banen van de navolgende verenigingen: Tennisclub Echt Tennisclub Koningsbosch Tennisclub Rosus Voetbalvereniging FC RIA Voetbalvereniging Sint Joost Voetbalvereniging Susterse Boys Voetbalvereniging Roosteren Hiervoor een aanvraag ingediend in het kader van de Rijkssubsidieregeling "Stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties". Vervanging van de toplaag van de 2 tennisbanen van Tennisvereniging Koningsbosch alsook renovatie van de toplaag veld 2 van Voetbalvereniging FC RIA Nieuwstadt. 	<p>gehele jaar 2020</p> <p>maart tot en met augustus 2020 gehele jaar 2020</p> <p>2^e halfjaar 2020</p> <p>17 november 2020</p> <p>maart tot en met augustus 2020 gehele jaar 2020</p> <p>mei-juni 2020</p>

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Overdekt zwembad	1	1	1
Aantal sporthallen	2	2	2
Aantal 2/3 Sporthal	1	1	1
Aantal sportzalen	2	2	2
Aantal gymnastieklokalen	2	2	2

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal groepsaccommodaties	-	1	1
Aantal voetbalvelden	24,5	24,5	24,5
Aantal tennisbanen	22	22	22

10. Kermissen en markten		Portefeuillehouder Wethouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een kermistraditie in zoveel mogelijk kernen, een hoog amusementsgehalte van de kermissen en faciliteiten voor evenementen.	<ul style="list-style-type: none"> Vanwege de coronacrisis heeft geen enkele kermis binnen de gemeente in 2020 doorgang gevonden Besloten om de verleende subsidies wegens niet doorgaan van activiteiten door de coronacrisis niet lager vast te stellen. 	continu
Weekmarkten in Echt en Susteren en losse standplaatsen in diverse kernen.	<ul style="list-style-type: none"> Acquisitie gepleegd (o.a. via advertenties in het vakblad) om nieuwe standhouders aan te trekken; Overleg gepleegd met de bestaande standhouders om een zo breed mogelijk aanbod op de markten te realiseren waardoor de aantrekkelijkheid voor publiek en klanten wordt vergroot; Instandhouding van geschikte marktplaatsen voorzien van de noodzakelijke nutsvoorzieningen. 	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal kermissen	5	6	0
Aantal markten	2	2	2

7.5 Cultuur en sport

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Lasten	4.160.577	5.599.220	4.552.711
Baten	484.173	788.054	760.260
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	3.676.404	4.811.166	3.792.451
Storting reserves		221.587	360.063
Onttrekking reserves	143.162	264.233	265.268
Mutaties van de reserves	- 143.162	- 42.646	94.794
Totaal lasten	4.160.577	5.820.807	4.912.774
Totaal baten	627.335	1.052.287	1.025.528
Gerealiseerde resultaat	3.533.242	4.768.520	3.887.245

Subsidies

Professionele instellingen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Programma	Realisatie 2020
Stichting Menswel	1.158.719	1.188.303	5 en 7	1.182.114
Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg	392.800	453.900	7	444.994
Stichting Myouthic	141.250	165.350	5	121.917
De Domijnen	514.017	539.000	5	536.609
Slachtofferhulp Nederland	8.257	8.257	7	8.228
St. Pedagogisch Sociaal Werk Mi- en Nrd-Limburg	4.449	4.660	7	4.528
Museum van de Vrouw	120.000	137.000	5	138.500
Centrum voor jeugd en gezin	1.119.816	1.175.697	7	1.175.697
Bureau Jeugdzorg voor SEH	70.343	70.194	7	70.193
Totaal	3.529.651	3.742.361		3.682.780

Overige instellingen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Programma	Realisatie 2020
Stichting Bijzonder in Beweging	1.710	1.725	5	1.596
Stichting 4 mei herdenking	1.000	1.000	5	1.000
Stichting Dr. Edith Stein	1.130	1.250	5	0
Stichting De Kunstkring Echt	4.300	4.300	5	4.300
Stichting Op vleugels der vrijheid	1.000	1.000	5	1.000

7.5 Cultuur en sport

Overige instellingen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Programma	Realisatie 2020
Stichting Orgelkring Echt-Susteren	1.500	1.500	5	1.500
Stichting Sociaal Cultureel Centrum D'n Hook	12.445	12.445	5	12.445
Stichting Culturele Kring Echt	13.200	13.200	5	13.200
Stichting Kreactiviteiten	8.195	8.723	5	7.700
Stichting LOES / SOL2	19.357	20.000	5	19.894
Toon Hermans Huis Sittard	5.000	5.000	7	5.000
Toon Hermans Huis Roermond	5.000	5.000	7	5.000
Muziekfederatie de Maasgouw	1.648	1.648	5	1.648
Stichting kruisen en kapellen land van Echt	2.300	2.300	5	2.300
Stichting Hart voor Echt-Susteren	5.000	7.500	7	5.000
Sportvereniging NOAV Zwemmen	10.558	10.558	5	10.558
De vereniging "De Smalste Tuin(en) van Limburg"	5.000	5.000	8	5.000
Koepel Seniorenvereniging	47.500	47.500	7	47.400
Stichting Voedselbank	2.500	2.500	6	2.500
Stichting Kledingbank	5.000	5.000	6	5.000
Stichting Leefbaar Echt-Susteren (Wensbus)	10.580	6.757	7	6.757
Stichting Platsspektakel Echt (Kultkefee)	1.000	1.000	5	1.000
Totaal	164.923	164.906		159.798

Grote evenementen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Programma	Realisatie 2020
Stichting Koppelpop	2.000	2.000	5	2.000
Stichting Kaizen Tournament	2.000	2.000	5	2.000
Wandelsportvereniging Echt (avondvierdaagse)	1.250	1.250	5	1.250
Rollers Smashing	2.500	2.500	5	2.500
Stichting Platsspektakel Echt	1.500	1.500	5	1.500
Totaal	9.250	9.250		9.250

7.5 Cultuur en sport

7.6 Sociaal domein

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
<ul style="list-style-type: none"> - Het bieden van inkomensondersteuning daar waar mensen niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien. - Het beroep op de sociale uitkeringen zo gering mogelijk laten zijn en uitkeringsgerechtigden zo snel mogelijk door werk in hun eigen levensonderhoud laten voorzien. - Inwoners met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm in staat stellen in de maatschappij te participeren. <p>'Meedoen', dat is de kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijke doel van dit begrotingsprogramma. Het meedoen geldt voor iedereen, jong en oud, ongeacht zijn maatschappelijke of economische positie, ongeacht of iemand beperkingen ondervindt of niet. De gemeente wil dat mogelijk maken door ruimte te bieden aan het particuliere initiatief om elkaar te ondersteunen. Als mensen en hun omgeving dit niet zelf kunnen, neemt de gemeente de verantwoordelijkheid om deze ondersteuning te organiseren of te faciliteren. Beleidsontwikkeling en beleidsvoorbereiding voor de onder dit programma behorende producten gebeuren door de gemeentelijke organisatie. De uitvoering van diverse werkzaamheden is voor een groot deel uitbesteed aan de uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein MER, het Centrum voor Jeugd en Gezin, de plaatselijke welzijnsinstelling (Stichting Menswel) en diverse regionaal opererende instellingen. In regionaal verband zijn afspraken gemaakt over de instandhouding van maatschappelijke voorzieningen.</p> <p>Speciale aandacht in ons beleid gaat uit naar:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 - Beleidsplan schuldhelpverlening 2017-2021 - Debiteurenprotocol 2014 - Nota minimabeleid 2013-2017 - Re-integratieverordening Participatiewet 2017 - Verordening beschut werken 2015 - Verordening bestrijding misbruik en oneigenlijk gebruik Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening cliëntenparticipatie gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening gunning door toekenning uitsluitend recht - Verordening individuele inkomenstoelage 2016 - Verordening individuele studietoelage 2015 - Verordening tegenprestatie 2015 - Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening Wet Kinderopvang gemeente Echt-Susteren 2006 - Verordening wijze vaststellen doelgroep loonkostensubsidie en loonwaarde Participatiewet 2015 - Visiedocument re-integratie regio Midden-Limburg 2011 - Uitgangspuntennotitie Participatiewet regio Midden-Limburg 2014 - Algemene subsidieverordening - Beleidsregels individuele Wmo-voorzieningen - Besluit nadere regels Wmo - Convenanten en afspraken met de regiogemeenten over AMW-ML - Dorpsomgevingsprogramma's - Gebiedsvisies 	<p>Het programma Sociaal domein omvat de volgende producten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen 2. Minimabeleid 3. Maatschappelijk werk 4. Opbouwwerk/samenlevingsopbouw 5. Jeugd 6. Wet maatschappelijke ondersteuning 7. Maatwerkvoorzieningen 8. Allochtonenwerk 9. Ouderenbeleid 10. Volksgezondheid 11. Leerlingenvervoer <p>Paragrafen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Verbonden partijen - Bedrijfsvoering <p>Verbonden partijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Servicecentrum MER - Omnibuzz - Westrom - Centrum voor Jeugd en Gezin ML - Algemeen Maatschappelijk Werk ML

7.6 Sociaal domein

<ul style="list-style-type: none"> - Jeugd tot 23 jaar - Senioren 65+ - Mensen met minimum inkomen - Mensen met (een) beperking(en) 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeentelijke Nota Gezondheidsbeleid - Beleidskader Wmo/Jeugd 2020 en verder - Nadere regels Jeugdhulp - Plan van aanpak Kernenbeleid - Beleid Gemeenschapshuizen - Speelruimtebeleid Echt-Susteren 2012-2020 'speelruimte voor de jeugd van Echt-Susteren' - Verordening Jeugdhulp - Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning (Wmo) - Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen 2010 - Verordening leerlingenvervoer schoolbezoek gemeente Echt-Susteren 2015 	Reserves en voorzieningen <ul style="list-style-type: none"> - Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening - Reserve investeringssubsidies welzijn - Reserve Wet Maatschappelijke Ondersteuning - Reserve algemeen jeugdbeleid - Reserve speelplaatsenplan - Reserve jeugdhulp - Voorziening onderhoud gemeenschapshuizen
---	--	---

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow Begeleiding (waar mogelijk) naar regulier werk van iedereen met arbeidsvermogen.	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering gegeven aan de Participatiewet en IOAW/IOAZ. • De uitstroom is verhoogd/geoptimaliseerd door een uitgebreide toets op het recht op uitkering. De eigen verantwoordelijkheid om (deels) in eigen inkomen te voorzien en om te participeren, heeft daarbij meer nadruk gekregen. Een goede bestandsanalyse was hierbij van belang en die is afgerond in 2020. • Instroom in zijn algemeenheid (en van jongeren specifiek) voorkomen door samenwerking met onderwijs. Aan de poort wordt veel instroom tegengehouden. • Klantmanager Werk en klantmanager Inkomen gaan gezamenlijk op huisbezoek om zowel de recht- als de doelmatigheid te bepalen. Er wordt direct ingezet op uitstroom richting passend werk. • Specifieke aandacht voor de doelgroep statushouders door de inzet van drie trajectbegeleiders. • Ondersteunen van uitkeringsgerechtigden om te komen tot een goede uitstroom naar werk d.m.v. alfabetiseringstrajecten, begeleidingsprojecten richting vrijwilligerswerk en dagbesteding, sociale activering en arbeidsontwikkeltrajecten en uitvoering geven aan 	continu

7.6 Sociaal domein

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	<p>Simpel Switchen in de keten.</p> <ul style="list-style-type: none"> Medewerkers MER-SD zijn getraind in het kader van de Omgekeerde Toets en Positieve Gezondheid Een verdere verlaging van het werkloosheidspercentage bewerkstelligd 	
Stappen gezet op de participatieladder ¹⁾ door uitkeringsgerechtigden en hun partners.	<ul style="list-style-type: none"> Mensen met verwachting op doorstroom binnen een jaar (re-integratiepositie 4, 5 en 6) continu aandacht gegeven en naar werk bemiddeld. Mensen met de verwachting van een langere doorstroomtijd (re-integratiepositie 3) bemiddeld naar werk met ondersteuning of ander passend traject. Gestimuleerd tot participatie (met name via vrijwilligerswerk) wanneer regulier werk niet mogelijk was vanwege bijvoorbeeld psychische problematiek of ernstige lichamelijke beperkingen (re-integratiepositie 1 en 2). Aanbod en ontwikkeling van maatwerkvoorzieningen aan specifieke doelgroepen met beperkingen aangeboden: alleenstaande ouders met laagbetaald parttime werk, cliënten met fysieke of mentale beperkingen en cliënten met een taalachterstand. Uitvoering gegeven aan de Wet Taaleis: cliënten die niet het vereiste taalniveau hebben, krijgen de verplichting om dit niveau te halen. Verlagen van de uitkering bij onvoldoende inspanning. Meer werkplekken gegenereerd voor de doelgroep van de Participatiewet via aansluiting bij het regionale Werkgeversservicepunt ML en Leerwerkloket en de inzet van specifieke maatregelen ter bestrijding van jeugdwerkloosheid, waaronder de inzet van een jobhunter voor jongeren. Het inzetten van de participatieladder als instrument bij inburgeringstrajecten van statushouders 	continu
Banen Wet Sociale Werkvoorziening voor mensen met een beperking, binnen de door het rijk opgelegde taakstelling	<ul style="list-style-type: none"> Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt begeleid en ook hier begeleiding blijven bieden. 	continu
Duurzame arbeidsplaatsen Social Return	<ul style="list-style-type: none"> Sectorspecifieke leer-werk arrangementen gesloten met de zorgsector WMO en Jeugd. Het niveau van de Leer-werk trajecten afgestemd op de doelgroep (onderkant arbeidsmarkt) MBO niveau 1 en 2 	<ul style="list-style-type: none"> 1 PW plaatsing in het regionale opleidings-traject Zorg-mensen. continu

7.6 Sociaal domein

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen

Portefeuillehouder
Wethouder drs. G.H.C. Frische

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
<p>1) Re-integratiepositie 1: zorg. Persoon is niet in staat tot re-integratie door ernstige beperkingen, waarbij er een zorgvraag is. Re-integratiepositie 2: maatschappelijke activering. Geen regulier werk door ernstige beperkingen of ontbreken van basale arbeidsvaardigheden. Re-integratiepositie 3: arbeidsactivering. Persoon heeft nog vaardigheden nodig voor het verrichten van regulier werk. Door scholing of ervaring (bijvoorbeeld stage) moeten competenties verbeterd of ontwikkeld worden. Re-integratiepositie 4: arbeidstoeleiding. Persoon heeft ondersteuning nodig bij het vinden van werk. Re-integratiepositie 5: persoon verricht regulier werk met ondersteuning, bijvoorbeeld loonkostensubsidie. Re-integratiepositie 6: Persoon verricht regulier werk zonder ondersteuning.</p>		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk verplicht			
Netto arbeidsparticipatie	66,3% ¹⁾	65%	Onbekend
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder)	232	230	290 (1 ^e half jaar '20) ²⁾
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners, 15-64 jaar)	132 ³⁾	143	148 (1 ^e half jaar '20)
Overige (bron: eigen managementrapportage)			
Aantal uitkeringsgerechtigden per 31 december (PW/IOAW/IOAZ)	442 ⁴⁾	425	438
Wsw-arbeidsplaatsen: afbouw met 4% (natuurlijk verloop)	148	125	142
Aantal beëindigingen door uitstroom naar werk ⁵⁾	51 ⁶⁾	150	32
Terugverdienbedrag fraudebestrijding	€ 61.385	€ 250.000	€ 93.300
Tegenhoudingen aan de poort (%/aantal)	50%	50%	51%
Arbeidsplaatsen social return incidenteel	2	5	6 (4pw + 2nug)
Arbeidsplaatsen social return duurzaam ⁷⁾	14	10	12

¹⁾ Was bij het samenstellen van de jaarrekening 2019 nog niet bekend

²⁾ Stijging is het gevolg van corona en de aantallen TOZO-uitkeringen. Totaal aantal bijstandsuitkeringen per december 2019: 442. Totaal aantal bijstandsuitkeringen per december 2020 (excl. TOZO): 435.

³⁾ Was bij het samenstellen van de jaarrekening 2019 nog niet bekend

⁴⁾ Bijgesteld ten opzichte van jaarrekening 2019

⁵⁾ Uitkeringsgerechtigden die voor een periode van 3 maanden tot een jaar uitstromen naar regulier werk

⁶⁾ Bijgesteld ten opzichte van jaarrekening 2019

⁷⁾ Uitkeringsgerechtigden die langer dan 1 jaar bij regulier werk worden geplaatst (8pw + 1wao + 2nug + 1 doelgroep)

7.6 Sociaal domein

2. Minimabeleid		Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Uitval, eenzaamheid of uitsluiting door de inkomenssituatie voorkomen.	<ul style="list-style-type: none"> Het minimabeleid versterkt door in te zetten op armoedebeleid als preventief instrument voordat het tot schuldhulpverlening komt. Samengewerkt en afstemming gezocht met stichting Leergeld binnen de regio en samenwerking formaliseren met Jeugdfonds Sport en Cultuur. Dienstverlening van Stichting Leergeld uitgebreid met eenmalige verstrekking van laptops en fietsen bij overgang basis- naar voortgezet onderwijs voor de doelgroep De communicatie t.a.v. de mogelijkheden van gemeentelijke (minima)regelingen geïntensiveerd en vernieuwd, waaronder uitbrengen Geldwijzer en actualiseren website-informatie 	continu
 Cittaslow		
Armoedebestrijding	<ul style="list-style-type: none"> Doorontwikkeling van het armoedebeleid om zo een goed vangnet te realiseren voor de meest kwetsbare inwoners die niet in staat zijn om te werken. Waar noodzakelijk richt het beleid zich op specifieke doelgroepen (bijv. 50-plussers, kinderen en niet-uitkeringsgerechtigden) Schuldhulpverlening verbeterd door o.a. voorlichting te geven om zo een gedragsverandering te bewerkstelligen, en een laagdrempelige toegang te organiseren Optimale inzet van voedsel- en kledingbank door: <ul style="list-style-type: none"> de dienstverlening van de voedselbank breder onder de aandacht te brengen bij inwoners en professionele instellingen. het persoonlijk informeren van gezinnen met kinderen over de mogelijkheden van de Kledingbank. het (blijven) organiseren van kinderkledingdagen bij de Kledingbank. Inzetten op Vroegsignalering van schulden en een nieuw beleidsplan Schuldhulpverlening opgesteld. Actiepunten voortvloeiend uit het Armoedebeleid uitvoeren: Armoederapport opgesteld, waarbij alle betrokken partners om input is gevraagd en vervolgens is dit armoede rapport gedeeld om elkaar te informeren en verbinding te leggen. Gestart met implementatie van Vroegsignalering van schulden. Het blijven verstrekken van verjaardagsvouchers Regionaal programma Laaggeletterdheid opgesteld 	continu

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Toekenningen minimaregelingen:			
• Individuele inkomenstoeslag	344	300	337
• Maatschappelijk actief bonus	25	20	23
• Aanvragen stichting Leergeld	533	420	378 ¹⁾
Aantal intakes schuldhelpverlening	71	90	51
Aantal gezinnen dat een voedselpakket ontvangen (Voedselbank) ²⁾	46	45	44
Persoonlijk participatiebudget	60	55	45

¹⁾ Vanuit Plangroep hebben we begrepen dat er geen eenduidige verklaring te geven is voor de daling in het aantal intakes. De dalende trend wordt echter landelijk herkend. Een verklaring voor de daling in intakes zou kunnen zijn dat de dienstverlening bij maatschappelijke partners (welke doorverwijzen naar schuldhelpverlening) tijdelijk heeft stil gelegen door corona. Hier is echter geen 100% duidelijkheid over te geven

²⁾ Betreft aantal adressen

3. Maatschappelijk werk		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een samenleving waar inwoners naar vermogen zo lang mogelijk zelf de regie over hun leven voeren.	<p>Het subsidiëren van de Stichting Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg (AMW-ML). Het AMW-ML is als eerstelijns hulp- en dienstverlening onderdeel van het gemeentelijk basisaanbod en direct en zonder verwijzing toegankelijk voor de inwoners van Echt-Susteren. De basistaken van het AMW-ML zijn als volgt;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het geven van informatie en advies • Het ondersteunen van kwetsbare inwoners bij zelfredzaamheid en participatie • Het bieden van hulpverleningstrajecten • Crisishulpverlening (24/7 bereikbaarheidsdienst voor Midden-Limburg). 	continu
 Cittaslow		
Gediscrimineerde minderheden		
Vermindering van discriminatie	De gemeente is aangesloten bij ADV Limburg. Dit is een onafhankelijke stichting die voor 27 Limburgse gemeenten de Wet op de antidiscriminatievoorzieningen uitvoert. In deze wet is geregeld dat elke gemeente een onafhankelijk meldpunt moet hebben waar inwoners discriminatie kunnen melden. ADV Limburg is dit meldpunt voor de meeste Limburgse gemeenten.	continu

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Totaal aantal inwoners geholpen door AMW	1)	825	Nog niet bekend
In begeleiding	325	Niet opgenomen	427
Korte informatie en adviesvragen	235	Niet opgenomen	188

1) Het AMW-ML heeft met ingang van 2019 een nieuw registratiesysteem in gebruik genomen. Hierdoor is een wijziging aangebracht in de wijze van registreren. Causussen die niet afgesloten worden in het kalenderjaar worden niet meegenomen in de berekening.

4. Opbouwwerk/samenlevingswerk		Portefeuillehouder
Wethouders drs. G.H.C. Frische, drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen en drs. P.H.J. Pustjens		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow Leefbaarheid en voorzieningenniveau		
Leefbare dorpen	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van het project Aula Connect College, waarbij de bestaande Aula wordt aangepast zodat er voorstellingen met een publiek tot 500 personen kunnen plaatsvinden. Het is de bedoeling dat het lokale verenigingsleven van deze accommodatie gebruik gaat maken. Nadere uitvoering geven aan de gebiedsvisie Pey, de gebiedsvisie Nieuwstadt en de gebiedsvisie Roosteren. Het verder bevorderen van het multifunctioneel gebruik van gemeenschapshuizen en het verduurzamen van deze accommodaties. 	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal sociale wijkteams	4	4	4
Aantal gemeenschapshuizen (waarvan 7 in gemeentelijk eigendom)	10	10	10

7.6 Sociaal domein

5. Jeugd		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
Ondersteunen gezinsleven en zwangerschap		
Een gezond en veilig leefklimaat voor onze jongeren, waarbij zij zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige inwoners.	<ul style="list-style-type: none"> • Preventieve jeugd- en jongerenactiviteiten georganiseerd. • Jongeren- en speelvoorzieningen in stand gehouden. • Subsidie verstrekt aan speeltuinorganisaties (stichtingen) voor het ontwikkelen en in stand houden van georganiseerde, openbare speeltuinen. • Passende en kwalitatief goede hulp aan en ondersteuning van jeugdigen ingezet waar nodig. • Zowel de elf georganiseerde speeltuinen/ jongerenvoorzieningen alsook de gemeentelijke speelvoorzieningen zijn in stand gehouden en voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. • Aan elf speeltuinorganisaties is in 2020 subsidie verstrekt voor de realisatie en/of exploitatie en instandhouding van de georganiseerde, openbare speelvoorziening. • Volgens de regels van het speelruimtebeleid Echt-Susteren 2012-2020 'Speelruimte voor de jeugd van Echt-Susteren' zijn in 2020 de volgende projecten in uitvoering gegaan/gerealiseerd: <ul style="list-style-type: none"> - Het speelruimteproject in Maria Hoop met Stichting LOS is afgerond. - De realisatie van de jongerenvoorziening in de Bandert is afgerond. - Voor de realisatie van de jongerenvoorziening aan de Molenstraat in Roosteren is eind 2020 door Stichting Roosteren Speelt opdracht verleend. De realisatie in Roosteren wordt in het voorjaar van 2021 volledig afgerond. 	continu
Vermindering van jeugdproblematiek.	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning van jeugdigen en gezinnen in een vroeg stadium. • Preventieprojecten en pilots ingezet en gefinancierd. • Het bestaande aanbod aan jeugd- en jongerenwerk en jongerencoaching is gecontinueerd. 	continu
Inzicht in en grip op verwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp.	<ul style="list-style-type: none"> • Het continueren van gezamenlijk overleg met verwijzers naar gespecialiseerde jeugdhulp (Centrum voor Jeugd en Gezin, huisartsen en jeugdartsen) om de onderlinge lijntjes te verkorten. Dit moet leiden tot adequatere verwijzingen en een significante toename van het aantal verwijzingen uit het medisch domein naar het CJG. • Accountgesprekken door contractmanagement met diverse aanbieders. • Diverse huisartsen zijn gefaciliteerd met een praktijkondersteuner jeugd, zodat jeugd- 	continu

7.6 Sociaal domein

5. Jeugd			Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	problematiek snel en dichtbij kan worden opgepakt, zonder dat daarvoor een verwijzing nodig is naar een gespecialiseerde aanbieder.		
Goede kwaliteit gespecialiseerde jeugdhulp die ook tijdig beschikbaar is en wordt afgeschaald zodra dat kan.	<ul style="list-style-type: none"> Contractgesprekken (2 keer per jaar) gevoerd met de negen grootste aanbieders, waarin nadrukkelijk wordt besproken op welke wijze de aanbieder bij kan dragen aan verbetering van kwaliteit en transformatie van het aanbod. Wachtlijsten gemonitord; dit besproken met de betreffende aanbieders. Periodieke evaluatiegesprekken gehouden door het Centrum voor Jeugd en Gezin met jeugdige/gezin en aanbieder. Jeugdhulpaanbieders uitgedaagd om in de vorm van pilots met alternatieven te komen voor het bestaande aanbod. 	continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk verplicht			
% jongeren 12 tot 23 jaar met een delict voor de rechter (2015 was 0,57%) <i>Benchmark Limburg (2015: 1,24%)</i>	Niet beschikbaar	0,99%	Niet beschikbaar
% kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin (2015 was 3,65%) <i>Benchmark Limburg (2015: 6,74%)</i>	5%	3%	Niet beschikbaar
% jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	13,8%	13,8%	13,3% ¹⁾
% jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	1,3%	1,6%	1,2% ²⁾
% jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering	0,3%	0,3%	0,3% ³⁾
Overige			
Ambulante jeugdhulptrajecten CJG	601	580	599
% verwijzingen naar het CJG uit medisch domein ⁴⁾	6,85%	15%	8%
Aantal gerealiseerde georganiseerde speeltuinen	11	11	11

7.6 Sociaal domein

- 1) Cijfers 1e half jaar 2020 www.waarstaatjegemeente.nl
 2) Cijfers 1e half jaar 2020 www.waarstaatjegemeente.nl
 3) Cijfers 1e half jaar 2020 www.waarstaatjegemeente.nl
 4) Deze indicator is gewijzigd (was: % verwijzingen naar het CJG door huis-/jeugdarts). De nieuwe indicator omvat alle verwijzers vanuit het medisch domein. Omdat het beleidsmatig gewenst is dat al deze verwijzers de weg naar het CJG beter weten te vinden, is deze indicator aangepast. Een uitsplitsing is terug te vinden in de kwartaalrapportage jeugd.

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
Een inclusieve samenleving	Subsidies aan vrijwilligersorganisaties verstrekt <ul style="list-style-type: none"> • Subsidies en ondersteuning verstrekt voor toegankelijke gemeenschapsaccommodaties. • Wijksteunpunten in stand gehouden In de kernen Echt, Susteren, Nieuwstadt. • Adviezen en ondersteuning verstrekt voor uitbreiding van activiteiten in gemeenschapsaccommodaties. • Informatie verstrekt aan bijzondere doelgroepen d.m.v. flyers en voorlichtende artikelen. • Een actuele en op onderdelen uitgebreide sociale kaart. • Onafhankelijke gratis cliëntondersteuning (geleverd door welzijnsorganisatie Menswel en voor bijzondere doelgroepen door MEE). • Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers (ingekocht bij Menswel). • Verstrekking van het mantelzorgcompliment aan 658 mantelzorgers in 2020 (een bedrag van € 175 per persoon). • Verstrekking subsidie innovatieve activiteiten aan diverse initiatieven ad. € 5.000 per initiatief. 	continu
Effectieve toegang tot medische diensten		
Toegang tot eerstelijnsgezondheidszorg.	Initiatieven ondernomen om de samenwerking tussen eerstelijnsvoorzieningen in de kernen te bevorderen.	continu
Transitie en transformatie sociaal domein		
Transformatie binnen het sociaal domein.	Met ingang van 2019 zijn 4 sociale wijkteams in Echt-Susteren operationeel. Hiermee is een gemeente dekkend systeem van wijkteams gerealiseerd. In de sociale wijkteams werken professionals uit de verschillende disciplines nauw samen om de transities (veranderingen in de zorg- en ondersteuningsstructuren) mee vorm te geven. In 2020 heeft het opbouwwerk ook een positie gekregen binnen de	continu

7.6 Sociaal domein

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	sociale wijkteams.		
Transformatie samen met andere partners.	<ul style="list-style-type: none"> Er is in 2020 aan diverse overlegtafels en samenwerkingsverbanden (o.a. zorgaanbieders) deelgenomen waarin de ketenpartners en overheden werken aan de uitvoering van de transformatie. De voortgang wordt zichtbaar gemaakt in werkafspraken, raamovereenkomsten, contracten en werkwijzen. Er is een samenwerkingsagenda opgesteld tussen gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoor. 	continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Huiskamerprojecten	7	7	7
Huiskamer-Plus-Projecten	5	5	5
Huiskamer-Extra-Project	1	1	1

7. Maatwerkvoorzieningen		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Continue uitvoering nieuwe taken Wmo.	<ul style="list-style-type: none">Processen en financiële impact van nieuwe taken Wmo zijn geanalyseerd. Hieruit is gebleken dat een verschuiving van maatwerkvoorziening naar algemene voorzieningen noodzakelijk is.	continu
Efficiënt inzetten van Hulpmiddelen.	<ul style="list-style-type: none">Aanbieden van divers aanbod aan wmo-voorzieningen hulpmiddelen.Er is één gezamenlijk hulpmiddelendepot op subregionaal niveau (MLO)	continu
 Cittaslow		
Inwoners die meer bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht.	<ul style="list-style-type: none">Verminderen van de vraag naar maatwerkvoorzieningen, dan wel het zolang mogelijk uitstellen ervan.Stimuleren van inwoners om eerst op eigen kracht of via hun sociale netwerk (buren, familie en kennissen) hun problemen op te lossen.Ondersteunen van inwoners met een beperking om hen te kunnen laten participeren en ervoor zorgen dat de uitgaven binnen het beschikbare budget blijven door inwoners gebruik te laten maken van voorliggende algemene voorzieningen zoals het	continu

7.6 Sociaal domein

7. Maatwerkvoorzieningen		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	huiskamerproject, een uitleenpool, klussendienst en vervoersvoorzieningen d.m.v. vrijwilligers	
Integratie van mensen met een beperking.	<ul style="list-style-type: none"> Bieden van cliënt ondersteuning aan mensen met een beperking 	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk verplicht			
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo exclusief regiotaxi per 10.000 inwoners	Niet bekend	740	810 ¹⁾
Overige			
Aantal uitstaande woonvoorzieningen	929	725	681
Aantal uitstaande vervoersvoorzieningen incl. regiotaxi	1.956	2.200	1.950
Aantal cliënten Hulp bij het huishouden (unieke cliënten in jaar)	900 ²⁾	Niet opgenomen	1.097
Aantal cliënten Hulp bij het huishouden (actief in december)	772	775	911 ³⁾
Aantal cliënten begeleiding individueel (unieke cliënten in jaar)	304 ²⁾	Niet opgenomen	358
Aantal cliënten begeleiding individueel (actief in december)	288	240	311
Aantal cliënten begeleiding groep (unieke cliënten in jaar)	147 ²⁾	Niet opgenomen	137
Aantal cliënten begeleiding groep (actief in december)	100	110	103
¹⁾ Cijfers over 1e half jaar 2020 via waarstaatjegemeente.nl ²⁾ Nieuw kengetal. Om beter inzicht te geven in het gebruik van de maatwerkvoorziening is naast het aantal actieve cliënten per december ook het aantal unieke cliënten over het hele jaar weergegeven. ³⁾ De forse stijging van het aantal cliënten hulp bij de huishouding wordt veroorzaakt door de invoering van het abonnementstarief.			

7.6 Sociaal domein

8. Alloctonenwerk		Portefuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. G.H.C. Frische en drs. P.H.J. Pustjens		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Realisatie van de taakstelling voor het huisvesten van vreemdelingen (asielzoekers) met een verblijfsvergunning	<ul style="list-style-type: none"> Beschikbaar krijgen van woningen door corporaties Afstemming met het COA over ondersteuning van gekoppelde statushouders Inzet van Maatschappelijke begeleiding via Menswel 	continu
 Cittaslow		
Integratie van etnische minderheden.	<ul style="list-style-type: none"> Inzet van pilot project gericht op activeren en beter meedoen van statushouders Inzet van taalmaatjesproject via Menswel 	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal te huisvesten statushouders	12	22	14

9. Ouderenbeleid		Portefuillehouder
Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Zelfstandig functionerende senioren in de eigen gemeenschap.	Organisaties voor ouderenzorg gefaciliteerd, d.m.v. subsidiëring en andere vormen van ondersteuning, waaronder passende huisvestigingsmogelijkheden. Onder meer de navolgende voorzieningen zijn gesubsidieerd: <ul style="list-style-type: none"> Meer bewegen voor ouderen (MBvO)-activiteiten; Ouderenadviesering; Huiskamer-projecten; Klussendienst. 	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Ouderenadviesgesprekken	417	450	358
Deelnemers Meer Bewegen voor Ouderen	789	800	710

7.6 Sociaal domein

10. Volksgezondheid			Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Gezonde inwoners.	<ul style="list-style-type: none">• Bijgedragen aan de in stand houding van de een gezondheidsdienst (GGD)• Uitvoering gegeven aan de Nota Lokaal Gezondheidsbeleid• Uitvoering gegeven aan activiteiten Jeugdgezondheidszorg (zie product Jeugd)	continu	
 Cittaslow			
Een bewuste en gezonde levensstijl van de inwoners.	<ul style="list-style-type: none">• Ingezet op preventie vanuit verschillende beleidsdisciplines, zoals Wmo, mantelzorg en vrijwilligersondersteuning, subsidies en sportbeleid.• Geïnvesteed in sportfaciliteiten, sporthallen en het zwembad om het voor inwoners mogelijk te maken dicht bij huis te sporten en te recreëren.• De Stichting Kinderkookschool Limburg financieel ondersteund voor de uitvoering van het lesprogramma van de Kinderkookschool Midden- en Zuid Limburg in 2020.	continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Slecht ervaren gezondheid onder 19-64 jarigen	6%	19%	6%
Overgewicht onder 19-64 jarigen	52%	45%	52%
Roken onder 19-64 jarigen	23%	20%	23%
Overmatig alcoholgebruik onder 19-64 jarigen	13%	7%	13%

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen en Ouderen GGD Limburg-Noord (2016). De gezondheidsmonitor is gebaseerd op grootschalig onderzoek onder onze inwoners. Dit onderzoek vindt eens in de vier jaar plaats en wordt in heel Nederland tegelijkertijd uitgevoerd door alle GGD'en. In 2020 wordt een geactualiseerde gezondheidsmonitor uitgevoerd. Vanaf 2021 zijn nieuwe cijfers beschikbaar en kan worden vastgesteld in hoeverre de in de begroting gestelde doelen zijn behaald. De nu vermelde realisatie 2018/2019 betreft dus de uitkomst van het onderzoek van 2016.

7.6 Sociaal domein

11. Leerlingenvervoer			Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Passend vervoer voor leerlingen.	<ul style="list-style-type: none"> Aanbod leerlingenvervoer 	continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Totaal aantal leerlingen in het leerlingenvervoer,	147	155	130
waarvan aantal leerlingen met aangepast vervoer	126 (86%)	135	115 (88%)

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Lasten	33.352.573	42.074.696	39.682.612
Baten	22.785.975	28.076.605	27.437.922
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	10.566.598	13.998.091	12.244.690
Storting reserves	297.328	273.328	238.146
Onttrekking reserves	91.566	559.066	418.847
Mutaties van de reserves	205.762	- 285.738	-180.701
Totaal lasten	33.649.901	42.348.024	39.920.759
Totaal baten	22.877.541	28.635.671	27.856.770
Gerealiseerde resultaat	10.772.360	13.712.353	12.063.989

7.6 Sociaal domein

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
<p>Bevorderen van een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van het grondgebied van de gemeente Echt-Susteren voor het creëren en stimuleren van een aantrekkelijke landelijke gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dit komt onder meer tot uitdrukking in het (mede) opstellen van beleid en plannen voor het stimuleren van de leefbaarheid in de diverse kernen, van het behoud en herstel van waarden in het landelijk gebied, van bedrijvigheid en van woningbouw (kwantitatief en kwalitatief).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 - Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2018 tot en met 2021 - Diverse gebiedsvisies - Bestemmingsplannen voor buitengebied, stedelijk gebied, het grensmaasgebied en bedrijventerreinen - Facetbestemmingsplannen Cultuurhistorie, De-regulering - Diverse beleidsnotities m.b.t. inwoning en mantelzorg, aan huis verbonden beroepen en bedrijven, bed&breakfast, Huisvesting 'shortstay'- arbeidsmigranten - Uitvoering structuurvisie Wonen Midden Limburg 2018 tot en met 2021 - criteria contingentering - Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan - Gemeentelijk Waterketenplan - Planschadeverordening gemeente Echt-Susteren 2009 - Verordening staangeld 2016 - Verordening starterslening gemeente Echt-Susteren 2020 - Nota Bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 	<p>Het programma ruimtelijke ordening en volkshuisvesting omvat de volgende producten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ruimtelijke plannen 2. Volkshuisvesting
<p>Paragrafen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering 		<p>Regio</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het oog van Midden-Limburg, Regiovisie 2008-2028 gebiedsontwikkeling Midden-Limburg - Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2018 tot en met 2021
<p>Verbonden partijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geen 		
<p>Reserves en voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reserve stedenbouwkundige adviezen - Reserve kwaliteitsfonds - Reserve regionale woonvisie 		

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een fysieke leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is, met ruimte voor initiatief en oog voor ruimtelijke kwaliteit.	<p>Algemene bestemmingsplannen en nota's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Centrum Echt; • Bestemmingsplan Buitengebied 1^e herziening; • Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029; 	<ul style="list-style-type: none"> • 8 oktober 2020 • 4 juni 2020 • 9 juli 2020

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	<ul style="list-style-type: none"> Kaderstellende raadsnota gebiedsvisie Roosteren <p>Projectgerelateerde (postzegel)plannen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bestemmingsplan Molenstraat 69-71; Bestemmingsplan Bovenste Eind 44 Echt; Bestemmingsplan Susterderweg-Schoolstraat; Bestemmingsplan Julianastraat; Bestemmingsplan Mussenstraat; Bestemmingsplan Klooster Koningsbosch <p>Beoordeling ruimtelijke initiatieven:</p> <p>Ook in 2020 was er sprake van een forse overschrijding van het geraamde aantal principeverzoeken (150). In totaal zijn in 2020 circa 282 informele verzoeken, principeverzoeken en adviesverzoeken (vooroverleg en vergunningaanvraag) behandeld.</p>	<ul style="list-style-type: none"> 4 november 2020 31 maart 2020 31 maart 2020 4 juni 2020 4 november 2020 4 november 2020 16 december 2020 continu
Tijdige en adequate uitvoering van de Omgevingswet.	Op basis van het “plan van aanpak implementatie Omgevingswet” en de “minimale actielijst” zijn stappen gezet om ervoor te zorgen dat de gemeente gereed is voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022. Zo is er geparticipeerd in regionale werkgroepen, is er samen met Roerdalen en Maasgouw gewerkt aan een pilot voor een omgevingsplan, is gezamenlijk plansoftware en een vergunningensysteem aangeschaft en is een intern opleidingstraject opgestart. De gemeenteraad is via raadsinformatie op de hoogte gebracht van stand van zaken en aanpak.	continu
 Cittaslow		
Plan gemeentelijke veerkracht		
Een toekomstvisie en ruimtelijke kaders die zijn ontwikkeld in samenwerking met onze inwoners.	Bij de totstandkoming en de uitvoering van onze ruimtelijke plannen (structuurvisie, bestemmingsplannen, projectplannen) worden verenigingen, bedrijfsleven en inwoners zo optimaal mogelijk betrokken. Via voorlichtings- en inspraakavonden worden bewoners geïnformeerd en betrokken bij gemeentelijke plannen en maatregelen. Een belangrijke functie is weggelegd voor de vele geïnstitutionaliseerde overlegsgremia die in onze gemeente functioneren. Voorbeelden hiervan zijn de dorpsraden, de ondernemersverenigingen, het participatieplatform en diverse belangengroeperingen. Een speciale rol komt toe aan de leden van de gemeenteraad. De raadsleden staan in nauw contact met de inwoners en zijn diep geworteld in de samenleving. Zij geven bij uitstek inhoud aan hun rol als volksvertegenwoordiger. Op deze wijze wordt optimaal inhoud gegeven aan het opstellen en uitvoeren	continu

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	van beleid voor en door de inwoners van onze gemeente.	
Verbetering uiterlijk aanzien gemeente		
Bescherming van het uiterlijk aanzien en verbetering van de kwaliteit van de omgeving.	<ul style="list-style-type: none"> Bij de beoordeling van ruimtelijke initiatieven/bouwplannen is rekening gehouden met algemene regels, bestemmingsplanregels, specifieke verordeningen en welstandscriteria; Bij ruimtelijke initiatieven waarop het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu van toepassing is zijn voorwaarden gesteld over landschappelijke inpassing en in voorkomende gevallen het leveren van een extra kwaliteitsbijdrage (in nature of een geldelijke bijdrage in het kwaliteitsfonds) als voorwaarde gesteld voor medewerking. 	continu
Nieuwe bestemmingen in geldende plannen voor bebouwing van voormalig agrarisch terrein		
Functioneel hergebruik van vrijkomende agrarische percelen/ opstal- len.	Ruimtelijke initiatieven waarbij sprake is van herbestemming en/of functioneel hergebruik van agrarische bedrijfslocaties zijn vanuit een positieve grondhouding benaderd.	continu
Handhaving van vrijkomende agrari- sche gronden zoveel mogelijk binnen hun oorspronkelijke bestemming en identiteit van het gebied.	Binnen de ruimtelijke kaders van Structuurvisie en bestemmingsplannen is het behoud van de agrarische gebruiksmogelijkheden en bescherming van aanwezige natuur- en land- schapswaarden gewaarborgd.	continu
Herkwalificatie en hergebruik achtergebleven gebieden		
Herbestemming van vervallen loca- ties.	Positieve grondhouding over ruimtelijke initiatieven tot herbestemming van vervallen locaties, die een bijdrage leveren aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal vast te stellen bestemmingsplannen (incl. postzegelplannen)	11	5	10
Aantal principeverzoeken	237	150	282

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow Woningbouwbeleid		
Een evenwichtig woningbouwprogramma waarin vraag en aanbod op elkaar aansluiten.	<ul style="list-style-type: none"> De geactualiseerde Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2018 tot en met 2021 uitgevoerd. Stimuleren van woningmarktprojecten voor de doelgroepen ouderen, kleine huishoudens en jongeren op basis van de uitkomsten van het woningmarktbehoeftenonderzoek uit 2018. Regionale samenwerking en afstemming van de woningmarkt. Aan de starters op de woningmarkt de mogelijkheid geboden tot het ontvangen van een aanvullende door gemeente en provincie gefinancierde starterslening. Het huisvesten van statushouders op basis van de halfjaarlijkse taakstellingen van het ministerie. Samen met corporaties en hulpverleningsinstanties beleid ontwikkeld en uitgevoerd voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Op grond van de Woningwet 2015 lokale prestatieafspraken met de in de gemeente werkzame woningbouwcorporaties en huurdersorganisaties afgesloten over o.a. omvang, onderhoud en toewijzing van het bestand sociale woningbouw in de gemeente. 	continu
Het optimaal benutten van de aan de gemeente op basis van de structuurvisie Wonen 2018 toegekende bouwvolumes.	<ul style="list-style-type: none"> Op grond van de geactualiseerde structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018-2021 en de daarin gemaakt afspraken resteert er voor de gemeente een bouwvolume van 347 woningen. In 2020 zijn 82 woningen opgeleverd en zijn er 9 gesloopt, daarmee staat het bouwvolume ingevolge de structuurvisie op 274 woningen. Door de toevoegingen aan de woningvoorraad is de saneringsopgave opgelopen tot 428 woningen waarvan er in principe 171 voor 1 januari 2022 moeten zijn gerealiseerd. Eind 2020 is gestart met de herijking van het gemeentelijk beleid om op een verantwoorde wijze invulling te geven aan gemeentelijke bouwopgave inclusief deze saneringsopgave. Met corporaties en ontwikkelaars worden plannen ontwikkeld voor het realiseren van de woningen volgens de woonbehoefte. 	continu
Het in balans brengen van de planvoorraad met de actuele woonbehoeften.	<ul style="list-style-type: none"> Binnen de gemeente Echt-Susteren is behoefte aan grondgebonden senioren woningen en appartementen met lift. Dit zijn levensloopbestendige woningen. Uit de markt is gebleken dat er behoefte is aan starterswoningen. 	continu

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	Bij het realiseren van nieuwbouw plannen wordt dit aan de betrokken partijen voor-gelegd. Renovatie van “rotte plekken” en sanering van detailhandellocaties waarbij levensloopbestendige woningen of starterswoningen worden herbouwd krijgen priori-teit.	
Doelgroepenbeleid		
Een adequaat woningaanbod voor verschillende doelgroepen van de lokale woningbouwmarkt .	Uit het woningmarktonderzoek uit 2018 blijkt dat er in onze gemeente met name behoef-te is aan grondgebonden seniorenwoningen of appartementen met een lift in de prijs-klassen laag tot midden. Uit gesprekken met ontwikkelaars, makelaars en woningcorpo-raties blijkt vraag te zijn naar huisvesting voor jongeren en starters op de woningmarkt. Aan deze partijen wordt aandacht gevraagd voor het ontwikkelen van plannen voor deze doelgroepen.	continu
Huisvesting specifieke doelgroepen		
Voldoende en passende shortstay woonmogelijkheden voor arbeidsmi-granten.	<ul style="list-style-type: none"> • Zoals beschreven in het hoofdlijnenakkoord 2018-2022 verdient de huisvesting van internationale werknemers hoge prioriteit. Huisvesting van deze doelgroep op vakan-tieparken heeft zijn langste tijd gehad. De gemeente Echt-Susteren heeft beleid voor de huisvesting van deze werknemers, daar waar het kwantitatieve aspecten betreft (aantal bewoners, minimale oppervlakte, parkeervoorzieningen e.d.). • De gemeente participeert via de regio in een Taskforce, die door de provincie Lim-burg is opgezet om de behoefte aan woongelegenheid voor deze specifiek doel-groep te verdelen over de provincie en waar mogelijk het beleid te uniformeren. Lo-kaal maatwerk blijft noodzakelijk, voornamelijk op het gebied van shortstay. Daarom zijn we bezig met het uitwerken van plannen voor het huisvesten van deze werkne-mers in goed geëquipeerde voorzieningen. 	uiterlijk 2022
Het huisvesten van de statushou-ders, op basis van de taakstelling, die het ministerie halfjaarlijks aan de gemeente toewijst.	<ul style="list-style-type: none"> • Met de twee woningcorporaties Nester en ZOwonen zijn afspraken gemaakt over de huisvesting van statushouders. Wonen Limburg is vanaf eind 2020 niet langer werk-zaam binnen de gemeente Echt-Susteren door een uitruil van woningen met Nester. • Aandachtspunt is de match tussen vragers en aanbieders. Op het moment dat een woning beschikbaar is, moet er een passende vraag zijn en andersom, bij een vraag naar een woning moet deze beschikbaar zijn. 	continu
Passende huisvesting in een pas-send woonklimaat voor kwetsbare doelgroepen	<ul style="list-style-type: none"> • Een groeiend deel van de huurders van sociale huurwoningen behoort tot de kwets-bare doelgroepen. Dit zijn mensen die op meerdere vlakken ondersteuning hebben zoals woonbegeleiding, hulpverlening en begeleiding vanuit het soci-aal/maatschappelijk domein. Met het sluiten van een regionale convenant tussen 	continu

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	<p>gemeente, woningcorporaties en hulpverleningsinstanties en het matchingspunt voor de toewijzing van woningen wordt de benodigde hulpverlening geregeld.</p> <ul style="list-style-type: none"> In de prestatieafspraken met de woningcorporaties zijn afspraken opgenomen, waarbij de beleidsvelden Volkshuisvesting en het Maatschappelijk Domein samenwerken om voor onze inwoners een optimaal resultaat te bereiken. 	
Voldoende geschikte en betaalbare woningen voor mensen met een smalle beurs.	Jaarlijks worden met de in de gemeente werkzame woningcorporaties en de huurdersorganisaties prestatieafspraken gemaakt over beheer en exploitatie van het lokale sociale woningbestand. Belangrijke thema's binnen de prestatieafspraken zijn: toewijzing, onderhoud en beheer, bijzondere doelgroepen, huurontwikkeling, omvang, verduurzaming en leefbaarheid.	continu
Starters op de lokale woningmarkt door een aanvullende lening de mogelijkheid bieden tot het verwerven van hun eerste woning.	De provincie heeft haar aandeel in de financiering van de startersleningen (75%) verlengd. De gemeente blijft het provinciaal beleid volgen. De aanvraagprocedure is inmiddels vereenvoudigd en het maximaal leenbaar bedrag op grond van de verordening aangepast aan de huidige marktomstandigheden en de door de provincie bepaalde financiële kaders. De verordening startersleningen Gemeente Echt-Susteren is dusdanig aangepast dat provinciale wijzigingen in bedragen worden gevolgd zonder dat een nieuwe aanpassing van de verordening noodzakelijk is.	september 2020
Voldoende standplaatsen en woonwagens voor de doelgroep woonwagengebwoners.	<ul style="list-style-type: none"> Binnen de gemeente Echt-Susteren zijn 45 standplaatsen die in beheer zijn bij de gemeente en woningcorporatie ZO Wonen. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor de overdracht van de standplaatsen die de gemeente nog in eigendom heeft aan Woningbouwcorporatie Nester. Onder andere vanwege problematiek rondom één woonwagenstandplaats is de overdracht nog niet geëffectueerd. Deze problematiek is echter opgelost waardoor overdracht in het 1e kwartaal van 2021 plaats heeft gevonden. Uit het provinciale onderzoek naar de behoefte aan standplaatsen is gebleken dat ook binnen de gemeente Echt-Susteren behoefte is aan standplaatsen. In dit onderzoek kon wegens bescherming van privacy gevoelige gegevens geen rekening worden gehouden met het natuurlijk verloop. De gemeente heeft hier wel zicht op. Hieruit blijkt dat door natuurlijk verloop de behoefte aan een standplaats kan worden opgevangen. De gemeente werkt voorsnag geen nieuw beleid hierover uit. 	<p>2020</p> <p>1^e kwartaal 2021</p>

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk voorgeschreven			
Nieuw gebouwde woningen	55	140	82 ^{*)}
Overige			
Woningvoorraad Echt-Susteren ¹⁾	14.351	14.757	14.421
Huishoudensontwikkeling ²⁾	14.162	14.160	14.195
Planvoorraad op basis van structuurvisie ³⁾	347	207	274
Leegstand woningen volgens BsGW	444	380	412
Plancapaciteit ⁴⁾	542	566	788
Startersleningen	6	15	14
Huisvesting statushouders	12	34 ⁵⁾	15 ⁶⁾
<p>*) Het aantal gerealiseerde woningen is fors gestegen ten opzichte van de afgelopen jaren, maar door drukte op de aannemersmarkt en gestegen prijzen van bouwmaterialen is het daadwerkelijk gerealiseerd aantal achter gebleven bij het vooraf geschatte aantal.</p> <p>¹⁾ Gegevens Etil</p> <p>²⁾ CBS: daadwerkelijke aantallen per 1.1.2020. In het derde kwartaal van 2021 worden de definitieve cijfers per 1 januari 2021 gepubliceerd. Aanvullend: In 2020 heeft een correctie plaatsgevonden van gegevens (definities: wat wordt meegerekend in de aantallen). Het aantal huishoudens over 2019 bedraagt 14.162. In de jaarrekening over 2019 staan de "oude" gegevens vermeld zijnde 14.320.</p> <p>³⁾ Toegekend bouwvolume voor de periode 2018 t/m 2021 bedraagt 575, vermindert met netto realisatie (nieuwbouw minus sloop).</p> <p>⁴⁾ Plancapaciteit 2018 minus realisaties en sloop 2019/ 2020, vermeerderd met een inschatting van de plancapaciteit die wordt toegevoegd. Groei komt voort uit plannen voor Echt-Centrum en Susteren.</p> <p>⁵⁾ Gemeentelijke taakstelling huisvesting statushouders 2020: 20 + achterstand 2019: 14.</p> <p>⁶⁾ Dit is exclusief een gezin van 11 personen, waarvan de plaatsing vanwege corona uitgesteld is naar begin 2021.</p>			

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Lasten	993.004	1.378.272	1.081.270
Baten	170.057	203.820	277.593
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	822.947	1.174.452	803.677
Storting reserves	-	-	22.500
Onttrekking reserves	-	-	592.150
Mutaties van de reserves	-	-	- 569.650
Totaal lasten	993.004	1.400.772	1.391.605
Totaal baten	170.057	795.970	287.593
Gerealiseerde resultaat	822.947	604.802	1.104.012

7.8 Omgevingsrecht

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
<p>Beperking van overlast en het waarborgen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en de veiligheid door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het verlenen van vergunningen en ontheffing; - het houden van toezicht op naleving van regels; - het afdwingen (waar nodig) van de naleving ervan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene Plaatselijke Verordening (APV) - Bomennota Echt-Susteren - Bouwverordening Echt-Susteren - Beleidsnotitie Kermisbeleid - Geldende bestemmingsplannen en de daarop gebaseerde gemeentelijke beleidsregels - Beleidsplan Omgevingsrecht - Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan Echt-Susteren - Kadernota Handhavingsbeleid - Nota bodembeheer regio Maas & Roer 2011-2021 - Verordening kwaliteit VTH Echt-Susteren - Verordening marktgelden - Verordening naamgeving en nummering - Verordening op de heffing en invordering van leges - Verordening op de Omgevingscommissie MER - Verordening Wet geurhinder en veehouderij - Wegsleeperverordening - Welstandsnota Echt-Susteren 	<p>Het programma Omgevingsrecht omvat de volgende producten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vergunningverlening 2. Toezicht 3. Handhaving 4. Milieu
<p>Indicatoren/kengetallen De indicatoren en kengetallen voor dit programma komen terug in het Uitvoeringsprogramma SC MER OD 2020. Aangezien het Uitvoeringsprogramma pas in de tweede helft van 2019 wordt opgesteld wordt in deze begroting uitgegaan van de cijfers van 2019. De Omgevingsdienst doet per kwartaal verslag van de voortgang van de uitvoering van haar taken.</p>		<p>Paragrafen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering
		<p>Verbonden partijen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Servicecentrum MER - Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord
		<p>Reserves en voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Algemene milieureserve - Egalisatiereserve leges SC MER OD

1. Vergunningverlening		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een adequate uitvoering van de wettelijke uitvoeringstaken op het gebied van ruimtelijke ordening, bouw en milieu en bijzondere wetten.	Ook in 2020 was er sprake van een forse overschrijding van de geraamde aantallen vergunningaanvragen en meldingen. Het betrof zowel grotere, projectmatige ontwikkelingen als kleinere, particuliere initiatieven. In het Uitvoeringsprogramma 2020 was hier al rekening gehouden. Uiteindelijk bleek de extra capaciteit voldoende, ook door het vrijvallen van capaciteit voor evenementen-vergunningen en -toezicht door de coronacrisis. De legesinkomsten waren in 2020 buitengewoon hoog, ook in verhouding tot het aantal verleende vergunningen. Dit was het gevolg van het relatief forse aantal grote projecten. Daarnaast heeft de Omgevingsdienst een aanzienlijke inzet gepleegd in het toezicht op de naleving van de coronaregels en informatievoorziening richting de klant. Daarvoor zijn	continu

7.8 Omgevingsrecht

1. Vergunningverlening			Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	vanuit het Rijk middelen beschikbaar gesteld. Tussentijds is via een begrotingswijziging nog een deel van de middelen van het SC MER teruggevloeid naar de moedergemeenten.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Opbrengst leges	803.763	781.500	1.531.923
Aantal verleende Wabo-vergunningen	574	573 ¹⁾	567
Aantal verleende APV-vergunningen	485	484 ¹⁾	266

¹⁾ ramingen aangepast o.b.v. uitvoeringsplan 2020

2. Toezicht			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan	Wanneer is realisatie gepland?	
Adequaat gemeentelijk toezicht met weloverwogen inzet van verdere sanctiemiddelen.	<ul style="list-style-type: none"> Via gerichte bouwcontroles is getoetst of bouwwerken volgens de verleende vergunning zijn gerealiseerd, waarbij de nadruk ligt op het waarborgen van de constructieve veiligheid. Het bouwtoezicht lag iets boven raming, in lijn met de aanhoudende opleving in de bouwsector. Er zijn op basis van een opgestelde planning, volgens het uitvoeringsprogramma, integrale bedrijfscontroles uitgevoerd. Ondanks de coronamaatregelen is het toch mogelijk gebleken de (meeste) geplande bedrijfscontroles uit te voeren. Er zijn controles uitgevoerd op het gebied van brandveiligheid bij gevoelige objecten (zorginstellingen, scholen, horeca, kantoren, bedrijfshallen). Het evenemententoezicht is door de coronacrisis nagenoeg geheel weggefallen. Deze uren zijn op andere taakvelden ingezet. Ingediende klachten/meldingen zijn tijdig afgehandeld. In 2020 was er sprake van een forse toename van het aantal klachten. Deels is dit een maatschappelijke trend, die al enkele jaren doorzet. Daarnaast is het ook steeds gemakkelijker om een klacht in te dienen (nieuwe kanalen/app) en deels is dit ook te wijten aan de coronacrisis. Er heeft gebiedsgericht toezicht in de openbare ruimte plaatsgevonden door boa's. Daarnaast hebben de boa's inzet gepleegd in het toezicht op de naleving van de coro- 	continu	

7.8 Omgevingsrecht

2. Toezicht			Portefeuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen			
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan	Wanneer is realisatie gepland?	
	naregels. Dit heeft geleid tot een overschrijding van de geraamde integraal gebiedstoezicht.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020 ¹⁾	Realisatie 2020
Aantal integrale controles	319	319	277
Aantal uren integraal gebiedstoezicht	1.709	1.600	2.290 ²⁾
Aantal ontvangen meldingen/klachten	702	683	1.001

¹⁾ ramingen aangepast o.b.v. uitvoeringsplan 2020
²⁾ inclusief corona

3. Handhaving			Portefeuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels			
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Adequate handhaving op het gebied van het omgevingsrecht.	<ul style="list-style-type: none"> Inzet van het handhavingsinstrumentarium bij geconstateerde overtredingen van wet- en regelgeving. Daarbij is een stijging waarneembaar van het aantal handhavingsbesluiten Vanuit de Omgevingsdienst is geparticipeerd in projecten en acties in het kader van de aanpak Ondernijning (woningsluitingen door hennepsteelt, flexteaminzet). Vanuit het project Keurmerk Veilig Ondernemen zijn controles en daaruit voortvloeiende handhavingsacties opgepakt op industrieterrein De Berk. 	continu	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal handhavingsbesluiten (bestuursdwang en dwangsom)	25	20 ¹⁾	13 ²⁾

¹⁾ Begroting 2020 aangepast o.b.v. uitvoeringsplan 2020
²⁾ Realisatie 2020 excl. besluiten in het kader van het project onrechtmatige bewoning recreatiewoningen.

7.8 Omgevingsrecht

4. Milieu		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?		
Een verantwoorde milieuhygiënische omgeving gebaseerd op landelijk vastgestelde normen en waarden.	Beoordeling van onderzoeken en advisering over bodem, geluid, externe veiligheid, archeologie, groen/ecologie in het kader van ruimtelijke plannen en projecten, vergunningverlening, toezicht en handhaving.	continu		
 Cittaslow				
Bescherming luchtkwaliteit				
Een luchtkwaliteit die minimaal voldoet aan de wettelijke eisen.	Het aspect luchtkwaliteit maakt expliciet onderdeel uit van de afweging bij nieuwe initiatieven/bedrijfsvestigingen en ook het milieutoezicht op bestaande bedrijven.			
Vermindering geluidsoverlast				
Naleving van wettelijke eisen, sanering van verkeerslawaaï en vermindering van geluidsoverlast	<ul style="list-style-type: none">Door toetsing van ruimtelijke plannen/ontwikkelingen aan de normstelling uit de Wet geluidhinder is zorggedragen voor naleving van de regelgeving over geluid.Waar nodig en mogelijk wordt uitvoering gegeven aan saneringsprogramma's met gebruikmaking van landelijke subsidies.Waar mogelijk en nodig zijn geluidreducerende maatregelen (bijvoorbeeld geluidreducerend asfalt) toegepast bij gemeentelijke werken en initiatieven.	continu		
Indicatoren/kengetallen		Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
De indicatoren voor milieu maken integraal onderdeel uit van de onder product 1 (vergunningverlening) en 2 (toezicht/bedrijven controles) van dit programma opgenomen indicatoren.				

7.8 Omgevingsrecht

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Lasten	2.314.643	2.760.579	2.552.443
Baten	876.000	922.500	1.692.931
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	1.438.643	1.838.079	859.512
Storting reserves	3.565	3.565	944.823
Onttrekking reserves	-	170.000	8.543
Mutaties van de reserves	3.565	- 166.435	936.280
Totaal lasten	2.318.208	2.764.144	3.497.266
Totaal baten	876.000	1.092.500	1.701.474
Gerealiseerde resultaat	1.442.208	1.671.644	1.795.792

7.8 Omgevingsrecht

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
<ul style="list-style-type: none"> - Het bedrijfsleven op economisch, recreatief en toeristisch gebied te stimuleren en faciliteren om te investeren in werkgelegenheid, met oog voor een goede balans met mens en omgeving. - Het stimuleren van maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen. - Bevorderen van een goed ondernemersklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven. - Bevorderen van een goede economische structuur en werkgelegenheid op het gebied van recreatie en toerisme in de gemeente. 	<ul style="list-style-type: none"> - Grondnota Echt-Susteren 2019 - Nota Kostenverhaal 2011 - Plan recreatie en toerisme 2019-2021 - Structuurvisie Gemeente Echt-Susteren 2012-2025 (en actualisatiebesluiten) - Structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving. - Telecommunicatieverordening gemeente Echt-Susteren 2010 - Verordening precariobelasting 2007 - Verordening Regiofonds Midden-Limburg - Verordening toeristenbelasting 2018 - Winkeltijdenverordening Echt-Susteren 2013 - Erfgoedverordening Echt-Susteren 2018 	<p>Het programma Economische zaken en grondexploitaties omvat de volgende producten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beheer en exploitatie van eigendommen 2. Plattelandsvernieuwing 3. Recreatie en toerisme 4. Werkgelegenheid en economie 5. Grondexploitaties
		Verbonden partijen <ul style="list-style-type: none"> - Visit Zuid-Limburg - NV Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg - Bocage commanditaire vennootschap - Euregio Rijn-Maas-Noord - Euromosa
Paragrafen	Reserves en voorzieningen	
<ul style="list-style-type: none"> - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering - Grondbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene Reserve Grondbedrijf - Reserve parkeerplaatsen - Reserve Regiofonds - Reserve uitvoering recreatief toeristisch beleid - Reserve deelneming GEM Bocage C.V. - Reserve deelneming GEM Bocage beheer BV - Reserve deelneming OML BV 	<ul style="list-style-type: none"> - Reserve kwaliteitsverbeterende projecten buitengebied - Reserve samenwerkingsovereenkomst Industriepark Swentibold - Reserve winst Grondexploitaties - Reserve gebiedsvisies - Reserve majeure projecten - Voorziening verliezen grondexploitaties

1. Beheer en exploitatie van eigendommen		Portefuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Strategische inzet van gemeentelijke eigendommen voor realisatie van ruimtelijke doelen/grondexploitaties.	Op verzoek is 2 ha landbouwgrond verkocht uitgaande van de pachtvrije waarde.	koop/verkoop zoals hier vermeld is medio september 2020 afgehandeld
Verbetering van de landbouwstructuur.	Via de reguliere verpachting en via bovengenoemde verkoop is hier een bijdrage aan geleverd.	continu
Verkoop van overhoeken.	De verzoeken zoals ingediend in 2020 tot aankoop van overhoeken zijn	continu

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

1. Beheer en exploitatie van eigendommen			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	afgewikkeld.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal ha verpachte landbouwgrond	877	876	875

2. Plattelandsvernieuwing			Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt ?	Wat hebben we ervoor gedaan ?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Een duurzaam en gevarieerd platteland.	<ul style="list-style-type: none"> Voor de verbreding van de A2 en de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar is met de gemeenten Echt-Susteren, Sittard-Geleen, de Provincie Limburg, Rijkswaterstaat en de gebiedsbeheerders waaronder WML en Waterschap Limburg gewerkt aan een integrale aanpak van projecten in de kernen en het buitengebied. In dit kader is door Stichting Landschapspark Susteren voor de omgeving Nieuwstadt een projectenkaart opgesteld met de belangrijkste natuurcompensatieprojecten. Binnen de samenwerkingsovereenkomst met Natuurmonumenten en WML is gewerkt aan de formulering van projectinitiatieven rond de uitbreiding en optimalisatie van het WML drinkwater-puttenveld bij Nieuwstadt. Vanwege het belang van lanen voor de ingekorven Vleermuis zijn in het buitengebied van Maria Hoop onder andere de lanen van de Waldfeuchterbaan en de Bergweg gerevitaliseerd. Hierbij zijn dode en zieke bomen vervangen door nieuwe exemplaren. Om ziekten en plagen te beperken en om meer natuurwaarde te creëren planten we lanen in het buitengebied steeds meer gemengd aan. Voor het vertalen van de beleidsuitgangspunten uit de pilot bermen en biodiversiteit naar concrete maatregelen voor inrichting en beheer, is opdracht verstrekt aan adviesbureau ID Verde. In 2021 wordt op basis hiervan het beheer van de bermen aangepast met als doel bevordering van biodiversiteit. Met Stichting Haverland is een gebruiksovereenkomst aangegaan voor het gebruik van de gemeentelijke eigendommen in het Slekkerhout. In het Slekkerhout/voedselbos Haverland is een bestaande amfibiepoel verbeterd. De poel is voorzien van een bodemafdichting van beton waardoor de poel beter water 	<ul style="list-style-type: none"> 2020 2020 2020 4^e kwartaal 2020 1^e kwartaal 2020 3^e kwartaal 2020 	

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

2. Plattelandsvernieuwing		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt ?	Wat hebben we ervoor gedaan ?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	<p>kan vasthouden.</p> <ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met de Coöperatie Boeren met Natuur hebben in 2020 6 particulieren deelnemers, verdeeld over 12 locaties in totaal 3,2 hectare bloemrijke akkerranden ingezaaid en beheerd in het buitengebied van Echt-Susteren. De samenwerking wordt in 2021 voortgezet en uitgebreid. 	<ul style="list-style-type: none"> 2020

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Van regulier bos naar voedselbos omgezet areaal, totaal areaal	2 ha.	1,5 ha	1,5 ha

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt ?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
Gastvrijheid		
Een duidelijke gemeentelijke visie en identiteit op het gebied van gastvrijheid.	Ons gemeentelijk profiel Het Smalste Stukje Nederland ook op toeristisch vlak actief uitdragen. Werken aan naamsbekendheid, meer bezoekers en een hoge tevredenheid. Door de coronamaatregelen is het toeristisch bezoek, met name in het tweede en laatste kwartaal, overal gekelderd. Tot en met begin maart 2020 is de profilering op de bestaande voet doorgegaan. Na de Covid-maatregelen is terughoudend geopereerd en is er binnen de mogelijkheden vooral aandacht besteed aan wat wel kon, zoals wandelen en fietsen in de directe omgeving.	continuproces
Een bij de gemeente passend pakket aan toeristisch-recreatieve voorzieningen met name op het gebied van ontspanning, cultureel erfgoed, gastronomie en bezinning.	Digitale ontsluiting van bijzondere gebouwen binnen de gemeente door het scannen van QR-codes op borden aan de buitengevel. In 2020 is dit project voltooid waardoor aan het einde van het jaar 9 locaties dag en nacht te bezichtigen waren via smartphone, tablet of PC. Zowel ter plekke als via de website van Het Smalste Stukje Nederland (HSSNL). Ingezet wordt op verdere ontsluiting en marketing van dit kostbare erfgoed, niet alleen vanwege de materiële waarde. Ook de bijbehorende historie en verhalen met tijdloze waardevolle boodschappen krijgen daarbij de aandacht. Eind 2020 is bij de Provincie een subsidieaanvraag ingediend. Bij honorering daarvan gaat verdere uitrol van het bezinningstoerisme binnen en buiten de gemeente plaatsvinden door themaroutes, digitale ontsluiting en audio-	4 ^e kwartaal 2020 december 2020

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt ?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	tours langs bijzondere religieuze plekken. Ook is een afstudeergroep van de Hotelschool met bezinningstoerisme aan de slag gegaan. Daaruit komt begin 2021 een voorstel voor de aanpak van de marketing van deze bijzondere markt waarmee de gemeente zich onderscheidend kan profileren.	4 ^e kwartaal 2020
Toeristisch beleid		
Duidelijke gemeentelijke visie en identiteit op toeristisch gebied.	Leidraad voor het handelen is het plan Recreatie en Toerisme 2019-2021. De jaarlijkse beleeffietsdag kon vanwege de coronabeperkingen geen doorgang vinden. Aan de seniorenexpo in Brabant is in januari 2020 wel deelgenomen met een stand van HSSNL. Dat gold ook voor de Fiets- en wandelbeurs in Utrecht eind februari/ begin maart 2020. De promotie via social media is op een laag pitje gezet gedurende de lockdown periodes. Voor het vernieuwen van de website zijn de wensen en randvoorwaarden geïnventariseerd.	januari 2020 maart 2020 4 ^e kwartaal 2020
Een uitnodigend toeristisch beleid over de overnachtingsmogelijkheden.	Voor wat betreft de overnachtingen in 2020 werd een forse afname verwacht van meer dan 20% door de coronamaatregelen. De cijfers aan het einde van het jaar wijzen uit dat er slechts sprake is van een afname in de overnachtingen van rond de 5%.	continu
Kwaliteit van en variatie binnen de overnachtingsmogelijkheden.	De regionale toeristische visie is door Echt-Susteren niet formeel onderschreven omdat de herkenbaarheid van HSSNL onvoldoende was. In de nadere uitwerking van die visie is het mogelijk om op basis van gelegenheidscoalities met andere SML gemeenten te komen tot projectuitvoering. Zo wordt ingezet op verbreding van ons initiatief bezinningstoerisme naar andere gemeenten.	continu
Betere bekendheid van streekproducten.	Tijdens de beurzen begin 2020 is ook promotie gemaakt voor streekproducten als Livar en wijn van de Deelgaarderberg. De Kunigundenmarkt in Neustadt ad Weinstrasse is helaas niet doorgegaan.	januari en maart 2020 december 2020
Beschikbaarheid 'slow'routes		
Een goed aanbod van (toeristische) routes met aandacht voor de waarden van Cittaslow en een inhoudelijk geborgde informatievoorziening over deze routes.	Afgelopen jaar is de schelpenpadroute door onze gemeente geopend. Het betreft een deel van het Jacobspad richting Santiago de Compostella dat gemarkeerd is met bronzen schelpen in de grond op bijzondere plekken, zoals de Jacobuskerk in Roosteren. Daarnaast is in samenwerking met Visit ZL in augustus 2020 vanuit de Amelbergabasiliek de aftrap gegeven voor een aantal mini-camino's door Zuid-Limburg, korte routes met een bezinnend karakter. Een daarvan start in Susteren. Verder is in Illikhoven een Blow-Up kunstwerk geplaatst langs een fietsroute. Dit is onderdeel van een tiental plekken langs de Maas waarbij een nieuwe belevenis wordt toegevoegd voor recreatieve fietsers. Ook is een nieuwe (combi)wandelroute Doort-Taterbosch geopend die in nauwe samenwerking met de heemkundevereniging tot stand is gekomen.	juni 2020 augustus 2020 juli 2020 juni 2020

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt ?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	De voorbereidingen zijn gestart om aan een wandelroute nabij Roosteren meer beleving toe te voegen door het realiseren van een zogenaamd archeopunt. Onderwerp is het voormalige Fort Cantelmo, een verdedigingswerk gelegen op de grens van Echt-Susteren en Maasgouw. Realisatie is voorzien voor begin 2021.	4 ^e kwartaal 2020
Aanwezigheid van actieve organisaties		
Bewustzijn van de waarden van Cittaslow bij andere organisaties.	Corona zorgde ervoor dat de voorziene gezamenlijke activiteiten met de Wandelsportvereniging niet door konden gaan. Het bezinningsproject is actief opgepakt ook samen met medewerkers van Het Museum van de vrouw en het Stift/Amelbergabasiliek die vertegenwoordigd zijn in een werkgroep. De geplande activiteiten met onze 'nieuwe' Cittaslow-supporters, na de uitbreiding van deze club in 2019, hebben helaas geen doorgang kunnen vinden door toedoen van de coronacrisis.	
Vergroten bewustwording commerciële partijen		
Verhogen bewustzijn van het belang van gastvrijheid bij commerciële partijen en andere organisaties.	De ondernemersbijeenkomsten zijn vanwege de lockdowns niet door kunnen gaan. Door een nieuwsbrief is het toeristische ondernemersveld op de hoogte gehouden van ontwikkelingen rondom HSSNL	
Internationale organisaties en samenwerking		
Intensievere samenwerking met organisaties die bij de uitvoering van internationale samenwerking de waarden van Cittaslow en Slowfood toepassen en uitdragen.	Door de coronabeperkingen is hier noodgedwongen weinig invulling aan gegeven. Wel is de wereldwijde algemene jaarvergadering van Cittaslow bestuurlijk en ambtelijk digitaal bijgewoond. Daarnaast heeft in het begin van het jaar een constructief overleg van Cittaslow-Nederland plaatsgevonden, eveneens in aanwezigheid van portefeuillehouder en coördinator. Wat betreft andere internationale activiteiten – buiten de reguliere (Euregionale) overlegstructuren: begin februari 2020 is een delegatie van onze partnerstad Neustadt an der Weinstraße te gast geweest in onze gemeente. Tijdens een tweedaags programma hebben onze gasten nader kennism gemaakt met onze gemeente, en in het bijzonder met het College en een afvaardiging van de gemeenteraad. Ook was de Duitse delegatie aanwezig bij het Limburgs Vastelaovesleedjes Konkoe (LVK), gehouden in onze eigen gemeente.	februari 2020
Inbreng van de waarden van Cittaslow en Slow-food bij nationale en internationale overheden.	De Kunigundenmarkt is in 2020 door de evenementenbeperkingen niet doorgegaan	
Positionering Nieuwstadt en Echt-Susteren op de Europese kaart	Ook het Neustadttreffen heeft in het afgelopen jaar geen doorgang kunnen vinden.	
Toeristische infrastructuur		
Goed bereikbare en ontsloten toeris-	• Er zijn gesprekken geweest met mountainbike gebruikers binnen de gemeente. Doel is	

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt ?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
tische voorzieningen.	<p>om de bestaande routes aantrekkelijker te maken voor deze doelgroep.</p> <ul style="list-style-type: none"> Binnen Rivierpark Maasvallei kenden de regionale veerponten een gebrekkig seizoen door de beperkende maatregelen. Wel is een nieuwe Lange Afstands Wandelroute(LAW) geopend door het Rivierpark Maasvallei die deels ook door onze gemeente loopt. Daarvan is ook een kaart beschikbaar. 	juli 2020

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Geregistreerde overnachtingen	311.000 ¹⁾	255.000 ²⁾	260.000 ¹⁾ ²⁾
Tarief toeristenbelasting	1,00/1,50 ³⁾	1,00/1,50 ³⁾	1,00/1,50 ³⁾
Eenmalig bezoek aan Het Smalste Stukje Nederland ⁴⁾	3-jaarlijkse meting	19%	3-jaarlijkse meting
Meervoudig bezoek aan Het Smalste Stukje Nederland ⁴⁾	3-jaarlijkse meting	14%	3-jaarlijkse meting
Tevredenheid bezoekers (zeer) positief ⁴⁾	3-jaarlijkse meting	≥ 90%	3-jaarlijkse meting

¹⁾ Gebaseerd op gegevens BsGW op basis van inkomsten toeristenbelasting. De inkomsten in een jaar kunnen afwijken van de daadwerkelijke overnachtingen, o.a. vanwege nabetalingen eerdere jaren.

²⁾ Begroting en realisatie 2020: Er was voorzichtig begroot in 2020. Ondanks corona was er daardoor toch sprake van een lichte stijging.

³⁾ € 1,50 is het standaard tarief. Voor sommige doelgroepen (arbeidsmigranten bij niet-recreatieve accommodaties) geldt een afwijkend tarief van € 1,00

⁴⁾ Deze indicatoren worden elke 3-4 jaar opnieuw gemeten door eenzelfde onderzoek onder een representatief deel van de Nederlandse bevolking. Laatste meting was in 2017. Volgende meting is voorzien in 2021.

4. Werkgelegenheid en economie		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan ?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
 Cittaslow		
Versterking economisch ondernemersklimaat en lokale werkgelegenheid		
Een sterk economisch ondernemersklimaat en behoud en groei van werkgelegenheid.	<ul style="list-style-type: none"> De gemeente heeft proactief geïnvesteerd in haar netwerk voor het versterken van het lokale en regionale bedrijfsleven, maar heeft ook geïnvesteerd in het contact en samenwerking met betrokken partijen waaronder ontwikkelaars, (vastgoed)beheerders, makelaars en andere stakeholders. 	continu

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

4. Werkgelegenheid en economie		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan ?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	<ul style="list-style-type: none"> Onze gemeente nam in 2020 ook deel in en werkte samen met OML (Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg), die onder meer Businesspark Midden Limburg exploiteert, met als doel de bedrijvigheid te stimuleren en de werkgelegenheid te bevorderen. De gemeente continueerde het afgelopen jaar haar deelname in het Samenwerkingsverband Midden-Limburg (SML) met als doel om gezamenlijk te komen tot onderlinge stimulering, afstemming en uitvoering op het gebied van werklocaties (denkend aan de detailhandel, bedrijventerrein en de kantorenmarkt) in de regio. Ook in 2020 is verder uitvoering gegeven aan de gemeentelijke structuurvisie en bestemmingsplannen voor de centra van de kernen Echt en Susteren. Er is getracht om winkels aan te trekken, te verplaatsen of schaalvergroting te creëren. In centrum Echt is een samenwerking opgezet met ondernemers onder de naam 'Winkelhart Echt', ter promotie van de shopping mogelijkheden in de kern Echt. Tijdens de Corona periode is ingezet op voorbereiding van promotie activiteiten voor 2021. De gemeente heeft ingezet op het intensiveren van contacten en het voeren van periodieke overleggen met ondernemers- en winkeliersverenigingen en de ondernemersverenigingen van de bedrijventerreinen. 	
Eén compact, levendig, aantrekkelijk en goed bereikbaar centrum van Echt.	<p>In 2020 is een stevige basis gelegd om het centrum van Echt weer toekomstbestendig maken. Dat is de primaire doelstelling van het Programma Centrum Echt. Om deze doelstelling te bereiken, is een samenhangend pakket aan maatregelen opgetuigd. Voor het gehele centrumgebied en omgeving is een nieuw bestemmingsplan gemaakt, het Bestemmingsplan Centrum Echt. In de raadsvergadering van oktober 2020 is het Bestemmingsplan Centrum Echt vastgesteld. Tegen dit vaststellingsbesluit zijn 12 beroepschriften ingediend en 1 verzoek om voorlopige voorziening. Dit betekent dat de Raad van State zich naar verwachting in de tweede helft van 2021 over de ingediende beroepschriften buigt. Door de voorlopige voorziening is het bestemmingsplan niet in werking getreden.</p> <p>Voor het herontwikkeling van het monumentale complex <u>De Valk</u> zijn in het nieuwe bestemmingsplan de planologische kaders geregeld: een foodmarkt van maximaal 2.500 m², foodgerelateerde detailhandel en horeca moeten van De Valk een dynamisch geheel maken dat complementair is aan het bestaande winkelcentrum. Ook kunnen in en rondom De Valk op beperkte schaal woningen worden gerealiseerd, al dan niet via een wijzigingsbevoegdheid.</p> <p>De gemeente is gestart met een ontwerptraject voor de <u>herinrichting van het Ursulinenplein</u>.</p>	<p>oktober 2020</p> <p>2020</p>

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

4. Werkgelegenheid en economie		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan ?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	<p>Dit plein moet in de toekomst een aantrekkelijke verblijfplaats worden en moet het combinatiebezoek tussen het centrum en De Valk sterk stimuleren. In 2020 is ook een start gemaakt met de voorbereidingen om de <u>bereikbaarheid</u> van het centrum te verbeteren. Het ontwerp van de verlengde Diepstraat over het terrein van De Valk ligt klaar evenals de nieuwe rotonde op de Sint Janskamp.</p> <p>Een belangrijke pijler van het Programma Centrum Echt is het compacter maken van het bestaande winkelcentrum en de <u>transformatie</u> van leegstaande panden. Een locatie die in 2020 is opgepakt is de zogenaamde Apollo-locatie. Deze locatie betreft de panden Bovenste Straat 34 tot en met 46 inclusief het achtergelegen braakliggende terrein aan de Hofakker. De bedoeling is om hier een hoogwaardige ontwikkeling tot stand te brengen met huur- en koopwoningen voor diverse doelgroepen. Met Van Wijnen, de beoogd projectontwikkelaar van het gehele gebied, is een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Om grip op de herontwikkeling te krijgen en om te voorkomen dat een totaalontwikkeling door een derde partij zou worden gedwarsboemd, heeft de gemeente ultimo december 2020 het pand Bovenste Straat 34 van Heineken aangekocht. Verwezen wordt naar het raadsbesluit van 16 december 2020.</p> <p>Bij alle maatregelen die de gemeente treft, is een nauwe afstemming met alle belanghebbenden van groot belang. Zo hebben alle belanghebbenden hun mening kunnen geven over de eventuele <u>openstelling van de Bovenste Straat</u> voor gemotoriseerd verkeer. Veel inwoners en ondernemers uit Echt hebben gereageerd via een enquête en uiteindelijk bleek een forse meerderheid te kiezen voor het handhaven van de huidige situatie. Vooral vanwege de verkeersveiligheid en de verblijfskwaliteit van de terrassen.</p> <p>In 2020 is de gemeente een samenwerkingsagenda aangegaan met de provincie Limburg in het kader van het programma <u>Kwaliteit Limburgse Centra (KLC)</u>. In de samenwerkingsagenda hebben gemeente en provincie diverse projecten opgenomen, met name gericht op de versnelling van de woningbouwopgave. De provincie stelt een bedrag beschikbaar van € 1.200.000, waarvoor in 2021 een concrete subsidiebeschikking wordt afgegeven. Hoewel de samenwerkingsagenda een groot aantal (woningbouw)projecten bevat, wordt het bedrag van € 1.200.000 primair aangewend voor de realisatie van het Programma Centrum Echt.</p>	<p>2020</p> <p>2020</p> <p>december 2020</p> <p>2020</p> <p>2020</p>
Het stimuleren en ondersteunen van startende ondernemers en faciliteren en ondersteunen van bestaande	<ul style="list-style-type: none"> Het verbeteren en intensiveren van de informatieverstrekking van Rijks- en Provinciale en overige subsidiemogelijkheden aan kleine zelfstandigen en MKB-bedrijven. Het faciliteren en informeren van ondernemers over de rijksregelingen in 2020 specifiek 	<p>continu</p> <p>continu</p>

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

4. Werkgelegenheid en economie		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan ?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
bedrijven.	rondom corona-regelingen. <ul style="list-style-type: none"> Het mogelijk maken van grotere terrasvoering door de coronamaatregelen voor horeca ondernemers; Het faciliteren van (startende) ondernemers wat betreft vergunningaanvragen, onthefingen, het zoeken naar een geschikte huurlocatie, etc.. Het uitvoeren van (deels digitale) bedrijfsbezoeken, accountmanagement gesprekken en ondersteuning van bedrijven bij uiteenlopende procedures. 	2020 continu continu
Een voldoende, kwalitatief goed en gedifferentieerd bedrijventerreinen-aanbod.	<ul style="list-style-type: none"> Participatie in OML BV, die onder meer zorgt voor de realisatie van Businesspark Midden-Limburg en acquisitie van bedrijfskavels. De gemeente zorgde voor het faciliteren van kandidaten naar huurobjecten op de bestaande bedrijventerreinen. Samen met de gevestigde ondernemers(verenigingen) is gezocht naar kansen voor verbetering van het openbaar gebied van Bedrijventerrein "De Wolfskou". Actualisering van het plan van aanpak behorende bij het certificaat van het "Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijvenpark de Berk", samen met de ondernemersvereniging, politie en brandweer. Mogelijkheden van uitbreiding bedrijventerrein De Berk zijn onderzocht met als doelstelling om aanvullende en toekomstbestendige kavels te maken voor MKB. Dit heeft geresulteerd in een raadsbesluit op 19 februari 2020 wat betreft de vestiging van de Wet voorkeursrecht gemeente en een raadsbesluit op 8 oktober 2020, waarbij de grondexploitatie voor dit gebied is vastgesteld. 	continu continu continu continu 19 februari 2020 8 oktober 2020

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk voorgeschreven			
Functiemenging (%) ¹⁾	50,4	49,8	Nog niet bekend
Vestigingen (van bedrijven) ²⁾	155,3	150,5	Nog niet bekend
Demografische druk (%) ³⁾	60,1	72,4	61,5
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar	606,4	675	Nog niet bekend
Overige			
Niet-werkende werkzoekende %	3,3	3,0	2,8
Aantal bedrijven op bedrijventerreinen	387	390	440 ⁴⁾
Aantal bedrijven in winkelcentra	354	365	590 ⁴⁾

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Aantal verkochte m ² gemeentelijke grond bedrijventerrein	-	3.419	5.065 ⁵⁾
<p>1) De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.</p> <p>2) Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.</p> <p>3) De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.</p> <p>4) Voorgaande jaren werd voor het aantal bedrijven de KvK gebruikt als bron. Voor realisatie 2020 is de landelijke database "Lisa" gebruikt als bron. De hier weergegeven getallen zijn de sectoren industrie (440). en handel (590).</p> <p>5) Betreft de kavel op de Berk, deze kavel is verkocht in 2020, het notariële transport en daarmee de ontvangst van de koopsom heeft in 2021 plaats gevonden.</p>			

5. Grondexploitaties			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt ?	Wat hebben we ervoor gedaan ?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Een aanbod van bedrijfs- en woningbouwkavels dat aansluit op de vraag uit de markt.	Uitvoering geven aan grondexploitatieprojecten zoals omschreven in onderstaande tabel. De projecten worden nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Omdat deze vaak samenhang vertonen met overige ruimtelijke projecten, wordt hieronder de volledige projectenlijst getoond.	Zie onderstaande tabel.	

De belangrijkste doelstellingen en richtinggevendende principes voor onze gemeente zijn vastgelegd in de gemeentelijke structuurvisie 2012-2025 'Ontwikkelen met kwaliteit'. Door deel C 'Sturing en uitvoering' en bijlage 7 van deze visie wordt voor een deel concreet invulling gegeven aan de toekomstvisie van onze gemeente. Onderstaande projecten zijn volgens de projectenlijst 'Speerpunten stedelijk gebied' zoals opgenomen in (bijlage 7 van) de structuurvisie 2012-2025. Voor wat betreft de bijbehorende overzichtskaart van onderstaande projecten verwijzen wij u naar de projectenkaart van deze structuurvisie. Daarnaast is een aantal projecten in onderstaande tabel opgenomen welke niet als zodanig in de structuurvisie zijn opgenomen ('Overige stedelijke ontwikkelingen').

Stand van zaken d.d. 31 december 2020

SVnr.	Speerpuntprojecten Stedelijk gebied	Projectfile	Project-fase				Kern	Doorlooptijd				Prioriteit
			I	V	U	A		'20	'21	'22	'23	
1.	Centrum Echt	ja					Echt					hoog
2.	De Valk/foodmarkt	Initiatief derden					Echt					hoog
3.	Voormalige LTS Echt	gereed					Echt					gereed
4.	Herstructurering woningbouwlocatie Pr. Bernardstraat/Graaf	gereed					Echt					gereed
5.	Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat	ja					Echt					hoog

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

SVnr.	Speerpuntprojecten Stedelijk gebied	Projectfile	Project-fase				Kern	Doorlooptijd				Prioriteit
			I	V	U	A		'20	'21	'22	'23	
6.	Bocage	ja					Echt					hoog
7.	Locatie voormalig school Heerweg (fase 1 gereed, fase 2 = V)	ja					Echt					hoog
8.	Locatie hoek Heerweg - Kerkveldsweg-Oost (gesaneerd 2016)	gereed					Echt					laag
9.	Voormalige dakpannenfabriek Cuypers	initiatief derden					Echt					hoog
10.	Apollo-locatie Bovenste Straat Zuid	initiatief derden					Echt					hoog
10a.	Apollo-locatie Hofakker 5	initiatief derden					Echt					hoog
11.	Expo	initiatief derden					Echt					laag
12.	Clarastraat (Kern Pey, onderdeel Biej Oalders)	initiatief derden					Pey					hoog
13.	't Thaal	ja					Pey					hoog
14.	Weyenpasweg	ja					Hingen					laag
15.	Op de Baant	ja					St. Joost					hoog
16.	Centrum St. Joost (zie DOP St. Joost nr. OVS30)	gereed					St. Joost					gereed
17.	Verbouw en nieuwbouw Kloosterhoeve	gereed					St. Joost					gereed
18.	Brugweg Ruimte-voor-Ruimte	gereed					Pey					gereed
19.	Star Potato	initiatief derden					Slek					hoog
20.	Vlaskuileweg-Kerkweg Maria Hoop (café-zaal Wolters)	ja					Maria Hoop					midden
21.	Schellaertstraat (valt onder nr. 20)	nee					Maria Hoop					n.v.t.
22.	Diergaarderstraat/Schellaertstraat (valt onder nr. 20)	nee					Maria Hoop					n.v.t.
23.	Molenweg	initiatief derden					Koningsbosch					hoog
24.	Kloostercomplex Koningsbosch	initiatief derden					Koningsbosch					laag
25.	Klooster Koningsbosch	initiatief derden					Koningsbosch					hoog
26.	Verlengde Karel V-straat	nee					Koningsbosch					midden
27.	Herstructurering hofje Karel V-straat	gereed					Koningsbosch					gereed
28.	Koningsplein Koningsbosch	gereed					Koningsbosch					gereed
29.	Op den Driessen	nee					Koningsbosch					laag
30.	Zorglocatie Mariaveld/Hospice Susteren (Hospice = gereed)	gereed					Susteren					gereed
31.	Reinoud van Gelderstraat (locatie Reinoudhal, Kompenie)	gereed					Susteren					gereed
32.	Reinoud van Gelderstraat (locatie Majoor Evansschool/gezins-vervangend tehuis) (Maj. Evansschool = gereed)	gereed					Susteren					gereed
33.	Winkelhart Susteren	ja					Susteren					hoog
34.	Oude Rijksweg Noord	gereed					Susteren					gereed
35.	Middelveld						Susteren					laag
36.	Koppelveld						Dieteren					laag
37.	Vleutstraat	gereed					Dieteren					hoog

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

SVnr.	Speerpuntprojecten Stedelijk gebied	Projectfile	Project-fase				Kern	Doorlooptijd				Prioriteit
			I	V	U	A		'20	'21	'22	'23	
38.	Kerkstraat Dieteren						Dieteren					laag
39.	Steenakker Roosteren						Roosteren					laag
40.	Hoogveld Roosteren						Roosteren					laag
41.	Hoeffaert						Roosteren					laag
42.	Hoekstraat Roosteren	gereed					Roosteren					gereed
43.	Bronnenberg						Nieuwstadt					laag
44.	Herstructurering schoollocatie burgemeester Willemeschool	ja					Nieuwstadt					hoog
45.	Kloppend hart Nieuwstadt						Nieuwstadt					midden
46.	Elsenewal						Nieuwstadt					laag
47.	Witham	gereed					Nieuwstadt					gereed
48a.	Krekelzank / Nieuwbouw basisschool Burgemeester Willeme	gereed					Nieuwstadt					gereed
48b.	Woningbouw voormalige locatie tenniscomplex Nieuwstadt (voortvloei projectnr. 48a)	ja					Nieuwstadt					midden
49.	Haverterstraat	gereed					Koningsbosch					gereed
50.	Flecken e.o.	gereed					Susteren					gereed
51.	Olmstraat	gereed					Echt					gereed
52.	Herstructurering bedrijventerrein De Wolfskoul	gereed					Susteren					gereed
53.	Herstructurering bedrijventerrein Dieterderweg	nee					Susteren					laag
54.	Herstructurering bedrijventerrein De Loop	ja					Echt					midden
55 t/m 57	zie ontwikkeling diverse bedrijfslocaties						Echt					
58.	Zwembad in de Bandert	gereed					Echt					gereed
59.	Recreatiecomplex Middelsgraaf						Susteren					midden
60.	Uitbreiding Landgoed Hommelheide	initiatief derden					Susteren					midden
61.	Locatie voormalige H. Pius X kerk	gereed					Echt					gereed
62.	A2-verbreding (zie ook OVS50)	ja					Echt					hoog
63.	Pergamijn (Pepinusbrug)	initiatief derden					Pey/K'bosch					hoog
55.	Ontwikkeling diverse bedrijfslocaties											
55.	Businesspark ML (OML)	ja					Echt					midden
56.	Ontwikkeling In de Bandert	ja					Echt					hoog
57.	De Berk (viel onder 55.1)	ja					Echt					laag
57b.	De Berk III											
OVS	Overige stedelijke ontwikkelingen (OVS) niet in de struc-											

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

SVnr.	Speerpuntprojecten Stedelijk gebied	Projectfile	Project-fase				Kern	Doorlooptijd				Prioriteit
			I	V	U	A		'20	'21	'22	'23	
	tuurvisie opgenomen											
OVS20	DOP Koningsbosch (zie SV 26, 27, 28)	gereed					Koningsbosch					gereed
OVS30	DOP St. Joost (zie SV 15, 16,17)	gereed					St. Joost					gereed
OVS40	Gebiedsvisie Susteren (zie SV 33)	nee					Susteren					hoog
OVS50	Gebiedsvisie A2	ja					Echt					midden
OVS60	Gebiedsvisie Pey	ja					Pey					Hoog
OVS70	Livar Experience Centre (Zandweg 10 Maria Hoop)	ja										midden

Fasering: I = initiëren, V = voorbereiden, U = uitvoeren, A = afronden

 = project is gereed

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Lasten	2.789.924	3.348.843	3.054.089
Baten	2.301.559	2.790.063	3.119.635
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	488.365	558.780	- 65.546
Storting reserves	315.158	874.667	798.634
Onttrekking reserves	270.200	1.072.709	821.359
Mutaties van de reserves	44.958	- 198.042	- 22.725
Totaal lasten	3.105.082	4.223.510	3.852.723
Totaal baten	2.571.759	3.862.772	3.940.994
Gerealiseerde resultaat	533.323	360.738	- 88.271

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
<ul style="list-style-type: none"> - Het voeren van een gezond financieel beleid, waarmee financiële risico's gemeden worden en structurele uitgaven gedekt worden met structurele inkomsten. - Een integrale afweging tussen beschikbare middelen en gewenste bestedingen waarbij het belastingniveau op een gemiddeld niveau blijft. - Beheersbaar blijven van financiële ontwikkelingen waarbij de raad in de positie gebracht wordt tijdig een integrale afweging te maken tussen de politieke wensen en de beschikbare middelen. - Begrotings- en budgetdiscipline. - Zorgen voor een solide reservepositie en een structurele buffer voor onvoorziene lasten om het hoofd te kunnen bieden aan onvoorziene situaties. - Verhoging van de algemene lastendruk is aanvaardbaar onder de voorwaarde dat de lastenverhoging voor de inwoners reëel blijft. 	<ul style="list-style-type: none"> - Financiële verordening gemeente Echt-Susteren 2017 - Controleprotocol 2020 - Nota afschrijvingsbeleid - Nota reserves en voorzieningen 2019 - Nota risicomanagement - Nota weerstandsvermogen - Verordening financieringsstatuut 2012 - Verordening hondenbelasting 2020 - Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Echt-Susteren - Verordening onroerende-zaakbelastingen 2020 	<p>Algemene dekkingsmiddelen omvat de volgende producten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Algemene gemeentelijke belastingen 2. Algemene uitkering gemeentefonds 3. Beleggingen 4. Taxaties wet WOZ (Waardering Onroerende Zaken)
Paragrafen	Verbonden partijen	Reserves en voorzieningen
<ul style="list-style-type: none"> - Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering 	<ul style="list-style-type: none"> - Belastingssamenwerking Gemeenten en waterschappen (BsGW) - N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) - Deelneming Enexis Holding N.V. - Deelneming Vordering op Enexis B.V. - Deelneming Verkoop vennootschap B.V. - Deelneming Publiek Belang Electriciteitsproductie B.V. - Deelneming CBL Vennootschap B.V. - CSV Amsterdam B.V. 	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene reserve - Reserve BTW-compensatiefonds - Reserve personeel & Bestuur - Reserve revolvende investeringen - Reserve vermindering kapitaallasten - Reserve bedrijfsvoering - Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

1. Algemene gemeentelijke belastingen en financiële positie		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Aanvaardbare financiële lastendruk voor huishoudens die op of rond het provinciale gemiddelde ligt	<ul style="list-style-type: none"> De jaarlijkse stijging van de OZB voor woningen bedroeg in 2020 1,75% per jaar. In 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met een nieuw systeem van afvalinzameling en –verwerking voor 2020. De wijzigingen in het afvalinzamelingsbeleid moeten de basis vormen voor de neerwaartse bijstelling van de lokale lastendruk. Vanaf 2020 is de gemiddelde lastendruk in Echt-Susteren (€ 785) lager dan het provinciale gemiddelde in Limburg (€ 786). Meer gedetailleerde informatie over rechten, heffingen en belastingen is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen van deze programmabegroting. 	verordeningen zijn vastgesteld in de vergadering van 18 december 2019.
Een gezonde financiële positie.	<ul style="list-style-type: none"> Via de kadernota 2020 is besloten de daarin opgenomen algemene taakstelling voor de jaren 2021 tot en met 2023 te dekken door de ruimte die de algemene uitkering door de meicirculaire 2019 heeft gekregen. De stelpost onderputting op de bijdrage aan het Servicecentrum MER bleef gehandhaafd. Voor het jaar 2020 is vanuit de algemene uitkering € 1.031.000 ingezet voor het nog te dekken tekort in 2020 van € 1.781.100. Daarna bleef er nog een tekort over van € 750.100 dat eenmalig gedekt is uit de reserve vermindering kapitaallasten. Bestaande uitgaven zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Voor nieuw beleid is incidentele of structurele dekking gevonden in een sluitende meerjarenbegroting. Het voeren van een strak begrotingsbeleid. Overschrijdingen van budgetten worden niet toegestaan, eventuele onvoorziene tegenvallers moeten binnen de bestaande begroting opgevangen worden. Dit betekent dat in deze gevallen keuzes gemaakt moeten worden. Beheersen van risico's. Omdat in de gemeente een aantal omvangrijke bedrijventerreinen en grondexploitaties in ontwikkeling zijn, wordt hier goed de vinger aan de pols gehouden. Het actualiseren van deze exploitaties heeft een hoge prioriteit. Voor 2020 gelden de op 5 juli 2018 door de raad vastgestelde nota's risicomanagement en weerstandsvermogen In de begroting is een bedrag van € 103.500 geraamd voor onvoorziene uitgaven. Hierop is in 2020 voor € 57.500 een beroep gedaan. In de 1^e bestuursrapportage 2020 is € 50.000 afgeraamd als zijn de een bezuiniging en € 7.500 voor kosten die gemoeid zijn met algemene subsidieverwerving. Op het einde van het jaar bleef nog € 46.000 over. 	continu

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk voorgeschreven			
Gemeentelijke woonlasten éénpersoons huishouden	€ 706	€ 715	€ 731
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons huishouden	€ 784	€ 787	€ 785
Provinciale woonlasten meerpersoons huishouden ^{1) 2)}	€ 751	n.n.b.	€ 786
Nationale woonlasten éénpersoons huishouden ^{1) 3)}	€ 672	n.n.b.	€ 672
Nationale woonlasten meerpersoons huishouden ^{1) 3)}	€ 740	n.n.b.	€ 740
Overige			
Tarief hondenbelasting 1 ^e hond	€ 42	€ 42	€ 43
Tarief hondenbelasting 2 ^e hond	€ 63	€ 63	€ 65
Tarief hondenbelasting kennel	€ 252	€ 252	€ 259
Tarief toeristenbelasting	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
Tariefstijging ozb	1,75%	1,75%	1,75%

¹⁾ Voor 2020 was de lastendruk bij het opstellen van de begroting nog niet bekend.
²⁾ Gegevens uit Belastingoverzicht 2020 (provincie Limburg; maart 2020)
³⁾ Gegevens uit Coelo Atlas van de lokale lasten 2020

2. Algemene uitkering gemeentefonds		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
<p>Een juiste weergave van de ontwikkeling van de algemene uitkering voor het begrotingsjaar en de daarop volgende jaren.</p> <p><i>Opm. De gemeente heeft zelf geen invloed op de hoogte van de algemene uitkering. Deze wordt op rijksniveau bepaald.</i></p>	<p>Het rijk publiceert driemaal per jaar een circulaire, te weten in mei, september en december. De mei-circulaire geeft een beeld van het lopende jaar en de komende jaren, de september- en december-circulaire beperken zich meestal tot bijstelling van het lopende dienstjaar.</p> <p>De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. In den lande is steeds meer kritiek op dit systeem. Gemeenten verlangen meerjarige zekerheid. Gemeenten willen toe naar een andere bekostigingssystematiek.</p> <p><u>Uitstel nieuw verdeelstelsel</u></p> <p>De invoerdatum per 1 januari 2022 wordt niet gehaald. Het nieuwe verdeelstelsel wordt aan het nieuwe kabinet overgelaten. De invoerdatum is een jaar opgeschoven naar 1 januari 2023. Als reden noemt de minister BZK de huidige financiële positie van de gemeenten, waaronder de tekorten bij de jeugdzorg. Daarover moet eerst duidelijkheid komen, en die komt pas bij de kabinetsformatie. Dan</p>	

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

2. Algemene uitkering gemeentefonds		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	<p>wordt er besloten of er structureel geld bijkomt voor de gemeenten. Daarmee legt de minister - volgens de wens van de VNG - expliciet een koppeling tussen extra geld voor de gemeenten (de koek moet groter!) en de herverdeling van het gemeentefonds.</p> <p><u>Steunpakket corona</u> De gemeentefondsbeheerders hebben in de zgn. junibrief en de septembercirculaire het 1^e en 2^e compensatiepakket corona bekend gemaakt. Via de decembercirculaire 2020 is het 3^e pakket gepresenteerd. Het kabinet stelt in het vooruitzicht dat inkomstenderving en compensatie van reële kosten ook worden voortgezet tot en met het 1^e kwartaal 2021. En wat betreft de GGD en veiligheidsregio loopt het door in het hele kalenderjaar 2021.</p> <p>Buiten het gemeentefonds om worden in 2020 en 2021 nog meer compensaties verstrekt in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUK's) . Dat betreft (bedragen op macro-niveau):</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwembanen en ijsbanen. € 100 miljoen. - verlenging steun aan sportverenigingen. € 60 miljoen. - toezicht en handhaving. € 60 miljoen. - TOZO 3 regeling. - beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer. <p>Wat niet duidelijk is wat er gebeurt met eventuele toename van werklozen door de crisis. De gemeente kan in de toekomst geconfronteerd worden met extra uitgaven voor verschillende uitkeringen. Hierdoor ontstaan extra kosten, maar is mogelijk ook extra financiële capaciteit noodzakelijk. In hoeverre de gemeenschappelijke regelingen extra kosten maken die door de deelnemers vergoed moeten worden is nog niet duidelijk.</p> <p>In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een overzicht opgenomen van alle bedragen die de gemeente in 2020 ontvangen heeft en een aankondiging van bedragen die de gemeente in het 1^e kwartaal van 2021 ontvangt. De bedragen hebben allemaal een eenmalig karakter!</p>	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Nominale groei Algemene uitkering in % o.b.v.:			
• Meicirculaire 2019	7,30%	3,13%	
• Septembercirculaire 2019	6,06%	3,91%	

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
• Meicirculaire 2020		4,65%	
• Septembercirculaire 2020		4,62%	4,62%

3. Beleggingen			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
<ul style="list-style-type: none"> Compensatie voor het wegvallende dividend vanuit het aandelenbezit Essent na de verkoop in 2009. 	<ul style="list-style-type: none"> Beleggen van de oorspronkelijke € 24 miljoen welke zijn ontvangen na de verkoop van Essent. Hiervoor zijn obligaties aangekocht welke in 4 tranches vrijvallen. Hier van resteert per 1 januari 2020 € 9,0 miljoen. In januari 2020 is tranche IV vervroegd ad € 9,0 miljoen vrijgevallen. Het vervroegd vrijvallen is gedaan vanwege de lage rente. Hierdoor kon meer rendement worden behaald. 	De laatste tranche is vrijgevallen in januari 2020.	
Maximaal rendement op het aandelenbezit van Enexis en de BNG.	<ul style="list-style-type: none"> Na de verkoop en splitsing van Essent waren voor de aandeelhouders de dividenden van Enexis, Attero en EPZ van belang. In 2014 zijn de aandelen van Attero verkocht. Voor de overige twee bedrijven is in 2020 over 2019 een dividend ontvangen van € 0,70 per aandeel. In totaliteit correspondeert dit met een bedrag van circa € 389.800. Wat betreft het dividend BNG over 2019 is het beleid van de ECB gevolgd. Op basis van een uitdrukkelijke aanbeveling van de Economic Systemic Risk Board (ESRB), heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken laten weten haar aanbeveling over het uitstellen of schrappen van dividenduitkeringen over 2019 te verlengen tot eind 2020. Op 15 december 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenden of deze te beperken. Dividenden mogen onder strikte voorwaarden maximaal 15% van de gecumuleerde winst 2019-2020 bedragen. BNG Bank heeft besloten gebruik te maken van de ruimte die de ECB biedt en een bedrag van circa EUR 25 miljoen aan dividend over 2019 uit te keren (ongeveer EUR 0,45 per aandeel). Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant vindt op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaats en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB. Verantwoording van de ontvangst vindt plaats in 2020. In totaal bedraagt het dividend over 2019 ongeveer € 27.200. 	Dividenden van het voorgaande jaar worden doorgegaan in mei/juni van het daarop volgende jaar uitgedeerd.	
Een veilig, betaalbaar en betrouwbaar energienetwerk.	<ul style="list-style-type: none"> Het verstrekken van een converteerbare hybride geldlening aan Enexis. De aandeelhouders geven Enexis het recht om de lening om te zetten naar aandelen als 	Jaarlijks wordt het rendement aan de deelnemende	

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

3. Beleggingen			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	dat nodig is voor de financiële stabiliteit van Enexis. De gemeente Echt-Susteren bezit 556.200 aandelen in Enexis Holding N.V. Dit is 0,3716% van het totale aandelen van Enexis. De totale lening door Enexis bedraagt € 500 miljoen. Het aandeel van de gemeente Echt-Susteren hierin is € 1.857.936. Over 2020 (gedeeltelijk jaar) is een rendement ontvangen van € 13.759,05.	gemeenten uitgekeerd.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Dividend Enexis en EPZ	€ 0,815350	€ 0,67	€ 0,70
Aantal aandelen Enexis en EPZ	556.200	556.200	556.200
Dividend BNG	€ 2,85	€ 1,16	€ 1,27
Aantal aandelen BNG	21.411	21.411	21.411

4. Taxaties wet WOZ (Waardering onroerende zaken)			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Een marktconforme waarde van de woningen en niet-woningen.	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijkse taxatie van de WOZ-objecten. In de eerste acht weken van ieder jaar stelt BsGW namens de gemeente bij WOZ-beschikking de waarde vast van alle onroerende zaken in de gemeente. BsGW maakt de opgestelde taxatie officieel bekend aan inwoners en bedrijven via het aanslagbiljet gemeentelijke belastingen. Daarop kunnen inwoners en bedrijven eventueel bezwaar maken. De WOZ-waarde is bepalend voor de belastingen die gemeenten, maar ook de rijksoverheid en waterschappen treffen. De peildatum voor de taxaties 2020 bedroeg 1 januari 2019. Bijhouden van een volledige WOZ-administratie door BsGW, waardoor alle veranderingen van woningen, niet-woningen en ongebouwde objecten binnen de gemeente zo accuraat mogelijk worden meegenomen in de WOZ-taxaties. Uitvoeren van marktanalyse door BsGW via bureau- en veldanalyse. De permanente marktanalyse van woningen en niet-woningen is een belangrijk deelproces binnen de uitvoering van de Wet WOZ. Het is van belang dat de gemeente (BsGW) de koop-prijzen van woningen en niet-woningen en de huurprijzen van niet-woningen goed 	Taxaties vinden gedurende het gehele jaar door.	

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

4. Taxaties wet WOZ (Waardering onroerende zaken)			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	<p>vastlegt in het waarderingssysteem en de vraagprijzen gebruikt om te controleren of de modelwaarden aansluiten op de markt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik maken van een modelmatige waarderingsapplicatie voor het taxeren van woningen, niet-woningen en agrarische objecten. • Hanteren van taxatiewijzers voor diverse typen objecten, zoals scholen, ziekenhuizen, etc. Deze taxatiewijzers geven op basis van uitgevoerde marktanalyses kengetallen en rekenmethoden voor het bepalen van de WOZ-waarde. De taxatiewijzers dragen bij aan de uniforme en kwalitatief goede waardering van deze objecten. • Afhandelen van bezwaren en beroepen binnen de wettelijk gestelde termijnen. • Informatie leveren aan het Waterschap, de belastingdienst en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). 		

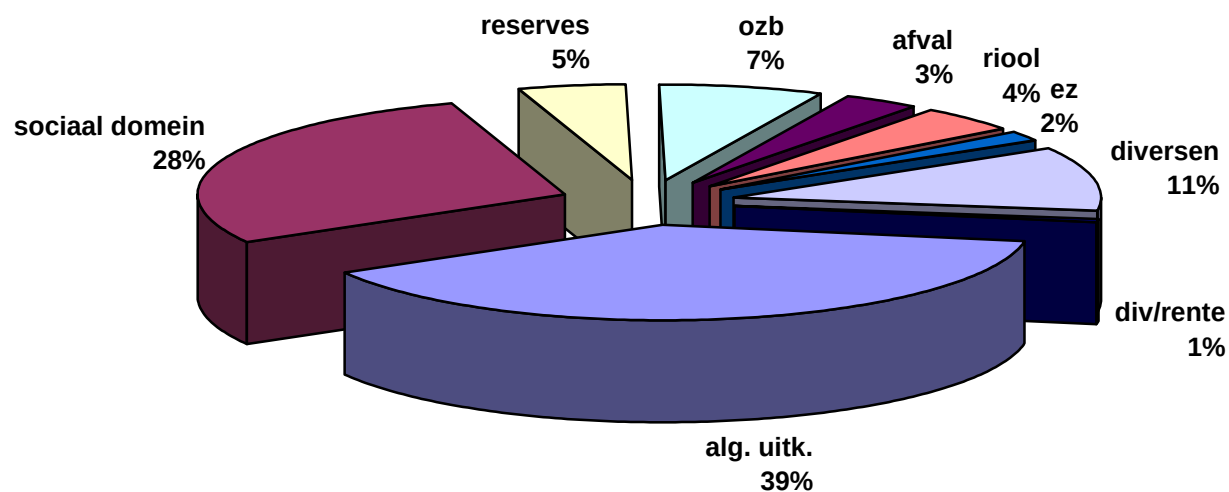
Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Wettelijk voorgeschreven			
Gemiddelde WOZ-waarde woningen E-S ¹⁾ ²⁾	€ 209.072	n.n.b.	€ 224.518
Gemiddelde WOZ-waarde woningen Limburg ¹⁾ ²⁾	€ 199.061	n.n.b.	€ 214.573
Overige			
Totale WOZ-waarde niet-woningen E-S (x 1.000) ²⁾	€ 567.689	n.n.b.	€ 570.683
¹⁾ Gegevens uit Belastingoverzicht 2020 (provincie Limburg; maart 2020) ²⁾ Bij het opstellen van de begroting 2020 waren de begrotingsgegevens nog niet bekend			

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Inkomsten (x € 1 miljoen)	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Algemene uitkering van het rijk	€ 32,1	€ 32,9	€ 36,6
Vergoeding rijk bijstandsuitkeringen ¹⁾	€ 6,3	€ 6,1	€ 10,5
Deelfonds Wmo	€ 5,3	€ 5,3	€ 5,4
Deelfonds Participatie	€ 4,0	€ 3,7	€ 4,0
Deelfonds jeugd	€ 6,9	€ 6,8	€ 6,6
Onroerende zaakbelastingen	€ 6,5	€ 6,5	€ 6,6
Afvalstoffenheffing	€ 3,0	€ 2,9	€ 3,2
Rioolrechten	€ 4,1	€ 4,1	€ 4,2
Dividend/rente belegging	€ 2,6	€ 0,9	€ 0,6
Economische zaken en grondexploitaties	€ 0,1	€ 1,6	€ 1,6
Onttrekkingen reserves	€ 9,7	€ 1,7	€ 4,6
Diversen ²⁾	€ 9,7	€ 5,8	€ 10,1
Totaal	€ 90,3	€ 78,3	€ 94,0

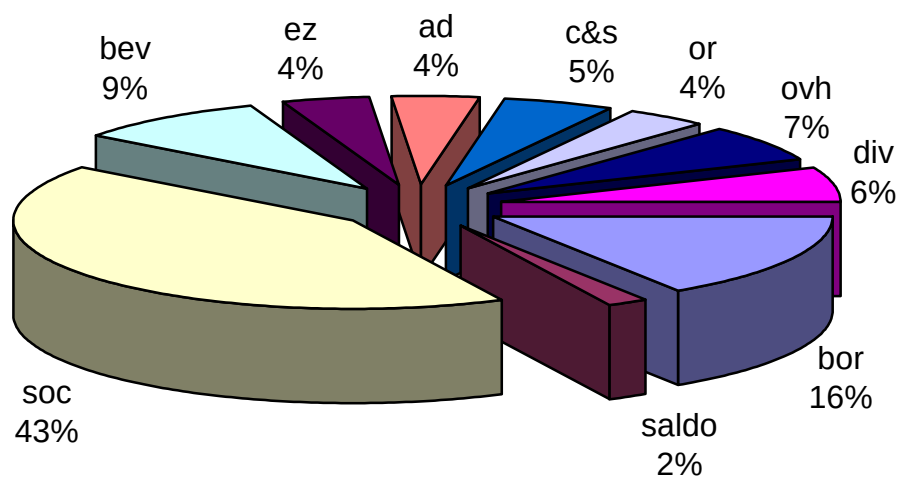
¹⁾ In rekening 2020 inclusief Tozo 1

²⁾ De post diversen is opgebouwd uit o.a. legesopbrengsten, pachten, huren, bijdragen derden, e.d..

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Uitgaven (x € 1 miljoen)	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bevolking en bestuur (bev)	€ 8,9	€ 8,0	€ 8,6
Openbare orde en veiligheid (oov)	€ 2,7	€ 2,7	€ 2,6
Beheer openbare ruimte (bor)	€ 13,8	€ 13,0	€ 14,8
Onderwijs	€ 1,6	€ 1,9	€ 1,9
Cultuur & sport (c&s)	€ 5,2	€ 4,2	€ 4,9
Sociaal domein	€ 36,1	€ 33,7	€ 39,9
Ruimtelijke ontwikkeling/volkshuisvesting	€ 2,1	€ 1,0	€ 1,4
Omgevingsrecht (or)	€ 2,8	€ 2,3	€ 3,5
Economische zaken en grondexploit. (ez)	€ 3,3	€ 3,1	€ 3,9
Algemene dekkingsmiddelen	€ 5,7	€ 2,2	€ 4,1
Overhead (ovh)	€ 6,4	€ 6,2	€ 6,4
Rekening-/begrotingsaldo	€ 1,7	€ -	€ 2,0
Totaal	€ 90,3	€ 78,3	€ 94,0

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen in duizenden euro's)	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Algemene dekkingsmiddelen			
Algemene uitkering gemeentefonds	€ 46.097 ²⁾	€ 48.860	€ 52.694
Algemene belastingen			
Onroerende zaakbelasting	€ 6.468	€ 6.530	€ 6.574
Hondenbelasting	€ 176	€ 175	€ 178
Toeristenbelasting	€ 467	€ 342	€ 478
Onvoorzien			
Onvoorziene uitgaven algemeen	€ -	€ 104	€ -
Rente van kapitalen			
Dividend BNG	€ 61	€ 25	€ 27
Belegging APG	€ 599	€ 407	€ -
Rente bruglening Enexis	€ 94	€ -	€ -
Dividend Enexis, Attero	€ 453	€ 382	€ 421
Saldo begroting voor bestemming	- € 1.971	- € 1.030	€ 3.166
Mutaties met reserves			
Toevoegingen aan reserves	€ 6.103	€ 683	€ 5.660
Onttrekking aan reserves	€ 9.746	€ 1.713	€ 4.574
Saldo reserves	€ 3.643	€ 1.030	- € 1.086
Saldo begroting na bestemming	€ 1.672	-	€ 2.080

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
Lasten	2.145.187	1.348.608	1.062.320
Baten	40.933.185	43.743.049	44.356.105
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	- 38.787.998	- 42.394.441	- 43.293.785
Storting reserves	51.187	1.105.466	2.990.495
Onttrekking reserves	1.089.891	3.925.839	2.782.691
Mutaties van de reserves	- 1.038.704	- 2.820.373	207.804
Totaal lasten	2.196.374	2.454.074	4.052.815
Totaal baten	42.023.076	47.668.888	47.138.796
Gerealiseerde resultaat	- 39.826.702	- 45.214.814	- 43.085.981

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

8. Recapitulatie

Programmaverantwoording
2020

Recapitulatie Programmarekening 2020

Programma	Bedrag begroot primitief	Bedrag begroot uitgaven	Bedrag werkelijk	Bedrag begroot primitief	Bedrag begroot inkomsten	Bedrag werkelijk	Saldo
Bevolking en Bestuur	8.043.837	8.865.520	8.547.718	538.880	539.587	699.910	7.847.807
Openbare orde en veiligheid	2.688.565	2.664.876	2.614.206	104.147	184.270	185.754	2.428.452
Beheer openbare ruimte	12.978.663	14.704.072	14.838.968	8.003.824	9.268.193	9.707.532	5.131.436
Onderwijs	1.916.318	1.909.991	1.892.788	370.308	634.569	662.608	1.230.180
Cultuur & Sport	4.160.577	5.820.807	4.912.774	627.335	1.052.287	1.025.528	3.887.245
Sociaal Domein	33.649.901	42.348.024	39.920.759	22.877.541	28.635.671	27.856.770	12.063.989
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	993.004	1.400.772	1.391.605	170.057	795.970	287.593	1.104.012
Omgevingsrecht	2.318.208	2.764.144	3.497.266	876.000	1.092.500	1.701.474	1.795.792
Economische Zaken en grondexploitaties	3.105.082	4.223.510	3.852.723	2.571.759	3.862.772	3.940.994	-88.271
Algemene dekkingsmiddelen	2.196.374	2.454.074	4.052.815	42.023.076	47.668.888	47.138.796	-43.085.981
Overhead	6.216.794	6.657.325	6.423.996	104.396	361.494	818.886	5.605.110
Resultaat	0	283.086		0			2.080.228
Totaal	78.267.323	94.096.201	91.945.618	78.267.323	94.096.201	94.025.846	0

9. Paragrafen

Programmaverantwoording

2020

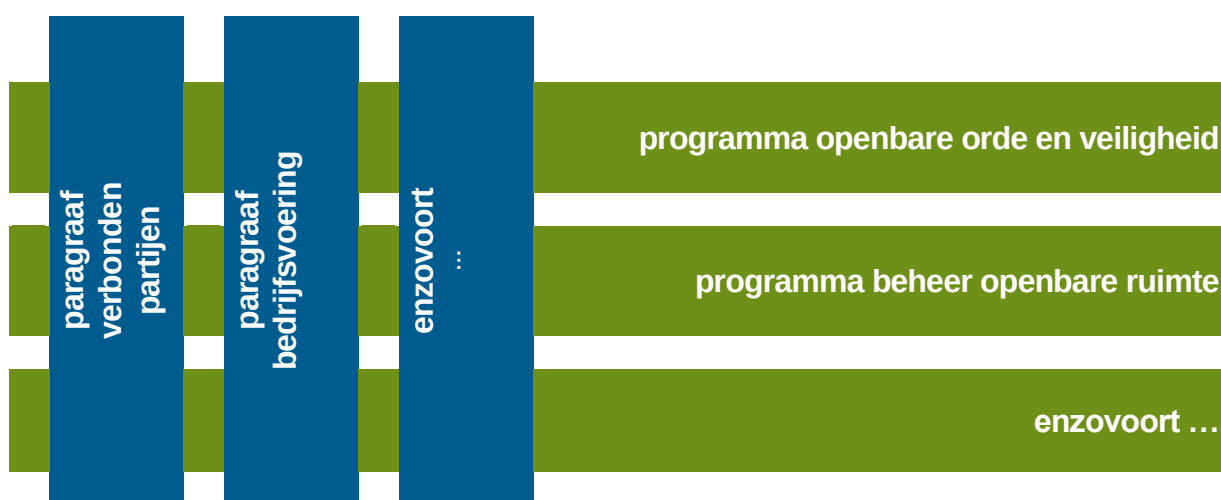
9.1 Inleiding paragrafen

De paragrafen bij de begroting en de jaarstukken geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting en de jaarstukken gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Die kunnen grote financiële impact hebben. Mogelijk is hun politieke betekenis groot, of zijn ze van belang voor de realisatie van de programma's. Het gaat bijvoorbeeld om het aangeven van het beleid over het weerstandsvermogen: Wat denkt de raad dat een verstandige spaarpot is voor toekomstige tegenvallers? Over de onderwerpen van de paragrafen is momenteel veelal in de

begroting, jaarstukken en andere documenten informatie te vinden, maar deze informatie is versnipperd. Vanwege het belang van de betrokken onderwerpen en het feit dat de raad in een duaal stelsel kaders stelt en controleert, is het belangrijk dat de raad een overzicht heeft van de betrokken onderwerpen en daarvoor een instrument heeft om de kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Daarvoor zijn de paragrafen.

De paragrafen en de programma's

Er is een relatie tussen de programma's en de paragrafen. Deze relatie is in het onderstaande schema weergegeven:

Zoals het schema aangeeft, is er enige overlap tussen de paragrafen en de programma's. Bijvoorbeeld wanneer een gemeente heeft gekozen voor het instrument kwaliteitshandvesten dan wordt deze keuze opgenomen en uitgewerkt in de paragraaf bedrijfsvoering. Betreft een van de kwaliteitshandvesten het parkeerbeleid (een wielklem wordt binnen één uur na melding verwijderd), dan kan dit ook een onderdeel vormen van het programma beheer openbare ruimte.

De mate waarin onderwerpen zowel in de bedrijfsvoeringparagraaf als in een programma terugkomen, hangt ook af van het politieke gewicht dat het onderwerp heeft in het programma. Is in genoemd voorbeeld het kwaliteitshandvest parkeerbeleid maar van marginale betekenis in het programma beheer openbare ruimte, dan kan in het programma met een korte verwijzing worden volstaan. Is het een cruciaal onderdeel in het programma, dan wordt daar op het kwaliteitshandvest ingegaan.

Een vergelijkbare redenering gaat op voor de andere paragrafen.

Een eenduidige richtlijn is hier niet makkelijk te geven, omdat per gemeente en per begrotingsjaar de situatie kan verschillen. Elke gemeente moet haar eigen 'maatwerk' vinden. Een duidelijk markeringspunt is dat de programma's direct gericht zijn op de inwoners en de paragrafen indirect; het zijn kaders die de raad voor het college stelt voor het beheer en de uitvoering.

Het hoofddoel van de paragrafen is de raad in staat te stellen de beleidslijnen van de diverse onderdelen van de financiële functie vast te stellen en de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren. Daarnaast betekenen de paragrafen ook dat de raad meer zelf gaat regelen. De raad wordt niet alleen beter in staat gesteld de kaderstellende en controlerende functie uit te voeren, maar heeft ook een plicht tot kaderstellen en controleren. Het gaat vooral om zaken waarbij gemeenten te zeer verschillen om normen verplichtend op te leggen. Een standaardnorm voor het weerstandsvermogen is immers

niet goed mogelijk, gezien de verschillen tussen gemeenten. Daar staat tegenover dat transparantie essentieel is voor de raad zelf, maar ook voor de inwoners en de toezichthouders, dus voor het algemeen belang. Om voldoende transparantie te verkrijgen is het van belang dat de raad zelf aangeeft wat hij onder bijvoorbeeld de weerstandscapaciteit en risico's verstaat en wat zijn beleid over het weerstandsvermogen is.

Bovenstaande geeft eigenlijk al aan dat de paragrafen, niet alleen van belang zijn voor raad en inwoner, maar ook voor de toezichthouder. Die heeft een toegenomen behoefte aan informatie voor het beoordelen van de financiële positie van gemeenten. Redenen hiervoor zijn de complexer wordende samenleving, ontwikkelingen op het gebied van financiering en vormen van verzelfstandiging. Daarnaast hebben gemeenten, via decentralisatie meer taken en verantwoordelijkheden gekregen. Een belangrijk deel van de informatiebehoefte van de toezichthouder wordt opgevangen door de voorgestelde paragrafen bij de begroting en de jaarstukken.

Waarom, welke paragrafen?

Zeven paragrafen zijn verplicht gesteld bij het Besluit Begroten & Verantwoorden (BBV). Alle paragrafen zijn, ieder op hun eigen manier, van belang voor het inzicht in de financiële positie. Hieronder wordt kort beschreven welke paragrafen voorgeschreven zijn en wat het specifieke belang van de desbetreffende paragraaf is.

Lokale lasten

Het overzicht lokale heffingen, maakt deel uit van het programmaplan van het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Bij de uitwerking van de lokale heffingen kan naast de algemene dekkingsmiddelen, zoals de OZB, ook worden ingegaan op lokale heffingen die bij een programma horen. Zo worden de rioolrechten op een programma, bijvoorbeeld volksgezondheid of infrastructuur, geboekt als baten. Het overzicht lokale heffingen heeft betrekking op de belastingen en op de heffingen. Het overzicht bevat de beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen. De belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten. De lokale lasten zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De uitgangspunten van het beleid, de tarieven, de kostendekkendheid, kwijschelding

en 'lastenplaatjes' zijn de centrale onderwerpen van dit onderdeel.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is belangrijk wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet.

Aandacht voor het weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op een eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, wordt vastgelegd in een ministeriële regeling. Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen functie als normeringinstrument in het kader van het financieel toezicht door de provincies. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd gebruikt bij onder anderen financiële stresstesten. Een gemeente kan bij de vaststelling van de eigen normen gebruik maken van de signaleringswaarden zoals die worden toegepast bij stresstesten.

Onderhoud kapitaalgoederen

Dit onderdeel gaat met name in op de onderhoudstoestand en de kosten van wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken en dergelijke. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een groot deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom belangrijk voor een juist inzicht in de financiële positie.

Financiering

De financieringsparagraaf is sinds 2001 verplicht bij begroting en jaarverslag. Het doel van deze paragraaf is de uitvoering van de treasuryfunctie te volgen.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is nodig voor het verwezenlijken van de taken van gemeenten. De bedrijfsvoeringparagraaf moet inzicht geven in de stand

van zaken en de beleidsvoornemens over de bedrijfsvoering; met het oog op het uitvoeren van de programma's in het programmaplan en met het oog op de continuïteit van de gemeente. Delen van bedrijfsvoering zijn vanaf 1 juli 2017 ondergebracht in het Servicecentrum MER. Het betreft personeel & organisatie, financiën, documentaire informatievoorziening en informatisering en automatisering.

Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in derde rechtspersonen, waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Gezien de veelheid aan verbonden partijen en hun financiële en bestuurlijke belang is het voor het inzicht van de raad belangrijk dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in de programma's in hoofdlijnen aan worden gegeven. Daarbij moet apart stilgestaan worden bij de plannen over verbonden partijen.

Grondbeleid

De hoofdlijnen van het grondbeleid komen in deze paragraaf aan de orde. De paragraaf grondbeleid geeft de visie op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de doelstellingen, zoals opgenomen in het programmaplan. Via grondbeleid kan een nadere invulling aan het uitvoeren van bepaalde beleidsvoornemens worden gegeven. Gedacht kan worden aan volkshuisvesting. Gezien het grote financiële belang van grondbeleid is een overzicht van het grondbeleid noodzakelijk voor de raad.

De paragrafen en de beleids- en budgetcycli

Van de programma's is gezegd dat een gemeente een reeks van beleidscycli kent, met elk hun eigen beleidsprocessen en eigen, veelal meerjarige tijdshorizon. De begroting kan daarom worden gezien als de beleidsmatige en

budgettaire neerslag van meerjarige beleidscycli die betrekking hebben op één kalenderjaar. De raad gebruikt in deze visie de begroting als een instrument van planning en control om het voortschrijden van de uitvoering van de (beleids-)programma's (bij) te sturen en te controleren. Ook voor de onderwerpen van de paragrafen geldt dat ze veelal een meerjarige tijdshorizon hebben en voor de raad een instrument van planning en control zijn. In dat licht zijn er twee manieren om met de paragrafen om te gaan.

De gemeente gaat uit van een nota voor het terrein van de desbetreffende paragraaf. Zo'n nota geeft dan bijvoorbeeld ontwikkelingen die belangrijk zijn, uitgangspunten, een visie, een lange termijn aanpak en prioriteiten. De nota's, die net zoals bij de beleidsnota's voor de programma's een neerslag kunnen krijgen in een collegeprogramma, zijn dan leidend bij het opstellen van de paragrafen. Deze behandelen voor het desbetreffende onderwerp de voortgang van de beleidsuitvoering, zoals aangegeven in de nota, de nieuwe ontwikkelingen en de vraag of de inhoud van het beleid nog steeds van toepassing is. De paragrafen hebben op die manier, evenals de programma's, een functie in de planning en control van de raad. De paragrafen kunnen in deze aanpak meer *to the point* zijn en kort zijn, zeker wanneer er geen duidelijke beleidswijzigingen nodig zijn. Ook is het bij deze benadering van belang dat de desbetreffende nota actueel blijft door deze bijvoorbeeld een keer in de vier jaar bij te stellen.

Een vereiste is dat de paragrafen zelfstandig leesbaar zijn. Dat betekent onder meer dat er kort wordt samengevat wat in de nota is bepaald. Ook het onderwerp van de paragraaf is van invloed op de inhoud en de omvang. Een paragraaf weerstandsvermogen bijvoorbeeld is als regel omvangrijker dan een paragraaf verbonden partijen. Het eerste onderwerp heeft namelijk een dynamischer karakter dan het tweede. Als de tweede benadering niet gekozen wordt, dan is als regel de paragraaf langer dan in het geval er met een nota gewerkt wordt.

9.2 Paragraaf lokale heffingen

Verordening 212: Artikel 14. In de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. De mate van kostendekkendheid van de rioolrechten en de afvalstoffenheffing

- b. Het aantal en het bedrag aan kwijtscheldingen
- c. De waardeontwikkeling van onroerende zaken

Deze paragraaf bevat verder informatie over het tarievenbeleid voor de gemeentelijke heffingen, de ontwikkeling van de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente.

	Rekening 2019	Begroting 2020	Bijgestelde begroting 2020	Rekening 2020
OZB	€ 6.468.000	€ 6.530.000	€ 6.530.000	€ 6.574.000
Afvalstoffenheffing	€ 2.959.000	€ 2.859.000	€ 2.859.000	€ 3.179.000
Rioolheffing	€ 4.066.000	€ 4.144.000	€ 4.144.000	€ 4.185.000
Hondenbelasting	€ 176.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 178.000
Toeristenbelasting	€ 467.000	€ 342.000	€ 242.000	€ 478.000

Lokale heffingen

Visie en uitgangspunten

In deze jaarrekening zijn bij de verantwoording over de lokale lasten de volgende uitgangspunten aangehouden:

- Kostendekkendheid: het eerste uitgangspunt is dat de gebruiker betaalt. De gemeenteraad is vrij om de hoogte van het tarief vast te stellen met een kostenonderbouwing als basis, waarbij het Rijk een aantal grenzen heeft gesteld, waaronder een maximale kostendekkendheid van 100%.
- Voor de berekening van de bouwleges is een staffeling van de tariefberekening toegepast. Dit is in plaats van een vast percentage van de bouwsom dat tot en met 2018 van toepassing was. Het plafond voor de te heffen bouwleges is bepaald op € 350.000.
- In het hoofdlijnenakkoord 2018-2022 is aangegeven dat de onroerendezaakbelasting in de periode 2018-2022 met maximaal 1,75% per jaar stijgt. Dit is waarschijnlijk minder dan de inflatiecorrectie. Om dit gedeeltelijk te compenseren is in de kadernota 2020 een voorstel gedaan het tarief voor de niet-woningen toe te laten groeien naar het gemiddelde Limburgse tarief voor niet-woningen van de plattelandsgemeenten. Dit is vertaald in een jaarlijkse stijging van 4% voor drie jaar, in plaats van de in het Hoofdlijnenakkoord genoemde 1,75%. In 2022 wordt dit opnieuw bekeken.
- Een aantal Kamerleden (amendement Omtzigt) dienden bij de behandeling van het Belastingplan 2019, een amendement in. De strekking hiervan was dat voor sportac-

commodaties, dorpshuizen en niet-woningen van 'sociaal belang' het ozb-tarief voor woningen mag worden toegepast. De gemeente heeft het advies van de VNG gevolgd en is voorlopig geen voorstander van het toepassen van deze tariefdifferentiatie ozb. Volgens het advies van de VNG zijn er teveel onduidelijkheden en kleven er teveel risico's op gerechtelijke procedures en proceskostenvergoedingen aan. Daarnaast doet de gemeente zichzelf financieel tekort door gebruik te maken van de mogelijkheden van dit amendement, tenzij de wegvallende ozb-inkomsten gecompenseerd worden door een verhoging van de overige ozb-inkomsten.

- De hoogte van de tarieven en de kostendekkendheid van de tarieven zijn in december 2019 door de raad vastgesteld.
- Het nieuwe systeem voor de inzameling van het huishoudelijk afval is op 1 januari 2020 gestart. De raad heeft in de vergadering van 21 februari 2019 gekozen voor een moderne en duurzame afvalinzameling, volgens de startnotitie Van Afval Naar Grondstoffen. Het scheidingsgedrag van de inwoners wordt maximaal gestimuleerd met een goede service en een financiële prikkel. De tarieven zijn 100% kostendekkend en als de inwoners het afval goed scheiden betalen zij een lagere afvalstoffenheffing dan in voorgaande jaren. In de vergadering van 6 juni 2019 heeft de raad de tarieven 2020 vastgesteld.
- Volgens het in de raad van 22 september 2016 vastgestelde Gemeentelijk riolerings-

plan (GRP) 2017-2021 is het tarief voor rioolheffing in 2018 gebleven op het niveau van 2017. Vanaf 2019 is dit geleidelijk verhoogd met 1,6% tot € 295 in 2028. Vanaf 2016 zijn objecten in de lozing betrokken die indirect lozen op het riool. Het is wettelijk vereist deze objecten in de heffing te betrekken en het is gerechtvaardigd en juridisch verdedigbaar om deze objecten maar voor 50% te belasten. In 2021 wordt een nieuw GRP aan de raad voorgelegd voor de periode 2022-2026.

- Het tarief voor de toeristenbelasting bedraagt € 1,50 per persoon per overnachting.
- Om onderscheid in tarief tussen het kort verblijf van arbeidsmigranten in verblijven met een niet-recreatieve bestemming (bijvoorbeeld huisvesting volgens de beleidsnotitie *'huisvesting shortstay-arbeidsmigranten gemeente Echt-Susteren'*) enerzijds en elke andere vorm van kort verblijf anderzijds mogelijk te maken, is vanaf 2018 de lijst van definities uitgebreid en is onderscheid gemaakt in het van toepassing zijnde tarief per persoon per nacht. Dit tarief is € 1 per persoon per overnachting. Het onderscheid is gebaseerd op de aard van het verblijf dat voor overnachting ter beschikking wordt gesteld. Een en ander houdt in dat verblijf door bijvoorbeeld arbeidsmigranten in verblijven met een recreatieve bestemming (of verblijven die bepaalde perioden van het jaar als zodanig worden gebruikt), belast wordt tegen het reguliere (hogere) tarief.
- Hoewel de grafrechten van openbare begraafplaatsen niet kostendekkend zijn worden deze niet verder verhoogd. Er is duidelijk een maatschappelijke trend zichtbaar dat het aantal crematies toeneemt en het aantal begravingen afneemt. Dit heeft tot gevolg dat de lasten van de begraafplaatsen over minder begravingen moet worden omgeslagen, waardoor de kosten per begraving sterk stijgen. Hierdoor wordt de keuze voor een begraving of crematie om financiële redenen bijna onmogelijk. Dit is een onwenselijke ontwikkeling. Daarom zijn de tarieven van begravingen bevroren op het niveau van het jaar 2015.
- Op basis van de Gemeentewet is er geen grondslag voor de invoering van een leegstandsbelastingen voor niet-woningen.

Kostendekkendheid tarieven

Rechten	Rekening 2020	Kostendekkendheid
Afvalstoffenheffing	€ 3.179.000	92%
Rioolheffing	€ 4.185.000	109%
Leges	€ 1.924.000	100%
Begrafenisrechten	€ 37.000	43%
Totaal	€ 9.325.000	

Relaties met de programma's

De diverse belasting- en heffingenopbrengsten zijn verantwoord onder de volgende programma's:

Programma	Belasting
Bevolking en bestuur	Leges
Openbare orde en veiligheid	Leges
Beheer Openbare Ruimte	Rioolheffing Afvalstoffenheffing Begrafenisrechten Leges
Omgevingsrecht	Leges
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Leges
Algemene dekkingsmiddelen	Onroerende zaakbelastingen Toeristenbelasting Hondenbelasting Precariorechten

Kostenontwikkelingen

De kostenontwikkeling voor inzameling en verwerking van afval ziet er als volgt uit:

Kostensoort	X € 1.000
Directe kosten	3.190
Kwijtschelding	57
Oninbaar	16
Kapitaallasten	123
Storting voorziening	- 55
Inkomsten excl. heffingen	- 576
Netto kosten	2.755
Overhead	219
Compensabele btw	493
Totale kosten	3.467
Opbrengst heffingen	

Kostensoort	X € 1.000
- reinigingsrechten	32
- eenpersoons huishoudens	808
- meerpersoons huishouden	2.339
Totale heffingen	3.179
Dekkingspercentage	92%

Voor het rioolrecht ziet de onderbouwing er als volgt uit:

Kostensoort	X € 1.000
Directe kosten	1.366
Kwijtschelding	-
Oninbaar	21
Kapitaallasten	1.809
Storting voorziening	72
Inkomsten excl. heffingen	- 49
Netto kosten	3.219
Overhead	256
Compensabele btw	378
Totale kosten	3.853
Opbrengst heffingen	
- rioolheffing	4.185
Totale heffingen	4.185
Dekkingspercentage	109%

Extracomptabele berekening

In de tarieven van de heffingen zijn een aantal componenten extracomptabel berekend. Volgens het BBV is dit toegestaan. Het betreft:

- een rentepercentage van 3,5% over de boekwaarden van de investeringen;
- overhead: de totale overheadskosten van afgerond € 6,2 miljoen zijn berekend als een percentage over het begrotingstotaal van afgerond € 78,3 miljoen (7,94%); het gehanteerde percentage komt uit de begroting (voorcalculatie);
- de compensabele btw over de afschrijvingscomponent van de afschrijvingen vanaf 2003 (19% over de periode 2003-2012; 21% over 2013-2020).

Onroerende Zaak Belasting (OZB)

Voor 2020 golden voor de aanslagen OZB de, naar prijspeil 1 januari 2019, vastgestelde waarden van het onroerend goed. Het is een bestendige gedragslijn om na een herwaardering te rekenen met een per saldo gelijkblijvende netto OZB-opbrengst. Voor 2020 is een stijgingspercentage van 1,75% gehanteerd voor woningen en 4% voor niet-woningen.

Openbaarheid WOZ-waarde

Vanaf 1 oktober 2016 zijn WOZ-waarden van woningen verplicht openbaar. Echt-Susteren is medio oktober 2017 aangesloten op de landelijke voorziening (LV-WOZ) en voldoet daarmee aan deze wettelijke plicht.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente heeft eigen beleidsvrijheid voor de normbedragen bij het toekennen van kwijtschelding. De kwijtscheldingsnorm is in Echt-Susteren 100% van de voor de aanvrager geldende bijstandsnorm.

BsGW voert het kwijtscheldingsbeleid uit. Ze maken hierbij gebruik van het Inlichtingenbureau (IB). Het Inlichtingenbureau toetst de gegevens van de aanvrager die nodig zijn voor eventuele kwijtschelding aan de criteria om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Het gaat hierbij om de gegevens van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW). Komt de aanvrager op basis van deze toetsing in aanmerking voor kwijtschelding, dan wordt deze automatisch toegekend en hoeft de aanvrager niet opnieuw een verzoek in te dienen.

Om voor deze toetsing in aanmerking te komen, is de toestemming nodig van de aanvrager. Die toestemming verleent hij door een handtekening te plaatsen op het formulier 'verzoek om kwijtschelding'.

Belasting	X € 1	% ¹⁾
Onroerende-zaakbelasting	-	-
Afvalstoffenheffing	58.000	1,8%
Reinigingsrechten bedrijven	-	-
Rioolheffing	-	-
Totaal	58.000	0,4%

% afvalstoffenheffing ten opzichte van opbrengst afvalstoffenheffing; % totaal ten opzichte van totale belastingopbrengst

Tarieven

Hieronder is een overzicht ingevoegd van de belangrijkste tarieven die het afgelopen jaar en de jaren daarvoor golden.

	Tarieven	2017	2018	2019	2020
A	Algemene dekkingsmiddelen				
	OZB				
	<ul style="list-style-type: none"> Woningen – eigenaarsdeel 	0,14880%	0,14310%	0,14065%	0,13236%
	<ul style="list-style-type: none"> Niet-woningen – eigenaarsdeel – gebruikersdeel 	0,21573% 0,17245% 0,38818%	0,21797% 0,17424% 0,39221%	0,21870% 0,17482% 0,39352%	0,22266% 0,17799% 0,40065%
	<ul style="list-style-type: none"> Hondenbelasting 				
	<ul style="list-style-type: none"> 1^e hond 2^e en volgende hond 	€ 42,00 € 63,00	€ 42,00 € 63,00	€ 42,00 € 63,00	€ 43,10 € 64,65
	<ul style="list-style-type: none"> Toeristenbelasting 	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
B	Overige lokale heffingen				
	Afvalstoffenheffing				
	<ul style="list-style-type: none"> Vast recht (per aansluiting) <ul style="list-style-type: none"> Eenpersoons huishouden Meerpersoons huishouden Variabel deel (per lediging) 	€ 155,25 € 232,90	€ 155,25 € 232,90	€ 155,25 € 232,90	€ 101,00 € 155,00 € 9,00
	<ul style="list-style-type: none"> Rioolheffing Indirecte lozing (50%) 	€ 252,60 € 126,30	€ 252,60 € 126,30	€ 256,60 € 128,30	€ 260,70 € 130,35

9.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Verordening 212 artikel 16

1. *In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op een overzicht van de top 10 van de risico's.*
2. *Het beleid over het risicomanagement van de gemeente Echt-Susteren wordt vastgelegd in een "Nota Risicomanagement" en een "Nota Weerstandsvermogen". De raad stelt deze nota's vast. In de nota's wordt aandacht besteed aan:*
 - a. *De methodiek hoe het risicomanagement wordt gevoerd*
 - b. *De manier waarop het weerstandsvermogen wordt bepaald*
3. *De in lid 2 genoemde nota's worden tenminste één maal per raadsperiode geactualiseerd.*

Algemeen

Het doel van een gemeente is om maatschappelijke doelstellingen te realiseren voor zijn klanten (inwoners, ondernemingen, maatschappelijke instellingen, andere overheden etc.). Dit geldt ook voor onze gemeente.

Bij het realiseren van deze doelstellingen loopt de gemeente risico's. Deze risico's zijn van uiteenlopende aard. Om zicht te krijgen op de aard, inhoud en omvang van de risico's en op de mogelijke beheersmaatregelen, wordt risicomanagement toegepast. Het gemeentelijk risicomanagement is gericht op het opsporen en ondervangen van bedreigingen die aan het realiseren van de gestelde maatschappelijke doelstellingen in de weg kunnen staan.

Verder geeft het risicomanagement inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële en niet-financiële gevolgen van risico's op te vangen, (het zogenaamde weerstandsvermogen) en in de financiële buffer die de gemeente daarvoor nodig en beschikbaar heeft (de zogenaamde weerstandscapaciteit).

Beleidskader

Het huidige gemeentelijk beleid over risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgelegd in enerzijds de Nota risicomanagement Echt-Susteren 2018 en anderzijds de Nota weerstandsvermogen Echt-Susteren 2018, beiden vastgesteld door de raad op 5 juli 2018. Beide nota's zijn nauw met elkaar verbonden en

moeten in onderlinge samenhang gelezen worden.

Beleid over risicomanagement

In de Nota risicomanagement Echt-Susteren 2018 is voor de uitvoering van het risicomanagement gekozen voor het zgn. COSO ERMplus-model. Met behulp hiervan worden periodiek op een systematische wijze de risicodragende gebeurtenissen geïnventariseerd, de kans op optreden en het effect daarvan ingeschat, de al bestaande beheersmaatregelen in kaart gebracht en tenslotte het restrisico gekwantificeerd. Dit restrisico is de grondslag voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit resp. het weerstandsvermogen. Hierover wordt in de begroting en jaarrekening aan de raad gerapporteerd. Daarbij wordt ook de noodzakelijk geachte omvang van het weerstandsvermogen voorgesteld.

Het risicomanagement maakt daarmee regulier onderdeel uit van de gemeentelijke planning en control-cyclus en de berekeningen uit het risicomanagement-model geven de juiste omvang van de benodigde weerstandscapaciteit aan. Er wordt actief gestuurd op risicobeheersing om de risico's zoveel mogelijk te beperken en voorkomen. Ook wordt het risicobewustzijn gestimuleerd doordat in ieder op te stellen bestuurlijk behandelvoorstel (B&W-voorstel, raadsvoorstel), iedere projectfile en in iedere projectenrapportage verplicht een risicoparagraaf opgenomen moet worden.

Beleid over weerstandsvermogen

Hierna wordt kort ingegaan op de belangrijkste beleidsmatige keuzes voor het weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit zoals deze voortvloeien uit de Nota weerstandsvermogen Echt-Susteren 2018.

Bepaling weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- *Beschikbare* weerstandscapaciteit
- *Benodigde* weerstandscapaciteit

De **beschikbare** weerstandscapaciteit wordt bepaald door de optelling van:

- Algemene reserves
- Onbenutte begrotingsruimte
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Stille reserves in de materiële vaste activa
- Stille reserves in de niet uit de balans blijken- de bezittingen

Omdat in de Nota Reserves en Voorzieningen een onder- en bovengrens is gesteld aan de algemene reserves, kan de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- nooit minder bedragen dan de ondergrens van de algemene reserve (zgn. minimaal beschikbare weerstandscapaciteit);
- nooit meer bedragen dan de optelsom van de bovengrens van de algemene reserve, de onbenutte ruimte in begroting en belastingcapaciteit en de stille reserves in materiële vaste activa en niet uit de balans blijken bezittingen (zgn. maximaal beschikbare weerstandscapaciteit).

De **benodigde** weerstandscapaciteit is gelijk aan de optelsom van de financiële restrisico's uit het nettorisicoprofiel. Het nettorisicoprofiel is de resultante van het risicomanagementproces zoals beschreven in de Nota Risicomanagement Echt-Susteren 2018. Ter afdekking van risico's die op dit moment nog niet ingeschat zijn of kunnen worden, wordt dit bedrag vanuit het voorzichtigheidsbeginsel verhoogd met 10%. In formulevorm:

Formule 1

Benodigde weerstandscapaciteit = 1,1 x (som financiële restrisico's uit netto-risicoprofiel)

Bepaling weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- Het *relatieve* weerstandsvermogen
- Het *absolute* weerstandsvermogen

Het **relatieve** weerstandvermogen is het verhoudingsgetal (ratio) tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit, en wordt berekend op basis van de volgende formule:

Formule 2

Relatieve weerstandsvermogen =

$\frac{(\text{beschikbare weerstandscapaciteit})}{(\text{benodigde weerstandscapaciteit})}$

Dit verhoudingsgetal is een maatstaf voor de mate waarin financiële restrisico's kunnen worden opgevangen ('robuustheid van de gemeentelijke financiële positie'). Voor de beoordeling van deze ratio wordt uitgegaan van de volgende tabel:

Tabel 1

Ratio	Kwalificatie
> 2	Uitstekend
1,4 < X < 2	Goed
1,0 < X < 1,4	Ruim voldoende
0,8 < X < 1,0	Voldoende
0,6 < X < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Als beleidskader is gesteld dat het relatieve weerstandsvermogen tenminste de kwalificatie 'voldoende' moet hebben. Met andere woorden: dat de ratio tenminste 0,8 bedraagt.

Het **absolute** weerstandsvermogen is een door de raad vastgesteld bedrag dat als financiële buffer wordt aangehouden voor het opvangen van financiële restrisico's.

Dit bedrag moet beschikbaar zijn als weerstandscapaciteit en is in het theoretisch ideaalmodel tenminste gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit.

Maar omdat als beleidskader is gesteld dat het relatieve weerstandsvermogen tenminste 0,8 moet bedragen, volgt hieruit automatisch dat het absolute weerstandsvermogen tenminste gelijk moet zijn aan 80% van de benodigde weerstandscapaciteit. In formulevorm:

Formule 3

Absolute weerstandsvermogen = 0,8 x benodigde weerstandscapaciteit

Verder wordt vanuit het voorzichtigheidsbeginsel een normatieve ondergrens gesteld voor het absolute weerstandsvermogen. Deze normatieve ondergrens bedraagt 10% van enerzijds de Algemene Uitkering (AU) uit het gemeentefonds en deelfonds sociaal domein en anderzijds de OZB-capaciteit. Het bedrag voor de normatieve ondergrens wordt berekend op basis van de volgende formule:

Formule 4

Normatieve ondergrens absolute weerstandsvermogen = 0,1 x (AU + OZB-capaciteit)

Als beleidskader is gesteld dat de raad als absolute weerstandsvermogen de uitkomst van formule 3 vaststelt, tenzij dit bedrag lager is dan de uitkomst van formule 4. In dat laatste geval stelt de raad de uitkomst van formule 4 vast als abso-

lute weerstandsvermogen. Met andere woorden: het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet tenminste een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 4 zijn.

Tenslotte is er ook nog een normatieve bovengrens voor het absolute weerstandsvermogen. Dit hangt samen met het feit dat er een maximum zit aan de beschikbare weerstandscapaciteit, en het absolute weerstandsvermogen nu eenmaal niet meer kan bedragen dan de maximale beschikbare weerstandscapaciteit. Het bedrag voor de normatieve bovengrens wordt berekend op basis van de volgende formule: weerstandscapaciteit

Formule 5

Normatieve bovengrens absolute weerstandsvermogen = maximaal beschikbare weerstandscapaciteit

Als beleidskader wordt gesteld dat de raad als absolute weerstandsvermogen de uitkomst van formule 3 vaststelt, tenzij dit bedrag hoger is dan

de uitkomst van formule 5. In dat laatste geval stelt de raad de uitkomst van formule 5 vast als absolute weerstandsvermogen.

Berekening ondergrenzen, bovengrens, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen per 31 december 2020

Op basis van het gestelde in de Nota Risicomanagement Echt-Susteren 2018, de Nota Weerstandsvermogen Echt-Susteren 2018, de uitkomsten van het risicomanagementproces per 31 december 2020 en de aan deze begroting ten grondslag liggende gegevens worden de ondergrens, de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen per 31 december 2020 voor de jaarrekening 2020 als volgt berekend (afgerond op duizendtallen):

Tabel 2

Weerstandscapaciteit			Toelichting
A	Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 6.877.000	Op basis van de jaarrekening 2020, hoofdstuk 5, tabel 5 incidenteel € 5.496.000 en structureel € 1.381.000
B	Benodigde weerstandscapaciteit	€ 1.948.000	Zie formule 1: 1,1 x (som financiële restrisico's uit netto-risicoprofiel per 31 december 2020)
Weerstandsvermogen			Toelichting
C	Relatieve weerstandsvermogen	3,53	Zie formule 2: A gedeeld door B
D	Absolute weerstandsvermogen	€ 1.558.000	Zie formule 3: 0,8 x B
Ondergrenzen			Toelichting
E	Normatieve ondergrens relatieve weerstandsvermogen	0,80	Zie toelichting nota's.
F	Normatieve ondergrens absolute weerstandsvermogen	€ 5.900.000	Zie formule 4: 0,1 x (AU + OZB-capaciteit), waarbij: <ul style="list-style-type: none"> • € 52.428.000 (op basis van specificatie nr.9 d.d. 17 december 2020 van het ministerie van Binnenlandse zaken). • OZB-capaciteit 2020 € 6.574.000 (op basis van de jaarrekening 2020, paragraaf 3.1)
Bovengrenzen			Toelichting
G	Normatieve bovengrens absolute weerstandsvermogen	€ 11.381.000	Zie formule 5: Gelijk aan maximaal beschikbare weerstandscapaciteit, waarbij: <ul style="list-style-type: none"> • Bovengrens algemene reserve: € 10.000.000 (op basis Nota reserves en voorzieningen 2019);

			<ul style="list-style-type: none"> Onbenutte belastingcapaciteit: € 1.381.000 (op basis van jaarrekening 2020, hoofdstuk 5, tabel 5)
--	--	--	---

Conclusies:

1. **C** is groter dan **E**, dus **C** voldoet aan het ondergrensvereiste (= ratio moet tenminste 0,8 bedragen);
2. De kwalificatie van **C** luidt: 'uitstekend' (zie tabel 1);
3. **D** is kleiner dan **F**, dus **D** voldoet niet aan het ondergrensvereiste (= het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet minimaal een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 4 zijn). Het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet daarom minimaal bedrag **F** zijn;
4. **F** is kleiner dan **G** en voldoet dus aan het normatieve bovengrensvereiste (= het vast te stellen absolute weerstandsvermogen mag maximaal een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 5 zijn);
5. Daarom wordt het begrote absolute weerstandsvermogen per 31 december 2020 voor de jaarrekening 2020 vastgesteld op het bedrag **F**, dus op € 5.900.000.

Opgemerkt wordt dat, op basis van de per 31 december 2020 beschikbare informatie, van sommige onderkende risico's niet precies bekend is óf en zo ja in welke mate deze een financieel restrisico kennen. Dergelijke risico's zijn dus wel in beeld en worden als zodanig bewaakt, maar zijn nog niet cijfermatig verdisconteerd in het begrote weerstandsvermogen per 31 december 2020 voor de jaarrekening 2020.

Risico Top 10

Bij de 'Risico Top 10' wordt voor de rangvolgorde uitgegaan van het **netto** risico, d.w.z. het financieel restrisico dat overblijft nadat rekening is gehouden met de kans van intreden en met de genomen beheersingsmaatregelen.

Per 31 december 2020 ziet de 'Risico Top 10' er als volgt uit (afgerond op duizendtallen):

Risico Top 10	Onderwerp	Bruto-risico	Kans van intreden	Getroffen beheersingsmaatregelen	Netto-risico
1	Domein Jeugd	7.500.000	10%	Reserve Jeugd gevormd maar uitgeput. Effectiviteit beheersingsmaatregel 0% = € 0	750.000
2	Programma Centrum Echt Saldo diverse projectrisico's	800.000	50%	Proactief overleg met vastgoedeigenaren en kansen transformatie benutten. Effectiviteit beheersingsmaatregel nog niet kwantificeerbaar.	400.000
3	Bocage: Grondexploitatie	450.000	30%	Intensieve projectbewaking. Effectiviteit beheersingsmaatregel onbekend.	135.000
4	Bedrijventerrein De Berk III Exploitatierisico.	450.000	30%	Beheersingsmaatregel; intensieve projectbeheersing en omgevingsdialoog. Effectiviteit beheersingsmaatregel: 10% = €14.000	122.000
5	Bocage: financiering CV/BV	7.050.000	50%	Recht van hypotheek op gronden. Effectiviteit beheersingsmaatregel 97% = € 3.420.000.	105.000
6	Milieuschade (water-, storm- en droogteschade): niet verzekerde (gevolg)schade	150.000	50%	Continu optimaliseren van het riool- en watersysteem. Effectiviteit beheersingsmaatregel onbekend.	75.000
7	Corona: huuropbrengstderving	70.000	90%	Beoordeling openstaande vorderingen huurpenningen. Effectiviteit beheersingsmaatregel onbekend.	63.000
8	OML BV: borgstelling BNG	392.000	10%	Extern lichaam, dus slechts in verwaarloosbare mate beïnvloedbaar via intensieve projectbewaking. Effectiviteit beheersingsmaatregel onbekend.	39.000
9	Energietransitie: Specifieke uitkering ministerie BZK voor Regeling Reductie Energiegebruik	90.000	50%	Bijsturing op basis van verplichte kwartaalrapportages. Uitstel van Ministerie voor uitvoering tot 31-12-21. Effectiviteit beheersingsmaatregel 20% = € 9.000	36.000
10	Schoolgebouwen: herstel constructiefouten	300.000	10%	Geen beheersingsmaatregel.	30.000
	Totaal	€ 17.252.000			€ 1.755.000

Uit deze Risico Top 10 per 31 december 2020 blijkt dat:

- Het totaal netto risico van deze Top 10 (€ 1.755.000) 90% vormt van de totale benodigde weerstandcapaciteit (€ 1.948.000).
- Het totaal netto risico (€ 1.755.000) voor bijna 43% bestaat uit één risico in het sociaal domein (Jeugd, € 750.000) en voor het overige vooral uit risico's in het fysiek domein (projecten, beheer, ruimtelijke ordening) en risico's voortvloeiend uit de coronapandemie.

Omdat het totale gemeentelijke netto risicoprofiel als resultante van het risicomanagementproces per 31 december 2020 voor een belangrijk deel voortvloeit uit projecten, wordt van alle projecten, dus ook die uit de Risico Top 10, nauwlettend de ontwikkeling van het risicoprofiel gevolgd om, als noodzakelijk, tijdig nieuwe of aanvullende beheersmaatregelen te treffen. Dit gebeurt zowel voor het reguliere periodieke risicomanagementproces als voor de periodieke projectenrapportage.

In het voorgaande is inzicht gegeven in de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen, en is een Risico Top 10 behandeld. Via het risicomanagementproces dat deel uitmaakt van onze reguliere planning- en control cyclus wordt actief gestuurd op risicobeheersing om de risico's zoveel mogelijk te beperken. Voor projecten geldt bovendien dat nauwlettend de ontwikkeling van het risicoprofiel wordt gevolgd om, wanneer noodzakelijk, tijdig nieuwe of aanvullende beheersmaatregelen te treffen.

In de praktijk doen lang niet alle risico's zich daadwerkelijk voor. Toch moeten we waakzaam blijven voor de mogelijke gevolgen van al ingezet en nieuw beleid, van ontwikkelingen in de projecten en van gevolgen die voortvloeien uit opgelegd rijksbeleid, zoals bijvoorbeeld de drie decentralisaties en transities in het sociaal domein, de invoering van de nieuwe Omgevingswet en de wetgeving op het terrein van de vennootschapsbelasting.

Naast de risico's genoemd in deze paragraaf zijn er ook nog risico's benoemd in de toelichting op de programma's en in de afzonderlijke paragrafen.

Financiële kengetallen en de relatie met het BBV

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies, Gemeenten en Waterschappen (BBV)

schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basis-set van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen die gelden voor de begroting vanaf 2016 en de jaarrekeningstukken vanaf 2015. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, is vastgelegd in een ministeriële regeling. Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen functie als normeringinstrument voor het financieel toezicht door de provincies. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd gebruikt bij onder anderen financiële stress-testen. Een gemeente kan bij de vaststelling van de eigen normen gebruik maken van de signaleringswaarden zoals die worden toegepast bij stresstesten.

Voor raadsleden is het van belang dat ze de betekenis van de kengetallen begrijpen en inzicht krijgen in de financiële positie van hun gemeente. Een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie is daarvoor essentieel. Daarbij is het ook relevant om inzicht te hebben in de ontwikkeling van de kengetallen over de jaren heen.

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten voor dat de kengetallen ook voor de drie opvolgende jaren van de begroting gepresenteerd moeten worden. Ook wordt per tabel een korte toelichting gegeven over het resultaat. Met ingang van het begrotingsjaar 2016 worden financiële kengetallen in de begroting opgenomen. De provincie heeft onderstaand overzicht gepresenteerd, waarbij ze een vergelijking maken met het Limburgs ongewogen gemiddelde van 2017. Aan de categorieën heeft de provincie geen kwalificatie gegeven, omdat normering in eerste instantie door de gemeente zelf moet plaatsvinden. Wel kan over het algemeen worden gesteld, dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal	Limburgs ongewogen gemiddelde over 2016 ¹⁾	2017	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1a. Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	33,09%	42,20%	< 90%	90-130%	> 130%
1b. Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	19,65%	46,63%	< 90%	90-130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	40,40%	34,63%	> 50%	20-50%	< 20%
3. Grondexploitatie	6,83%	0,89%	< 20%	20-35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	0,83%	- 2,99%	> 0%	= 0	< 0%
5. Belastingcapaciteit	99,37%	106%	< 95%	95-105%	> 105%

¹⁾ Het Limburgs ongewogen gemiddelde is exclusief de financiële kengetallen van Kerkrade en Weert.

De provincie constateert dat de uitkomsten over 2016 voor onze gemeente vier keer in categorie A vallen en twee keer in categorie B. De uitkomsten vallen in dezelfde categorie als die van het gemiddelde van de Limburgse gemeenten.

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een aanwijzing van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers neemt de netto schuldquote af. De gemeente heeft in

2020 een tweetal geldleningen aangetrokken van € 10 miljoen elk. Deze leningen dienen ter financiering van de investeringen van komende jaren. De vaste schuld is hierdoor toegenomen, maar omdat de middelen nog niet besteed zijn, zijn deze geparkeerd bij de schatkist. Vandaar dus ook een toename van de liquide middelen. Het beoordelen van de netto schuldquote is niet alleen afhankelijk van onderstaande gegevens. Dit moet in een breder perspectief worden gezien (denk aan stille reserves, opbrengsten uit grondexploitatie, beleggingen etc.). Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze schuldpositie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2019	Begr. 2020	Rek. 2020
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	46.840.000	46.840.000	77.478.000
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	21.648.000	40.868.000	4.868.000
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	5.255.000	6.000.000	7.965.000
D	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	16.125.000	15.000.000	11.873.000
E	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	93.000	80.000	23.397.000
F	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	8.975.000	27.748.000	15.360.000
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	11.953.000	1.800.000	3.312.000
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	85.531.000	76.554.000	89.454.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	42,79	64,11	40,66

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle

verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt bere-

kend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV).

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers neemt de netto schuldquote toe. De verwachting blijft dat door het ambitieniveau van onze gemeente en de daarbij behorende investeringen de komende

jaren de vaste schuld toeneemt, waardoor ook de netto-schuldquote weer toeneemt.

Het effect van het elimineren van de verstrekte leningen aan derden (woningcorporaties) is alleen voor 2020 van toepassing. In 2021 wordt weer afgelost op de verstrekkingen.

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze schuldpositie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2019	Begr. 2020	Rek. 2020
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	46.840.000	46.840.000	77.478.000
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	21.648.000	40.868.000	4.868.000
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	5.255.000	6.000.000	7.965.000
D	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	16.125.000	15.000.000	11.873.000
E	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	93.000	80.000	23.397.000
F	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	6.522.000	25.370.000	6.522.000
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	11.953.000	1.800.000	3.312.000
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	85.531.000	76.554.000	89.454.000
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	45,66	67,22	50,54

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balans-totaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers neemt de solvabiliteit af. Hierbij wordt er van uitgegaan dat het eigen vermogen niet wordt aangevuld. De praktijk laat echter zien dat er telkenjare overschotten zijn op de exploitatie, waardoor het eigen vermogen toeneemt en daardoor ook de ratio. Een ratio tussen 25 en 40 wordt als solide beoordeeld. Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze solvabiliteitsratio in categorie B: Tussen 20 en 50% weinig risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2019	Begr. 2020	Rek. 2020
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	51.032.000	45.641.000	54.198.000
B	Balanstotaal	134.188.000	148.003.000	153.774.000
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	38,03	30,84	35,25

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. In artikel 38, on-

derdeel a, van het BBV wordt gevraagd om in de balans afzonderlijk op te nemen:

Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:

1. Niet in exploitatiegenomen bouwgronden en
2. Overige grond- en hulpstoffen.

In onderdeel b van artikel 38 wordt gevraagd om 'onderhanden werk' te vermelden, hieronder vallen ook bouwgronden in exploitatie. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in

exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (volgens artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt het kengetal grondexploitatie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2019	Begr. 2020	Rek. 2020
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf. art. 38 lid a punt 1 BBV)	-	-	-
B	Bouwgronden in exploitatie (cf. art. 38 lid b BBV)	135.000	6.000	1.101.000
C	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	85.531.000	76.554.000	89.454.000
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	0,16%	0,01%	1,23%

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt nu het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet volgens het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

In artikel 19 onderdeel c van het BBV wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden

opgenomen. In artikel 19 onderdeel d wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In artikel 23 van het BBV staat dat deze gegevens ook moeten worden verstrekt voor de meerjarenraming. Deze gegevens worden ook verstrekt bij de jaarrekening (zie artikel 19 BBV). Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om onderstaande cijfers te presenteren.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt de structurele exploitatieruimte voor het jaar 2020 in categorie A: het minst risicovol.

	Bij jaarrekening	Rek. 2019	Begr. 2020	Rek. 2020
A	Totale structurele lasten	83.368.000	74.533.000	83.368.000
B	Totale structurele baten	85.297.000	74.422.000	85.297.000
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	16.000	683.000	16.000
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	250.000	1.713.000	224.000
E	Totale baten	85.531.000	78.267.000	89.454.000
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x 100%	2,53,%	1,20%	0,09,%

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meer-persoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t

te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage. De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2020 - op basis van de cijfers van het Coelo - bedragen € 776. Het gemiddelde voor het jaar 2019 was € 740.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze belastingcapaciteit in categorie B tussen 95% en 105%.

	Bij rekening	Rek. 2019	Begr. 2020	Rek. 2020
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 298	€ 299	€ 299
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 257	€ 261	€ 261
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 233	€ 227	€ 155
	Variabel deel (per lediging € 9) x 6			€ 54
D	Eventuele heffingskorting			
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	€ 788	€ 787	€ 769
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	€ 740	€ 750	€ 776
	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	106%	105%	99,1%

Aansluiting tussen Iv3-posten en BBV-definitie/artikelen

1. Netto schuldquote

Onderhandse leningen (= vaste schulden volgens art. 46 BBV lid b)

P132 van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars

P133 van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

P134 van binnenlandse bedrijven

P135 van overige binnenlandse sectoren

P136 van buitenlandse instellingen

Overige vaste schuld (= vaste schulden volgens art. 46 BBV lid a, c en d)

P131 Obligatieleningen

P137 Door derden belegde gelden

P138 Waarborgsommen

Kortlopende schuld (= netto vlottende schuld volgens art. 48 BBV)

P211 Kasgeldleningen

P212 Banksaldi

P213 Overige kortlopende schulden

Overlopende passiva (= overlopende passiva volgens art. 49 BBV)

P 29 Overlopende passiva

Langlopende uitzettingen (= financiële vaste activa volgens art. 36 BBV lid d, e en f)

A1332 Overige uitzettingen met een looptijd ≥ 1 jaar (niet zijnde leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen, overige verbonden partijen en overige partijen)

Kortlopende (debiteuren) vorderingen en uitzettingen (=uitzettingen < 1 jaar volgens art. 39 BBV)

A221 Vorderingen op openbare lichamen

A222 Verstrekte kasgeldleningen

A223 Rekening courant verhoudingen niet financiële instellingen

A224 Overige vorderingen

A225 Overige uitzettingen

A23 Liquide middelen (kas, bank) (=liquide middelen volgens art. 40 BBV)

Overlopende activa (=overlopende activa volgens art. 40a BBV)

A29 Overlopende activa

2. Het eigen vermogen bestaat uit (zie ook artikel 42 BBV)

P111 Algemene reserve

P112 Bestemmingsreserve (exclusief P113 Overige bestemmingsreserves (dekkingsreserves d.w.z. opheffen heeft gevolg voor de exploitatie) + f

P114 Saldo van rekening

3. Kengetal grondexploitatie

Ook hier kunnen lv3-gegevens voor worden gebruikt, namelijk:

A211 Niet in exploitatie bouwgronden

A213 Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)

De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit zijn niet te berekenen op

basis van lv3-gegevens. Gemeenten moeten deze kengetallen zelf berekenen.

Bijlage 5.10.1 Redelijk peil 2020

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. Onroerende-zaakbelastingen (OZB)
2. Rioolheffingen
3. Afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten

Totaal WOZ-waarde woningen 2020	[1]	2.688.800.000
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2020	[2]	392.350.000
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2020	[3]	421.400.000
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2020	[4]	6.574.000
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2020	[5]	345.000
Totaal onderdekking riolering 2020	[6]	0
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riool 2020	[7=4-5-6]	6.229.000
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde OZB-percentage van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2020	[8=(7/(1+2+3)*100]	0,1778%
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2020	[9=8*1,20]	0,2134%

Op basis van bovenstaande formule is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2020 vastgesteld op 0,1853. Als de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB percentage voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating.

Effecten COVID-19 (coronacrisis)

In maart 2020 is ook in Nederland de ernst van het coronavirus doorgedrongen. Door de rijksoverheid zijn allerlei maatregelen afgekondigd met als doel de spreiding van het coronavirus te vertragen. Tot tweemaal toe is er een (gedeeltelijke) lockdown afgekondigd. De maatregelen hebben economisch negatieve gevolgen. Om bedrijven en zelfstandigen te compenseren zijn er diversen steunmaatregelen getroffen door het rijk. Een deel van deze maatregelen worden door de gemeenten uitgevoerd.

Ook als gemeente merken we de gevolgen van de crisisbestrijding door de overheid. Zowel aan de uitgaven als aan de inkomstenkant loopt de gemeente risico. Bij de uitgavenkant zitten de risico's vooral bij de werkzaamheden binnen het sociaal domein. In de kabinetsbrief van 17 maart

2020 riep het kabinet aanbieders die zijn geconfronteerd met liquiditeits- en andere financiële problemen op, daarover in overleg te treden met hun reguliere financiers: zorgverzekeraars (Zorgverzekeringswet), zorgkantoren (Wet langdurige zorg) en gemeenten (Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning), voordat zij een beroep doen op het vangnet van Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor behoud van Werkgelegenheid (NOW). In dit kader is door samenwerking in Midden-Limburg Oost besloten de centrale coördinatie vanuit Roermond plaats te laten vinden voor WMO en Jeugd. De uitgangspunten die bij de ondersteuning zijn:

- verzoeken zijn alleen in behandeling genomen wanneer geen gebruik gemaakt is van regelingen vanuit het rijk;
- elk verzoek is behandeld als maatwerk en is afgestemd met beleid- en businesscontrol van de gemeenten;
- er is een bovengrens gesteld van overbrugging van maximaal de factuur februari 2020.

Voor de uitvoering van de steunmaatregelen kwam er extra druk te liggen op de personele capaciteit van zowel de gemeente als van het

servicecentrum MER. Door het rijk is aangegeven dat de kosten die de gemeenten in dit kader maken door hun vergoed worden.

Steunpakket corona

De gemeentefondsbeheerders hebben in de zogenaamde juni-brief en de septembercirculaire het 1^e en 2^e compensatiepakket corona bekend gemaakt. Via de decembercirculaire 2020 is het 3^e pakket gepresenteerd.

Het kabinet stelt in het vooruitzicht dat inkomstenderving en compensatie van reële kosten ook worden voortgezet tot en met het 1^e kwartaal 2021. En wat betreft de GGD en veiligheidsregio loopt het door in het hele kalenderjaar 2021

Buiten het gemeentefonds om worden in 2020 en 2021 nog meer compensaties verstrekt in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUK's). Dat betreft (bedragen op macro-niveau):

- zwembanen en ijsbanen. € 100 miljoen.
- verlenging steun aan sportverenigingen. € 60 miljoen.
- toezicht en handhaving. € 60 miljoen.
- TOZO 3 regeling.
- beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer.

Wat niet duidelijk is wat er gebeurt met eventuele toename van werklozen door de crisis. De gemeente kan in de toekomst geconfronteerd worden met extra uitgaven voor verschillende uitkeringen. Hierdoor ontstaan extra kosten, maar is mogelijk ook extra financiële capaciteit noodzakelijk. In hoeverre de gemeenschappelijke regelingen extra kosten maken die door de deelnemers vergoed moeten worden is nog niet duidelijk.

Naast hogere uitgaven is er ook sprake van inkomstenderving:

- een lagere opbrengst van toeristenbelasting omdat vakanties uitgesteld of geannuleerd zijn. Dit was alleen zo bij de hotels en bed & breakfasts, de opbrengst toeristenbelasting via de vakantieparken is toegenomen;
- bedrijven en zelfstandigen kunnen bij BsGW een aanvraag indienen voor uitstel van betaling van belastingen. Bij faillissement vervallen deze inkomsten mogelijk;
- als meer inwoners werkeloos raken, neemt de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen mogelijk toe;
- lagere huuropbrengsten uit accommodaties (sporthallen, zwembad);

- een lagere opbrengst voor het verstrekken van documenten niet-ingezetenen. Het betreft Nederlanders die niet woonachtig zijn in Nederland, maar die bij onze gemeente documenten aanvragen. Ook kan hierdoor overcapaciteit ontstaan en dus extra kosten omdat de kosten van medewerkers belast met het verstrekken van documenten aan niet-ingezetenen, niet gedekt worden door de opbrengsten voor het verstrekken van documenten niet-ingezetenen.

Verwacht werd een afname van de bouwleges door minder vergunningaanvragen door stagnerende economie terwijl de personele capaciteit gelijk blijft. Dit heeft zich echter niet voorgedaan. Sterker nog, de opbrengst is fors hoger dan werd begroot.

Daarnaast zijn er wellicht risico's in de stagnatie van bouwgrondexploitaties. Echter door de historisch lage rente is er bij een vertraging van de uitvoering slechts sprake van een minimaal renteverlies. De gemeente streeft naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en heeft daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Kortom de gemeente loopt mogelijk financiële risico's door de crisis door de uitbraak van het coronavirus. De omvang van deze risico's zijn in de 1^e maar met name de 2^e bestuursrapportage 2020 gekwantificeerd. In de 2^e bestuursrapportage is ook de septembercirculaire 2020 financieel vertaald en is aangegeven welke vergoedingen tot op heden tegen de hogere uitgaven zijn komen te staan. Daarna is nog de decembercirculaire 2020 verschenen met de laatste informatie van het rijk.

Onderstaand een overzicht van alle bedragen die de gemeente in 2020 ontvangen heeft en een aankondiging van bedragen die de gemeente in het 1^e kwartaal van 2021 ontvangt. De bedragen hebben allemaal een eenmalig karakter!

Eerste pakket - Junibrief 2020 + sept-circulaire 2020		
Lokale culturele voorzieningen	€ 97.775,76	Algemeen
Inhaal Jeugd	€ 56.912,25	Algemeen
Inhaal Wmo	€ 29.016,25	Algemeen
mutatie Participatie	€ 168.184,51	Integratie
Toeristen/parkeerbelasting	€ 83.000,00	Decentralisatie
Eigen bijdrage Wmo	€ 43.210,87	Decentralisatie
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	€ 37.526,99	Decentralisatie
mutatie Maatschappelijke opvang		Decentralisatie
mutatie Vrouwenopvang		Decentralisatie
mutatie Voorschoolse voorziening peuters	€ 13.449,87	Decentralisatie
Totaal	€ 529.076,52	
Tweede pakket - septembercirculaire 2020		
Schrappen opschalings korting 2020	€ 118.063,47	Algemeen
Lokale culturele voorzieningen	€ 96.255,04	Algemeen
Buurt- en dorpshuizen	€ 23.159,19	Algemeen
Vrijwilligers organisaties	€ 10.641,95	Algemeen
Toezicht en handhaving	€ 84.635,85	Algemeen
mutatie Participatie	€ 93.435,84	Integratie
extra kosten verkiezingen	€ 57.031,00	Decentralisatie
Precario belasting en markt- en evenementenleges	€ 10.786,00	Decentralisatie
Schrappen opschalings korting 2021	€ 269.859,37	Algemeen
Totaal	€ 763.867,72	
Derde pakket - decembercirculaire 2020		
Continuïteit van zorg (COVID 19) 2020	€ 50.659,35	Algemeen
Compensatie quarantainekosten 2020	€ 5.291,34	Algemeen
Aanvullende pakket re-integratiekosten 2020	€ 38.428,21	Algemeen
Gemeentelijk schuldenbeleid 2020	€ 21.635,11	Algemeen
Bijzondere bijstand 2020	€ 7.399,38	Algemeen
Continuïteit van zorg beschermd wonen 2020	€ -	Integratie
Crisisdienstverlening 2020	€ -	Decentralisatie
Jeugd aan zet	€ -	Decentralisatie
Totaal 2020	€ 123.413,41	
Aanvullende pakket re-integratiekosten 2021	€ 88.380,83	Algemeen
Gemeentelijk schuldenbeleid 2021	€ 44.230,01	Algemeen
Bijzondere bijstand 2021	€ 15.127,02	Algemeen
Impuls re-integratie 2021	€ 47.194,59	Algemeen
Cultuurmiddelen 2021	€ 165.152,51	Decentralisatie
Crisisdienstverlening 2021	€ -	Decentralisatie
Extra kosten verkiezingen 2021	€ 46.449,11	Decentralisatie
Totaal 2021	€ 406.534,07	
Totaal juni-brief 2020	€ 529.076,52	
Totaal septembercirculaire 2020	€ 763.867,72	
Totaal decembercirculaire jaar 2020	€ 123.413,41	
Totaal decembercirculaire jaar 2021	€ 406.534,07	
Totaal 2020 + 2021	€ 1.822.891,71	

Urenbesteding corona

Door de uitbraak van corona-crisis heeft de gemeente een kernteam corona ingesteld dat wettelijk overleg had om te bespreken welke externe maar ook interne maatregelen genomen moesten worden, om te zorgen dat werkzaamheden een corona-veilige wijze doorgang konden vinden. Ook hebben er veel (telefonische) overleggen plaatsgevonden met verenigingen, stichtingen, bedrijven etc. om waar mogelijk passende hulp te kunnen bieden. Daarnaast werden persberichten opgesteld of via sociale media berichten inzake coronamaatregelen verspreid.

Intern heeft de gemeente als werkgever maatregelen moet treffen om werkzaamheden, die niet vanuit thuis verricht kunnen worden, veilig op het gemeentehuis te laten plaatsvinden. Het creëren van een veilige werkomgeving voor medewerkers en hun externe bezoekers moet gewaarborgd kunnen worden door het nemen van hygiënemaatregelen, bewegwijzering en herindelen van ruimten.

Het aantal uren dat met bovengenoemde maatregelen gemoeid was, bedroeg in 2020 ruim 3.000 uur. Hierin zijn niet meegerekend de uren van de collega's van het sociaal domein die uitvoering hebben gegeven aan de diverse rijksuitkeringen inzake corona.

9.4 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Verordening 212: Artikel 16. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op een overzicht van en een stand van zaken over de geldende onderhoudsplannen.

Algemeen

Volgens artikel 212 Gemeentewet doet het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen verslag over de voortgang van het geplande onderhoud en het eventuele achterstallig onderhoud aan openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering en gebouwen.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Uitgaven voor onderhoud komen in de gehele begroting voor. Met onderhoud van de kapitaalgoederen gaat een groot deel van de begroting om. Een goed overzicht is daarom van belang voor een duidelijk inzicht in de financiële positie.

De raad heeft met deze paragraaf de mogelijkheid om kaders te stellen in het onderhoud en de onderhoudstoestand van de diverse vakgebieden. Het gewenste niveau van het onderhoud is recht evenredig met de noodzakelijke kosten om dit niveau te bereiken en te handhaven. Het is gewenst om het onderhoudsniveau op alle vakgebieden in evenwicht met elkaar te hebben, zodat een goede keuze gemaakt kan worden tussen wat minimaal vereist is en de kosten die nodig zijn om een hoger onderhoudsniveau te handhaven. Er is een meetlat opgesteld om te komen tot een beheervorm, die duurzaam, functioneel en veilig is en waarbij rekening wordt gehouden met de financiële kaders van de gemeentelijke begroting. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vier kwaliteitsniveaus. Een belangrijk centrumgebied vereist bijvoorbeeld een hoger onderhoudsniveau.

Riolering/waterhuishouding

De gemeentelijke zorg voor de riolering is vastgelegd in de Wet Milieubeheer. In 2016 is het waterketenplan en een bijbehorend nieuw gemeentelijk rioleringsplan (GRP 2017 tot en met 2021) door de raad vastgesteld. Deze plannen zijn in het samenwerkingsverband Limburgse Peelen tot stand gekomen en omvatten maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid en het verbeteren van de milieuhygiëne.

Op basis van de uitgangspunten uit het waterketenplan is een doorkijk gemaakt naar de noodzakelijke ontwikkelingen op watergebied.

In het GRP 2017 tot en met 2021 is het gemeentelijke beleid voor het beheer en onderhoud en de gewenste verbeteringen van het gemeentelijke rioleringsstelsel vastgelegd. Hierbij is ook een doorkijk gegeven van de gevolgen bij forse(re) regenbuien op het stelsel.

De voorgenomen verbetermaatregelen, zoals opgenomen in het gemeentelijk rioleringsplan, zijn geïntegreerd in het huidige meerjareninvesteringsprogramma (MIP). De uitvoering van het meerjareninvesteringsprogramma loopt op schema; de uitvoering van de verbetermaatregelen ook.

Het reguliere jaarlijkse cyclisch onderhoud verloopt volgens plan en van achterstallig onderhoud is dan ook geen sprake.

Openbaar Groen

Sinds 2018 wordt het onderhoud van het openbaar groen en het verwijderen van onkruid op verhardingen uitgevoerd door een marktpartij. Vanaf april 2020 wordt het groenonderhoud in onze gemeente uitbesteed aan een normale marktpartij met een 'social return'-component en inzet van medewerkers uit de sociale werkvoorziening (SW) en participatiewet (PW) doelgroep in het zogenoemde gebiedsteam Echtcentrum. Het onderhoud blijft op basis van de uitgangspunten schoon, heel en veilig.

Het onderhoud wordt uitgevoerd met als basis het vastgelegde in het Integraal Beheer Openbare Ruimte plan (IBOR) en het door de raad in 2012 vastgestelde kwaliteitsniveaus. Hierin zijn de maatregelen voor het beheer van de openbare ruimte (op basis van beeldkwaliteit) gekoppeld aan de daarvoor beschikbare budgetten. Op basis hiervan worden betreffende onderdelen binnen bebouwde kom op niveau B (basis), en buiten bebouwde kom op niveau C (laag) onderhouden volgens de kwaliteitsmeetlatcatalogus (KOR) van het CROW. Door hogere kosten groenonderhoud is het budget eenmalig voor 2020 met € 250.000 verhoogd, waarvan € 150.000 uit de voorziening wegen.

De gemeentelijke structuurvisie bevat de thema's en onderwerpen van een landschapsbeleidsplan. In plaats van een actualisering van het groenstructuurplan is in 2016 de nota Regie op Groen op- en vastgesteld. Met deze nota Groen is een stap gezet in het voeren van regie op groen. De beleidsuitgangspunten zijn ver-

taald in het Groenbeheerplan. Het Groenbeheerplan 2019-2023 vormt de concrete uitwerking naar realisatie in het veld. Daarnaast bevat deze een meerjarenplanning voor renovatie van groen op wijk- en buurtniveau. De nota Regie op Groen heeft gevolgen voor de kwaliteitsniveaus van het beheer openbaar groen. Er wordt differentiatie in de kwaliteitsniveaus aangebracht, afhankelijk van locatie, groenfunctie en budget. Aan de hand van het groenbeheerplan worden vervolgens de werkplannen/ bestekken voor de uitvoering onderhoud openbaar groen opgesteld of geactualiseerd (wanneer nodig).

Wegen

Het beheer van wegen is het systematisch plannen, budgetteren, voorbereiden en uitvoeren van activiteiten die gericht zijn op de verhardingen om hun functie te (laten) vervullen en voor de lange(re) termijn op economisch verantwoorde wijze mobiliteit, veiligheid en kwaliteit te waarborgen.

De Wegbeheernota 2017-2021 die in juli 2017 door de raad is vastgesteld, is hiervoor de basis. In deze wegbeheernota is aangegeven dat met het huidige beschikbare budget, continuering van het behaalde onderhoudsniveau 'basis', gegarandeerd kan worden. Er is geen achterstand in het onderhoud.

Door de taakstellende bezuinigingen BOR door de hogere kosten groenonderhoud, is in de loop van 2020 het budget voor het onderhoud van wegen structureel met € 150.000 verlaagd.

Verkeer

Het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2016-2025 zorgt voor een samenhangend en uitvoeringsgericht verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente. De gemeente voldoet hiermee aan de Planwet verkeer en vervoer. Het verkeersplan fungeert enerzijds als een beleidslijn voor toekomstige plannen, anderzijds bevat het een uitvoeringsprogramma met concrete maatregelen voor de komende jaren. In 2020 is het uitvoeringsprogramma geactualiseerd voor de resterende jaargangen (2021-2025).

De Provincie Limburg werkt op het gebied van mobiliteit samen met gemeenten (RMO/ SML Midden-Limburg). Onderdelen van het uitvoeringsprogramma kunnen via het RMO/SML

mogelijk cofinanciering van de Provincie ontvangen.

Civieltechnische kunstwerken

Het Uitvoeringsplan civieltechnische kunstwerken 2016-2020 is leidraad voor de jaarlijks geplande onderhoudswerkzaamheden.

Onderhoud wordt afgestemd op de overig geplande werkzaamheden van de gemeente, het Waterschap en de Provincie. Het benodigde budget is ondergebracht bij de post voorziening wegen. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Openbare Verlichting

De kwaliteit van de openbare verlichting is van groot belang voor de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid. Daarnaast spelen ook sfeer-, milieu- en energieaspecten een rol. Gezien de steeds verdergaande aansprakelijkheid van de gemeente is het belangrijk door met een beleidsplan het bestaande beeld weer te geven. Uitgangspunt voor het beheer is het Beleidsplan Openbare Verlichting dat in 2018 is opgesteld. De voornaamste uitgangspunten van dit beleidsplan zijn het vervangen van oude armaturen en oude lichtmasten. De nieuwe armaturen worden voorzien van LED verlichting.

Gebouwen

Het beheerplan gebouwen inclusief de financiële aspecten zijn in 2019 geactualiseerd voor de komende 10 jaar (2020-2030). Het beheerplan gebouwen is leidraad bij alle uit te voeren onderhoudswerkzaamheden.

In het 1e kwartaal van 2020 zijn de sporthallen voorzien van ledverlichting. De aanpassingen van de sporthalverlichting is binnen het hiervoor gereserveerd budget uitgevoerd.

Het Coronavirus heeft in 2020 gevolgen gehad voor de uitvoering van het MOP. Daarnaast zijn in 2020 enkele grote reserveringen uitgesteld omdat deze in 2020 nog niet aan de beurt waren. Deze reserveringen worden doorgeschoven naar een volgend jaar. Dit wordt jaarlijks gemuteerd in het MOP. Dit verklaart de verschillen tussen de werkelijk uitgegeven bedragen en de vooraf begrootte bedragen.

Beheerplannen

Plannen	Vastgesteld door de raad	Nieuwe planning in raad/college	Financiële vertaling begroting en Meerjarenraming
Verkeer, GVVP 2016-2025	Ja	2025	Ja
Waterketenplan 2017-2021	Ja	2021	Ja
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017-2021	Ja	2021	Ja
Verlichtingsplan 2019-2022	Ja	2022	Ja
Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2020	Nee	2021	Ja
Beheerplan Gebouwen 2020-2030 ¹⁾	Ja	2024	Ja
Nota Regie op Groen 2016	Nee	2020	Ja
Groenbeheerplan 2018-2022 ¹⁾	Nee	2022	Ja
Wegbeheerplan 2017-2021	Ja	2021	Ja
¹⁾ Onder voorbehoud goedkeuring raad 2019.			

Naam	Rekening 2019	Begroting 2020	Bijgestelde Begroting 2020	Rekening 2020
Openbare verlichting	€ 528.849	€ 540.189	€ 504.351	€ 518.819
Beheer en onderhoud wegen	€ 3.334.797	€ 3.478.374	€ 3.300.490	€ 3.228.607
Openbaar groen	€ 2.222.568	€ 2.210.220	€ 2.155.069	€ 2.222.568
Verkeer	€ 503.452	€ 495.472	€ 510.105	€ 503.452
Beheer/onderhoud riolerings en waterhuishouding ¹⁾	€ 2.571.286	€ 2.608.782	€ 2.556.812	€ 2.731.834
Onderhoud gemeenschapshuizen	€ 49.208	€ 119.365	€ 67.612	€ 18.000
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 296.326	€ 667.355	€ 658.131	€ 208.927
<i>Begrotings- en Rekeningcijfers vanaf 2019 zijn volgens het nieuwe BBV. Doorverdeelde salarissen en bijkomende kosten zijn verrekend in bovenvermelde kosten. Overige kosten die voorheen in doorverdelingen werden meegenomen, zoals kosten financiën/automatisering/personeel algemeen etc., zijn nu verantwoord onder overhead.</i>				
¹⁾ Overschot/tekort gestort/onttrokken in/uit voorziening				

Algemeen voorbereidingskrediet

Om de uitvoering van projecten volgens het meerjareninvesteringsplan (MIP) te kunnen realiseren is het noodzakelijk om de voorbereidingen een jaar eerder te starten dan vermeld in het MIP.

Jaarlijks wordt een algemeen voorbereidingskrediet ad € 150.000 beschikbaar gesteld voor alle kredieten, wegen en riool, die in het MIP zijn opgenomen. In het jaar dat een bepaald project in het MIP is opgenomen, worden de gemaakte voorbereidingskosten overgeheveld naar het krediet voor dat project. Op dit voorbereidingskrediet wordt niet afgeschreven.

Deze aanpak is bepaald in de 1e bestuursrapportage 2013.

Naast de bovenstaande investeringen van het MIP kunnen ook in de loop van het jaar nieuwe investeringen worden voorbereid. Deze staan dan nog niet in het MIP. Ook voor deze investeringen geldt dat voorbereidingskosten worden gemaakt voordat een kredietvoting aan de raad is voorgelegd.

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks, zonder voorafgaande tussenkomst van de raad, binnen het genoemde voorbereidingskrediet bestedingen te doen ten aanzien van de voorbereidingskosten.

Als de raad afwijzend besluit over een kredietvoting, dan moeten de gemaakte voorbereidingskosten ten laste gebracht worden gebracht van de reserve vermindering kapitaallas-

ten (volgens kadernota 2020) . Wordt het krediet wel gevoteerd, dan worden de voorbereidingskosten overgeheveld naar het gevoteerde krediet.

9.5 Financieringsparagraaf

Verordening 212, Artikel 15:

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. Kasgeldlimiet*
- b. Renterisiconorm*
- c. Berekening van het emu-saldo (bij de begroting)*

Financieringsstatuut

De Wet Fido stelt regels voor het financieringsgedrag van de decentrale overheden, met name gaat het om regels voor het beheersen van financiële risico's, zowel op aangetrokken als op uitgezette middelen en voor het beheer van de treasury. In het Financieringsstatuut is de beleidsmatige kant van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstelling, richtlijnen en limieten.

In september 2019 is het Financieringsstatuut van de gemeente Echt-Susteren herzien en vastgesteld door het college.

Kredietrisico op verstrekte leningen.

Tot 1994 werden leningen voor sociale woningbouw door de gemeente aangetrokken en verstrekt aan de woningcorporaties. Het saldo van de leningen aan de woningcorporaties bedraagt € 1.980.000 per 31 december 2020. Al deze leningen zijn ondergebracht bij de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Vanaf 1994 trekken woningcorporaties zelf geldleningen aan die eveneens worden ondergebracht bij het WSW. In 2020 vond van één lening een renteherziening plaats. De woningcorporatie heeft toen besloten de lening niet opnieuw via de gemeente aan te trekken, maar zelf voor de financiering te zorgen. Daarom is deze lening door de woningcorporatie en de gemeente afgelost.

De gewaarborgde geldleningen voor een bedrag van € 1.365.000 voor bejaardenoorden, verenigingen en gemeenschapshuizen betreffen leningen die toegestaan zijn volgens het Financieringsstatuut.

Samenstelling leningenportefeuille en spreiding renterisico.

Volgens de staat van de vaste leningen, behorende bij de rekening 2020 bedraagt de restant schuld, inclusief de leningen voor woningbouw, per 31 december 2020 € 77.478.000.

De lasten van rente voor 2020 waren op € 1.007.000. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt daarom 1,3%.

Het effectief percentage bedraagt 1,1%. Dit is het percentage exclusief de leningen ter financiering van de woningbouw. De hieruit voortvloeiende lasten worden van de betreffende corporaties terugontvangen. Wanneer de markt daartoe aanleiding geeft en de bepalingen in de betreffende contracten de mogelijkheid bieden, converteren wij waardoor ruimte ontstaat voor door de raad te formuleren nieuw beleid zonder extra belasting voor de inwoners.

Financieringen en beleggingen en af te sluiten transacties

De meeste decentrale overheden hebben een kredietlimiet in rekening-courant bij BNG Bank. De kredietlimiet is vaak afgeleid van de kasgeldlimiet. De opslag op de referentierente debet is afgestemd op een substantieel gebruik van de kredietlimiet. De laatste jaren neemt het werkelijke gebruik van de kredietarrangementen af. De limieten zelf zijn nagenoeg niet op het werkelijke gebruik aangepast. Daardoor is de verhouding tussen het gebruikte en ongebruikte deel van de kredietlimiet in rekening-courant niet in balans. Sinds een aantal jaren is BNG Bank gehouden om ook voor de kredietlimieten beschikbaar gesteld aan decentrale overheden liquiditeiten aan te houden. De bank ziet zich genoodzaakt voor het aanhouden van deze liquiditeiten over het ongebruikte deel van de kredietlimiet in rekening-courant een bereidstellingsprovisie in rekening te brengen per 1 januari 2019. Vanwege bovengenoemde redenen is de kredietlimiet in rekening-courant naar beneden aangepast (naar het bedrag van de gemiddelde behoefte) om zo de verschuldigde bereidstellingsprovisie te beperken.

De limiet is aangepast van € 6,2 miljoen naar € 2 miljoen. Binnen de marges van het contract van de integrale dienstverlening van onze rekening-courant met de BNG en de bepalingen van de wet FIDO, waarbij een kasgeldlimiet van 8,5% wordt gehanteerd van de uitgaven op de exploitatie van het betreffende begrotingsjaar € 78.267.000) is de bedrijfsvoering voor het jaar 2020 vormgegeven.

Wanneer echter de stand van de liquiditeiten daarvoor aanleiding geeft en de overschrijding van de kasgeldlimiet een structureel karakter dreigt aan te nemen, waardoor het goedkeuringsregime vanwege de provinciaal toezichthouder in het gedrang dreigt te komen, wordt overgegaan tot consolidatie onder de voor-

waarden, zoals deze zijn beschreven in het financieringsstatuut.

De hieruit voortvloeiende lasten moeten dan binnen de totale exploitatie opgebracht worden. Eventueel overtollige middelen van de publieke zaak worden met ingang van 1 januari 2014 door de invoering van het schatkistbankieren verplicht gesteld bij het rijk. Voor het uitvoeren van een adequate treasury is een goede communicatie tussen de diverse disciplines binnen de organisatie onontbeerlijk.

Meerjarige liquiditeitenplanning

Voor de normale exploitatielasten wordt uitgegaan van het principe dat jaarlijkse uitgaven worden voldaan uit de jaarlijkse inkomsten.

Voor een goede liquiditeitenplanning zijn twee zaken van belang, namelijk de verwachte investeringen en de renteontwikkeling op korte en op lange termijn.

Voor de investeringen wordt uitgegaan van met meerjareninvesteringsplan. De renteontwikkeling wordt dagelijks bijgehouden en maandelijks met de portefeuillehouder financiën besproken. Als de renteontwikkeling daarvoor aanleiding geeft wordt in direct overleg met de portefeuillehouder gehandeld, om mogelijke renterisico's te beperken.

Naast de investeringen wordt ook in de liquiditeitenplanning meegenomen de eventuele verkoopopbrengsten uit het grondbedrijf.

Door deze aspecten regelmatig te monitoren wordt optimaal gebruik gemaakt van de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

In oktober 2020 zijn de lange Nederlandse publieke sector rentes zijn vanwege de onzekerheid over de 2e golf van het coronavirus gedaald naar het niveau van maart 2020. De geleidelijke daling van de bancaire geldmarkrentes worden toegeschreven aan de obligatieaankopen van de ECB. Overtollige liquiditeit in het bankwezen is gestegen naar een record van 2,33 biljoen euro. De ECB heeft nog voor honderden biljoenen euro's aan obligatieaankopen ingepland en ook blijven een aantal banken goedkope leningen opnemen bij de ECB. De rente op deze leningen met een looptijd van drie jaar kan in het eerste jaar min 1,0 procent bedragen afhankelijk van de kredietverlening van de bank. Met andere woorden: de overtollige liquiditeit is verder oplopen en dat heeft een neerwaarts effect op bancaire geldmarkt rentes. Kanttekening hierbij is dat de correlatie tussen overtollige liquiditeit en bancaire geldmarkt rentes zwakker wordt nu overtollige liquiditeit op extreem hoge niveaus ligt. Naar mate overtollige liquiditeit toeneemt, is verdere daling van de

rentes steeds beperkter. Bovenstaande heeft eveneens een negatief effect op de kapitaalmarkrentes. In november 2019 is de rente ook al eens flink gedaald door de handelsoorlog van de VS met China en de onzekerheid over de Brexit.

In 2019 is besloten tot het aantrekken van financieringsmiddelen voor een totaalbedrag ad € 40 miljoen tegen verschillende looptijden. Voorwaarde was en is dat de rente negatief moet zijn. Ná de onzekere periode in november 2019 is de rente weer stilaan gestegen, totdat eind januari 2020 de rente voor lang geld weer begon te dalen. Op 9 maart 2020 zakte de rente nog eens extra wegens voornoemde redenen. Hierop zijn toen twee lineaire geldleningen van € 10 miljoen elk aangetrokken. Een geldlening met een looptijd van 15 jaar en een rente van -/ 0,11%. De tweede geldlening met een looptijd van 20 jaar en een rente van -/ 0,02%. Per 15 oktober 2020 is, zoals bovenstaand omschreven, de rente weer gedaald en is nog een geldlening afgesloten van € 10 miljoen met een looptijd van 20 jaar tegen een rente van -/ 0,035%. Met de aangetrokken € 30 miljoen kunnen investeringswerken en aflossingen van langlopende schuld gefinancierd worden. De middelen die niet direct nodig zijn worden tegen 0% "geparkeerd" bij de schatkist.

Belegging Essent-opbrengst

Na de verkoop van Essent heeft onze gemeente in 2009 voor haar aandelenpakket circa € 24 miljoen ontvangen. Deze opbrengst is, na een zorgvuldig offertetraject, waarbij deskundig advies is ingewonnen, samen met 12 andere Limburgse gemeenten belegd in 4 tranches via APG in 2015 overgegaan naar Oyens en Van Eeghen. Deze belegging betreft de aankoop van een pakket obligaties van financials (banken e.d.) en landen. Via dit obligatiepakket wordt een rendement gegenereerd van circa 4,1% per jaar. De tranches 1,2 en 3 waren al vrijgevallen. De laatste tranche ad € 9 miljoen is begin 2020 vervroegd vrijgevallen binnen de liquide middelen.

Europees rentebeleid

De Europese Centrale Bank (ECB) maakt zich zorgen om de dure euro. Die zit het economisch herstel in de weg. Bovendien lukt het de ECB niet om de koers omlaag te praten. Daarom komt er in februari 2021 een onderzoek of er extra maatregelen nodig zijn.

Via persbureau Bloomberg lekte uit dat de ECB werkt aan een onderzoek naar de sterke stij-

ging van de euro. Het afgelopen jaar liep de munt 9 procent op tegenover de dollar. President van De Nederlandsche Bank (DNB) Klaas Knot zei dat de ECB maatregelen kan nemen om de dure euro weer af te koelen. Dat kan volgens analisten door de rente nog verder te verlagen, of daarmee te dreigen. Veel trek heeft de ECB daar eigenlijk niet in. De depositorente staat al op -0,5 procent. Dat betekent dat banken die bij de ECB geld stallen, daar 0,5 procent rente over moeten betalen. Het rentetarief nog verder verlagen, kan wel eens een omgekeerd effect hebben. Mensen halen hun geld dan van de bank weg of gaan juist meer sparen om toch voldoende te hebben voor hun oude dag. Een dure euro maakt het voor de ECB moeilijker om haar mandaat te behalen. Daarvoor streeft de centrale bank namelijk naar inflatie van net onder de 2 procent. Een harde munt zit het economisch herstel in de weg en duwt de inflatie omlaag. Ten eerste via de export. Een dure euro betekent dat export uit de eurozone duurder wordt. Tegelijkertijd wordt import vanuit de rest van de wereld goedkoper. Fijn voor de consument, maar vervelend voor de ECB. Want die goedkope import van buiten de eurozone zorgt hier voor lagere prijzen, en dus ook lagere inflatie.

Schatkistbankieren

Het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden om hun overvloedige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overvloedig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten op grond van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan.

Voor Echt-Susteren heeft het schatkistbankieren relatief weinig gevolgen. Doordat er fors geïnvesteerd wordt, moeten financiële middelen aangetrokken worden. Zoals voorheen vermeld worden middelen aangetrokken met een negatieve rente. DE middelen die geparafeerd worden bij de schatkist leveren 0% op. Per saldo profiteert onze gemeente optimaal van de negatieve rentes op langlopende financieringsmiddelen.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en Wet tot aanpassing van het sanctieme-

chanisme voor decentrale overheden van de Wet houdbare overheidsfinanciën

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) bevat het benodigde wettelijke instrumentarium voor het bereiken en in stand houden van houdbare overheidsfinanciën. De kern van de wet is verankering van de Europese begrotingsafspraken en de bepaling dat het Rijk en de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning moeten leveren om aan deze afspraken te voldoen. De meest in het oog springende daarvan is het bereiken van begrotings-evenwicht op middellange termijn. Met deze afspraak wordt uitdrukking gegeven aan de noodzaak van een houdbare EMU-schuld. De beheersing van het EMU-saldo is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het Rijk en de decentrale overheden. De eindverantwoordelijkheid voor de overheidsfinanciën als geheel ligt bij het Rijk. Om deze verantwoordelijkheid in te kunnen vullen, heeft het Rijk, in het bijzonder de Minister van Financiën, de instrumenten daarvoor nodig. De inkomsten en uitgaven van de decentrale overheden staan niet onder de directe invloed van het Rijk. Het huidige artikel 6 van de Wet Hof biedt de Minister van Financiën de mogelijkheid om het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen via een sanctiemechanisme. Met deze wetswijziging wordt het sanctiemechanisme vervangen door een correctiemechanisme. Met het correctiemechanisme bestaat de mogelijkheid om het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen bij een dreigende, meerjarige, overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden. Het correctiemechanisme treedt alleen in werking als de macronorm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden structureel wordt overschreden. Het opleggen van sancties aan de decentrale overheden op grond van het correctiemechanisme is pas mogelijk als op realisatiebasis sprake is van de overschrijding van de tekortnorm.

N.B. De sanctie bestaat uit een korting op het gemeentefonds als op macroniveau de gemeenten een overschrijding van dit EMU-saldo veroorzaken. De individuele gemeente heeft daarop geen invloed.

Meerjarige ontwikkeling financiering

Om een beeld te vormen van onze gemeentelijke schuldpositie kan men werken met diverse ratio's. Vaak komen hier echter cijfers uit die van toepassing zijn voor het bedrijfsleven, maar in mindere mate geschikt zijn voor de lagere

overheid. Daarom wordt gekozen voor een andere insteek om toch een oordeel te kunnen vormen over onze gemeentelijke schuldenpositie. Men kan zich de vraag stellen: wanneer is de schuld te hoog? In zijn algemeenheid kan men zeggen dat de schuld te hoog is als deze meer bedraagt dan 150% van de exploitatie-uitgaven. Voorzichtigheid is geboden als de schuld tussen de 100% en 150% van de exploitatie-uitgaven bedraagt.

Schulden nemen door de rentelasten meerjarig begrotingsruimte in. Als de rentelasten te hoog oplopen, wordt te zeer beslag gelegd op de begrotingsruimte, waardoor geen ruimte meer overblijft voor reguliere activiteiten.

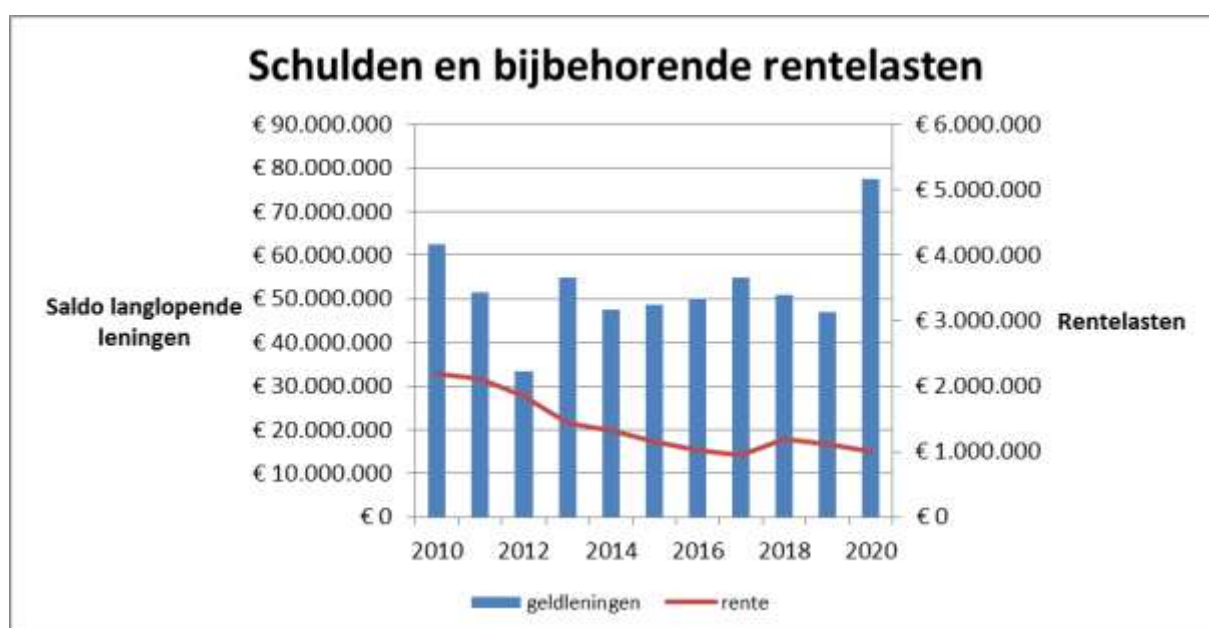
In onderstaande tabel zijn opgenomen de saldo van de geldleningen per 31-12 van het dienstjaar evenals de betaalde rente behorende bij deze geldleningen en de exploitatietotalen per 31-12 van het dienstjaar.

In de laatste kolom wordt de verhouding weergegeven tussen de schuld en het exploitatietotaal. Geconcludeerd mag worden dat onze gemeente met een percentage schuld van 98,99% in relatie tot het exploitatie totaal voor 2020 zich in de veilige zone bevindt.

Saldo per	Saldo vaste geldleningen	Betaalde rente	Exploitatie totaal begroot	Schuld exploitatie totaal in procenten
31-12-2010	€ 62.438.985	€ 2.189.949	€ 66.209.000	94,31%
31-12-2011	€ 51.523.928	€ 2.105.744	€ 69.796.000	73,82%
31-12-2012	€ 33.493.729	€ 1.852.055	€ 67.850.000	49,36%
31-12-2013	€ 54.967.283	€ 1.433.187	€ 65.269.000	84,22%
31-12-2014	€ 47.553.356	€ 1.320.564	€ 65.939.000	72,13%
31-12-2015	€ 48.801.828	€ 1.150.286	€ 82.672.000	59,03%
31-12-2016	€ 50.043.000	€ 1.018.045	€ 80.682.000	62,02%
31-12-2017 *)	€ 54.828.000	€ 943.000	€ 77.956.000	70,33%
31-12-2018	€ 50.801.000	€ 1.199.000	€ 73.829.000	68,81%
31-12-2019	€ 46.840.000	€ 1.111.000	€ 76.056.000	61,59%
31-12-2020 **)	€ 77.478.000	€ 1.007.000	€ 78.267.000	98,99%

*) De te betalen rente is in 2017 lager doordat een kasgeldlening ad € 20.000.000 is afgesloten met een negatieve rente.

**) Het saldo van de schuldenlast is weliswaar gestegen, maar de rentelast is gedaald.

Renterisiconorm

Voor de leningen is van belang de wettelijke renterisico norm. Door deze normstelling, zijnde 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar, wordt een kader gesteld om openbare lichamen tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te laten komen, dat het renterisico op grond van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd moet worden, wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren. Een verandering van de rente werkt zodoende vertraagd door op de rentelasten en baten in enig jaar. Voor de berekening van het renterisico moet modelstaat B opgesteld worden.

Modelstaat B

- Renterisico vaste schuld over het jaar 2020
- Gemeente Echt-Susteren
- Provincie Limburg

Toelichting: renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm

Modelstaat B wordt eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder gezonden. Op deze staat wordt het renterisico van de komende 4 jaren gerapporteerd. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico heeft betrekking op het gehele openbare lichaam, zoals ook op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm. De renterisiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting.

Opmerking: De openingszin van Modelstaat B luidt dat deze eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder wordt verzonden. Als er geen substantiële wijzigingen zijn opgetreden ten opzichte van de staat, zoals die in de begroting is opgenomen over het bedoelde jaar, kan dit in het jaarverslag kort worden aangegeven en kan de staat in het jaarverslag achterwege blijven.

Modelstaat B (bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisiconorm	2020 begroot	2020 rekening
1	Renteherzieningen	€ 0	€ 0
2	Aflossingen	€ 3.965	€ 3.962
3	Renterisico 1 + 2	€ 3.965	€ 4.362
4	Renterisiconorm	€ 15.653	€ 15.653
5a = 4 > 3	Ruimte onder renterisiconorm	€ 11.688	€ 11.291
5b = 3 > 4	Overschrijding renterisiconorm		
Berekening renterisiconorm			
4a	Begrotingstotaal	€ 78.267	
4b	Percentage regeling	20%	
4 = (4a x 4b /100)	Renterisiconorm	€ 15.653	

Berekening kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet moet worden berekend bij aanvang van elk kalenderjaar en bij wijziging van elk percentage.

Begrotingstotaal 2020	€ 78.267.000
Het bij ministeriele regeling vastgesteld percentage	8,5%
Kasgeldlimiet: € 78.267.000 x 8,5% =	€ 6.653.000

Toelichting kasgeldlimiet

Rapportage van over- en onderschrijding van de kasgeldlimiet vindt plaats via de financieringsparagraaf bij de Jaarrekening en bij de Begroting. In de jaarrekening worden opgenomen de kwartaalstaten van het 1^e t/m 4^e kwartaal 2020. Als in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt de toezichthouder daarvan op de hoogte gesteld, zo enigszins mogelijk ruim

voorafgaand aan de derde overschrijding. In een plan van aanpak moet aangegeven worden hoe opnieuw aan de kasgeldlimiet te voldoen. Dit plan heeft de goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig.

Zoals uit bijgevoegde kwartaalstaten blijkt, kende het jaar 2020 alleen in het eerste kwartaal een overschrijding van de kasgeldlimiet.

Renteschema

In artikel 13 van het besluit begroten en verantwoordt provincies en gemeenten is opgenomen dat met ingang van het begrotingsjaar 2018 in de financieringsparagraaf inzicht moet worden gegeven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. In onderstaand renteschema staan de gevraagde gegevens vermeld.

Renteschema		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.050.695
De externe rentebaten (idem)		- 142.315
Saldo rentelasten en baten		908.380
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	+ 5.280	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	+ 27.985	
De rentebaat van doorverstrekte leningen als daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering) die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+ 106.537	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- 139.801
Rente over eigen vermogen		+ 0
Rente over voorzieningen		+ 0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		768.579
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		- 768.579
Renteresultaat op het taakveld Treasury		0

Modelstaat A

Liquiditeitspositie over 2020 Provincie Limburg

Berekening liquiditeitspositie

Op deze staat moet eenmaal per kwartaal de gemiddelde liquiditeitspositie over het voorgaande kwartaal worden ingevuld. Het gaat hierbij om de gemiddelde liquiditeitspositie van het gehele openbare lichaam, inclusief bedrijven en andere takken van dienst. Schuldverhoudingen tussen de algemene dienst en bedrijven of andere takken van dienst moeten niet worden opgenomen. De staten moeten op kwartaalbasis worden verstuurd naar de toezichthouder. De staten over de kwartalen van het afgelopen jaar worden ook als onderdeel van de financieringsparagraaf in het jaarverslag

over het voorgaande jaar naar de toezichthouder gezonden.

Bij het bepalen of een lening tot een korte schuld gerekend kan worden, moet rekening worden gehouden met de gehanteerde derivaten. Uitgangspunt hierbij is dat het resultaat van de onderliggende lening en het derivaat telt. Een lange vastrentende lening waarop een derivaat wordt afgesloten, met als gevolg een variabele (bv. 3-maands) rente, heeft een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar en moet tot de korte schuld worden gerekend.

Bedragen x € 1.000

	maand	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
(1) Vlottende (korte) schuld	1	17.785	17.500	7.550	2.500
	2	15.345	7.500	7.500	2.550
	3	15.817	7.527	7.500	2.500
(2) Vlottende middelen	1	7.643	30.969	30.766	27.814
	2	8.610	19.060	24.520	34.142
	3	7.747	22.606	25.822	28.616
(3) Netto vlottende schuld (+) overschot (-)	1	10.142	-13.469	-23.216	-25.314
	2	6.735	-11.560	-17.020	-31.592
	3	8.070	-15.079	-18.322	-26.116
(4) Gemiddelde netto vlottende schuld (+) Gemiddeld overschot vlottende middelen (-)		8.316	-13.369	-19.519	-27.674
(5) Kasgeldlimiet		6.653	6.653	6.653	6.653
(6a) Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)			20.022	26.172	34.327
(6b) Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)		1.663			
Berekening kasgeldlimiet					
De kasgeldlimiet moet worden berekend bij aanvang van elk kalenderjaar en bij wijziging van elk percentage (post 8).					
(7) Begrotingstotaal		78.267	78.267	78.267	78.267
(8) Het bij ministeriele regeling vastgesteld percentage		8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(9) Kasgeldlimiet: $7 \times 8 : 100$		6.653	6.653	6.653	6.653

Toelichting

Post 1: het gezamenlijk bedrag van

1. De opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van korter dan één jaar
2. De schuld in rekening-courant
3. De voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden
4. Overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld

Post 2: het gezamenlijk bedrag van

5. De contante gelden in kas
6. De tegoeden in rekening-courant
7. De overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

Post 7: stand van de begroting per 1 januari van het betreffende jaar.

9.6 Paragraaf bedrijfsvoering

Verordening 212: Artikel 18: In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand*
- b. Percentage ziekteverzuim*

Servicecentrum MER Afdeling Bedrijfsvoering

Per 1 juli 2017 werd in het Servicecentrum MER de afdeling Bedrijfsvoering operationeel. Bij deze afdeling waren service, beheer en advies op de taakvelden Human Resource Management (HRM), Financiën, Informatie & Automatisering (I&A) en Documentaire Informatievoorziening (DIV) ondergebracht in het team Service en beheer en het team Advies. In 2020 is de afdeling Bedrijfsvoering omgevormd naar vier operationele teams ingericht op vakgebied: HRM, Financiën, I&A en DIV. De begroting en jaarrekening van Servicecentrum MER bevat nog wel steeds het *programma* Bedrijfsvoering maar als *afdeling* bestaat Bedrijfsvoering niet meer.

Juridische zaken

Juridische vraagbaak- en controlfunctie

Taken op het gebied van juridische zaken worden door de gemeente zelf uitgevoerd. Intern organisatiebreed en vanuit het Servicecentrum MER wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de juridische vraagbaakfunctie en kwaliteitszorg van de juridisch concernadviseurs. Hierdoor kunnen juridische risico's al in de voorfase worden afgewend. Bedrijfsvoering van het Servicecentrum MER heeft geen algemeen juridische dienst of juridisch controllers en moet voor juridisch advies terugvallen op de juridisch adviseurs van de moederorganisatie(s) (werkgroep Juridische Zaken MER).

Bezwaarschriften

Het aantal bezwaarschriften op het terrein van de Algemene Kamer (Wabo, handhaving, APV, Damocles, verkeersmaatregelen, planschade, subsidies e.d.) is ten opzichte van het voorgaande jaar nagenoeg gelijk gebleven. In 2020 waren er 47 bezwaarschriften tegenover 48 bezwaarschriften in 2019. Het merendeel van de bezwaarschriften is gericht tegen omgevingsvergunningen en handhavingsbesluiten. In 2020 waren er wel meer bezwaarschriften op terrein van de Wet voorkeursrecht gemeenten

(Wvg) en de Wet Basisregistratie personen (Brp).

Het aantal bezwaarschriften op het terrein van de Sociale Kamer (PW, WMO en Jeugdwet) is toegenomen. In 2020 waren er 31 bezwaarschriften tegenover 26 bezwaarschriften in 2019. De toename houdt verband met de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo).

Naast het horen door de externe adviescommissie bezwaarschriften, is er ook in 2020 ingezet op premediation wat in diverse gevallen tot een minnelijke oplossing en het intrekken van bezwaarschriften heeft geleid. De zaken die wel behandeld moeten worden door de commissie bezwaarschriften waren doorgaans complexer van aard.

Wob-verzoeken

Wat betreft de verzoeken op basis van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) is een tendens waar te nemen dat ze complexer van aard en omvang zijn en een groter beslag leggen op de ambtelijke capaciteit in de organisatie. De oneigenlijke Wob-verzoeken zijn daarentegen afgenomen. Dit komt de ontkoppeling van de Wob met de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen.

Klachten

Het aantal klachten over gedragingen van de bestuursorganen en personen werkzaam onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan als bedoeld in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht en de interne klachtenregeling van de gemeente is constant gebleven. De meeste klachten zijn na persoonlijk contact door de interne klachtenbehandelaar minnelijk opgelost. Klachten hebben met name betrekking op gedragingen Sociaal Domein (SC MER), KlantContactCenter en Openbare Ruimte. Eén klacht tegen de gedraging van een bestuursorgaan is in behandeling bij Bureau De Nationale Ombudsman als externe klachtenvoorziening.

Schadeclaims

In 2020 waren er verhoudingsgewijs meer aansprakelijkstellingen op het terrein van riool- en groenbeheer. Schadeclaims wegens onrechtmatige daad of onrechtmatige besluitvorming vallen overigens onder de dekking van de aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente.

Samenvatting

	2019	2020
Bezwaarschriften	74	78
Wob verzoeken	14	15
Klachten ¹⁾	23	39
Schadeclaims	39 ²⁾	38

¹⁾ in 2020 zijn meer klachten ontvangen over inhoudelijke zaken MER-OD en MER-SD, boetes inzake Corona en een notoire veelklager

²⁾ in de jaarrekening 2019 stond abusievelijk 59

HRM

Salarisafspraken 2019-2020

De in 2019 vastgestelde cao Gemeenten 2019-2020 bevat structurele salarisverhogingen. Volgens de afspraken in die cao zijn de salarissen per 1 januari 2020 met 1%, per 1 juli 2020 met 1% en per 1 oktober 2020 met 1% verhoogd. De huidige cao loopt af per 1 januari 2021. De onderhandelingen voor een nieuwe cao zijn gestart op 1 november 2020.

HR21

In 2018 is het functieboek uit HR21 ingevoerd. Na een eerste onderhoudsronde in 2019, zijn in 2020 competenties toegevoegd aan alle functies in het functieboek van Echt-Susteren. Verder is in 2020 een format ontwikkeld voor het vastleggen van resultaatbeschrijvingen. In 2021 vindt de implementatie daarvan en eventuele finetuning plaats. In 2021 wordt ook een eerste aanzet gedaan voor het maken en vastleggen van resultaatafspraken.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

In 2020 heeft elke medewerker een arbeidscontract volgens de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren ontvangen, waarmee de overgang naar het private arbeidsrecht en de daarop gebaseerde cao is onderstreept. In de lijn daarvan zijn alle personeelsregelingen vervat in een personeelshandboek. Dit personeelshandboek is MER-breed gelijkloidend, waarmee direct een stap is gezet in de verdere harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden.

Opleiden en ontwikkelen

Net als voorgaande jaren kreeg de opleidingsbehoefte bij organisatie en medewerkers ook in 2020 veel aandacht. De behoeften zijn vervat in het opleidingsbeleid 2020. Vervolgens is dit met organisatiebrede opleidingstrajecten en individuele opleidingen en trainingen in de praktijk gebracht. Door de covid-maatregelen schoven sommige trajecten op en werden anderen in plaats van klassikaal online vormgegeven. E-learning werd breed ingezet, onder andere voor de organisatiebrede training Privacy en Informatiebeveiliging. Om medewerkers goed te begeleiden en te stimuleren werden ook cursussen aangeboden op het gebied van thuiswerken en online vergaderen.

Personeelsplanning

In 2020 is het management aan de slag gegaan met de uitwerking van de eerste cyclus van Strategische Personeelsplanning (SPP). Na de start in 2019 is in 2020 gewerkt aan het verkrijgen van inzichten om een zo optimaal mogelijke match te maken tussen bestuurlijke opgaven en de beschikbare resp. benodigde ambtelijke kwaliteit en kwantiteit. Die inzichten geven uitgangspunten voor benodigde HR-interventies en het doorontwikkelen van een strategische aanpak.

Arbo

In 2020 is gestart met actualisering van de RI&E, de vanuit de arbowet verplichte Risico Inventarisatie en Evaluatie. In 2021 worden de uitkomsten bekend en voorzien van een plan van aanpak. Verder is in MER-verband gewerkt aan een MER-breed arbobeleidsplan dat naar verwachting in 2021 wordt voltooid.

De bedrijfsartsenvoorziening is in 2020 evenals in 2019 tijdelijk ingevuld. Dit contract is eind 2020 geëindigd. Eind 2020 is na een aanbesteding een MER-brede bedrijfsartsenvoorziening gecontracteerd. Daarmee is een gezamenlijke aanpak en inzet vanaf 1 januari 2021 geborgd.

HRM-kengetallen

Leeftijdsofbouw per 31 december 2020							
		< 25	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55-59	> 60
Totaal aantal medewerkers	140	0	15	39	33	27	26
mannen	80	0	8	23	18	17	14
vrouwen	60	0	7	16	15	10	12

Deeltijdfactor per 31 december 2020		Aantal		Percentage	
	TOTAAL	Fulltime	Parttime	Fulltime	Parttime
Totaal aantal medewerkers	140	93	47	66.4%	33.6%
mannen	80	74	6	93%	7%
vrouwen	60	19	41	32%	68%

Ontwikkeling gemiddeld ziekteverzuimpercentage	
2015	4,87%
2016	4,78%
2017	5,48%
2018	4,08%
2019	4,22%
2020	6,41%

Schaalbezetting per 31 december 2020		
Schaal	Aantal medewerkers	%
0 t/m 3	2	2%
4 t/m 6	17	12%
7 t/m 9	56	40%
10 t/m 12	59	42%
13 en hoger	6	4%
Totaal	140	100,0%

Ontwikkeling personeelsbestand	
2015	168,49 fte
2016	149,12 fte
2017	151,54 fte
2018	126,08 fte
2019	126,53 fte
2020	126,85 fte
Per 1 januari 2016 is het Sociaal Domein overgegaan naar het Servicecentrum MER.	
Per 1 juli 2017 zijn onderdelen Bedrijfsvoering overgegaan naar het Servicecentrum MER.	

Indicatoren/kengetallen	
Wettelijk voorgeschreven	
Formatie fte per 1.000 inwoners	4,25 fte
Bezetting fte per 1.000 inwoners	4,01 fte
Apparaatskosten per inwoner	€ 340,14

Indicatoren/kengetallen	
Kosten externe inhuur als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	6,55%
Overhead in % van totale lasten	7,27%

Financiën

Beleids- en budgetcyclus

In 2020 zijn de volgende producten uit de Beleids- en budgetcyclus (BBC) aan de raad aangeboden:

Raad	Product
9 juli	jaarrekening 2019
9 juli	1 ^e bestuursrapportage 2020
8 oktober	kaderbrief 2021
4 november	begroting 2021
16 december	2 ^e bestuursrapportage 2020

Vanwege een aantal ontwikkelingen met grote financiële gevolgen heeft het presidium er in 2020 mee ingestemd dat bij wijze van uitzondering wordt afgeweken van de geëigende procedure. Doordat de kadernota vooruit is geschoven naar de vergadering van oktober 2020, is er meer tijd ontstaan zodat:

1. ook de informatie uit de meicirculaire 2020 kan worden verwerkt. Deze was op het moment van samenstellen van de 1e bestuursrapportage nog niet verschenen. De meicirculaire is op 29 mei 2020 gepubliceerd.
2. beter beoordeeld kan worden op welke wijze een aantal ontwikkelingen met grote financiële consequenties in de begroting 2021 kunnen worden opgevangen.

Op 4 november 2020 is de nota reserves en voorzieningen 2019 geëvalueerd en aan de raad voorgelegd.

Kostentoerekening

Omdat medewerkers van de gemeente ook werken aan investeringen en grondexploitaties, worden uurkosten hiervan toegerekend aan bedoelde investeringen en exploitaties. Dit is gerechtvaardigd vanuit het oogpunt van kosten toerekenen waar ze thuishoren en is ook bedrijfseconomisch gebruikelijk.

Relatie met programma's

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gemeentelijke organisatie, niet alleen de ambtelijke organisatie maar ook de 'bestuurlijke' orga-

nisatie. De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. Het slagen van de programma's is voor een belangrijk deel afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

Er is een samenhang tussen het programma Bevolking en Bestuur en de paragraaf Bedrijfsvoering. De paragraaf richt zich op de reguliere operationele kaders terwijl het programma zich meer richt op de relatie tussen de inwoners en de gemeente.

Informatiemanagement

Informatie en automatisering (I&A)

In het kader van de gezamenlijke doorontwikkeling van I&A in het SC MER wordt ingezet op de migratie van de vier afzonderlijke ict-omgevingen naar één gedeelde ict-omgeving, de zogenaamde 4e omgeving. De uitvoering vindt gefaseerd plaats:

- Fase 1: het oplossen van performanceproblematiek en het realiseren van een stabiele basis voor de migratie van vier afzonderlijke ict-omgevingen naar één gezamenlijke ict-omgeving. De maatregelen noodzakelijk voor de borging van stabiliteit en het oplossen van de performance problemen zijn 2019 succesvol doorgevoerd;
- Fase 2: de migratie van de afzonderlijke ict-omgevingen van de moedergemeenten naar de gezamenlijke ict- omgeving in het SC MER. Tijdens deze migratie zijn de ict-omgevingen van de moedergemeenten voor het grootste deel ongewijzigd overgezet naar de gezamenlijke ict-omgeving van SC MER. Deze fase staat ook bekend als de 'shift'. Tijdens de shift is direct een nieuwe back-uparchitectuur ontworpen en geïmplementeerd. Na de overzetting zijn de overgebleven ict- omgevingen van de moedergemeenten voor het grootste deel ontmanteld. De shift fase is in 2020 afgerond;
- Fase 3: het opwaarderen van de gezamenlijke ict-omgeving. Deze fase staat ook bekend als de 'lift' en wordt gekenmerkt door een hoge mate van standaardisering en uniformering. Het grootste gedeelte van 2021 staat in het teken van de lift fase.

Informatiebeveiliging

Met de inwerkingtreding van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) op 1 januari 2020 zijn de eisen rondom informatiebeveiliging behoorlijk geconcretiseerd, waardoor ook bestaande maatregelen opnieuw tegen het licht worden gehouden. Dit is een continue proces aangezien er elke dag nieuwe kwetsbaarheden aan het licht komen. Permanente organisatiebrede aandacht voor de ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging is essentieel gezien de exponentiele groei van het aantal cybercrime-incidenten wereldwijd. Ook de afgelopen periode zijn overheidsorganisaties slachtoffer geworden van cybercriminaliteit en niet zonder succes. Naast financiële schade leidt dit ook tot imagoschade en tasten deze gebeurtenissen het vertrouwen in de overheid aan. Het is dan ook van groot belang dat risicobewustzijn, evenals de vanzelfsprekendheid om passende maatregelen te nemen, vaste onderdelen worden van ons dagelijks handelen.

Nu vele bedrijfsvoerings-processen geheel of gedeeltelijk zijn ondergebracht bij het Servicecentrum MER ontwikkelt de gemeente als opdrachtgever ook haar controlerende rol ten aanzien van informatie- en gegevensveiligheid richting uitvoeringsorganisatie(s) door. De wijze waarop dit onderwerp in de MER samenwerking georganiseerd gaat worden is hierin bepalend. In 2021 wordt verder onderzocht hoe de organisatie van gegevensveiligheid (verzamelnaam voor informatiebeveiliging en privacy) in de MER samenwerking verder vorm gegeven gaat worden.

Bescherming persoonsgegevens (privacy)

De Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vormt het kader van privacywetgeving dat uniform geldt in Nederland en in de rest van de Europese Unie. In de AVG wordt geregeld hoe er moet worden omgegaan met persoonsgegevens.

De organisatie brede implementatie van de AVG is een omvangrijke operatie en raakt vrijwel elk werkproces waarbij persoonsgegevens betrokken zijn.

In 2020 is verder gebouwd op de basis die in 2019 gelegd is. In dat kader is het volgende gedaan:

- Privacybeleid is vastgesteld;
- De privacy organisatie is ingericht waarbij functies, rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn beschreven;

- De gemeente heeft aandacht gegeven aan bewustwording en opleiding van de medewerkers op het gebied van privacy en informatiebeveiliging. Dit onderwerp vraagt continue aandacht. Alle medewerkers hebben verplicht een e-learning gevolgd en afgerond met 2 toetsen;
- Betrokkenen moeten goed en begrijpelijk geïnformeerd kunnen worden welke persoonsgegevens de gemeente verwerkt. Het proces waarin betrokkenen hun rechten kunnen uitoefenen is ingericht. Dit wordt verder uitgewerkt in 2021
- Er zijn nieuwe verwerkersovereenkomsten met verwerkers afgesloten en bestaande verwerkersovereenkomsten zijn geactualiseerd;
- Voor alle processen die een mogelijk risico opleveren in het verwerken van persoonsgegevens moet een risicoanalyse in de vorm van een DPIA (Data Protection Impact Analyse) worden uitgevoerd. Dit is echter een moeizaam proces dat veel tijd kost. In 2020 zijn enkele DPIA's uitgevoerd. Het uitvoeren van alle DPIA's gaat enkele jaren in beslag nemen.

9.7 Paragraaf verbonden partijen

Verordening 212, artikel 19:

1. *In de paragraaf verbonden partijen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval van elke verbonden partij op:*
 - a. *De naam en vestigingsplaats*
 - b. *Het financieel belang van de gemeente*
 - c. *De zeggenschap van de gemeente*
 - d. *Het publiek belang dat wordt gediend met de deelname*
 - e. *De bestuursstructuur*
2. *Het beleid over verbonden partijen wordt vastgelegd in de Nota verbonden partijen. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:*
 - a. *De uitgangspunten voor het beleid over verbonden partijen*
 - b. *Het denkkader voor de uitvoering van taken door verbonden partijen*
 - c. *De randvoorwaarden voor deelname in een-verbonden partij*
 - d. *Het beheer van en het toezicht op een verbonden partij*

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten is gewijzigd door de invoering van een aantal aanpassingen die bijdragen aan de interne sturing door provinciale staten en de raad en aan een betere vergelijkbaarheid tussen provincies en tussen gemeenten. Voor de paragraaf verbonden partijen heeft deze wijziging tot gevolg dat:

Voorgeschreven wordt dat de lijst van verbond partijen wordt opgesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Stichtingen/verenigingen;
3. Coöperaties/vennootschappen.
4. Overige verbonden partijen.

Om te voorkomen dat dezelfde informatie in de verschillende beleidsstukken rond begroting en verantwoordingen moet worden opgenomen, worden de voorschriften over de paragraaf verbonden partijen in het nieuwe BBV vereenvoudigd. De betekenis van deze paragraaf is ook afhankelijk van de vraag of er een Nota Verbonden Partijen aanwezig is, waarin een kader stellend overzicht is opgenomen. De paragraaf verbonden partijen kan zich dan beperken tot het geven van een totaalbeeld van participaties in verbonden partijen en de financiële aspecten er van.

Inleiding

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de zogenaamde 'verbonden partijen'. Dit zijn rechtspersonen waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. De gemeente heeft een bestuurlijk belang, als ze een zetel heeft in het bestuur, of als ze stemrecht heeft. De gemeente heeft een financieel belang, als zij geld ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement, of als financiële problemen bij de betreffende rechtspersoon verhaald kunnen worden op de gemeente.

Een partij die jaarlijks een subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij.

Visie en beleid over verbonden partijen.

De gemeente Echt-Susteren streeft ernaar om een bestuurlijk en financieel belang te houden in die organisaties die een bijdrage leveren aan het openbaar belang en waarvan de activiteiten aansluiten bij het beleid zoals dat door de gemeente Echt-Susteren wordt gevoerd.

De Nota verbonden partijen 2011 is vastgesteld in de raadsvergadering van 15 december 2011. In deze nota is het beleid over verbonden partijen geformuleerd. Er zijn geen redenen het vastgestelde beleid aan te passen.

Algemeen

Bij het aangaan en continueren van samenwerking met - of deelnemingen in - verbonden partijen, is het van belang om af te wegen:

- Wat is de meest doelmatige manier om de betreffende taak uit te voeren?
- In hoeverre is gegarandeerd, dat de verbonden partij bij de taakuitvoering de resultaten realiseert die de gemeente voor ogen staan?
- Heeft de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel inzicht in de taakuitvoering?

De gemeente Echt-Susteren heeft bestuurlijke en financiële belangen in diverse verbonden partijen, zoals gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente Echt-Susteren beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden houden over deze partijen.

Een volledig overzicht van de partijen waarin de gemeente bestuurlijk en/of financieel per 31 december 2020 participeerde, treft u in deze paragraaf aan.

Samenwerking is noodzakelijk. Alle taken die de gemeente samen met anderen beter, efficiënter en effectiever kan doen dan alleen, komen daarvoor in principe in aanmerking. Alleen, hierbij moet iedere keer opnieuw de schaal in aanmerking genomen worden. Een grotere schaal biedt vaak een groter draagvlak (economisch, kennis, distributie). Daarnaast kan

uiteraard in bepaalde gevallen ook nog worden gekozen voor uitbesteden.

Het niveau van samenwerking kan uiteraard ook verschillen. Samenwerking is mogelijk op gebied van gezamenlijke beleidsontwikkeling, als overlegplatform of voor uitvoerende taken. Voor de uitvoerende taken kan men ook kiezen voor andere uitvoeringsorganisaties. Verder kan samenwerking nog worden gesplitst in verplichte en vrijwillige samenwerking. Verplichte samenwerking kent de gemeente bijvoorbeeld op het gebied 'rood-wit-blauw': brandweer, rampenbestrijding en politie.

Overzicht verbonden partijen per 31-12--2020

Nr.	Naam
A. Gemeenschappelijke regelingen	
1.	Veiligheidsregio Limburg-Noord
2.	Westrom
3.	Omnibuzz
4.	Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)
5.	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
6.	Reinigingsdienst Maasland
7.	Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
8.	Openbaar lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette
9.	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)
B Stichtingen / verenigingen	
1.	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing
2.	Visit Zuid-Limburg
3.	Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)
C Coöperaties / vennootschappen	
1.	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.
2.	C.V. Inkoopcentrum Zuid
3.	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
4.	N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)
5.	Bocage Commanditaire vennootschap met als beherend vennoot een BV (CV/BV-constructie)
6.	Deelneming Enexis Holding N.V.
7.	Deelneming Vordering op Enexis B.V.
8.	Deelneming Verkoop Vennootschap B.V.
9.	Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
10.	Deelneming CBL Vennootschap (CBL) B.V. (Cross border leases)
11.	CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.)
D Overige verbonden partijen	
1.	Euregio Rijn-Maas-Noord
2.	Euromosa
3.	Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)
4.	Samenwerking Midden-Limburg

Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheidsregio Limburg-Noord

Doel	<p>De Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel:</p> <p>De behartiging van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) De brandweerzorg; b) De geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; c) De rampenbestrijding en crisisbeheersing; d) Het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; e) Het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; f) De publieke gezondheidzorg als bedoeld in de Wpg.
Nut	<p>De gemeente heeft de regie op het lokale integrale veiligheidsbeleid. Sommige veiligheidsonderwerpen zijn echter regionaal belegd omdat dit qua schaalgrootte en efficiëntie voordelen biedt. Zo zijn de Veiligheidsregio's in het leven geroepen om de crisisbeheersing en rampenbestrijding in Nederland goed te beleggen.</p>
Noodzaak	<p>Artikel 9 Wet veiligheidsregio's (Wvr). De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in artikel 8 (Veiligheidsregio Limburg-Noord), treffen een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: veiligheidsregio.</p>
Effecten	<p>De effecten van de GR (zo mogelijk objectief meetbaar);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inventarisatie van risico's van branden, rampen en crises; • adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of op grond van de wet aangewezen gevallen en in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; • adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid; (het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al wat daarmee verband houdt en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand) • voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; • instellen en in stand houden van een brandweer; • instellen en in stand houden van een Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen; • voorzien in de meldkamerfunctie; • aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; • inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de Veiligheidsregio.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	<p>De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen en het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd. Een lid van het algemeen bestuur verschaft</p>

1. Veiligheidsregio Limburg-Noord	
	aan de raad van zijn gemeente alle inlichtingen die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
Vestigingsplaats	Venlo
Deelnemers	Limburgse gemeenten vanaf Echt-Susteren en noordelijker.
Bestuursstructuur	<p>Het aantal deelnemers aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord bestaat per 31 december 2020 uit 15 gemeenten.</p> <p>Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten.</p> <p>In de gemeenschappelijke regeling bestaat een bestuurscommissie GGD en een bestuurscommissie Veiligheid. De bestuurscommissies zijn adviserend aan het AB.</p>
Financiën	<p>De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners.</p> <p>De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2020 € 3.068.000</p>
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 3.771.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 7.540.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 49.836.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 50.608.000
Solvabiliteit (EV / VV)	13,0%
Resultaat 2020	€ 1.262.000
Risico	<p>De deelnemende gemeenten kunnen bij niet nakomen van financiële verplichting, door aangetrokken geldleningen of verstrekte garanties, hoofdelijk worden aangesproken (art 32).</p> <p>Bij uittreding uit de gemeenschappelijke regeling regelt het algemene bestuur de gevolgen hiervan. Bij opheffing wordt een liquidatieplan opgesteld met daarin de gevolgen van de deelnemende gemeenten.</p>

2. Westrom	
Doel	Westrom heeft tot doel om mensen te integreren in de samenleving door werk. Het gaat dan om mensen die om welke reden dan ook een afstand hebben tot de reguliere arbeidsmarkt. De missie van Westrom is om deze mensen te helpen zich via werk verder te ontplooiën. Dit vanuit de visie dat elk mens waarde heeft en passend werk verdient. Leidende doelstellingen voor Westrom zijn het in gezamenlijkheid uitvoeren van de re-integratie, het succesvol invullen van (beschutte) werkplekken en het ontwikkelen van medewerkers door (zo regulier mogelijk) werk. De activiteiten en werkzaamheden van Westrom zijn er op gericht om het mogelijk te maken dat mensen met een arbeidsbeperking volwaardig aan de slag kunnen. Westrom biedt daarmee ondersteuning aan hen die dit nodig hebben op weg naar een passende baan.
Nut	Westrom is de uitvoeringsorganisatie van en voor vijf gemeenten in Midden-Limburg. Er wordt intensief samengewerkt met de deelnemende gemeenten

2. Westrom	
	in Midden-Limburg en er vindt afstemming plaats over beleid en uitvoering. De aan de Westrom verbonden gemeenten zijn Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.
Noodzaak	De gemeente is sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Westrom voert voor de vijf gemeenten een belangrijk deel van de Participatiewet uit. Daarmee vervult Westrom als Participatiebedrijf een belangrijke rol bij het aan het werk helpen van mensen met een arbeidsbeperking (waaronder met name de Wsw-doelgroep) als ook bij het toe leiden naar regulier werk voor de bredere doelgroep van de Participatiewet en de invulling van beschut werk. Westrom heeft de kennis, ervaring en het netwerk om de kwaliteiten van mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt te vertalen naar geschikt werk met professionele begeleiding.
Effecten	Het aantal medewerkers per ultimo 2020 bij of via Westrom bedraagt 900,20fte tegen 959,60 fte per ultimo 2019. Daarmee vervult Westrom een belangrijke maatschappelijke functie en is Westrom één van de grotere werkgevers in de regio. Naar de toekomst toe ligt er een belangrijke taak voor Westrom om invulling te geven aan de wettelijk verplichtte realisatie van beschut werk nieuw, dat gefaseerd de oude Wsw-dienstverbanden gaat vervangen.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	<p>Westrom is een intergemeentelijk samenwerkingsverband van 5 Midden-Limburgse gemeenten. Aan het hoofd van deze intergemeentelijke samenwerking staan een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden van het college van burgemeester en wethouders van elke deelnemende gemeente. Daarnaast zijn drie externe adviseurs aan het algemeen bestuur toegevoegd. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf afgevaardigden van het algemeen bestuur en drie externe leden, die op basis van hun deskundigheid door Westrom zijn gevraagd om zitting te nemen in het bestuur.</p> <p>De gemeenteraad kan de eigen leden van het algemeen bestuur ter verantwoording roepen. Elk lid van het algemeen bestuur moet verantwoording afleggen aan het college en de raad van hun eigen gemeente.</p> <p>Het dagelijks bestuur moet voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting geldt, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de gemeenteraden zenden. Daarmee kan de gemeenteraad zich tijdig voorbereiden op de ontwerpbegroting die de gemeenteraad kort daarna van de GR Westrom krijgt voorgelegd. Vervolgens kan de gemeenteraad binnen acht weken na ontvangst van de stukken aan het dagelijks bestuur van Westrom zijn zienswijze op de voorlopige jaarrekening, het jaarverslag en de begroting kenbaar maken. Het algemeen bestuur beoordeelt en bepaalt in hoeverre de ingebrachte zienswijzen van de raden worden opgenomen in de definitief vast te stellen jaarrekening, jaarverslag en begroting. Het algemeen bestuur van Westrom stelt de stukken voor 1 juli vast.</p> <p>Naast deze verantwoordingsplicht van een lid van het algemeen bestuur aan college en raad heeft de gemeenteraad altijd nog de mogelijkheid om op grond van de Gemeentewet het vertrouwen in de wethouder of het lid van het algemeen bestuur op te zeggen. Dit is het meest vergaande middel dat de gemeenteraad kan inzetten.</p>
Vestigingsplaats	Roermond
Deelnemers	Per 31 december 2020 waren er de volgende deelnemers: gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond
Bestuursstructuur	Er is een algemeen en dagelijks bestuur

2. Westrom	
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 2.843.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.044.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 3.514.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 3.487.000
Resultaat 2020	€ 750.964
Financiën	<p>De verdeling van de gemeentelijke bijdrage vindt zijn basis in de afspraken voor de GR (de regeling baten en lasten Westrom). Voor de Wsw-doelgroep wordt een gemeentelijk budget van het ministerie ontvangen, dat volledig wordt doorbetaald aan Westrom.</p> <p>De gemeentelijke bijdrage aan de Westrom over 2020 bedraagt € 801.024. De bijdrage van het ministerie die volledig wordt doorbetaald is in 2020 € 3.630.138.</p>
Risico	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort binnen de Westrom. De komende jaren moet Westrom haar organisatie(-omvang) aanpassen aan een verder afnemende Wsw-doelgroep.

3. Omnibuzz	
Doel	<p>Omnibuzz is de organisatie die voor haar klanten (reizigers en gemeenten) het vervoer met de regiotaxi regelt. Inwoners die een beperking ondervinden m.b.t. het vervoer en het zich lokaal verplaatsen kunnen bij de gemeente een aanvraag doen voor de regiotaxi.</p> <p>Omnibuzz verstrekt de vervoersplassen en verzorgt de administratieve afhandeling van het reizen.</p> <p>Taken: administratie en beheer van het klantenbestand, planning van de ritten, pasverstrekking, klachtenafhandeling, advisering aan pashouders over het op maat maken van de vervoerswensen, adviseren aan gemeenten over beleidsontwikkeling, communicatie via (nieuws)brieven aan reizigers, persberichten, veel gestelde vragen, informatiefolders, planning en control, het voeren van een financiële administratie (automatische incasso reizigers, betaling vervoerders), het opstellen van de begroting en jaarrekening, tussentijdse financiële rapportages, het doen van calculaties en controle van ritgegevens, waarborgen van kwaliteit door een bonus/malus systematiek en controle op tijdigheid van uitgevoerde ritten, het doen van klanttevredenheidsonderzoeken.</p>
Nut	Door de samenwerking met de deelnemende gemeenten is Omnibuzz in de loop van de jaren uitgegroeid tot een organisatie die rekening houdt met de belangen van gemeenten en hun inwoners. Omdat er wordt samengewerkt met 30 gemeenten vindt er afstemming plaats over beleid en uitvoering rondom de regiotaxi. Dat biedt uniformiteit en schaalvoordelen.
Noodzaak	<ul style="list-style-type: none"> • Omnibuzz geeft invulling aan het gemeenschappelijke belang om zo adequaat en goed mogelijk vervoer aan te bieden tegen de meest reële kosten. • Omnibuzz heeft een groot bereik in de provincie. • Omnibuzz verzekert de klanten van een juiste uitvoering door de ervaring en deskundigheid op gebied van collectief vraagafhankelijk vervoer. • Omnibuzz neemt administratie uit handen. Zij zorgt voor controle op de ritgegevens en geeft inzicht in het gebruik en de kosten.

3. Omnibuzz	
	<ul style="list-style-type: none"> Omnibuzz evalueert de dienstverlening en handelt klachten af. Omnibuzz verzorgt de coördinatie tussen de reiziger en deelnemende gemeenten.
Effecten	<p>De GR Omnibuzz zorgt dat klanten (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten. De GR Omnibuzz werkt in overleg met de gemeenten en klanten continu aan kwaliteitsverbeteringen en beheersbaarheid van vervoersvormen.</p> <p>Het efficiënter organiseren van vervoer levert resultaten op duurzaamheid (minder voertuigen nodig) en zorgt dat vervoer binnen de gemeentelijke begrotingen mogelijk blijft. Dit sluit aan bij de (al ingezette) kanteling in het sociaal domein, het bevorderen van zelfredzaamheid en het zo veel als mogelijk gebruik maken van algemeen (voor iedere inwoner) toegankelijke voorzieningen (bijvoorbeeld het openbaar vervoer).</p> <ul style="list-style-type: none"> Omnibuzz geeft invulling aan het gemeenschappelijke belang om zo adequaat en goed mogelijk vervoer aan te bieden tegen de meest reële kosten.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	<p>GR Omnibuzz is een collegeregeling in de vorm van een openbaar lichaam. Een collegeregeling wil zeggen dat de colleges van de deelnemende gemeenten de regeling hebben getroffen. Dit houdt ook in dat er geen raadsleden in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling plaats kunnen nemen.</p> <p>De gemeenteraad kan het eigen lid van het algemeen bestuur ter verantwoording roepen.</p> <p>Elk lid van het algemeen bestuur moet verantwoording afleggen aan het college en de raad van hun eigen gemeente.</p> <p>Het dagelijks bestuur moet voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting geldt, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de gemeenteraden zenden. De algemene financiële en beleidsmatige kaders geven een aanwijzing over de hoogte van de eigen bijdrage, de beleidsvoornemens en de prijscompensatie. Daarmee kan de gemeenteraad zich tijdig voorbereiden op de ontwerpbegroting die de gemeenteraad kort daarna van de GR Omnibuzz krijgt voorgelegd.</p> <p>Vervolgens kan de gemeenteraad aan het dagelijks bestuur van Omnibuzz hun zienswijze op de voorlopige jaarrekening, het jaarverslag en de begroting kenbaar maken. Niet het dagelijks bestuur maar het algemeen bestuur, waarin alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd, bepaalt in hoeverre de ingebrachte zienswijzen van de raden worden opgenomen in de definitief vast te stellen jaarrekening, jaarverslag en begroting.</p>
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten, met uitzondering van Mook en Middelaar.
Bestuursstructuur	<p>Gemeenschappelijke Regeling. Er is een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur.</p> <p>Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door 32 wethouders van de deelnemende gemeenten (van elke afzonderlijke gemeente is de portefeuillehouder Wmo lid van het AB).</p> <p>Het Dagelijks Bestuur van Omnibuzz wordt gevormd door zeven portefeuillehouders van deelnemende gemeenten</p>
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 958.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.072.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 2.480.000

3. Omnibuzz	
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.417.000
Resultaat 2020	€ 3.348.000
Financiën	<p>Iedere gemeente betaalt het werkelijke aantal zones die de geïndiceerde inwoners met Omnibuzz reizen.</p> <p>De beheerskosten worden voor 50% afgerekend op basis van het aantal pashouders en voor 50% op basis van het aantal inwoners.</p> <p>De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2020 € 614.000.</p>
Toekomstige verwachtingen	<p>In de 30 deelnemende gemeenten is, op totaalniveau, al een aantal jaar op rij een stijging van vervoer waar te nemen. Door de uitbraak van de COVID-19 pandemie is deze ontwikkeling in 2020 abrupt afgebroken. De ontwikkeling in het vervoersvolume was al grillig in die zin dat de ontwikkeling tussen gemeenten, maar ook in de tijd dezelfde tijd, sterk kan schommelen. De verdere ontwikkeling in het vervoer is door de actualiteit nog minder voorspelbaar.</p> <p>Er is een groeiende zorgbehoefte bij klanten.</p> <p>De toename van dementie/verward gedrag binnen de doelgroep heeft gevolgen voor het vervoer en de dienstverlening aan de klanten via de telefoon. Het uitvoeren van ritten en het verwerken van rit -en informatieaanvragen kost hierdoor meer tijd.</p> <p>Op verzoek van gemeenten zijn een aantal scenario's uitgewerkt van verdeelsleutels voor de afrekening van verschillende kosten tussen gemeenten. In 2021 wordt hiervoor een concreet voorstel ter besluitvorming voorgelegd.</p> <p>In 2021 wordt een wijziging van de GR Omnibuzz voorbereid. Deze bevat onder andere een uitwerking van het uittredingsprotocol en de verdeelsystematiek en tevens zal de regeling toekomstbestendig worden gemaakt door rekening te houden met de aanstaande wetswijziging in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR).</p>

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
Vestigingsplaats	<p>Statutair: Echt</p> <p>Locaties: Maasbracht (afdeling Omgevingsdienst), Echt (afdeling Sociaal Domein en concernstaf), St. Odiliënberg (afdeling Bedrijfsvoering)</p>
Doel	Het algemene doel van de Gemeenschappelijke Regeling MER (werknaam: Servicecentrum MER) is een adequate uitvoering van diverse taken op het gebied van het omgevingsrecht, sociaal domein en bedrijfsvoering voor de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Nut	Binnen het Servicecentrum MER bundelen de drie gemeenten hun afzonderlijke kwantitatieve en kwalitatieve uitvoeringscapaciteit, wat hen in staat stelt de kwaliteit en klantgerichtheid van de dienstverlening te verbeteren, de kwetsbaarheid te verminderen en continuïteit te borgen en kosten te reduceren, zonder daarbij te zeer in te boeten op sturingsmogelijkheden en 'bestuurlijke nabijheid'.
Noodzaak	<p><i>Omgevingsdienst</i></p> <p>Onderzoeken naar verschillende landelijke (milieu)incidenten en naar de kwaliteit van de uitvoering van het Omgevingsrecht (met name milieuhandhaving) hebben geleid tot de introductie van landelijke kwaliteitscriteria, die zijn verankerd in de Wet Vergunning Toezicht Handhaving. Deze kwaliteitscriteria zijn gericht op zowel de kwalitatieve als kwantitatieve capaciteit van de uitvoering van het Omgevingsrecht. Aangezien de MER-gemeenten individueel niet konden voldoen aan deze kwaliteitscriteria is ervoor gekozen om in</p>

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)

	<p>de vorm van een gemeenschappelijke regeling een uitvoeringsorganisatie op te richten die dat wel kan.</p> <p><i>Sociaal Domein</i></p> <p>Inspelend op de complexiteit van de drie decentralisaties binnen het Sociaal Domein (Participatiewet, Jeugdwet en Wmo) is er voor gekozen om de uitvoeringstaken op het gebied van zorg, ondersteuning en participatie te bundelen en onder te brengen binnen het Servicecentrum MER. Dit om daarmee voor cliënten ook integraler, efficiënter en effectiever te kunnen opereren binnen het sociaal domein.</p> <p><i>Bedrijfsvoering</i></p> <p>Uitgangspunt is om waar mogelijk via de samenwerking op de bedrijfsvoeringstaken financiën, human resource management (HRM), informatie & automatisering (I&A) en digitale informatievoorziening (DIV) voordelen te realiseren op het terrein van kostenbeheersing, kwaliteitsverbetering, klantgerichtheid en kwetsbaarheid/continuïteit. Dit door standaardisatie/uniformering, optimalisatie en synchronisatie van processen en systemen.</p>
Effecten	<p><i>Algemeen</i></p> <p>In het Uitvoeringsprogramma worden concrete resultaatafspraken vastgelegd. Over de voortgang van de resultaatafspraken wordt door het Servicecentrum MER gerapporteerd aan de opdrachtgevende gemeente. De raad wordt via het jaarverslag hierover geïnformeerd.</p> <p><i>Omgevingsdienst</i></p> <p>Naast het feit dat het Servicecentrum op (nagenoeg) alle punten voldoet aan de landelijke kwaliteitscriteria blijkt uit deze rapportages ook een hoge klanttevredenheid, en een jaarlijkse besparing op de uitvoeringskosten</p> <p><i>Sociaal Domein</i></p> <p>Sociaal Domein heeft de transitietaken en de dienstverlening aan cliënten geborgd. Vanuit deze basis worden de uitvoeringstaken verder doorontwikkeld om de komende jaren de beoogde transformatie te realiseren.</p> <p><i>Bedrijfsvoering</i></p> <p>De uitvoering van de basale dagelijkse bedrijfsvoeringstaken in de vorm van advisering, service en beheer over Financiën, HRM, I&A en DIV is bij vier bedrijfsvoeringsteams geborgd voor zowel de drie deelnemende gemeenten als het Servicecentrum MER zelf. Ook deze teams moeten zich nog doorontwikkelen om een transformatie van taakgericht werken naar integrale dienstverlening te realiseren.</p>
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	<p>De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting en begrotingswijzigingen naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting of begrotingswijziging, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.</p> <p>Het algemeen en het dagelijks bestuur van het Servicecentrum MER geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad van zijn gemeente alle inlichtingen die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.</p>
Deelnemers	De gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
Bestuursstructuur	Het algemeen bestuur wordt gevormd door de drie colleges van burgemeester en wethouders. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden, d.w.z. één collegelid per deelnemende gemeenten, waaronder de voorzitter.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 208.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 224.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 3.771.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.939.000
Resultaat 2020	€ -
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2020 € 9.246.000.

5. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Doel	<p>De Gemeenschappelijke Regeling is getroffen in het belang van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van enige wettelijke bepaling of beleidsregel over de heffing en invordering van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Gemeentelijke belastingen, inclusief activiteiten binnen de Wet waardering onroerende zaken, zoals dit door de deelnemende gemeenten na bereikte overeenstemming daarover met het algemeen bestuur expliciet is bepaald. b. Waterschapsbelastingen en – als hiervan afgeleid belang – de werkzaamheden van de administratie van gegevens voor bestuursverkiezingen in het beheersgebied van de deelnemers. <p>De BsGW optimaliseert het maatschappelijk rendement door de volgende doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Minimaliseren van de uitvoeringskosten; 2. Optimaliseren van de belastingopbrengsten; 3. Beperken en spreiden van de risico's in de bedrijfsvoering en 4. Optimaliseren van de kwaliteit van haar dienstverlening aan de inwoner en haar deelnemers. <p>BsGW is een zelfstandig samenwerkingsverband voor de heffing en inning van gemeentelijke en waterschapbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. 28 van de 31 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg werken samen in BsGW. In 2020 heeft de gemeente Mook en Middelaar gevraagd per 2021 toe te mogen treden tot BsGW. De samenwerking binnen BsGW betekent dat de uitvoeringstaken van de waterschap-belastingen, de gemeentelijke belastingtaken en de administratieve taken van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ), worden verzorgd door BsGW.</p> <p>BsGW is een zelfstandig samenwerkingsverband voor de heffing en inning van gemeentelijke en waterschapbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. 30 van de 33 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg werken samen in BsGW. Vanaf 2019 zijn dit 28 gemeenten vanwege de vorming van de gemeente Beekdaalen. In 2020 heeft de gemeente Mook en Middelaar gevraagd toe te mogen treden tot BsGW. Deze samenwerking betekent dat de uitvoeringstaken van de waterschap-belastingen, de gemeentelijke belastingtaken en de administratieve taken van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ), worden verzorgd door BsGW.</p>
Nut	De verzelfstandiging heeft als doelstelling een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en -inning.

5. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Noodzaak	Wettelijk of op een andere manier was er geen noodzaak om toe te treden tot BsGW. Ook zelfstandig konden de taken uitgevoerd worden.
Effecten	Het onderbrengen van genoemde werkzaamheden bij BsGW heeft geleid tot aanzienlijke structurele financiële voordelen. Zie hiervoor het raadsvoorstel met de zienswijze over de jaarlijkse begroting van BsGW.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raad mag jaarlijks zijn zienswijze uitspreken over de conceptbegroting van BsGW. Daarnaast formuleert de raad zelf zijn beleid over de heffingen door deze jaarlijks vast te stellen. BsGW voert dit beleid dan uit.
Vestigingsplaats	Roermond
Deelnemers	Waterschap Limburg, alle Limburgse gemeenten behalve Horst aan de Maas, Venray en Mook en Middelaar. Deze laatste gemeente vanaf 2021 wel.
Bestuursstructuur	<p>Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling (opgericht per 1 april 2011). Het bestuur van de regeling bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Het algemeen bestuur; b. Het dagelijks bestuur; c. De voorzitter. <p><i>Algemeen Bestuur:</i> Het belangrijkste orgaan van BsGW is het algemeen bestuur. De raad van iedere deelnemende gemeente respectievelijk het algemeen bestuur van ieder deelnemend waterschap wijst één lid van het algemeen bestuur aan. In 2019 zijn er 28 deelnemende gemeenten en één waterschap. De vergaderingen van het bestuur zijn openbaar.</p> <p><i>Dagelijks bestuur:</i> Het dagelijks bestuur bestaat minimaal uit drie en maximaal uit zeven leden uit het algemeen bestuur, te benoemen door het algemeen bestuur. Per deelnemer kan niet meer dan één lid van het dagelijks bestuur worden aangewezen. Tot de bevoegdheden van het dagelijks bestuur behoort onder meer het voorbereiden van besluiten van het algemeen bestuur.</p> <p><i>Voorzitter:</i> De voorzitter wordt aangewezen door het algemeen bestuur. De voorzitter is onder meer belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Hij tekent de stukken die van het bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan. De voorzitter vertegenwoordigt BsGW in en buiten rechte.</p> <p>Namens de gemeente Echt-Susteren maakt wethouder Frische deel uit van het algemeen en het dagelijks bestuur.</p>
Financiën	De netto exploitatiekosten worden gedragen door de deelnemers. Om deze kosten over de deelnemers te verdelen, maakt BsGW gebruik van een methodiek waarbij de kosten worden toegerekend aan producten van dienstverlening. De verdeelsleutels voor de kosten zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers. De bijdrage van de gemeente voor 2020 bedroeg € 397.000.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 607.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 889.000 negatief
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 6.751.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 9.101.000
Resultaat 2020	€ 2.092.000 negatief
Risico	De bedrijfsvoeringsrisico's van de Gemeenschappelijke Regeling komen voor rekening van BsGW. Daarnaast zijn er risico's die voor rekening komen van de deelnemers, onder meer risico's over de eigen belastingopbrengsten. BsGW heeft een risicoanalyse uitgevoerd op haar bedrijfsvoeringsrisico's. Voor elk van de risico's is de kans dat het zich voordoet realistisch ingeschat.

5. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
	en de gevolgen benoemd met daarbij de omvang van de financiële impact.
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2020 € 397.000.

6. Reinigingsdienst Maasland	
Statutaire naam	Reinigingsdienst Maasland
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	RD Maasland verzorgt de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval in de gemeenten Maasgouw, Roerdalen en Leudal. De gemeente Echt-Susteren participeert in de GR voor het onderdeel milieuparken. De gemeente Peel en Maas is per 1 januari 2018 uit de gemeenschappelijke regeling getreden. De juridische afwikkeling hiervan heeft begin 2019 plaatsgevonden.
Vestigingsplaats	Haalen (gemeente Leudal)
Doel	<p>RD Maasland is een regionaal afval inzamelbedrijf dat op 14 januari 1963 is opgericht door de voormalige gemeenten Heel, Horn en Beegden. Vervolgens is, na diverse herindelingen en uitbreiding van de samenwerkingsregeling het huidige werkgebied ontstaan. De deelnemende gemeenten zijn naast eigenaar ook de belangrijkste opdrachtgevers van RD Maasland. Echt-Susteren is per 1 januari 2014 toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling voor het onderdeel milieupark. Daarnaast voert RD Maasland diensten uit in opdracht van particulieren en bedrijven.</p> <p>RD Maasland wil zich met haar activiteiten onderscheiden van andere op de markt opererende afvalinzamelingbedrijven door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • op maatschappelijk verantwoorde (MVO) en doelmatige wijze zorg te dragen voor een duurzame verwijdering en nuttige toepassing van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen; • een verbreding van het takenpakket op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte; • actief en soepel in te spelen op nieuwe vragen vanuit de lokale overheid op het gebied van arbeidsparticipatie; • de uitvoering van de taken te realiseren tegen de laagst mogelijke kosten; • bij te dragen aan educatie en voorlichting op scholen; • samen te werken met aan gemeenten verbonden partijen, waaronder SW-bedrijven; • voor de inwoners van haar verzorgingsgebied herkenbaar te zijn als een bedrijf dat zich inzet voor een schone leefomgeving en een hoge klanttevredenheid.
Nut	<p>Uitvoering van artikel 10.22 van de Wet milieubeheer.</p> <p>Echt-Susteren neemt alléén deel aan de milieuparken voor de inzameling van het grof huishoudelijk afval. De inwoners kunnen het grof huishoudelijk afval aanleveren bij de milieuparken in Maasbracht, Montfort en Roggel. Echt-Susteren hoeft daardoor geen eigen milieupark te exploiteren en maakt op deze wijze gebruik van op korte afstand gelegen bestaande voorzieningen.</p> <p>Als lid van de GR kan Echt-Susteren in de toekomst mogelijk ook gebruik maken van andere diensten van RD Maasland.</p>
Noodzaak	<p>Door gebruik te maken van de bestaande milieuparken van RD Maasland is de noodzaak verbonden om deel te nemen aan de bestaande entiteit; de GR RD Maasland.</p> <p>Alternatieven voor de milieuparken zijn mogelijk, maar dan moet Echt-Susteren uit de GR treden. Een onderzoek in 2019 heeft uitgewezen dat de uittreedkosten een belemmering zijn voor een alternatief milieupark.</p> <p>Verder kunnen de inwoners van Echt-Susteren gebruikmaken van de milieuparken van RD Maasland.</p>

6. Reinigingsdienst Maasland	
	parken in Sittard-Geleen. Hierover zijn met de gemeente Sittard-Geleen afspraken gemaakt.
Effecten	<p>Er zijn slechts enkele meldingen over het gebruik van de milieuparken en de dienstverlening aan onze inwoners. De dienstverlening is dan ook op een schaal van 1 tot en met 10 te kwalificeren met het cijfer 8.</p> <p>De bijdrage Echt-Susteren bedraagt in 2020 € 343.219 en de kosten per aansluiting bedragen € 41,40. Er worden 8.350 aansluitingen toegerekend aan RD Maasland. De uiteindelijke kosten worden bepaald door de vaste en variabele kosten. De variabele kosten zijn afhankelijk van de hoeveelheid en soort grof afval dat jaarlijks wordt aangeleverd en van de poorttarieven.</p>
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	<p>In de Gemeenschappelijke Regeling zijn op basis van artikel 4, lid 5, de bijzondere afspraken met Echt-Susteren couleur locale, in een aanhangsel opgenomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het bestuur van de GR krijgt voor de uitvoering van haar taken de bevoegdheden van (beleids)uitvoerende aard. • De raad kan uit hun midden of uit het college van burgemeester en wethouders één lid aanwijzen als vertegenwoordiger in het algemeen bestuur. • De externe inlichtingen – en verantwoordingsverplichtingen van het algemeen bestuur zijn in artikel 15 van de GR opgenomen. • De raad kan een zienswijze op de begroting van de GR uitbrengen en het algemeen bestuur van de GR moet hier bij de vaststelling rekening mee houden. • De raden van de deelnemende gemeenten gaan over toetreding, uittreding, wijziging en opheffing van de GR.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling RD Maasland wordt gevormd door de vertegenwoordigers uit de colleges van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door drie wethouders uit de deelnemende gemeenten. Wethouder L.A.L. Lalieu van de gemeente Maasgouw is voorzitter. Wethouder Ruijten is lid van het algemeen bestuur
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 1.121.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 1.446.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 7.962.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 7.504.000
Resultaat 2020	€ 155.000 positief
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2020 € 343.219.

7. Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)	
Vestigingsplaats	Maastricht
Doel	<p>Het doel van deze regeling is het oprichten en het in stand houden van een Anti Discriminatie Voorziening Limburg met de volgende taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • klachtmelding en klachtbehandeling; • registratie, monitoring en (beleids)advisering • voorlichting en preventie
Nut	Het belang van gelijke behandeling benadrukken door aan te geven dat respect, tolerantie en het bestrijden van discriminatie essentieel zijn om de samenhang in onze maatschappij te behouden. Om deze wettelijke taak efficiënt te kunnen organiseren op schaal van Limburg is in 2009 een gemeen-

7. Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)	
	schappelijke regeling aangegaan tussen alle Limburgse gemeenten.
Noodzaak	Artikel 1 van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen: Het college van burgemeester en wethouders biedt de ingezetenen toegang tot een antidiscriminatievoorziening.
Effecten	ADV Limburg neemt alle discriminatieklachten in behandeling en onderzoekt bij elke melding of er een vermoeden van discriminatie is. Het kan namelijk voorkomen dat iemand zich gediscrimineerd voelt maar dat er onvoldoende feiten zijn om hier verder gevolg aan te geven. Bij een vermoeden van discriminatie is de verdere behandeling afhankelijk van onder meer de aard van de melding en de juridische mogelijkheden. ADV Limburg bemiddelt, ondersteund aangifte bij de politie of bij het nemen van andere stappen. Alle meldingen die bij ADV Limburg binnenkomen, worden geregistreerd in een landelijk registratiesysteem. Eénmaal per jaar ontvangen de aangesloten Limburgse gemeenten een geanonimiseerde rapportage van meldingen van discriminatie. Daarnaast worden de (geanonimiseerde) meldingen uit Limburg, verwerkt in een landelijke rapportage. Op basis van die rapportages worden conclusies getrokken en beleidsvoornemens geformuleerd, door zowel ADV Limburg als de betreffende overheden.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Deze gemeenschappelijke regeling is tussen de colleges van de van de gemeenten in Limburg aangegaan. In 2009 bleek dat de enige manier waarop alle bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de centrumgemeenten en de deelnemende gemeenten adequaat kunnen regelen een gemeenschappelijke regeling is. Deze gemeenschappelijke regeling is een beperkte vorm daarvan. Dat wil zeggen dat deze regeling alleen de relatie omschrijft tussen de gemeenten onderling met de centrumgemeente. Het betreft namelijk het mandateren van de centrumgemeente om namens de deelnemende gemeenten als subsidieverstrekker en daarbij behorende werkzaamheden en bevoegdheden namens alle gemeenten uit te oefenen. De raad heeft in 2009, op grond van artikel 1, tweede lid van de WGR, toestemming verleend om de gemeenschappelijke regeling aan te gaan.
Deelnemers	De gemeenten van de provincie Limburg, waarbij Maastricht optreedt als centrumgemeente voor de regio Zuid-Limburg en de gemeente Roermond optreedt als centrumgemeente voor de regio Noord- en Midden-Limburg.
Bestuursstructuur	De bevoegdheden van de colleges van de deelnemende gemeenten zijn overgedragen aan de colleges van de centrumgemeenten. Voor de gemeente Echt-Susteren daarom de gemeente Roermond.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Resultaat 2020	n.v.t.
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeenten op basis van facturering. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 0,40. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2020 € 13.636

8. Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel, Nut en Noodzaak	<p>Het openbaar lichaam is in 2002 opgericht om de grensoverschrijdende samenwerking in het Grenspark tussen de Nederlandse en Duitse partners te bevorderen. De doelstelling is voornamelijk gericht op de ontwikkeling van natuur en landschap , recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting in het grensgebied. Het doel is te komen tot een Grenspark met een eigen identiteit die gebaseerd is op de verscheidenheid van natuur en landschap en het karakter van de mensen die hier wonen en werken en voor de bezoekers van buiten de regio een belangrijke attractie vormt.</p> <p>Het openbaar lichaam heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers aan het openbaar lichaam te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. Het openbaar lichaam voert binnen deze taak projecten uit. Zij vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese en nationale. Het grenspark werkt daarbij nauw samen met de deelnemers en overige partners. Het grenspark levert een grensoverschrijdende bijdrage aan de regionale ontwikkelingen en de bekendheid van de grensregio vanuit toeristisch-recreatief oogpunt.</p>
Effecten	<p>Een belangrijke mijlpaal in 2020 voor Grenspark MSN was het publiceren van de Risico Beheerplannen die in het kader van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie voor Mook en Middelaar, Maasduinen (Genep en Bergen), Venlo en de Meinweg-Grenzwald werden opgesteld. De laatste stappen in dit project werden opgeschikt door de grote aprilbrand op de Meinweg die ca. 200 ha bos en natuur in de as legde.</p> <p>Binnen het People 2 People project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes werd gestart met de verkenning van de mogelijkheden voor een grensoverschrijdend project Ruiterroutenetwerk.</p> <p>Met de ontvangst van de eindbeschikking voor het INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaal, gestart in 2016, kon dit project in 2020 definitief worden afgesloten.</p> <p>In praktische zin werden de werkzaamheden zowel binnen de projecten als wat de PR en communicatie betreft, sterk negatief beïnvloed door het uitbreken van de COVID-19 pandemie. Besprekingen en evenementen konden niet of slechts beperkt plaatsvinden en werden vervangen door onlinegesprekken of kleinere bijeenkomsten. Vanwege de mede daardoor opgelopen vertragingen werd de projectduur van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie door de euregio rijn-maas-noord met een half jaar verlengd tot eind januari 2021. Het normaal gesproken grote aanbod aan evenementen in de grensregio is in 2020 geminimaliseerd i.v.m. de COVID-19 uitbraak. Wel zijn bewoners en bezoekers van de regio de Premium wandelroutes intensiever gaan gebruiken, omdat alleen of in kleine groepjes wandelen één van de weinige veilige activiteiten was. De natuur mocht zich in een toenemende belangstelling verheugen.</p>
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Met het indienen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april aan de raad is een belangrijke stap gezet om de zienswijzeprocedure van de raad binnen de gestelde termijnen te doorlopen. Daarnaast is de termijn voor het geven van een zienswijze op de ontwerpbegroting door de raden van de deelnemende gemeenten verlengd van zes weken naar acht weken.
Deelnemers	Tot het Grenspark behoren het Duitse Naturpark Schwalm-Nette en de Nederlandse gemeenten Beesel, Leudal, Echt-Susteren, Roerdalen, Roermond en Venlo.
Bestuursstructuur	Het Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht als Openbaar Lichaam naar Nederlands recht (gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen) met standplaats Roermond.

8. Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette	
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 48.052
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 2.541 negatief
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 143.912
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 163.491
Resultaat 2020	€ 50.593 negatief
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2020 € 3.747. Grenspark MSN wordt financieel gesteund door de provincie Limburg, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de aan het Grenspark MSN deelnemende overheden. Dit vormt sinds 2002 de financiële basis voor de acquisitie en coördinatie van grensoverschrijdende projecten.

9. Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel, nut, noodzaak	De gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 van kracht. Het doel van deze regeling was en is om samen met de deelnemers: <ol style="list-style-type: none"> 1. de kwaliteit van dienstverlening aan inwoners, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en 2. de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Met het indienen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april aan de raad is een belangrijke stap gezet om de zienswijzeprocedure van de raad binnen de gestelde termijnen te doorlopen. Daarnaast is de termijn voor het geven van een zienswijze op de ontwerpbegroting door de raden van de deelnemende gemeenten verlengd van zes weken naar acht weken.
Deelnemers	De gemeenten Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Horst aan de Maas, Venray, Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Leudal, Weert, Nederweert, Roermond, Beesel, Peel en Maas, Venlo en de provincie Limburg.
Bestuursstructuur	Het bestuur van de RUD Limburg Noord bestaat uit een algemeen en een dagelijks Bestuur. Algemeen bestuur Het algemeen bestuur bestond in 2018 uit 16 leden, waaronder de voorzitter. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en gedeputeerde staten van de provincie hebben uit hun midden elk één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen. Dagelijks bestuur Het dagelijks bestuur is door en uit het algemeen bestuur gekozen. In de periode tot aan de verkiezingen bestond het dagelijks bestuur uit drie leden en twee plaatsvervangende leden. Na de gemeentelijke verkiezingen is op 14 juni 2018 een nieuw DB gevormd, bestaande uit drie leden en één plaatsvervangend lid. De voorzitter van de RUD Limburg Noord is wethouder Tim Snijckers, wethouder van de gemeente Maasgouw.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 334.000

9. Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)	
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 334.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 1.658.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 1.415.000
Resultaat 2020	€ 0
Financiën	<p>Eind 2017 is de GR RUD LN vastgesteld. Daarin is opgenomen dat de middelen die de RUD LN in een boekjaar niet heeft benut, voor bepaling van het rekeningresultaat als uitgangspunt terugbetaald dienen te worden aan de deelnemende partners.</p> <p>De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2020 € 75.782</p>

Stichtingen/verenigingen

1. Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing

Doel	De statutaire taak is het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten ¹⁾ bij het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. Tot de taken behoort ook advisering aan de gemeenten en het deelnemen aan netwerken. Adres: Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht <i>¹⁾ behalve Mook-Middelhaar dat is aangesloten bij Afvalverwerking Regio Nijmegen</i>
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten behalve Mook-Middelhaar
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks en een acht leden tellend algemeen bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Dit apparaat werkt samen met een netwerk van deskundige ambtenaren uit diverse regio's in de provincie.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	Niet bekend
Resultaat 2020	Niet bekend
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks € 0,20 contributie per inwoner. De gemeentelijke bijdrage over 2020 bedraagt € 6.329.

2. Visit Zuid-Limburg (voorheen VVV Zuid-Limburg)

Doel	Visit Zuid-Limburg is een zogenaamde 'intermediaire' organisatie die als ondernemingsmissie heeft: <i>'Het bevorderen van het toerisme en recreatie in en náár Zuid-Limburg'</i> . Visit Zuid-Limburg is lid van de landelijke koepel VVV Nederland en uit dien hoofde ook verplicht om aan alle kwaliteitseisen die aan VVV's worden gesteld te voldoen. Visit Zuid-Limburg realiseert haar ondernemingsmissie door actief te zijn op de volgende taakvelden: <ul style="list-style-type: none"> • Informatieverzameling en -verstrekking • Reservering en bemiddeling • Productontwikkeling • Marktbewerking/promotie • Begeleiden van toeristisch/recreatieve projecten • (Mede) organiseren en coördineren van evenementen
Rechtsvorm	Visit Zuid-Limburg is een stichting zonder winstoogmerk.
Deelnemers	Visit Zuid-Limburg heeft twee belangrijke 'doelgroepen' waarvoor zij diensten verleent en die deze organisatie onder andere financieren: de Zuid-Limburgse gemeenten én de Midden-Limburgse gemeente Echt-Susteren en de ondernemers.
Bestuursstructuur	De gemeenten en ondernemers zijn representatief vertegenwoordigd binnen het bestuur van Visit Zuid-Limburg en die in die zin dus ook continu vinger aan de pols houden over de ontwikkeling en de activiteiten van de organisatie. Op dit moment telt het Visit bestuur 13 leden, waarvan zes afgevaardigden via de gemeenten/regio's, een neutrale voorzitter, een neutrale financiële inhoudsdeskundige en vijf afgevaardigden vanuit ondernemers (groeperingen). Burgemeester Hessels maakt deel uit van het bestuur. Hij vertegenwoordigt

2. Visit Zuid-Limburg (voorheen VVV Zuid-Limburg)	
	in het Visit-bestuur de regio Midden-Limburg (waarvan alleen de gemeente Echt-Susteren aangesloten is bij de Visit Zuid-Limburg).
Eigen vermogen begin dienstjaar 2019	€ 540.301
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 587.001 het VVV werkt met een gebroken boekjaar. De cijfers worden bepaald per 31 maart van het dienstjaar. De jaarrekening 2020 wordt in september 2021 vastgesteld. De gepresenteerde cijfers zijn uit de jaarrekening 2019/2020.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2019	€ 1.259.506
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 1.214.748
Resultaat 2019	€ 54.859
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2020 € 72.307

3. Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)	
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in Enexis Holding N.V. en de uit Essent voortkomende vennootschappen. De VEGAL heeft een faciliterende en verbindende rol bij de informatieverstrekking van en naar Enexis Holding N.V. Postadres: postbus 450, 6100 AL Echt
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten
Rechtsvorm	De Vegal is een vereniging.
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Voorzitter van de Vegal is burgemeester Hessels.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 10.850
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 12.493
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	N.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	N.v.t.
Resultaat 2020	€ 1.643
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks € 250 contributie..

Coöperaties/vennootschappen

1. Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.

Doel	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg heeft als doelen: <ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelen, beheren en revitaliseren van bedrijfsterreinen in de regio • Het fungeren als intermediair tussen bedrijfsleven en overheidsorganisaties • Het uitvoeren van structuurversterkende projecten in de regio
Deelnemers	Aandeelhoudende gemeenten: 5 Aantal aandelen: 3.700 Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799), Maasgouw (533 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.080 aandelen).
Bestuursstructuur	OML BV is een onafhankelijke overheidsorganisatie met een eigen directie. De raad van commissarissen vormt het toezichthoudend orgaan op de OML BV. Het is de bedoeling dat de raad van commissarissen toezicht houdt op het beleid en de algemene gang van zaken binnen de vennootschap. De Raad van Commissarissen moet ten allen tijde in het belang van het bedrijf handelen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (de deelnemende gemeenten) vormt het hoogste orgaan van de vennootschap.
Financiën	Echt-Susteren bezit 725 aandelen van € 3.722 = € 2.697.348
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 16.860.168
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 17.197.168
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 12.039.244
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 12.600.922
Resultaat 2020	€ 337.000
Risico	De deelnemende gemeenten staan samen garant voor een lening verstrekt door de BNG. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2. C.V. Inkoopcentrum Zuid

Doel	Per 5 juli 2013 is deze Stichting omgevormd tot het Inkoopcentrum Zuid, zijnde een Coöperatieve Vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid. Het doel van het Inkoopcentrum Zuid bestaat uit twee pijlers. De eerste pijler is de basisdienstverlening die bestaat uit diensten die direct voor alle deelnemers beschikbaar is i.c. de aanbidding van raamcontracten, de netwerkfunctie en de digitale helpdesk. De tweede pijler betreft het in opdracht van de deelnemers verrichten van aanbestedingen, contractmanagement, advisering, het maken van een digitale inkooptoolkit op maat en het invullen van (tijdelijke) inkoopfuncties.
Deelnemers	Alle 15 Noord- en Midden Limburgse gemeenten, WML, ICT-NML, SC MER en VRLN.
Bestuursstructuur	De coöperatieve vennootschap Inkoopcentrum Zuid kent een Algemene Ledenvergadering die bestaat uit door de deelnemers aan te wijzen leden (één per deelnemer) en een uit en door de leden van Algemene Ledenvergadering gekozen Bestuur.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 349.692
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 196.963

2. C.V. Inkoopcentrum Zuid	
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Resultaat 2020	€ 152.730
Financiën	<p>De lidmaatschapsbijdrage bedraagt € 7.500 per jaar, exclusief vergoedingen bij afname van diensten door de raamcontracten en kosten van rechtstreekse opdrachten. Al naar gelang de prestaties van deze C.V. ontvangt de gemeente ook geld.</p> <p>De begroting wordt eerst in oktober / november voorafgaand aan het begrotingsjaar vastgesteld.</p>
Bijdrage 2020 Echt-Susteren	€ 7.531,50 (€ 7.500 bijdrage, plus 2/21 ^e deel niet compensabele BTW)

3. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de staat en het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de inwoner uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Deelnemers	Zie onder doel.
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).
Vestigingsplaats	Den Haag
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 4.887 miljoen
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 5.097 miljoen
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 144.802 miljoen
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 155.262 miljoen
Achtergestelde schulden begin dienstjaar 2020	€ 33 miljoen
Achtergestelde schulden einde dienstjaar 2020	€ 35 miljoen
Resultaat 2020	Over 2020 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 221 miljoen (2019: EUR 163 miljoen).
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 21.411 aandelen met een balanswaarde van € 48.579, wat neerkomt op een zeer beperkt belang. Ieder jaar wordt door de bank dividend uitgekeerd.

3. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
	Over het jaar 2019 wordt tot 31 december 2020 geen dividend uitgekeerd. In maart 2021 heeft een gedeeltelijke dividenduitkering plaatsgevonden over 2019 ad € 9.206,73. Het restant wordt later in 2021 uitgekeerd.
Toekomstige verwachtingen	Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten vindt de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2021.
Risico	Het bedrag dat de bank jaarlijks aan dividend uitkeert is afhankelijk van de winst die de bank in enig jaar behaalt. Bij een lage of geen winst, wordt ook geen dividend uitgekeerd.

4. N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	
Doel	<ol style="list-style-type: none"> 1. De vennootschap heeft ten doel te voorzien in de behoefte aan leidingwater, voor drinkwater en andere doeleinden en daarmee samenhangende diensten. 2. De vennootschap probeert het doel te bereiken door het winnen, het zuiveren, het opslaan, het inkopen, het transporteren, het distribueren en het leveren van water, en het verrichten van diensten op genoemde terreinen.
Deelnemers	De grootste aandeelhouder is de Provincie Limburg met 21,8% aandelenbezit. De overige aandelen zijn naar rato van inwoneraantal verdeeld over de 29 Limburgse gemeenten.
Bestuursstructuur	Aandeelhouders zijn de provincie Limburg en in Limburg gelegen gemeenten. De gemeente Echt-Susteren is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen, die 5 leden telt.
Vestigingsplaats	Maastricht
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 215.305.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 221.314.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 395.345.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 397.127.000
Resultaat 2020	<p>€ 6.008.000</p> <p>Het positief resultaat wordt jaarlijks toegevoegd aan het eigen vermogen.</p>
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 12 aandelen van € 4.538 nominaal per stuk met een balanswaarde van € 54.454, wat neerkomt op een zeer beperkt belang.
Toekomstige verwachtingen	<p>WML buigt zich eens in de vier jaar over haar Missie, Visie en Doelstellingen. Dat is ook gebeurd in 2018. In het MVD 2019-2023, getiteld 'Samen werken aan een robuust en duurzaam WML', laat WML zien waar het bedrijf voor staat en wat de komende jaren bij het water maken extra aandacht krijgt. Drie speerpunten staan centraal: Robuust, Samen en Duurzaam.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Robuust staat voor de wens het aanpassingsvermogen van onze solide bedrijfsvoering en organisatie te vergroten. Ook gaan we ons nog meer inspannen om de kwaliteit van onze drinkwaterbronnen te beschermen. • Samen verwijst naar de overtuiging van WML dat samenwerking noodzakelijk is om aan veranderende klantwensen te voldoen en een optimaal functionerende waterketen te realiseren. • Duurzaam slaat op de ontwikkeling van WML van een Operationeel Excellent naar een Maatschappelijk Excellent bedrijf. WML verankert duurzaam denken en doen in haar werkprocessen en vergroot haar maatschappelijke impact.

4. N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	
Risico	Het risico is nihil. Er is sprake van een robuust eigen vermogen. De solvabiliteit (EV/TV) van WML is 35,7% per ultimo 2020. Er is geen jaarlijkse dividendinkomst geraamd. Verder is er geen financieel risico behoudens de balanswaarde van de aandelen (€ 54.454) indien WML liquideert.

5. Herontwikkeling Bocage	
Doel	In het plangebied Bocage is een oude printplatenfabriek gesaneerd en een nieuw woningbouwgebied ontwikkeld voor ca. 215 -230 woningen. Het plan moet zich onderscheiden van andere plannen om de concurrentie met andere plannen in de regio te kunnen doorstaan. Daarom wordt ingezet op een plan met kwalitatief hoogwaardige woningbouw. De ontwikkeling van dit plan gebeurt in samenwerking met Hurks Vastgoedontwikkeling Eindhoven (onderdeel van de Hurks groep). De concrete afspraken over deze samenwerking zijn uitgewerkt in de op 29 maart 2012 gesloten "Samenwerkings-overeenkomst Bocage in Echt". Het project wordt voor wat betreft de grondexploitatie door partijen uitgevoerd voor gezamenlijke rekening en risico in de vorm van een CV/BV structuur.
Deelnemers	Gemeente Echt-Susteren, Hurks Vastgoedontwikkeling Eindhoven B.V. en Hurks participatie Echt BV.
Bestuursstructuur	Commanditaire vennootschap met als beherend vennoot een BV (CV/BV-constructie)
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 5.454.304
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 5.454.304
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	Lange termijn: € 7.550.000 Korte termijn: € 494.406 Totaal: € 8.044.406
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	Lange termijn: € 7.550.000 Korte termijn: € 655.359 Totaal: € 7.705.359
Resultaat 2020	€ 0
Financiën	Beide participanten hebben ieder € 2.727.151,50 kapitaal gestort. Naar verwachting is daarmee het maximum bereikt. Dit werkkapitaal vormt (als risicodragend vermogen) de basis voor de verkrijging van het voor de planuitvoering noodzakelijke vreemd vermogen door de CV (Gemeente Echt-Susteren, Hurks participatie Echt B.V. en GEM Bocage Beheer BV) De daarvoor noodzakelijke beheershandelingen worden uiteraard uitsluitend verricht door de beherend vennoot "GEM Bocage Beheer BV" waarin zowel de gemeente als Hurks (Hurks Vastgoedontwikkeling Eindhoven B.V.) als aandeelhouder participeren.
Risico	Het voeren van de grondexploitatie is, gezien de huidige economische situatie, niet zonder risico. De gevolgen van de economische ontwikkelingen, de situatie op de woningmarkt en de demografische ontwikkelingen zijn van invloed op het woningbouwprogramma, planning en looptijd van de Gebiedsontwikkeling. De bij dit project behorende financiële risico's zijn door het risicomanagement verdisconteerd in het weerstandsvermogen van de gemeente Echt-Susteren.

6. Deelneming Enexis N.V.	
Statutaire naam	Enexis N.V.
Rechtsvorm	N.V.

6. Deelneming Enexis N.V.	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	<p>Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,8 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.</p> <p>De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.</p> <p>Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. <p>De provincie probeert met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.</p>
Bestuurlijk- en/of financieel belang	<p>De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Enexis. In de AVA vindt besluitvorming plaats over onder meer het jaarverslag, het dechargeren van de RvB en de RvC, het vaststellen van de jaarrekening en het bepalen van de winstbestemming. Ook keurt de AVA de strategie van de vennootschap goed en benoemt zij de leden van de RvC. Bepaalde bevoegdheden van de AVA zijn toegekend aan de Aandeelhouderscommissie (AHC). Deze commissie telt zeven leden en heeft als doel de slagvaardigheid en effectiviteit van de besluitvorming binnen de AVA te bevorderen. De leden van de AHC ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding.</p> <p>De aandeelhouders van Enexis Holding N.V. zijn provincies en gemeenten binnen het verzorgingsgebied van Enexis Netbeheer B.V.</p> <p>Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.</p>
Participatie	0,37% (na splitsing)
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 4.112 miljoen
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.116 miljoen
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 4.146 miljoen
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 4.635 miljoen
Resultaat 2020	€ 108 miljoen winst
Financiën	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).
Dividend over 2020	De door de aandeelhouders verstrekte aandeelhoudersleningen bedroegen per ultimo 2020 € 500 miljoen (2019: nihil). De over deze leningen betaalde rentevergoedingen bedroegen in 2020 € 3 miljoen (2019: € 19 miljoen). De aan aandeelhouders betaalde dividenduitkering bedroeg € 105 miljoen (2019: € 122 miljoen). De voor 2020 voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 0,70 per aandeel (2018: € 0,82 per aandeel). Over het dividendvoorstel, voor de gemeente Echt-Susteren € 389.800, heeft in de AvA van april 2020 besluitvorming plaatsgevonden.

6. Deelneming Enexis N.V.

Risico's	<p>De huidige reguleringsmethodiek is niet berekend op een trendbreuk in investeringen en exploitatiekosten. Vergoedingen voor extra investeringen en voor hogere kosten door de energietransitie worden uitgesteld tot de volgende reguleringsperiode. Ook is de vergoeding voor vermogens- en energiekosten gebaseerd op historische tarieven. Dit drukt de financiële ratio's en beperkt de capaciteit voor extra investeringen, terwijl de energietransitie juist grote investeringen vergt. De mogelijke impact van dit risico wordt hoger ingeschat dan vorig jaar.</p> <p>Op diverse manieren is Enexis actief om de financierbaarheid van de energietransitie te verbeteren. Ze onderzoeken in landelijk verband hoe de reguleringssystematiek kan worden aangepast, werken continu aan interne efficiency en zijn in constructief overleg met aandeelhouders over de financierbaarheid van de energietransitie, wat in 2020 heeft geleid tot een converteerbare hybride aandeelhouderslening.</p>
Toekomstige verwachtingen	<p>Samen met tientallen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden zet Enexis haar schouders onder de doelstelling van het Klimaatakkoord: 49% minder CO₂-uitstoot in 2030 (t.o.v. 1990). Zij dragen hieraan bij door excellent netbeheer en het versnellen van de energietransitie.</p> <p>Het excellent beheren van het energienet zien ze als hun bestaansrecht. Ze zetten zich in om de kwaliteit van het netwerk hoog te houden en bereiden zich voor op een toename van (decentrale) duurzame opwek, energieopslag, diversificatie van warmtebronnen en elektrisch vervoer. Met 'smart grids' kunnen ze fluctuaties in vraag en aanbod van energie beter aan en voorkomen ze storingen. Zo houden ze de netten betrouwbaar, toekomstbestendig, betaalbaar én veilig. Tegelijkertijd wordt ingezet op het aanjagen van de energietransitie en het stimuleren van de ontwikkeling van innovatieve, schaalbare oplossingen. Ze dragen bij aan duurzame gebiedsontwikkeling, een efficiënt energiesysteem en duurzame mobiliteit; thema's die relevant zijn in het licht van de Nederlandse klimaatdoelen en een relatie hebben met de energie-infrastructuur. Er wordt zoveel mogelijk samengewerkt met andere bedrijven, overheden, consumenten, coöperaties en kennisinstellingen om kennis te delen. Zo ontstaan er oplossingen met een breed maatschappelijk draagvlak.</p>

7. Deelneming Vordering op Enexis B.V.

Statutaire naam	Vordering op Enexis B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Deze BV is in 2020 geliquideerd en daarom per 31 december 2020 geen verbonden partij meer.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	<p>Algemene vergadering van aandeelhouders.</p> <p>De aandeelhouders zijn vijf provincies en 88 gemeenten.</p> <p>Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.</p>
Participatie	0,37%
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 8.819 negatief
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 9.083
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0

7. Deelneming Vordering op Enexis B.V.	
Resultaat 2020	€ 0
Dividend over 2020	De onderneming heeft alleen het beheer van de brugleningen als ondernemingsactiviteit en maakt daarom geen winst. Er kan dan ook geen dividend over 2020 worden uitgekeerd.
Risico's	N.v.t.

8. Deelneming Verkoop Vennootschap B.V.	
Statutaire naam	Verkoop Vennootschap B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Deze BV is in 2020 geliquideerd en daarom per 31 december 2020 geen verbonden partij meer.
Bestuurlijk-en/of financieel belang	Algemene vergadering van aandeelhouders Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37%
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 71.192
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 16.256
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Resultaat 2020	€ 0
Dividend over 2020	N.v.t.
Risico's	Uit de liquidatie is voor onze gemeente een bedrag beschikbaar gekomen van € 311,11

9. Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	
Statutaire naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie (PBE) B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Het aandeelhouderschap wordt aangehouden omdat PBE, door de afspraken met de staat en vastgelegd in een convenant, rechten en verplichtingen heeft voor een periode van 8 jaren ná ondertekening van de EPZ SPA (30 september 2011). PBE is sinds eind 2011 slechts een praktisch lege BV om een aantal zaken af te wikkelen.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	Algemene vergadering van aandeelhouders. Aandeelhouders zijn vijf provincies en 88 gemeenten. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37%
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 1.589.543
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 455.015
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0

9. Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	
Resultaat 2020	€ 0
Dividend over 2020	N.v.t.
Risico's	Het bestuur van de vennootschap is een proces gestart om het convenant met de Staat te beëindigen en de vennootschap op te heffen. Er zijn verder geen aandachtspunten en ontwikkelingen te melden.

10. Deelneming CBL Vennootschap (CBL) B.V. (Cross border leases)	
Statutaire naam	CBL Vennootschap B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Deze BV is in 2020 geliquideerd en daarom per 31 december 2020 geen verbonden partij meer.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	Algemene vergadering van aandeelhouders. De aandeelhouders zijn vijf provincies en 88 gemeenten . Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 125.355
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 5.006
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Resultaat 2020	€ 0
Dividend over 2020	N.v.t.
Risico's	Uit de liquidatie is voor onze gemeente een bedrag beschikbaar gekomen van € 470,58.

11. CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.)	
Statutaire naam	Claim Staat Vennootschap Amsterdam B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Deze deelneming wordt tijdelijk aangehouden om (in eerste instantie) de verkoop van Essent aan RWE af te wikkelen en in een later stadium ook de verkoop van Attero aan Waterland. Eventuele claims kunnen door Waterland worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims aan waterland wordt de Escrow-rekening opgeheven en het restant op deze rekening kan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Dit is in 2020 ook gebeurd.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	Algemene vergadering van aandeelhouders. De aandeelhouder zijn vijf provincies en 88 gemeenten. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37%
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 451.905
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 83.583

11. CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.)	
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 0
Resultaat 2020	€ 0
Dividend over 2020	De vennootschap keert geen dividend uit.
Risico's	In 2020 is de escrow (verkoop Attero) afgewikkeld en deze afrekening heeft geleid tot een vrijval van bijna de gehele escrow van € 8 miljoen. Voor onze gemeente een bedrag van € 30.262,57. Uit de liquidatie van de BV komt naar verwachting nog een klein bedrag voor de gemeente beschikbaar.

Overige verbonden partijen

1. Euregio Rijn-Maas-Noord

Vestigingsplaats	Konrad-Zuse-Ring 6, D-41179 Mönchengladbach
Doel	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de ca. 2 miljoen inwoners in dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit streven door verschillende subsidieregelingen.
Deelnemers	Van de Euregio Rijn-Maas-Noord maken tegenwoordig 29 leden deel uit. In het Nederlandse deel van de Euregio zijn dat de gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Peel en Maas, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en de Kamer van Koophandel. Aan Duitse kant gaat het naast de Landeshauptstadt Düsseldorf om de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Staelen, Geldern, Nettetal, Wassenberg en Wegberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg. Met ingang van komend jaar treedt de gemeente Selfkant mogelijk toe.
Bestuursstructuur	Publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht. De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Met ingang van 2015 is burgemeester Hessels toegetreden tot het dagelijks Bestuur (als vertegenwoordiger van de regio Midden-Limburg).
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Resultaat 2020	n.v.t.
Financiën	De gemeente betaalde in 2020 een bijdrage van € 6.880

2. Euromosa

Doel	De gemeente zet zich actief in t.a.v. het (verder) versterken van de banden met onze buurgemeenten en met name de euregionale contacten met de partners in Euromosa (Maaseik, Selfkant, Gangelt en Waldfeucht). Door onze nadrukkelijke rol in de regio als "Euregionale Verbinder" (schakel tussen de verschillende regio's en euregio's), willen we de mogelijkheden van euregionale samenwerking op het gebied van o.a. toerisme, sociale ontwikkeling en cultuur voor de regio en voor de gemeente stevig benutten en de gemeente hierdoor positioneren als (recreatief-toeristische) uitvalsbasis in de euregio. Dit heeft onder meer geleid tot het toetreden van Maaseik tot Cittaslow. Ook de Duitse gemeenten werken aan toetreding tot het Cittaslow-netwerk. Postadres: Postbus 450, 6100 AL Echt
Deelnemers	Echt-Susteren (NL), Maaseik (B), Waldfeucht, Selfkant en Gangelt (D)
Bestuursstructuur	Stuurgroep
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen.

2. Euromosa	
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Resultaat 2020	n.v.t.
Financiën	n.v.t.

3. Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)	
Doel	<p>De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994.</p> <p>Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten. Door Ons WCL worden projecten gefinancierd en uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de vergroting van de kwaliteit van de Midden-Limburgse natuur. De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten over inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten; • het zelfstandig uitvoeren van projecten in dat kader; • het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.
Deelnemers	Deelnemende gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.
Bestuursstructuur	Stichting
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	€ 439.575
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	€ 433.186
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	€ 46.653
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	€ 32.399
Resultaat 2020	€ 6.388
Financiën	De gemeente betaalde in 2020 een bijdrage van € 39.500.

4. Samenwerking Midden-Limburg (SML)	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel	Het verbeteren van de ruimtelijk-economische kwaliteit en het versterken van het vestigingsklimaat van Midden-Limburg.
Nut	Samenwerking Midden-Limburg (SML) is een netwerkorganisatie die zich richt op het creëren van kaders voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de regio. De gemeenten zijn de drijvende kracht in deze samenwerking, waarbij de gezamenlijke agenda ook bepaald wordt door de input van bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld. Gezamenlijk worden de randvoorwaarden bepaald, die nodig zijn ter versterking van het vestigingsklimaat en de regionale economische structuur.
Noodzaak	In Midden-Limburg is er sprake van een dynamische aandacht voor de regio en het behartigen van het regiobelang. Dit vereist een goede afstemming op visie, strategie en taken en verantwoordelijkheden. Het gezamenlijk doel van

4. Samenwerking Midden-Limburg (SML)	
	samenwerkingen als SML, Keyport 2020 en de Ontwikkelingsmaatschappij Limburg (OML) bestaat uit het versterken van het vestigingsklimaat in Midden-Limburg door samenwerking op basis van respect voor elkaars belang, waarbij SML faciliteert en krachten bundelt, Keyport 2020 zich richt op innovatieve projecten in triple helix verband en OML een uitvoeringsorganisatie over bedrijfslocaties is met een lokale functie voor ondernemers.
Effecten	De in 2015 opgestelde Agenda voor Midden-Limburg is in 2016 in alle colleges vastgesteld. De onder regie van SML vormgegeven strategische agenda benoemt de samenhang in het gebied binnen de overkoepelende thema's 'Aantrekkelijk', 'Verbindend' en 'Groen'. De agenda bevat onderwerpen (waaronder de POL opgaven) waarbinnen samenwerking gewenst dan wel noodzakelijk is en geldt voor de periode 2016-2020, daarbij focussend op de overkoepelende thema's: Aantrekkelijk, Verbindend en Groen. In navolging hierop is in 2017 een strategische investeringsagenda opgesteld, dat een concrete doorvertaling is van de in de Agenda van Midden-Limburg benoemde thema's waar Midden-Limburg op wilt inzetten de komende jaren. Hoofdt-thema's hierbij zijn: vitale werklocaties, arbeidsmarkt en onderwijs, innovatie en ondernemerschap, vrijetijdseconomie en mobiliteit en infrastructuur.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raad kan invloed uitoefenen, aangezien besluitvorming over nieuwe financiële middelen (de gemeentelijke bijdrage) aan SML via de raad loopt.
Deelnemers	De zeven Midden-Limburgse gemeenten: Weert, Nederweert, Leudal, Roermond, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren.
Bestuursstructuur	Dit betreft een netwerksamenwerking, waarbij collegeleden als hoogste orgaan zijn samengevoegd als netwerkberaad.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2020	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2020	n.v.t.
Resultaat 2020	n.v.t.
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeente (Roermond) op basis van facturering. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 0,60. Voor 2020 betekent dit een bedrag van € 19.000

9.8 Paragraaf Grondbeleid

Verordening 212:

1. *In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:*
 - a. *De verwerving van gronden;*
 - b. *De te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten.*
2. *Het grondbeleid van de gemeente Echt-Susteren wordt vastgelegd in de 'Grondnota'. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:*
 - a. *Strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;*
 - b. *Beheer en uitgifte van gemeentelijke eigendommen;*
 - c. *Grondbeleid gericht op verandering van het grondgebruik;*
 - d. *Uitgangspunten voor prijsstelling van de verkoop van gronden.*

De uitgangspunten voor kostenverhaal door de gemeente Echt-Susteren worden vastgelegd in de "Nota Kostenverhaal". De raad stelt de nota vast

Inleiding

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Visie gemeentelijk grondbeleid (algemeen, prioritering, uitvoering grondbeleid, boven-gemeentelijke doelstellingen, overkoepelend gemeentelijk beleid,)
- Samenwerkingsmaatschappijen (Bocage, Businesspark Midden-Limburg)
- Grondexploitaties (algemeen)
- Stand van zaken en prognoses grondexploitaties (Vennootschapsbelasting, toelichting complexen)
- Winst- en verliesnemingen, voorziening en reserves grondexploitaties meerjarig verloop algemene reserve grondbedrijf

Visie gemeentelijk grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid levert een bijdrage aan zowel (integrale) ruimtelijke plannen als specifieke beleidsvelden die voor de gemeente Echt-Susteren van belang zijn, zoals leefbaarheid, wonen, werken, groen, verkeer en financiën. De beoogde doelstellingen van de ruimtelijke plannen en specifieke beleidsvelden zijn verwoord in de verschillende programma's uit de begroting.

Het betreft met name de thema's binnen de programma's Economische zaken en grondex-

ploitaties (werkgelegenheid, economie, plattelandsvernieuwing en recreatie & toerisme), Sociaal domein, cultuur en sport (maatschappelijke voorzieningen, sportstimulering en ondersteuning, zwembad, sporthallen en overige binnen- en buitensportaccommodaties), Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (leefbaarheid kernen, bedrijvigheid en woningbouw). De doelstellingen die centraal staan binnen deze thema's worden deels verwezenlijkt door realisatie van de (grondexploitatie)projecten.

Prioritering

Via een gebiedsgerichte aanpak wenst de gemeente te komen tot een afgewogen integraal samenhangend ruimtelijk beleid.

Speerpuntprojecten voor de collegeperiode 2018-2022 zijn:

- Gebiedsvisie Susteren plus (inclusief Roosteren en centrumplan Susteren);
- Gebiedsvisie Nieuwstadt;
- Gebiedsvisie Pey;
- Leisurepark de Bandert;
- Programma Centrum Echt;
- Bocage;
- Businesspark Midden-Limburg.

Naast deze gemeentelijke projecten zijn we betrokken bij majeure ruimtelijke projecten van derden, zoals verbreding A2, gebiedsontwikkeling VDL en diverse hotelontwikkelingen. Ook hierbij wordt gekozen voor een integraal samenhangende aanpak.

Uitvoering Grondbeleid

De gemeenteraad heeft het beleidskader voor het (te voeren) grondbeleid vastgelegd in de Grondnota (nu Grondnota 2019) en de Nota kostenverhaal (nu Nota Kostenverhaal 2011).

De missie van gemeentelijk grondbeleid is: indirect en direct met financiële en juridische instrumenten bijdragen aan een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de gemeente in kwaliteit en kwantiteit. Het grondbeleid staat ten dienste aan de verwezenlijking van deze ruimtelijke doelstellingen danwel eerder vernoemde specifieke beleidsvelden.

Als algemeen uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid geldt dat de gemeente de regie wil voeren over (de kwaliteit van) de ruimtelijke ontwikkelingen, van eigen maar ook particuliere locaties. Afhankelijk van omstandigheden, grondposities en de door de gemeente te realiseren doelen van het gemeentelijk beleid wordt

per ontwikkeling bepaald voor welke vorm van grondbeleid gekozen wordt. Vormen van grondbeleid zijn: actief grondbeleid, passief (faciliterend) grondbeleid en mengvormen tussen actief en passief grondbeleid (publiek private samenwerking (PPS)).

De gemeente Echt-Susteren kan dus, binnen aanvaardbare risicoprofielen, ervoor kiezen om winstgevende ontwikkelingen zelf ter hand te nemen (actief grondbeleid) of de ontwikkeling door een ontwikkelaar te laten uitvoeren waarbij de gemeente een faciliterende rol vervult (faciliteerend grondbeleid).

Uitgangspunt is een situatie waarbij de exploitatie over het te voeren grondbeleid voor de gemeente tenminste kostendekkend is. Dat wil zeggen dat over een periode van enkele jaren de te maken kosten in balans zijn met de opbrengsten.

Bovengemeentelijke doelstellingen

Ter realisatie van bovengemeentelijke doelstellingen werkt de gemeente samen met de Midden-Limburgse gemeenten. Dit samenwerkingsverband "Samenwerking Midden-Limburg" (SML) heeft als doel om namens de deelnemende gemeenten te komen tot onderlinge afstemming, stimulering en uitvoering van ruimtelijk-economische (grote) projecten met een bovengemeentelijk karakter. Dit ter versterking van de regionale economie inclusief de werkgelegenheid. In deze samenwerking is een aantal werkvelden benoemd, waarbij iedere gemeente als trekker van een bepaald werkveld fungeert. De werkvelden zijn:

- Energie & economisch beleid
- Recreatie & toerisme
- Landbouw & natuur
- Mobiliteit & infrastructuur
- Wonen, zorg & woonomgeving
- Euregio coördinatie

De gemeente Echt-Susteren fungeert als trekker van het werkveld Euregio coördinatie.

Deze aanpak wordt geëvalueerd en waar nodig worden verbeteringen in de samenwerking doorgevoerd.

Daarnaast neemt de gemeente Echt-Susteren deel aan (is aandeelhouder van) Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML BV). Een van de projecten van OML BV is Business Park Midden-Limburg (BPML).

Overkoepelend gemeentelijk beleid

Structuurvisie

In december 2012 is de Structuurvisie 2012-2025 'Ontwikkelen met kwaliteit' door de raad

vastgesteld. Voor zowel ons buitengebied als stedelijk gebied formuleert de structuurvisie een aantal ambities die er op zijn gericht dat onze gemeente een aantrekkelijke gemeente is (en blijft) om prettig te wonen, te werken en te recreëren. Dit resulteert in zogenaamde 'speerpuntprojecten stedelijk gebied' en 'kwaliteitsverbeterende projecten' in het uitvoeringsprogramma van de structuurvisie (deel C).

De structuurvisie is (intern) bindend voor de gemeente en wordt gebruikt als leidraad bij toekomstige beslissingen.

Voor inwoners en ondernemers geeft de visie inzicht in de ontwikkelingsmogelijkheden die er zijn binnen bepaalde gebieden van onze gemeente. Er is dus duidelijkheid over welke projecteninitiatieven we als gemeente ambiëren en welke niet.

Het (dynamisch) uitvoeringsprogramma is voor het laatst geactualiseerd in juni 2020. De raad is hierover geïnformeerd via de budgetcyclus en raadsinformatiebrieven (raadsinformatiebrief juni 2020).

Volkshuisvesting

Fundament onder het gemeentelijk Volkshuisvestingsbeleid is de in 2019 door de raad geactualiseerde Structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving, nu Structuurvisie Wonen 2018 tot en met 2021 genaamd. Deze structuurvisie geeft inzicht in de lokale woningbehoefte, de noodzakelijk te saneren plancapaciteit en het maximale toegestane bouwvolume. De geactualiseerde structuurvisie Wonen beschrijft de periode 2018 t/m 2021 en geeft een doorkijk tot en met het jaar 2030. Voor Echt-Susteren is het van belang rekening te houden met het vanaf 2028 in omvang afnemend aantal huishoudens. Dit heeft in kwantitatieve zin gevolgen voor de woningbehoefte. Ook in kwalitatief opzicht heeft er een actualisatie van de woonwensen plaats gevonden. Gebleken is dat senioren, kleine huishoudens en jongeren belangrijke doelgroepen zijn voor de actuele woningmarkt. Grondgebonden seniorenwoningen, appartementen met lift, kleine, flexibele wooneenheden zijn kansrijke segmenten op de huidige woningmarkt. Ook duurzaamheid en levensloopbestendigheid zijn belangrijke aandachtspunten voor woonconsumenten.

Samenwerkingsmaatschappijen

Bocage

In 2012 hebben Hurks vastgoedontwikkeling BV en de gemeente Echt-Susteren de 'Samenwerkingsovereenkomst "Bocage" in Echt' getekend en is in september 2012 de 'Grond-exploitatiemaatschappij Bocage CV' (GEM Bocage) opgericht.

In het plangebied wordt een hoogwaardig woningbouwplan ontwikkeld met grondgebonden woningen in een groen en dorps woonmilieu. De openbare ruimte wordt met kwalitatief duurzame materialen ingericht. De kwaliteitseisen zijn vastgelegd in het 'Stedenbouwkundig- en beeldkwaliteit plan Bocage' van 3 juli 2017.

In 2020 zijn 20 projectmatige woningen in fase 3 opgeleverd. De 17 levensloopbestendige woningen in fase 4 zijn nagenoeg allemaal verkocht en begin 2021 is gestart met de bouw. In 2020 zijn 6 vrije bouwkavels verkocht. Het bouw- en woonrijp maken van de wegen voor deze woningen wordt ook in 2021 gefaseerd uitgevoerd.

Businesspark Midden Limburg (BPML)

Op 13 januari 2012 is de 'Realiseringsovereenkomst bedrijventerrein St. Joost (de Berk II) Echt', genaamd Businesspark Midden-Limburg, met Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) getekend en zijn de gronden, gelegen binnen het exploitatiegebied, geleverd aan OML.

Op Businesspark ML zijn nog een paar bedrijfskavels beschikbaar, in het noordelijke en zuidelijke deel. Voor deze bedrijfskavels wordt een passende, kwalitatief hoogwaardige (landmark) invulling gezocht. Door de ligging van deze kavels aan de Rijksweg A73, de beperkingen en de toegestane bebouwingsvorm van de zuidelijke kavel is maatwerk noodzakelijk waarbij ook bekeken wordt of een transformatie naar een andere bestemming mogelijk cq. wenselijk is.

In oktober 2020 is Dokvast bv gestart met de bouw van een logistiek distributiecentrum van ca. 10 ha aan de Fahrenheitweg.

Grondexploitaties

Algemeen

Het aantrekken van de woningmarkt zet zich verder door. Binnen de gemeente zijn er meerdere ontwikkelingen voor woningbouw, zowel vanuit particulieren als ontwikkelaars. Gezien de ontwikkeling van de bevolking is in kwalita-

tieve zin behoefte is aan grondgebonden seniorwoningen en appartementen met lift. Verder is er een toenemende behoefte aan flexibele woonmogelijkheden voor jongeren en starters; een en/of tweepersoons huishoudens. Degene die wensten te verhuizen, geven de voorkeur aan een van de grotere kernen met voorzieningen. De voorspelde daling van het aantal huishoudens is naar achteren geschoven, de huishoudentop wordt nu bereikt in 2027 waarna het aantal huishoudens naar verwachting afneemt. Welke gevolgen dit voor de woningmarkt heeft is niet geheel zeker. Eerder werd gedacht aan een overschot van met name grotere oudere woningen in de kleine kernen. Echter, de toename van werkgelegenheid op de nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen gaat ook hier een verandering in brengen. Daarnaast is de komst van internationale werknemers een factor die voor toename van woningbehoefte leidt. Gezien de prognoses van de ontwikkeling van het aantal huishoudens afgezet tegen de woningbouwplannen (particulier en projectmatig) voor de komende jaren, zou dit kunnen betekenen dat we in 2030 een overschot hebben van circa 340 woningen.

Prognoses grondexploitaties en vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting (Vpb) ingevoerd. Met ingang van 2016 worden de fiscale winsten belast met Vpb.

Bij bepaling van de verschuldigde vennootschapsbelasting wordt de gemeente bijgestaan door een fiscaal adviesbureau.

De meest recente aangifte vennootschapsbelasting gaat over het boekjaar 2018. Voor 2019 is uitstel verleend tot 1 juli 2021. Over de jaren 2016, 2017 en 2018 zijn nog geen definitieve aanslagen ontvangen, alleen voorlopige aanslagen.

Naast het grondbedrijf wordt afval en afhankelijk van het standpunt van de belastingdienst, mogelijk ook reclame opgenomen in de aangifte vennootschapsbelasting.

Volgens het bepaalde in de nota reserves en voorzieningen wordt de over het grondbedrijf te betalen vennootschapsbelasting betaald uit de algemene reserve grondbedrijf.

Prognoses grondexploitaties

In onderstaande tabel worden de in exploitatie zijnde projecten weergegeven.

Opgenomen hierin zijn de boekwaarden per 31-12-2020 en de verwachte eindresultaten op eindwaarde en het nominaal eindresultaat. De

verwachte (eind)resultaten vloeien voort uit de laatst vastgestelde herzieningen en herberekeningen van de betreffende grondexploitaties. Let wel dat uit de afdrachten van de positieve resultaten aan de algemene reserve grondbedrijf ook weer vennootschapsbelasting moet worden afgedragen. De in de reserve te storten

resultaten zijn daarom niet geheel inzetbaar voor de overige reserveringsdoelen.

Nr.	Complexen in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2020 (in €)	Totaal geraamde resultaat (in €)	Al genomen winsten tm 2019 (in €)	Geraamde winstnemingen 2020 (in €)	Geraamd resultaat minus genomen winsten tm 2019 en geraamde winstnemingen 2020 (in €)
B03	De Berk	287.761	- 10.327.329	9.842.037	300.000	- 185.292
B05	Herstructurering de Loop	- 188.148	- 104.962	9.744	0	- 95.218
B27	Businesspark Midden Limburg	231.936	-1.915.771	1.893.413	0	- 22.358
B32	De Bandert *	Afgesloten				
B39	Cp Susteren plangebied II *	237.634	236.245	Nvt	Nvt	236.245
B41	Woningbouw vm locatie tenniscomplex Nieuwstadt	- 7.005	- 10.070	0	0	- 10.070
B42	Woningbouw vm schoollocatie Vleutstraat Dieteren	Afgesloten				
B43	Woningbouw locatie op de Baant St. Joost	-9.835	0	Nvt	Nvt	0
B44	Herstructurering locatie Burg. Willemeschool Nieuwstadt	30.296	- 255.595	7.315	3.112	- 245.168
B45	RvR Oude Rijksweg Noord	- 8.933	0	Nvt	Nvt	0
B46	Bocage	- 1.584	- 426.055	66.345	45.000	- 314.710
B47	Livar Experience Centre *	27.652	19.971	Nvt	Nvt	19.971
B48	Locatie Julianastraat/ Emmastraat/Mussenstraat	243.084	- 925.030	0	0	- 925.030
B49	Dakpannenlocatie Cuijpers Echt *	17.893	106.666	Nvt	Nvt	106.666
B50	Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III	514.052	- 4.776	0	0	- 4.776
	Totaal	1.374.804	- 13.606.706	11.818.854	348.112	- 1.439.740

-/- betekent een positief resultaat (opbrengsten hoger dan kosten)

* Voor deze geprognostiseerde verliezen is een voorziening getroffen, zie 'voorziening verliezen grondexploitaties'.

Toelichting complexen in exploitatie

B03 De Berk

Op het bedrijventerrein de Berk (Kelvinweg) is nog één bouwkaavel beschikbaar waarvoor een koopovereenkomst is gesloten. Op deze kavel is een kleine PFAS verontreiniging aangetroffen die eind 2020 is gesaneerd. In het 1e kwartaal van 2021 wordt de verkoop van deze kavel afgerond.

In het kader van het bouw- en woonrijp maken zijn in 2020 een aantal kabels en leidingen omgelegd die nog aanwezig bleken te zijn op een verkochte

De gepresenteerde geraamde eindresultaten, zijn de resultaten rekening houdend met subsidies.

bouwkaavel op de hoek Nobelweg-Industrieweg. Deze werkzaamheden zijn eind 2020 afgerond.

Na de verkoop van de laatste kavel en afronding van het woonrijp maken kan de grondexploitatie afgesloten worden.

B05 Herstructurering bedrijventerrein 'de Loop'

Op dit bedrijventerrein is nog één gemeentelijke kavel te koop. Deze is gelegen naast de Gamma.

Met het oog op de verkeersveiligheid en -doorstroming op de Zuiderpoort en daarmee ook het bedrijventerrein (nu en in de toekomst) adviseren externe deskundigen diverse verkeersmaatregelen waarvoor verschillende prioriteiten gelden. Eén prioritaire verkeersmaatregel is opgenomen in de exploitatie van de Loop. Dit betreft de nog te realiseren rotonde op de Palmbrugweg-Zuiderpoort.

B027 Businesspark Midden Limburg (BPML)

De gemeente ontvangt vanuit de grondexploitatie een vergoeding bovenwijkse voorzieningen die volgens de nota reserves en voorzieningen, wordt gestort in de reserve deelneming OML BV. De vergoeding bovenwijkse voorziening is afhankelijk en gekoppeld aan de verkoop van de bedrijfskavels.

B32 Ontwikkeling De Bandert

In mei 2011 heeft de raad de strategische visie voor het Leisurpark In de Bandert vastgesteld. Voor de uitvoering van de plannen in de verschillende deelgebieden zijn kredieten beschikbaar gesteld. Het project is door de Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg (GOML) aangemerkt als een van de structuurversterkende projecten van Midden-Limburg, waarbij door GOML een bedrag van € 770.000 aan subsidie is toegekend. In december 2020 is het maximale subsidiebedrag van € 770.000 definitief afgerekend.

Een van de deelgebieden van de strategische visie is het grondexploitatiegebied. Hiervoor is in de boekhouding een grondexploitatiecomplex opgenomen. Het geprognosticeerde verlies van deze grondexploitatie (na subsidies) staat geraamd op € 193.829, waarvoor een verliesvoorziening is gevormd.

Het nog resterende deel van het uitgeefbare terrein doet momenteel dienst als recreatieve zone binnen het familiepark. Gezien het intensieve gebruik daarvan, mag worden gesteld dat deze invulling recht doet aan de actuele maatschappelijke behoefte. Daarom wordt voorgesteld af te zien van de commerciële verkoop van de resterende gronden en om het boekhoudkundige grondexploitatiecomplex af te sluiten.

Het afsluiten van de grondexploitatie resulteert in een verlies van € 146.496. Dit is te wijten aan een meevaller in de uiteindelijk ontvangen subsidie (deze was niet volledig geraamd binnen de grondexploitatie) en een meevaller in de kosten (bij het continueren van de grondexploitatie zouden er meer kosten gemaakt worden dan dat er opbrengsten gegenereerd zouden worden).

Een en ander betekent een vrijval van de eerder gevormde verliesvoorziening met € 47.333.

Gezien de werkzaamheden die binnen het Leisurpark nog plaatsvinden, bijvoorbeeld de bouw van een nieuwe locatie door Handboogschutterij De Ster en de realisatie van een turnaccommodatie en de daarmee gepaard gaande herinrichting van de omliggende openbare ruimte, wordt voorgesteld om de vrijval van € 47.333 door resultaatbestemming van deze jaarrekening 2020 (via de algemene reserve) in te zetten voor bestedingen inzake De Bandert, deelgebied 5: andere ontwikkelingen (verwezen wordt naar het raadsvoorstel Z20/060209-D – 62312)

C39 Centrumplan Susteren

Het is niet gelukt om de laatste grondtransactie voor afloop van het boekjaar notarieel af te wikkelen. Daarom kon deze grondexploitatie niet zoals gepland in de jaarrekening 2020 worden afgesloten. Afsluiting vindt nu plaats in de 1ste Bestuursrapportage 2021

B41 Woningbouw voormalige locatie tennis-complex Nieuwstadt

Het woningbouwplan op deze locatie voorziet in de realisatie van 6 patiowoningen. Deze woningen zijn in januari 2021 opgeleverd. Naar verwachting medio 2021 is ook het bijbehorende openbaar gebied gereed.

B42 Woningbouw voormalige schoollocatie Vleutstraat

Het woningbouwplan dat voorziet in de realisatie van 6 levensloopbestendige woningen is eind 2018 opgeleverd. De groenvoorziening binnen het plangebied is opgewaardeerd. Deze werkzaamheden zijn eind 2020 afgerond. Daarmee is het plan gereed en wordt de grondexploitatie afgesloten met een positief resultaat van € 64, wat volgens gemeentelijk beleid wordt toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf.

B43 Woningbouw locatie Op de Baant St Joost

Het bouwplan behelst de realisatie van 8 levensloopbestendige woningen en 6 woningen voor eigenbouwers. Met de realisatie van het project is begin 2019 gestart. De 8 levensloopbestendige woningen zijn sinds eind 2019 gereed en bewoond. 5 van de 6 woningen voor eigenbouwers zijn in aanbouw/gereed.

BurgtBouw uit Deurne is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de aanleg van boven- en ondergrondse infrastructuur (inclusief benodigde nutsvoorzieningen). Naar verwachting is het project eind 2021 afgerond.

B42 Woningbouw voormalige schoollocatie Vleutstraat

Het woningbouwplan dat voorziet in de realisatie van 6 levensloopbestendige woningen is eind 2018 opgeleverd. De groenvoorziening binnen het plangebied is opgewaardeerd. Deze werkzaamheden zijn eind 2020 afgerond. Daarmee is het plan gereed en wordt de grondexploitatie afgesloten met een positief resultaat van € 64, wat volgens gemeentelijk beleid wordt toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf.

B44 Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt

De gemeente heeft een anterieure exploitatieovereenkomst met MVJ Ontwikkelingen BV uit Echt (onderdeel van Mulleners Vastgoed BV, hierna MVJ) gesloten voor een woningbouwontwikkeling op de voormalige schoollocatie Burg. Willemeschool in Nieuwstadt. Het woningbouwplan voorziet in de bouw van maximaal 27 grondgebonden woningen (inclusief 3 woningen op de locatie van het voormalige fitnesscentrum).

Het bestemmingsplan is door de raad vastgesteld. De voor de woningen benodigde omgevingsvergunning is in december 2020 verleend en inmiddels onherroepelijk. Start bouw van de woningen is voorzien in de loop van 2021.

MVJ is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de aanleg van de boven- en ondergrondse infrastructuur (inclusief benodigde nutsvoorzieningen). Na aanleg van de infrastructuur wordt deze aan de gemeente in eigendom over gedragen.

B45 RVR Oude Rijksweg Noord

De gemeente is een exploitatieovereenkomst aangegaan met RVR Limburg CV over de ontwikkeling van 4 zogeheten ruimte voor ruimte woningbouwkavels op de locatie Oude Rijksweg Noord in Susteren. Het bestemmingsplan is in 2019 vastgesteld en de kavels zijn en worden door RVR Limburg CV verkocht aan particuliere kopers.

In 2021 wordt het project voortgezet. Na de bouw van de woningen, wordt de aanpassing van het openbaar gebied afgerond en vinden waar nodig herstelwerkzaamheden plaats.

B46 Bocage

De grondexploitatie Bocage wordt uitgevoerd in de vorm van een PPS-constructie met Hurks Vastgoedontwikkeling BV.

De gemeente ontvangt vanuit de grondexploitatie van de samenwerkingsmaatschappij Bocage een vergoeding bovenwijkse voorzieningen per m² verkochte bouwgrond. De inkomsten volgen de planning en gronduitgifte van de grondexploitatie.

B47 Livar Experience Centre

De gemeente is een verkoopovereenkomst aangegaan met de Holding Sus-Scrofa over de verkoop van 41.680 m² landbouwgrond aan de Zandweg in Maria Hoop om ter plaatse een Livar Experience Centre te kunnen realiseren. Het bestemmingsplan 'Abdij Lilbosch – Livar Experience Centre' is door de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State begin 2021 vernietigd. Op dit moment zijn we aan het onderzoeken hoe hoog de planontwikkelingskosten worden om een nieuw bestemmingsplan in procedure te kunnen brengen. Dan moet ook de geopende grondexploitatie geactualiseerd worden. Dit wordt in de begrotingscyclus van 2021 meegenomen.

B48 Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat

De gemeente heeft met MVJ Ontwikkelingen BV een anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst gesloten voor de ontwikkeling van 24 woningen op de locatie hoek Julianastraat/Emmastraat. Met Nester is een anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst gesloten voor de ontwikkeling van 90 zorgeenheden op de locatie hoek Emmastraat/Mussenstraat. Voor beide ontwikkelingen is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Beide plannen zijn in de raad van november 2020 vastgesteld. In de raad van december 2020 is het grondexploitatiecomplex door de raad vastgesteld. Ook heeft de raad een budget beschikbaar gesteld voor de realisering van verkeersremmende maatregelen op de Mussenstraat en Emmastraat. Naar verwachting wordt in de loop van 2021 met de uitvoering van beide projecten gestart. Deze planning is echter sterk afhankelijk van het behandelen van beroepsschriften voor beide plannen door de Raad van State..

B49 Dakpannenlocatie Cuijpers

De gemeente is een anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst aangegaan met Vof 't Thaal voor de ontwikkeling van ca 60 woningen op de locatie van de voormalige dakpannenlocatie Cuijpers in de wijk Schilberg. Het projectgebied betreft ook de voormalige locatie van buurthuis Blomehaof. In 2021 wordt een nieuw bestemmingsplan gemaakt. De eerste werkzaamheden vinden naar verwachting in 2022 plaats. In de raad van december 2020 is het grondexploitatiecomplex vastgesteld en is een budget beschikbaar gesteld van € 175.000 voor de verbetering en aanpassing van het naastgelegen openbaar gebied.

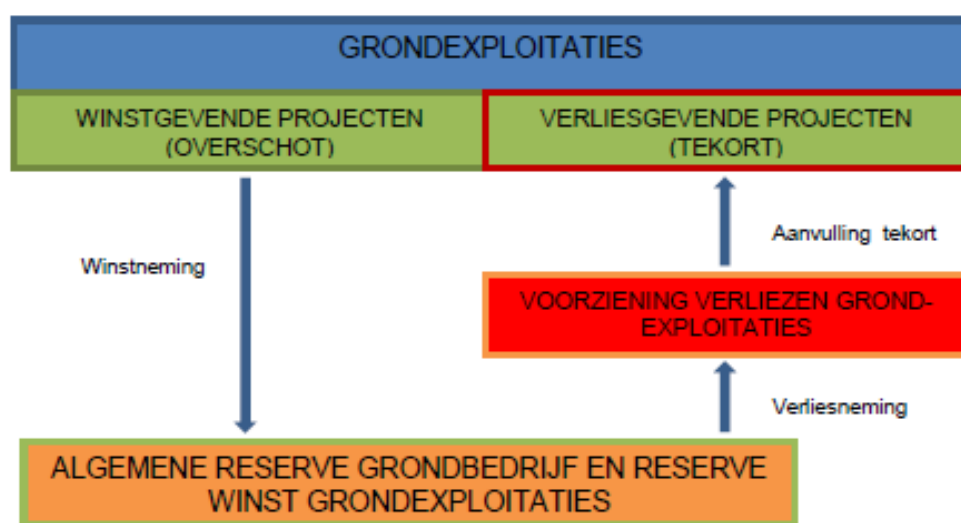
B50 Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III

Nadat vrijwel alle kavels op de Berk verkocht waren zijn de mogelijkheden van uitbreiding van dit bedrijventerrein onderzocht met als doelstelling om aanvullende en toekomstbestendige kavels te maken voor het MKB. Dit heeft geresulteerd in een raadsbesluit op 19 februari 2020 inzake de vestiging van de Wet voorkeursrecht gemeente en een raadsbesluit op 8 oktober 2020, waarbij de grondexploitatie voor dit gebied is vastgesteld. De grondverwerving is gestart en begin 2021 is begonnen met het voorbereiden van de planologische procedure.

Risicobeheersing

Volgens de nota Risicomanagement worden van de grondexploitaties periodiek (o.a. bij de jaarrekening en begroting) op een systematische wijze de risicodragende gebeurtenissen geïnventariseerd, de kans op optreden en het effect daarvan ingeschat, de al bestaande beheersmaatregelen in kaart gebracht en tenslotte het restrisico gekwantificeerd. Deze restrisico's vormen de grondslag en worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit resp. het weerstandvermogen. Verder wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Winst- en verliesnemingen, voorziening en reserves grondexploitaties.

Winstnemingen

In 2020 is volgens de 'Percentage of completion-methode' (Poc-methode) € 209.467 aan winst genomen. Ook zijn in 2020 € 959 aan in het verleden te veel genomen winsten teruggedraaid.

	Winstnemingen 2020	Bedrag in €
B03	De Berk	185.434
B05	Herstructurering de Loop	- 959
B27	Businesspark Midden Limburg	449
B41	Woningbouw vm locatie tenniscomplex Nieuwstadt	9.538
B42	Woningbouw vm schoollocatie Vleutstraat Dieteren	64
B44	Herstructurering locatie Burg. Willemeschool	2.683
B46	Bocage	11.299
	Totaal	208.508

Winstneming bij grondexploitaties gebeurt volgens de 'Percentage of completion – methode' (Poc-methode) omdat deze is voorgeschreven door de Commissie BBV. De gemeente is zelf voorstander van een voorzichtig beleid.

Dit houdt in dat er ook daadwerkelijk sprake moet zijn van gerealiseerde winsten (rekening houdende met de nog te realiseren kosten).

Het verschil tussen de verplichte winstneming volgens Poc-methode en de door de gemeente gehanteerde winstneming wordt toegevoegd aan een aparte reserve 'winst grondexploitaties' (RWG). Zodra winsten ook volgens gemeentelijk beleid als gerealiseerd gelden, worden deze bij de afsluiting van het boekjaar vanuit de RWG overgeboekt naar de algemene reserve grondbedrijf (ARG). Op de RWG ligt telkenmale een claim voor het nog aan de ARG over te boeken bedrag. Overboekingen vanuit de RWG kunnen dus enkel naar de ARG plaatsvinden.

Verliesnemingen

Als tekorten worden geconstateerd of worden voorzien, wordt op basis van het voorzichtigheids-

principe de Voorziening verliezen grondexploitaties (aan)gevuld ter hoogte van het (te verwachten) verlies. In 2020 heeft een verliesneming plaatsgevonden van € 146.496 wat betreft de afsluiting van het project “de Bandert”.

Voorziening verliezen grondexploitaties

De voorziening verliezen grondexploitaties moet voldoende groot zijn om in de exploitatietekorten

te voorzien. Voeding gebeurt vanuit de algemene reserve grondbedrijf (ARG), maar kan ook vanuit andere reserves of middelen plaatsvinden. De gemeente Echt-Susteren bepaalt (voorzichtigheidshalve) de hoogte van deze verliesvoorziening op eindwaarde (inclusief rente op einde looptijd).

Op het einde van 2019 is er sprake van de volgende verliesgevende complexen:

Nr.	Complexen	Verwacht resultaat op eindwaarde (in €)
B39	Centrumplan Susteren	236.245
B47	Livar Experience Centre	19.971
B49	Dakpannenlocatie Cuijpers Echt	106.666
	Totaal	362.882

Genoemde verliezen vloeien voort uit in 2020 bijgestelde exploitatiebegrotingen

Reserves grondexploitaties

De grondexploitatie gerelateerde reserves zijn de algemene reserve grondbedrijf (ARG) en de daarmee verbonden reserve winst grondexploitaties (RWG). De ARG dient als buffer voor de grondexploitaties. Winstnemingen, al dan niet tussentijds, worden (wanneer nodig via de reserve winst grondexploitaties) toegevoegd aan de ARG. Ook wordt er jaarlijks rente toegevoegd aan deze reserves. Daar tegenover staat dat de Voorziening verliezen grondexploitaties ten laste van de ARG wordt gevoed.

Meerjarig verloop ARG

Op basis van geactualiseerde grondexploitaties en herberekeningen worden in onderstaand overzicht de te verwachte winstnemingen weergegeven. Daarnaast wordt, ook rekening houdend met onttrekkingen (bijvoorbeeld voor de genoemde verliesvoorziening), claims en toevoegingen/storting, ook een prognose gemaakt van de ARG voor de jaren 2020 tot en met 2024. Alleen de gerealiseerde afdrachten aan de ARG zijn, rekening houdend met de al opgenomen claims en onttrekkingen, beschikbaar.

RWG

Reserve Winst grondexploitaties (RWG)	Bedrag in €
Stand per 1-1-2020	430.268
Rente	4.130
Poc winst de Berk 2020	152.574
Poc winst de Loop 2018 t/m 2020	8.785
Poc winst Bocage voorgaande jaren (winst inmiddels gerealiseerd)	- 6.751
Poc winst BPML voorgaande jaren (winst inmiddels gerealiseerd)	- 1.388
Poc winst herstructurering Burg. Willemeschool Nieuwstadt 2018 en 2020	5.953
Stand per 31-12-2020	593.571

Bedragen in €		2020	2021	2022	2023	2024
Stand Algemene Reserve Grondbedrijf (A RG)	(1)	7.057.965 a)	6.892.854	7.369.754	7.473.696	7.463.443
PROJECTEN afgerond per 31 december:		2020	2021	2022	2023	2024
		VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG
De Berk		185.434	299.858			
Herstructurering BT de Loop		-969		96.177		
Bocage ^{b)}		11.299	45.000	45.000	45.000	45.000
BPML / BT St Joost		449				
Woningbouw voormalige locatie tennis-complex Nieuwstadt		9.538	532			
Woningbouw voormalige schoollocatie Vleutstraat Dieteren		64				
Woningbouw Op de Baant St Joost						
Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemsschool Nieuwstadt		2.683	227.579	18.018		
Livar Experience Centre						
De Bardert		1.011				
CP Susteren plangebied II		-35.597				
Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat			695.647	96.958	132.425	
Dakpannenfabriek Cuijpers Echt		-106.666				
Uitbreiding de Berk III ^{c)}						
Mutatie ARG n.a.v. resultaten (afgeronde) projecten in betreffend jaar	(2)	67.256	1.288.616	256.153	177.425	45.000
ONTREKKINGEN		2020	2021	2022	2023	2024
Representatie grondbedrijf		0	18.000	18.000	18.000	18.000
Div. kosten (bijv. prijzenboek)		0	5.000	5.000	5.000	5.000
Reserve Winst Grondexploitatie (RWG) inzake de Berk		152.574				
RWG inzake de Loop (2018 t/m 2020)		8.785				
Reserve deelneming OML BV inzake BPML		1.837				
RWG inzake herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemsschool Nieuwstadt (2018)		3.270				
RWG inzake herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemsschool Nieuwstadt (2020)		2.683				
VBP last Grondbedrijf Voorlopige aanslag 2018		345	PM	PM	PM	PM
Reserve majeure projecten inzake locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat			695.647	96.958	132.425	
Klooster Koningsbosch (c/m 1e berap 2020)		19.883	15.000			
CP Susteren c/m. raadsbesluit 18-12-2020			25.816			
TOTAAL ONTREKKINGEN	(3)	189.377	759.463	119.958	155.425	23.000
TOEVOEGINGEN / STORTINGEN		2020	2021	2022	2023	2024
Rentebevoeging over de stand per 01-01 ^{d)}		67.756	67.747	67.747	67.747	67.747
RWG inzake Bocage voorgaande jaren		6.751				
RWG inzake BPML voorgaande jaren		1.388				
TOTAAL TOEVOEGINGEN / STORTINGEN	(4)	75.895	67.747	67.747	67.747	67.747
Subtotaal ARG exclusief claims (= 1 plus 2 minus 3 plus 4)	(5)	7.011.729	7.469.754	7.573.696	7.583.443	7.553.190
CLAIMS		2020	2021	2022	2023	2024
Echt-Zuidoost: reserve kapitaalstorting en aanv. finan. kapitaalstorting, conform rbsl. dec. 2011		72.849				
Voorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitatie ^{e)}		46.026	100.000	100.000	100.000	100.000
TOTAAL CLAIMS	(6)	118.875	100.000	100.000	100.000	100.000
PROGNOSE ARG (= 5 minus 6)		6.892.854	7.369.754	7.473.696	7.463.443	7.453.190
per 31-12		2020	2021	2022	2023	2024

a) Betreft de ARG per 31 december 2019 conform de jaarrekening 2019

b) Een (positief) resultaat/ditrecht naar de ARG wordt pas na 2024 verwacht

c) Conform de nota "Reserves en voorzieningen" heeft in 2020 een rentebevoeging plaatsgevonden van 0,96% aan de ARG.

d) Conform begroting 2020 is in de bovenstaande meerjarenraming jaarlijks een claim van € 100.000 opgenomen t.b.v. voorbereidingskredieten.

Deze voorbereidingskredieten zijn beschreven in de begroting 2020 onder de paragraaf grondbeleid.

De opbrengsten van Vleijerpasweg zijn gelabeld aan de uitvoering van de gebiedsvisie St Joost-Hingen-Pey conform raadsbesluit 10-6-2010. Het complex is per 31-12-2012 gesaneerd met een 'verlies' van € 209.087, hetgeen ten laste van de voorziening verliezen grondexploitatie wordt gebracht. Deze voorziening is aangevuld door inzet van de ARG met € 209.087. Als een nieuw project Vleijerpasweg tot stand komt, wordt het projectresultaat in eerste instantie aangewend om de ARG weer met € 209.087 aan te vullen.

Vorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties

Wanneer de gemeente overweegt om zelf of in samenwerking met een projectontwikkelaar, een (uitleg)gebied te (laten)ontwikkelen, moeten hiervoor, met name in de initiatief- en voorbereidingsfase, kosten worden gemaakt. Vervolgens kan definitief worden besloten om de gronden al dan niet in exploitatie te nemen of de exploitatie daarvan te faciliteren. Bij een actieve grondexploitatie ontwikkelt de gemeente de gronden zelf en bij een faciliterende grondexploitatie faciliteert de gemeente de randvoorwaarden voor een gewenste ontwikkeling van gronden door een derde partij.

Het algemeen budgetrecht is een raadsbevoegdheid. Normaliter mag het college geen kosten voor grondexploitaties maken, voordat de raad hiervoor middelen ter beschikking heeft gesteld. De raad kan het college echter de ruimte bieden om binnen kaders zelfstandig financiële besluiten hierover te nemen. Gezien de doorlooptijden van raadsvoorstellen is het ondoenlijk om met name bij de veelvoud aan kleinere projecten, per project een voorbereidingskrediet door de raad te laten vaststellen voordat voorbereidende kosten kunnen worden gemaakt.

Om toch in de voorbereidingsfase al kosten te kunnen maken, deze op juiste wijze te registreren en dekking daarvoor te regelen, wordt het volgende voorgesteld:

Limiet

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad tot een totaal bedrag van maximaal € 100.000 bestedingen te doen voor de voorbereiding van actieve- en faciliterende grondexploitaties, dit met inachtneming van de volgende voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) over voorbereidingskosten dwingend voorschrijft:

- De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening; en
- De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve of faciliterende grondexploitatie danwel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

De in de beginfasen te maken voorbereidingskosten zijn meestal planontwikkelingskosten, maar kunnen ook bestaan uit o.a. beheerskosten, sloopkosten, (strategische) verwervingskosten en rente. Afhankelijk van de indeling in een actieve dan wel faciliterende grondexploitatie, worden kosten die al worden gemaakt voordat het grondexploitatiecomplex mag worden geopend, volgens het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord onder 'Immateriële Vaste Activa (ImVA)' danwel 'Overlopende activa'.

Overgang naar exploitatie

Worden deze plannen daadwerkelijk in ontwikkeling genomen, dan worden de onder ImVA danwel overlopende activa geactiveerde voorbereidingskosten overgeheveld naar het actieve of faciliterende grondexploitatiecomplex.

Afboeking

De op ImVA danwel overlopende activa verantwoorde kosten waarvan de 5 jaars-termijn in het actuele boekjaar verstrijkt, worden in dat actuele boekjaar afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Als dekking wordt hiervoor de algemene reserve grondbedrijf gebruikt.

Risicobeheersing

Om te voorkomen dat op enig moment meer voorbereidingskosten worden gemaakt dan de algemene reserve grondbedrijf kan afdekken, wordt met de verantwoording van kosten op het voorbereidingskrediet telkenmale ook een claim opgenomen op de algemene reserve grondbedrijf.